

Natura 2000 Fenntartási Terv

*HUON20006 Pinka
kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület*

Óriszentpéter, 2014.01.31.

"Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési alap: a vidéki területekbe beruházó Európa"

Órségi Nemzeti Park Igazgatóság

Együttműködő partnerek

Ökoforestino Kft.
Kerekerdő Alapítvány
BioAqua Pro Környezetvédelmi Szolgáltató és Tanácsadó Kft.

Felelős tervező

Dr. Szentirmai István

Vezető szakértők

Dr. Szentirmai István (biológus)
Kovács-Mesterházy Zoltán (agrármérnök)

Közreműködő szakértők

Gruber Ágnes (zoológus)
Szépligeti Mátyás (botanikus)
Tóth Ádám (zoológus, térinformatikus)
Zalai Béla (zoológus)
Havas Márta (erdőmérnök)
Prof. Dr. Bartha Dénes (erdőmérnök, intézetigazgató, egyetemi tanár)
Schmidt Dávid (agrármérnök)
Korda Márton (természetvédelmi mérnök)
Dr. Mesterházy Attila (vadgazda mérnök)
Dr. Kiss Béla (vízi ökológia-hidrobiológia halászati szakmérnök)
Dr. Juhász Péter (vízi ökológia-hidrobiológia)
Dr. Müller Zoltán (vízi ökológia-hidrobiológia)
Csipkés Roland (biológus-ökológus)
Gyöngyössy Péter (erdőmérnök)

TARTALOMJEGYZÉK

I. Natura 2000 fenntartási terv	5
1. A terület azonosító adatai	6
1.1. Név	6
1.2. Azonosító kód	6
1.3. Kiterjedés	6
1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek.....	6
1.4.1. A terület jelölő élőhelyei	6
1.4.2. A terület jelölő fajai	6
1.5. Érintett települések	7
1.6. Egyéb védettségi kategóriák	7
1.7. Tervezési és egyéb előírások.....	7
2. Veszélyeztető tényezők	9
3. Kezelési feladatok meghatározása	15
3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése	15
3.2. Kezelési javaslatok	15
3.2.1. Élőhelyek kezelése	16
3.2.1.1. Mezőgazdálkodás	20
3.2.1.2. Erdőgazdálkodás	27
3.2.1.3. Vadgazdálkodás	33
3.2.1.4. Vízgazdálkodás.....	34
3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés.....	37
3.2.3. Fajvédelmi intézkedések.....	40
3.2.4. Kutatás, monitorozás.....	41
3.2.5. Mellékletek: a tervezési területen javasolt természetvédelmi kezelések, valamint a művelési ág lehetséges megváltoztatásának összegzése (térkép és táblázat).....	42
3.2.5.1. A tervezési terület kezelési egységeinek áttekintő térképe	42
3.2.5.2. A tervezési terület kezelési egységei 1.	43
3.2.5.3. A tervezési terület kezelési egységei 2.	44
3.2.5.4. A tervezési terület kezelési egységei 3.	45
3.2.5.5. A tervezési terület kezelési egységei 4.	46
3.2.5.6. A tervezési terület kezelési egységei 5.	47
3.2.6. A tervezési terület földrészeit érintő kezelési egységek	48
3.2.7. A tervezési terület erdőrészeit érintő kezelési egységek	59
3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogszabályok és a tulajdonviszonyok függvényében.....	62
3.3.1. Agrártámogatások	62
3.3.1.1. Jelenlegi működő agrártámogatási rendszer	62
3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer	63
3.3.2. Pályázati források.....	64
3.3.3. Egyéb	65
3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja	65
3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök	69
3.4.2. A kommunikáció címzettjei	69
3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel	69

II.	A Natura 2000 fenntartási terv készítését megalapozó dokumentáció	72
1.	A tervezési terület alapállapot jellemzése	73
1.1.	Környezeti adottságok	73
1.1.1.	Éghajlati adottságok.....	73
1.1.2.	Vízrajzi adottságok	74
1.1.3.	Talajtani adottságok	74
1.2.	Természeti adottságok	75
1.2.1.	A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű élőhelyek	78
1.2.2.	A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű növényfajok	82
1.2.3.	A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű állatfajok	82
1.2.3.1.	Az aktuális adatlapon szereplő közösségi jelentőségű fajok	82
1.2.3.2.	Újjonnan jelölőnek javasolt fajok.....	93
1.2.4.	A tervezési területen előforduló egyéb jelentős fajok	93
1.3.	Területhasználat	95
1.3.1.	Művelési ág szerinti megoszlás	95
1.3.2.	Tulajdoni viszonyok	96
1.3.3.	Területhasználat és kezelés	96
1.3.3.1.	Mezőgazdaság	96
1.3.3.2.	Erdészet.....	96
1.3.3.3.	Vadgazdálkodás, halászat, horgászat	99
1.3.3.4.	Vízgazdálkodás.....	100
1.3.3.5.	Turizmus	104
1.3.3.6.	Ipar	104
1.3.3.7.	Infrastruktúra	104
1.3.3.8.	Egyéb	104
2.	Felhasznált irodalom	105
3.	Térképek	106
3.1.	A Pinka különleges természetmegőrzési terület áttekintő térképe	106
3.2.	A Pinka különleges természetmegőrzési terület művelési ágak megoszlása szerint	107
3.2.1.	A tervezési terület művelési ágai 1.	107
3.2.2.	A tervezési terület művelési ágai 2.	108
3.2.3.	A tervezési terület művelési ágai 3.	109
3.2.4.	A tervezési terület művelési ágai 4.	110
3.2.5.	A tervezési terület művelési ágai 5.	111
3.3.	A Pinka különleges természetmegőrzési terület élőhelytérképe	112
3.3.1.	A tervezési terület élőhelytérképe 1.....	112
3.3.2.	A tervezési terület élőhelytérképe 2.....	113
3.3.3.	A tervezési terület élőhelytérképe 3.....	114
3.3.4.	A tervezési terület élőhelytérképe 4.....	115
3.3.5.	A tervezési terület élőhelytérképe 5.....	116
4.	Mellékletek	117
4.1.	melléklet: A terv egyeztetése során beérkezett vélemények összegzése	117
4.2.	A terv egyeztetése során felhasznált kommunikációs eszközök és azok célcsoportjai	138

"Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési alap: a vidéki területekbe beruházó Európa"

I. Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai

1.1. Név

Tervezési terület neve:	Pinka kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület
-------------------------	--

1.2. Azonosító kód

Tervezési terület azonosítója:	HUON20006
--------------------------------	-----------

1.3. Kiterjedés

Tervezési terület kiterjedése:	486 ha
--------------------------------	--------

1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

1.4.1. A terület jelölő élőhelyei

- *91E0 - Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)
- *91G0 - Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraea*val és *Carpinus betulus*-szal
- 6190 - Pannon sziklagyeppek (*Stipo-Festucetalia pallentis*)
- 6430 - Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai
- 6440 - Folyóvölgyek *Cnidion dubii*-hoz tartozó mocsárrétjei
- 6510 - Sík- és dombvidéki kaszálórétek (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)

1.4.2. A terület jelölő fajai

A területen adatlapján szereplő jelölő fajok:

- erdei szitakötő (*Ophiogomphus cecilia*)
- nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*)
- nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*)
- szarvasbogár (*Lucanus cervus*)
- ingola fajok (*Eudontomyzon spp.*)
- halványfoltú küllő (*Gobio albipinnatus*)
- szivárványos ökle (*Rhodeus sericeus amarus*)
- német bucó (*Zingel streber*)
- vöröshasú unka (*Bombina bombina*)
- közönséges denevér (*Myotis myotis*)
- nagyfülű denevér (*Myotis bechsteinii*)

A területen előforduló, jelölőnek javasolt faj:

- vérfű-hangyaboglárka (*Maculinea teleius*)

1.5. Érintett települések

A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészletekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendeletet (a továbbiakban: KvVM rendelet) tartalmazza. A Natura 2000 területek által érintett helyrajzi számokat és így a Natura 2000 jogi státuszt is a KvVM rendelet rögzíti, térképi megjelenítéssel is. A jogi jelleg a megosztással keletkező utód helyrajzi számokra is kiterjed.

Vas megye:

- Felsőcsatár
- Horvátlövő
- Pinkamindszent
- Pornóapáti
- Szentpéterfa
- Vaskeresztes

1.6. Egyéb védettségi kategóriák

Magyarországi szakaszok:

- Felsőcsatár község önkormányzata a helyi természeti értékekről szóló 6/2010. (XI. 20.) számú önkormányzati rendeletében és annak 1. számú mellékletében rendelkezett a Pinka vízfolyás Felsőcsatár 351/1 hrsz-ra eső szakaszának helyi védetté nyilvánításáról. Ez a 400 m-es szakasz nem része a Natura 2000 hálózatnak.
- A terület nem tartozik országos védett természeti területhez és nem képezi részét nemzetközi egyezmény hatálya alá tartozó területnek sem. A tervezési terület 162,94 ha kiterjedésben az országos ökológiai hálózat magterület övezetéhez, 272,83 ha kiterjedésben az ökológiai folyosó övezetéhez, és 50,6 ha kiterjedésben a pufferterület övezetéhez tartozik.

1.7. Tervezési és egyéb előírások

Településrendezési eszközök

- Felsőcsatár község Önkormányzata 7/2004. (IX.17.) KT számú rendelete Felsőcsatár Község Szabályozási Tervének jóváhagyásáról, valamint a Helyi Építési Szabályzatáról szóló 9/2003. (XII.16.) KT számú rendeletének módosításáról
- Horvátlövő község Képviselő Testületének 6/2001. (IV.24.) számú rendelete Horvátlövő község Szabályozási Tervének jóváhagyásáról, valamint Helyi Építési Szabályzatáról, melyet a 3/2005.(VIII.26.) sz. Képviselő-testületi rendelet módosított
- Pinkamindszent Község Képviselő Testületének 3/2000.08.15 sz. rendelete Pinkamindszent község Helyi Építési Szabályzatáról és szabályozási tervéről
- Pornóapáti község Képviselő Testületének 4/2001. (V.8.) számú rendelete Pornóapáti község Szabályozási Tervének jóváhagyásáról, valamint Helyi Építési Szabályzatáról, melyet a 7/2005.(XII.15.) és 3/2011.(III.10.) számú Képviselő-testületi rendelet módosított

- Szentpéterfa község Településszerkezeti terv, Szabályozási terve és Helyi Építési Szabályzat módosítása 2013. október, véleményezési szakasz
- Vaskeresztes Község Képviselő Testületének 96/2012.(XII.4.) számú határozata Vaskeresztes Község településfejlesztési koncepciójának és településszerkezeti tervének módosításáról

Körzeti erdőtervek és üzemtervek

- Gyöngyös-Pinka Menti Erdőtervezési Körzet körzeti erdőterve – ügy száma: 11439/2010. Érvényes: 2012. január. 1. - 2021. december 31.

Körzeti vadgazdálkodási tervek és üzemtervek

- Aranypatak VT vadgazdálkodási üzemterve – jóváhagyta: Vas Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Vadgazdálkodási és Halászati Osztály (27.4/154/2007.). Érvényes 2016-ig.
- Erdődy VT vadgazdálkodási üzemterve – jóváhagyta: Vas Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Vadgazdálkodási és Halászati Osztály (27.4/125/2007.). Érvényes 2016-ig.
- Szentpéterfa és Környéke FTK. vadgazdálkodási üzemterve – jóváhagyta: Vas Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Vadgazdálkodási és Halászati Osztály (27.4/168-2/2007.). Érvényes 2016-ig.

Körzeti halgazdálkodási tervek

- A Sporthorgász Egyesületek Vas megyei Szövetségének I-21/2010. számú határozata a 2011-2015. közötti időszakra vonatkozó Halgazdálkodási Tervről. Módosította a I-22/2010. számú határozat. Érvényesség: 2011-2015.

Vízgyűjtő-gazdálkodási terv

- A Víz Keretirányelv Hazai Megvalósítása, Vízgyűjtő-gazdálkodási Terv, 1-3 Rába, közreadja: Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság, Nyugat-Dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság, 2010. április

Egyéb

- Alsó-Pinkamenti Natúrpark Értékelő és hasznosítási tanulmány, 2007. Vasi Könyvjelző Bt.

2. Veszélyeztető tényezők

1. táblázat: a tervezési területen jellemző veszélyeztető tényezők

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H=nagy, M=közepes, L=kicsi)	Érintett összes terület nagysága (%)	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
A02.01	gazdálkodás intenzívebbé válása	M	17	10	A Natura 2000 területen belüli szántókon zajló intenzív művelés hatására a szántókkal határos 6440 Folyóvölgyek Cnidion dubiihoz tartozó mocsárrétjei jelölő élőhely látványosan gyomosodik, degradálódik.
				5	A Natura 2000 területen belüli szántókon zajló intenzív művelés hatására a szántókkal határos 6510 Sík- és dombvidéki kaszálórétek, jelölő élőhely látványosan gyomosodnak, degradálódnak.
				35	A rétek gyomosodása csökkenti a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) és a vérfü-hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) számára alkalmas élőhelyek kiterjedését.
A03	gyepterület kaszálása/vágása	M	12	12	A július-augusztusra időzített kaszálás jelentősen csökkenti a vérfü-hangyaboglárka állományait.
A03.01	intenzív, vagy intenzívebb kaszálás	H	25	25	A rétek kaszálása során nem hagyják meg az előírt bűvósávokat, így a nem megfelelően időzített kaszálás jelentős mértékben károsítja a nagy tűzlepke és a vérfü-hangyaboglárka állományait.
A04.03	pásztorkodás felhagyása, legeltetés hiánya	H	2	2	A legeltetés elmaradása a *6190 Pannon sziklagyepek élőhely vas-hegyi foltjait veszélyezteti, melynek hatásaként mára drasztikusan visszaszorultak állományai.
A04.01.03	intenzív ló-legeltetés	H	5	2	Lovakkal történő intenzív legeltetés hatására a 6440 Folyóvölgyek Cnidion dubiihoz tartozó mocsárrétjei élőhely gyomosodott, jellegtelenedett.
				2	Lovakkal történő intenzív legeltetés hatására a 6510 Sík- és dombvidéki kaszálórétek élőhely gyomosodott, jellegtelenedett.
				12	Tápnövénye visszarágása miatt a vérfü-hangyaboglárka szaporodására alkalmas élőhelyek szűkülnek.

B02.01.02	erdő felújítás idegenhonos fajokkal	M	13	10	Az akácok, illetve az erdeifenyvesek a *91G0 Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea</i> -val és <i>Carpinus betulus</i> -szal élőhely potenciális termőhelyét foglalják el. További probléma az akácokból kiinduló növényi invázió, mely az állományokkal szomszédos élőhelyeket degradációval, gyomosodással veszélyezteti.
				0,5	Az akácok, illetve az erdeifenyvesek a 91M0 Pannon cseres-tölgyesek potenciális termőhelyét foglalják el. További probléma az akácokból kiinduló növényi invázió, mely az állományokkal szomszédos élőhelyeket degradációval, gyomosodással veszélyezteti.
				20	Mivel sem az akác, sem az erdeifenyő nem szolgál tápnövényül, ezek terjedésével csökken a szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>) és a nagy hőscincér (<i>Cerambyx cerdo</i>) élőhelye.
				20	A szaporodásra alkalmas élőhelyek csökkenése veszélyezteti az erdei odúlakó denevérfajokat (nyugati pizsedenevér (<i>Barbastella barbastellus</i>), nagyfülű denevér (<i>Myotis bechsteinii</i>)).
B02.04	lábön álló és/vagy elfekvő holtfa eltávolítása	H	20	20	A holtfa és az odvas fák eltávolítása megszünteti a szarvasbogár és a nagy hőscincér élőhelyeit.
				20	Az odvas fák eltávolítása megszünteti a denevérek (nagyfülű denevér és nyugati pizse denevér) szaporodó és pihenő helyeit.
B07	egyéb erdészeti tevékenység	M	45	45	Az erdőgazdálkodás során alkalmazott véghasználatok megszüntetik a legtöbb erdei faj élőhelyét, így a szarvasbogárét és a nagy hőscincérét. A nem elég kíméletes anyagmozgatás a talajbolygatás révén segíti az özöngyomok terjedését.
E06.02	épület renoválása, újraépítése	M	<1	<1	A templomtornyok lezárása megszünteti a közönséges denevér (<i>Myotis myotis</i>) szaporodóhelyét.
H01	Vízszennyezés	M	7	7	Tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>): Különösen a fiatal egyedek mutatnak nagy érzékenységet a vízszennyezéssel szemben és érzékenyen reagálnak a víz oldott oxigéntartalmának megváltozására.
				7	Erdei szitakötő (<i>Ophiogomphus cecilia</i>): A faj érzékeny a vízszennyezésre és csak jó vízminőségű vízfolyásokban fordul elő

H01.05.	diffúz felszíni vízszennyezés mezőgazdasági, vagy erdészeti tevékenység miatt	M	7	7	Valamennyi jelölő halfaj – ingola fajok (<i>Eudontomyzon</i> spp.), halványfoltú küllő (<i>Gobio albipinnatus</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>), német bucó (<i>Zingel streber</i>) esetében jelentkeznek. Sok esetben a szántók közvetlenül a patak partjáig érnek, ezért a kemikáliák bemosódásának nagy a veszélye. A bemosódott vegyszerek elősegíthetik az eutrofizációt, illetve toxikus hatásúak lehetnek.
I01	idegenhonos, inváziós fajok jelenléte	M	8	10	A telepített akácok inváziós góccokként vannak jelen a területen, melyek a 91G0 (Pannon gyertyános-tölgyesek) élőhelyet veszélyeztetik.
				0,5	A telepített akácok inváziós góccokként vannak jelen a területen, melyek a 91M0 (Pannon cseres-tölgyesek) élőhelyet veszélyeztetik.
				20	A lágyszárú özönfajok közül a legnagyobb problémát a magas aranyvessző (<i>Solidago gigantea</i>) jelenti. Jelentős veszélyforrás a 6440 Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei élőhely esetében. Az említett élőhelyen egyre jelentősebb a bíbor nebáncsvirág (<i>Impatiens glandulifera</i>) és a magas kúpvirág (<i>Rudbeckia laciniata</i>) jelenléte is.
				11	A lágyszárú özönfajok közül a legnagyobb problémát a <i>Solidago gigantea</i> jelenti. Jelentős veszélyforrás a 6510 Sík- és dombvidéki kaszálórtek élőhely esetében. Az említett élőhelyen egyre jelentősebb az <i>bíbor nebáncsvirág</i> és a <i>magas kúpvirág</i> jelenléte is.
				3	A lágyszárú özönfajok közül a legnagyobb problémát a <i>magas aranyvessző</i> jelenti. Jelentős veszélyforrás a *91E0 Enyves éger és magas kőrös alkotta ligeterdők élőhely esetében. Az említett élőhelyen egyre jelentősebb az <i>bíbor nebáncsvirág</i> és a <i>magas kúpvirág</i> jelenléte is.
3	A lágyszárú özönfajok közül a legnagyobb problémát a <i>magas aranyvessző</i> jelenti. Jelentős veszélyforrás a 6430 Síkságok és a hegyvidékektől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai élőhely esetében. Az említett élőhelyen egyre jelentősebb az <i>bíbor nebáncsvirág</i> és a <i>magas kúpvirág</i> jelenléte is és szórványosan a süntök (<i>Echinocystis lobata</i>) is megjelenik.				

				10	Valamennyi jelölő halfaj – ingola fajok halványfoltú küllő, szivárványos ökle, német bucó esetében jelentkeznek. Az idegenhonos fajok (részben) kiszorítják a hazai őshonos fajokat, életterüket lecsökkentik.
J02.05	hidrológiai viszonyok módosítása, általános	M	4,3	4	<i>Tompa folyamkagyló</i> : A természetes hidrológiai viszonyok módosítása a változatos áramlási terek csökkenése és az élőhelyek homogenizálódása révén csökkenti a megtelepedésre alkalmas élőhelyek kiterjedését.
				4	<i>Erdei szitakötő</i> : A természetes hidrológiai viszonyok módosítása a változatos áramlási terek csökkenése és az élőhelyek homogenizálódása révén csökkenti a megtelepedésre alkalmas élőhelyek kiterjedését.
				5	A 6430 Síkságok és a hegyvidékektől a magashegységig tartó szintek hidrofíl magaskórós szegélytársulásai élőhely megsemmisülését okozhatja a tevékenység.
J02.05.05	törpe vízművek, duzzasztók	M	5,25	3	<i>Tompa folyamkagyló</i> : A duzzasztó művek felvízi szakaszainak feliszapolódása, csökkenti a megtelepedésre alkalmas élőhelyek kiterjedését.
				3	<i>Erdei szitakötő</i> : A duzzasztó művek felvízi szakaszainak feliszapolódása, csökkenti a megtelepedésre alkalmas élőhelyek kiterjedését.
				10	Valamennyi jelölő halfaj – ingola fajok, halványfoltú küllő, szivárványos ökle, német bucó esetében jelentkeznek. A hosszirányú átjárhatóság hiánya miatt az egyes víztestek fragmentálódnak, a populációk elszigetelődnek.
				5	A 6430 Síkságok és a hegyvidékektől a magashegységig tartó szintek hidrofíl magaskórós szegélytársulásai élőhely alacsonyabban kialakult állományait a duzzasztás hatására megemelkedő, és tartósan magas maradó vízszint előnti, melynek hatására az élőhely degradálódhat, vagy megsemmisülhet.
J02.10	vízi és parti vegetáció kezelése csatornázási célokból	M	3	1	<i>Erdei szitakötő</i> : A vízi és vízparti vegetációt érintő fenntartási munkák csökkentik a faj számára meghatározó, természetes élőhelyfoltok (vízbe lógó fák, gyökerek) nagyságát.

				5	A 6430 Síkságok és a hegyvidékektől a magashegységig tartó szintek hidrofíl magaskórós szegélytársulásai élőhely megsemmisülését okozhatja a tevékenység.
J03.01	tipikus élőhelyi adottságok csökkenése vagy megszűnése	H	10	10	<i>Tompa folyamkagyló</i> : A kétoldali partvédő művek által lefedett természetes élőhelyek csökkentik a faj számára optimálisan benépesíthető terület nagyságát.
				10	<i>Erdei szitakötő</i> : A kétoldali partvédő művek által lefedett természetes élőhelyek csökkentik a faj számára optimálisan benépesíthető terület nagyságát.
J03.02.03.	Genetikai keveredés akadályozása	M	7	7	Valamennyi jelölő halfaj – ingola fajok, halványfoltú küllő, szivárványos ökle, német bucó esetében jelentkezik. A keresztirányú elzárások az egyes populációk közötti génserét akadályozzák.
K01.02	eliszapolódás, feliszapolódás	M	2,5	3	<i>Tompa folyamkagyló</i> : A mederben felhalmozódó lágy üledék nem alkalmas a faj állományainak tartós megtelepedésére.
				3	<i>Erdei szitakötő</i> : A mederben felhalmozódó lágy üledék nem alkalmas a faj állományainak tartós megtelepedésére.
				1	A holtágak feltöltődése megszünteti a vöröshasú unka élőhelyét.
				3	Valamennyi jelölő halfaj – ingola fajok, halványfoltú küllő, szivárványos ökle, német bucó esetében jelentkezik. A feliszapolódás egyes fajok esetében (dunai ingola) kedvező, míg más fajok esetében (német bucó, halványfoltú küllő) kifejezetten káros lehet az ívőhelyek szempontjából.

2. táblázat: a tervezési területen kívülről érkező veszélyeztető tényezők

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H=nagy, M=közepes, L=kicsi)	Érintett összes terület nagysága (%)	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
A02.01	gazdálkodás intenzívebbé válása	M	17	10	A Natura 2000 területen kívüli szántókon zajló intenzív művelés hatására a szántókkal határos 6440 Folyóvölgyek Cnidion dubiihoz tartozó mocsárrétjei jelölő élőhely látványosan gyomosodik, degradálódik.
				5	A Natura 2000 területen kívüli szántókon zajló intenzív művelés hatására a szántókkal határos 6510 Sík- és dombvidéki kaszálórét, jelölő élőhely látványosan gyomosodnak, degradálódnak.
				35	A rétek gyomosodása csökkenti a nagy tűzlepke és a vérfű-hangyaboglárka számára alkalmas élőhelyek kiterjedését.
H01.05.	diffúz felszíni vízszennyezés mezőgazdasági, vagy erdészeti tevékenység miatt	M	7	7	Valamennyi jelölő halfaj – ingola fajok, halványfoltú küllő, szivárványos ökle, német bucó esetében jelentkezik. Sok esetben a szántók közvetlenül a patak partjáig érnek, ezért a kemikáliák bemosódásának nagy a veszélye. A bemosódott vegyszerek elősegíthetik az eutrofizációt, illetve toxikus hatásúak lehetnek.

3. Kezelési feladatok meghatározása

3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

A Pinka kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területen a legfőbb természetvédelmi célkitűzés a jelenleg jó természetességi állapotban lévő jelölő élőhelyek megőrzése, állapotuk javítása, illetve egyes élőhelyek kiterjedésének növelése. A kiemelt közösségi jelentőségű *91E0 Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők jó állapotúak, de helyzetük jelentősen javítható lenne az inváziós fajok visszaszorításával. A kiemelt közösségi jelentőségű 91G0* Pannon gyertyános-tölgyesek jelentős kiterjedésben, változó állapotban fordulnak elő a területen. A legfőbb cél az élőhely természetességének növelése, ezzel a szarvasbogár (*Lucanus cervus*) és a nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*), valamint az erdei odúlakó denevérek számára a szaporodóhelyek minőségének javítása. Az élőhely által elfoglalt terület növelése az erdeifenyő (*Pinus silvestris*) és akácültetvények (*Robinia pseudoacacia*) átalakításával lenne megvalósítható. Az ugyancsak közösségi jelentőségű 6190 Pannon sziklagyeppek a szukcessziós folyamatok eredményeként közel állnak a teljes eltűnéshez, ezért fenntartásukhoz sürgős beavatkozásra van szükség. A folyóvölgyek 6440 *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei, illetve a 6510 Sík- és dombvidéki kaszálóréttek többségénél a legfontosabb cél a jelenleg is kedvező állapot fenntartása, a rajtuk élő nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*) és vérfű-hangyaboglárka (*Maculinea teleius*) érdekében pedig a kaszálások időzítésének szabályozása. Bár a Pinka-folyó jelölő halfajai és makrogerinctelen faunája jelenleg közvetlenül nem veszélyeztetett, de hosszú távú megőrzésük érdekében több fenntartási és fejlesztési jellegű intézkedésre van szükség. Alapvető természetvédelmi cél a folyó hossz- és keresztirányú átjárhatóságának biztosítása valamint a vízkár-elhárítási munkálatok okozta élőhelykárosodások minimalizálása.

3.2. Kezelési javaslatok

Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok

A Pinka Natura 2000 terület élőhelyeinek nagyobb része emberi hasznosítás alatt áll és többségének fenntartása csak a megfelelő gazdálkodással biztosítható. A jelenleg mezőgazdasági vagy erdészeti hasznosítású területek beépítése nem kívánatos. Ennek megfelelően Pornóapáti község rendezési tervének módosítására van szükség, mivel ez Natura 2000 gyepterületek beépítésére ad lehetőséget. A gazdálkodáshoz nem köthető fenntartási, illetve kezelési feladatok között említhető az illegális szemétkerakások felszámolása, mely a tervezési területen jelentős mértékben a felsőcsatári kőbánya területén és Pinkamindszent határában egy kiszáradt holtágban fordul elő.

Kiemelt odafigyelést igénylő élőhely a Felsőcsatár határában található *kőbánya*, mely hatással van a pannon sziklagyepre és területén fészkel a fokozottan védett uhu (*Bubo bubo*). A termelések tervezésénél ezért szükséges a sziklagyeppek és az uhu fészkelőhelyeül szolgáló sziklafal érintetlenségének biztosítása, valamint a termelések költési időszakon kívülre időzítése.

A Pinka-folyót érintő, gazdálkodáshoz nem köthető legfőbb probléma a vízfolyás határvízi jellege. Ennek következtében a magyarországi vízviszonyok nagyon nagymértékben függenek az osztrák oldali erőművektől, vízkivételektől, szennyvízkezeléstől és halgazdálkodástól. Ezeknek a problémáknak a megoldását fontos lenne egy, a két ország között kötött

megállapodásban rögzíteni, és közösen végrehajtani.

A terület turisztikai hasznosítása elsősorban a Vas-hegyen, és közvetlenül hozzá kapcsolódva a Pinka-szurdokban bír jelentőséggel. Ezeken a területeken a kirándulók tudatos irányításával, a túraútvonalak karbantartásával az általuk okozott terhelés minimalizálható. Az ehhez szükséges infrastruktúra (6 db tájékoztató tábla, plakátok) rendelkezésre áll, így újabakra nincsen szükség.

3.2.1. Élőhelyek kezelése

A Pinka kezelési egységeinek lehatárolása a 2013-ban aktualizált Á-NÉR alapú élőhelytérkép alapján történt (3. táblázat). Ennek során az azonos kezelést igénylő élőhelyfoltokat összevontuk, illetve az élőhelyfolton belül különböző kezelést igénylőeket leválasztottuk. Arra törekedtünk, hogy az előírások megfelelő mértékben specifikusak lehessenek, így az eltérő kezelést igénylő élőhelyeket elkülönítettük. Ugyanakkor azt is szem előtt tartottuk, hogy a kezelési egységek rendszere könnyen áttekinthető legyen és a terület ne legyen indokolatlanul felaprózva. A kezelési előírásokat a kezelési egységeken előforduló jelölő értékek élőhelyigényeinek figyelembevételével és a kezelési egység jelenlegi állapotának függvényében határoztuk meg.

A *Pinka-folyó* jelölő halfajai és makrogerinctelen fajai jelenleg ugyan nem közvetlenül veszélyeztetettek, de állapotuk jelentősen javítható lenne a folyó hossz- és keresztirányú átjárhatóságának biztosításával, valamint a vízkár-elhárítási munkálatok megfelelő irányításával. Javasolt emiatt a duzzasztóműveknél a hallépcsők kialakítása, valamint a partbiztosítások csökkentése révén újabb holtágak kialakulásának lehetővé tétele. A vízkár-elhárítási munkálatok esetében a kezelési előírások a jelölő halfajok ivóhelyeinek, valamint a makrogerinctelenek élőhelyeinek érintetlenül hagyását célozzák. A kezelési előírások egy másik csoportja a halakat és makrogerincteleneket egyaránt érintő vízszennyezés mérséklését célozza a partmenti extenzíven kezelt pufferzóna kialakításával és a szennyvízkezelés hatékonyabbá tételével. A tervezési területen található kisebb méretű *mesterséges tó* öntözőtőként működik, természetvédelmi jelentősége elhanyagolható. A Vaskeresztesen található *pisztrángtelep* számos kockázatot rejt, így megszüntetése vagy átalakítása lenne szükséges, melyet részletesebben a 3.2.2. fejezet tárgyal. A jelenleg nem üzemelő szentpéterfai vízerőtelep duzzasztóműve mögötti *Pinka-meder* jelenleg nem kap folyamatos vízellátást, rekonstrukciójával ugyanakkor értékes vizes élőhelyet lehetne létrehozni (lásd 3.2.2. fejezet).

A Pinka-menti élőhelyek között erdők és gyepek egyaránt megtalálhatóak. A gyepek hasznosítása tradicionálisan kaszálással történik, de legeltetésre is van példa. A kialakult élőhelyek és a hozzájuk kötődő rovarfajok hosszú távú fenntartása elsősorban a gyepekkel történő helyes gazdálkodáson múlik, tehát megőrzésük elképzelhetetlen a gyepegzálkodás nélkül.

A gyepeket alapvetően 9 egységre lehet osztani. A jellemzően jó állapotú *üde gyepek*, melyeken vérfübojárka nem fordul elő. Ezekben a gyepekben az előírások elsősorban az élőhely jó természetességi állapotának megőrzését, illetve javítását célozzák. A *Maculinea* lepkefajok élőhelyéül szolgáló üde gyepek (*üde gyepek Maculinea előfordulással*) esetében elsődleges cél a hangyabogárka állományok megőrzése, illetve növelése. Mind a két kezelési egység esetében kiemelten fontos cél az inváziós fajok visszaszorítása, ezek között is elsősorban a magas aranyvesszőé. Jelenleg ezeknek a gyepeknek a többségét kaszálással,

kisebbségét legeltetéssel hasznosítják. Hosszú távú fejlesztési javaslatunk a gyepek kizárólag kaszálással történő hasznosítását célozza, mert az élőhelyek tipikus képét ez a művelés biztosítja. A gyepek között tárgyaljuk a nem zombékoló magassárréteket és a magaskórósokat is, melyek esetében a természetvédelmi kezelés elsősorban az inváziós fajok visszaszorítására korlátozódik. Az eddig tárgyalt élőhelyek megfelelő hasznosításának elmaradása sok esetben az inváziós növényfajok előretörésével és esetenként homogén állományainak kialakulásával jár, ezeket a területeket soroltuk az inváziós lágyszárúak állományai közé. Ezeknél az élőhelyeknél jelenlegi célunk az inváziós növények visszaszorítása, és a megfelelő hasznosítással az értékes élőhelyek visszaállítása. A gyepek között két rekonstrukcióra javasolt területet is kijelöltünk. Ezek közül sziklát sziklagyep helyreállítását célozza a felsőcsatár melletti kőbánya felett elterülő átalakuló élőhely rekonstrukciója. Itt egy korábbi sziklagyep erősen cserjésedő, erdősülő mozaikja figyelhető meg, ahol a fásszárúak visszaszorításával ma még értékes pannon élőhely megőrzése válna lehetővé. A második terület egy engedély nélkül, építési hulladékkal feltöltött mocsárrét. A vizsgált területen 2013-ban mindössze egy parlag fordult elő. Ebben az esetben természetvédelmi szempontból az értékes gyepé alakítás lenne a cél, mely rendszeres kaszálással elérhető. A gyepek között tárgyaljuk a cserjéseket is. Mivel ezek a cserjések természetvédelmi szempontból kevésbé értékes gyepek területén alakultak ki, ezért ezeknek a kezelése az inváziós fajok visszaszorításában merül ki. Az élőhelyeken más beavatkozás nem szükséges, rajtuk célszerű hagyni a szukcesszió folyamatait szabadon érvényesülni.

Az intenzíven művelt szántóterületek viszonylag kis kiterjedésben találhatóak meg a Natura 2000 területen. Ezek esetében a cél a gazdálkodás extenzívebbé tétele a vegyszerhasználat mérséklésével, esetlegesen gyepesítéssel.

A mezőgazdasági területeken található vizes élőhelyek közül egy csatorna található meg a területen, amely üde kaszálórétek között húzódik. Természetvédelmi szempontból kívánatos lenne a csatorna megszüntetése, így a rétek vízháztartásának javítása.

Az erdei élőhelyek, illetve a fafajok által uralt élőhelyek alapvetően hét egységre oszthatóak. Minden erdőrészletben általános fenntartási, illetve fejlesztési elvként tartottuk szem előtt a tájidegen, illetve inváziós növényfajok visszaszorítását, az ilyen fafajokból álló állományok cseréjét. A tervezés során kiemelt szempont volt a védett, fokozottan védett, közösségi jelentőségű és kiemelt közösségi jelentőségű értékek védelme, illetve a holtfa és egyéb mikroélőhelyek, továbbá az erdőszegély védelme és fejlesztése. Örökerdők néven terveztük azokat az erdőtársulásokat, melyek esetében úgy ítéljük, hogy hosszú távú fejlesztésként a gazdasági hasznosítás megszüntetése lenne a legkedvezőbb az élőhely, a termőhely és a természeti értékek szempontjából egyaránt. Ebbe a kategóriába soroltuk a kiemelt közösségi jelentőségű enyves éger és magas kőris alkotta ligeterdők összes állományait, illetve a pannon gyertyános-tölgyesek közé sorolt mészkerülő tölgyesek azon állományait, melyek kifejezetten meredek, sziklás termőhelyeken fordulnak elő, így a bennük zajló erdőhasználatok a termőhely jelentős degradációját idézhetik elő. Az állományok érintetlenségét az is indokolja, hogy az erdei élőhelyekhez kötődő védett növényfajok döntő többsége ezekben fordul elő. Ezek az élőhelyek természetvédelmi szempontból csak az inváziós növényfajok visszaszorítására irányuló beavatkozások indokoltak. Erre az erdőterv rendelet is lehetőséget ad, sőt az ott leírtak szerint mást nem is lehet tenni. Az ebbe a kategóriába sorolt területek egy része magántulajdonban van, így a teljes magára hagyás csak a területek állami tulajdonba vételével képzelhető el. Ha erre nincs lehetőség, akkor az idesorolt területeken a folyamatos erdőborítás melletti gazdálkodás elérése a cél. Tölgyesek néven külön csoportba soroltuk a gyertyános-kocsánytalan tölgyesek fennmaradó részét, illetve a fragmentálisan előforduló

cseres állományt. Ezekben az erdőkben fejlesztési célként a folyamatos erdőborítást eredményező gazdálkodási módok bevezetését javasoljuk. A területen sok olyan fás élőhely is előfordul, melyek a spontán fásodó területek és jellegtelen faállományok kategóriába sorolhatóak. Ezeknél az élőhelyeknél az inváziós fajok visszaszorítása az elsődleges cél. A jellegtelen állományok esetén a gazdálkodás során fejlesztési cél a területre jellemző élőhely kialakulásának elősegítése, míg a spontán fásodó (nem üzemtervezett) területek esetén a szukcesszió szabad érvényesülése lenne a legkedvezőbb. Az erdeifenyves és az akác élőhelyek esetében fejlesztési célként az állományok átalakítását adtuk meg, mellyel a terület kiemelt közösségi jelentőségű jelölő élőhelyének, a pannon gyertyános-tölgyesnek a területe jelentősen növelhető lenne. Különösen fontos lenne ez az akácok esetében, ahol jelenleg az akácok a gyertyános-tölgyesek közé ékelődve, illetve azokkal szomszédosan fordulnak elő, mivel ezeken a helyeken az akác sarjaival fertőzi a jelölő élőhelyet. Az erdei élőhelyek közé került besorolásra egy kisebb kiterjedésű, homogén bálványfás folt, melynek kiirtása sürgető feladat, illetve a Pinka partján előforduló vörös tölgy fasor, ahol kezelésként az esetlegesen elpusztuló egyedek őshonos fafajjal (pl. mézgás égerrel) történő pótlását javasoljuk.

A kezelési egységekre vonatkozó előírásokat, ahol lehet hármas bontásban adjuk meg. Elsőként egységes kezelési előírásokat fogalmazunk meg, amelyek a legtöbb oda tartozó kezelési egységre érvényesek. A gyepek esetében a hármas tagolás kialakítására nem került sor, mert az ide sorolt élőhelyek annyira változatosak, hogy egységes kezelést nem lehet megfogalmazni rájuk. Az egységes előírásokon belül a jogszabályban meghatározott előírások kötelezően betartandóak, a többi pedig önkéntesen vállalható. Ezt követik a specifikus kezelési előírások, amelyek kezelési egységenként tartalmazzák az egységes előírásokon kívül szükséges előírásokat. Egyes speciális kezelést igénylő kezelési egységek esetében nem adunk meg egységes előírásokat, csak specifikusakat. Illetve vannak olyan kezelési egységek, amelyekre nem vonatkoznak specifikus előírások. Egy adott mezőgazdasági műveletre több, egymástól eltérő mértékű korlátozás vonatkozhat. Javaslatunk szerint ezek közül a terület használójának van lehetősége választani, a várható bevételkiesés és a megkapható támogatás mértékének figyelembe vételével. A nagyobb mértékű korlátozásért természetesen magasabb támogatás jár.

A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4.§ 5. pontja alapján „(5) A fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.”

Az itt megfogalmazott előírások célja, hogy a kezelési egységekben előforduló közösségi jelentőségű értékek, a jelenlegi gazdálkodási gyakorlat és adottságok alapján javaslatot tegyenek a gazdálkodás kívánatos módjára. Ennek érdekében itt megfogalmazásra kerülnek olyan előírások, amelyek alapul szolgálnak a jövőbeli támogatási programok kidolgozásához. A gazdálkodók számára ezek az előírások a jelen terv alapján kötelezettséget nem jelentenek, betartásuk csak támogatási programokon keresztül, önkéntes vállalás formájában válhat kötelezővé.

3. táblázat: a kezelési egységek összefoglaló táblázata

Kezelési egység	Elnevezés	Érintett Á-NÉR élőhelytípusok	Érintett közösségi jelentőségű élőhelyek
KE-0	kezelést nem igénylő területek	U6, U11, T9	
KE-1	üde gyepek	E1, D34, OB, OB×OD	6440, 6510
KE-2	üde gyepek Maculinea előfordulással	E1, D34	6440, 6510
KE-3	nem zsombékoló magassárrétek	B5	
KE-4	magaskórósok	OB×J5×RB, OB×J5×RB×B5	*91E0
KE-5	szilikát sziklagyepek	I3A, G3×RB, RB, S4	6190
KE-6	hulladékkal feltöltött mocsárrét	OF	
KE-7	parlagok	OB	
KE-8	cserjések	P2a, P2b	
KE-9	inváziós lágyszárúak állományai	OB, OC×OD, OD, OD×OF×RA, OD×RB, OD×B5, OD×OB, P2c	
KE-10	szántóterületek	T1	
KE-11	örökerdők	J5×RB, RB×J5, P8, L4a, K7b, L4axK7b, J4, RB×J4×J5, RB×J5×OD, RC×J5	*91E0, *91G0, 91M0
KE-12	tölgyesek	K2×RC, RC×K2×L2a, K2, K2×K7b, K2×L2a, K2×S4, K7b×K2×L2a, K2×S1, P1×OD	*91G0, 91M0
KE-13	akácok	S1, S1×RB, S1×P2b, S1×RB×P2a	
KE-14	spontán fásodó területek és jellegtelen faállományok	RB, RA, RA×OD, RB×OB, RB×OD, RB×P2a, RB×P2b, RB×RC, RB×RC×S1, RB×S1, RB×U8, RC×S1, RC×S1×S4	
KE-15	erdeifenyvesek	S4, S4×RC, S4×P2b×OC	
KE-16	bálványfás folt	S6	
KE-17	vörös tölgy fasor	S7	
KE-18	Pinka-meder	OA	
KE-19	csatorna	B1a	
KE-20	Pinka-folyó	U8	
KE-21	kőbánya	U6	
KE-22	mesterséges tó	U9	
KE-23	pisztrángtelep	U4	
KE-24	árvízvédelmi létesítmények gyepjei	D34, OB, RB×U8, P2a, RC×S1	6440, 6510

Kezelést nem igénylő területek

Kezelési egység: kezelést nem igénylő területek KE-0

Érintett élőhelyek:

- U6 Nyitott bányafelületek
- U11 Út- és vasúthálózat
- T9 Kiskertek

Az érintett területek olyan művi létesítmények (pl. utak, beépített terület), illetve magántelkekhez kötődő kiskertek, melyek esetében természetvédelmi értékek jelenlétéről nem beszélhetünk és ezek megjelenése rendeltetésszerű használat mellett később sem várható, így természetvédelmi kezelésük nem indokolt.

3.2.1.1. Mezőgazdálkodás

Gyep

Általános kezelési javaslatok

A területen előforduló gyeppek természetességi állapota jó, így elsődleges cél ennek az állapotnak a fenntartása. A gyeppek kezelésében fontos a hangyaboglárkák szempontjából megfelelő kaszálási időzítés, illetve a bűvósávok meghagyása. Általános feladat ezekben a gyeppekben a környéken jelenlévő inváziós fajok (elsősorban a magas aranyvessző) visszaszorítása, illetve a megfelelő hasznosítás révén a gyeppekbe történő behatolásuk megakadályozása. A terület üde gyepjeinek hosszú távú fejlesztését célozná, ha ezen területek kizárólag kaszálással lennének hasznosítva, mivel a terepi tapasztalataink azt mutatják, hogy a legeltetett üde gyeppek degradálódnak. A területről leromlott állapotú gyeppek és inváziós fajok homogén állományai is előkerültek. Ezekben az esetekben a cél a területek természetességi állapotának javítása, ezzel az értékes élőhelyek kiterjedésének növelése. A gyeppek közé kerültek besorolásra a cserjésedő területek is, melyek esetében az inváziós növényfajok visszaszorításán túl más kezelést nem tartunk szükségesnek.

Egységes kezelési előírások

Kötelezően betartandó előírások:

Az összes gyep típuson betartandóak a Natura 2000 gyep területek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X.18) Kormány rendeletben meghatározott előírások, amelyeket itt most nem ismételünk meg.

A gyeppek esetében kialakított 9 kezelési egység heterogenitása miatt a jogszabályban előírtakon túl egységes kezelési előírásokat nem lehet megfogalmazni, így csak speciális kezelési előírások kerültek megadásra.

Speciális kezelési előírások

Kezelési egység: üde gyepek KE-1

Érintett élőhelyek:

- E1 Franciaperjés rétek
- D34 Mocsárrétek
- OB Jellegtelen üde gyepek és magaskórósok
- OBxOD Jellegtelen üde gyepek és magaskórósok x Lágyszárú özönfajok állományai

Érintett közösségi jelentőségű élőhelyek:

- 6440 - Folyóvölgyek *Cnidion dubii*-hoz tartozó mocsárrétjei
- 6510 - Sík- és dombvidéki kaszálórétek (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)

Önkéntesen vállalható előírások:

Kód	Kezelés leírása
GY02	Vegyszeres gyomirtás nem megengedett.
GY12	Gyepszellőztetés nem megengedett.
GY14	Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos.
GY15	Tűzpászták létesítése nem megengedett.
GY20	Kizárólag kaszálással történő hasznosítás.
GY23	Biztosítani kell a felhalmozódott fűavar eltávolítását.
GY24	A gyepek természetvédelmi szempontú égetése csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság egyedi írásos-véleménye alapján történhet.
GY28	A gyepek cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell.
GY30	A természetes gyepekben őshonos méretes fák (30 cm törzsméret felett) és a vadgyümölcsök (törzsméret megjelölése nélkül) megőrzése kötelező.
GY33	A gyep területen előforduló őshonos hagyásfák, hagyásfa csoportok (delelő fák), valamint cserjés foltok eltávolítása nem megengedett.
GY34	Gyep területen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájidegen faegyedeket lábon állva kell vegyszeres kezelésben részesíteni (törzs megfúrása, vegyszer injektálása); a hatékonyság érdekében a vegszert is alkalmazó munkát a vegetációs időszak kezdetén (április-május) kell elvégezni.
GY43	Legeltetési sűrűség 0,6-1,0 ÁE/ha.
GY82	A gyepet évente legfeljebb kétszer lehet kaszálni.
GY89	10 ha-nál nagyobb tábla esetében minden szárazzásánál, kaszálásnál a táblát két egyenlő részre kell osztani, az első 50% szárazzásának, kaszálásának befejezése után a másik 50% szárazzását, kaszálását csak 10 nappal később lehet elkezdni.
GY92	A gyep terület kaszálása, szárazzása esetén min. 10 cm-es fűtarló biztosítása.
GY100	A kaszátlan terület legalább 50%-át a tábla belsejében kell biztosítani.
GY101	Amennyiben inváziós gyomokkal fertőzött területen költ fokozottan védett madár, a terület tisztítását csak a megengedett kaszálási időpont után szabad kezdeni.
GY106	Legalább 2 évente tisztító kaszálás elvégzése kötelező.
GY107	Az inváziós gyomok virágzásban történő kaszálása kötelező.
GY108	Erősen fertőzött foltokat sokkoló kaszálással évente legalább háromszor kezelni kell.
GY109	A lekaszált inváziós növényeket a területről el kell távolítani a kaszálást követő 30 napon belül.

GY111	A tisztító kaszálás legkorábbi időpontja: október 1.
GY115	Az inváziós és termőhely idegen fajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, állományuk visszaszorításáról mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédő szer kijuttatásával kell gondoskodni, ezen a technológián túl egyéb vegyszerhasználat tilos.
GY116	Gyepterületen trágyaszarvas kialakítása tilos.
GY117	Éjszakázó helyek, ideiglenes karámok és jószágállások helyét a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges.

Kezelési egység: üde gyepek *Maculinea* előfordulással KE-2

Érintett élőhelyek:

- E1 Franciaperjés rétek
- D34 Mocsárrétek

Érintett közösségi jelentőségű élőhelyek:

- 6440 - Folyóvölgyek *Cnidion dubii*-hoz tartozó mocsárrétjei
- 6510 - Sík- és dombvidéki kaszálórétek (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)

Önkéntesen vállalható előírások:

Kód	Kezelés leírása
GY02	Vegyszeres gyomirtás nem megengedett.
GY08	Dobkaszó és talaj meghajtású rendszóró, rendkezelő használata tilos.
GY11	Hengerezés nem megengedett.
GY12	Gyepszellőztetés nem megengedett.
GY14	Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos.
GY15	Tüzpászták létesítése nem megengedett.
GY20	Kizárólag kaszálással történő hasznosítás.
GY23	Biztosítani kell a felhalmozódott fűavar eltávolítását.
GY24	A gyepek természetvédelmi szempontú égetése csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság egyedi írásos-véleménye alapján történhet.
GY28	A gyepek cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell.
GY30	A természetes gyepekben őshonos méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése kötelező.
GY33	A gyepterületen előforduló őshonos hagyásfák, hagyásfa csoportok (delelő fák), valamint cserjés foltok eltávolítása nem megengedett.
GY34	Gyepterületen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájidegen faegyedeket lábon állva kell vegyszeres kezelésben részesíteni (törzs megfűrése, vegyszer injektálása); a hatékonyság érdekében a vegyszert is alkalmazó munkát a vegetációs időszak kezdetén (április-május) kell elvégezni.
GY43	Legeltetési sűrűség 0,6-1,0 ÁE/ha.
GY71	Kaszálás június 15. előtt a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal történő egyeztetés alapján lehetséges.
GY76	Kaszálás augusztus 15. után lehetséges.
GY82	A gyeplet évente legfeljebb kétszer lehet kaszálni.

GY89	10 ha-nál nagyobb tábla esetében minden szárzúzásánál, kaszálásnál a táblát két egyenlő részre kell osztani, az első 50% szárzúzásának, kaszálásának befejezése után a másik 50% szárzúzását, kaszálását csak 10 nappal később lehet elkezdni.
GY92	A gyepterület kaszálása, szárzúzása esetén min. 10 cm-es fűtarló biztosítása.
GY100	A kaszátatlan terület legalább 50%-át a tábla belsejében kell biztosítani.
GY101	Amennyiben inváziós gyomokkal fertőzött területen költ fokozottan védett madár, a terület tisztítását csak a megengedett kaszálási időpont után szabad kezdeni.
GY106	Legalább 2 évente tisztító kaszálás elvégzése kötelező.
GY107	Az inváziós gyomok virágzásban történő kaszálása kötelező.
GY108	Erősen fertőzött foltokat sokkoló kaszálással évente legalább háromszor kezelni kell.
GY109	A lekaszált inváziós növényeket a területről el kell távolítani a kaszálást követő 30 napon belül.
GY111	A tisztító kaszálás legkorábbi időpontja: október 1.
GY115	Az inváziós és termőhely idegen fajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, állományuk visszaszorításáról mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédő szer kijuttatásával kell gondoskodni, ezen a technológián túl egyéb vegyszerhasználat tilos.
GY116	Gyepterületen trágyaszarvas kialakítása tilos.
GY117	Éjszakázó helyek és ideiglenes karámok helyét a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges.

Kezelési egység: nem zombékoló magassásrétek KE-3

Érintett élőhelyek: B5 Nem zombékoló magassásrétek

Önkéntesen vállalható előírások:

Kód	Kezelés leírása
GY02	Vegyszeres gyomirtás nem megengedett.
GY08	Dobkaszó és talaj meghajtású rendszóró, rendkezelő használata tilos.
GY15	Tűzpászták létesítése nem megengedett.
GY20	Kizárólag kaszálással történő hasznosítás.
GY26	Inváziós fűszárúak mechanikus irtása kötelező.
GY27	Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén inváziós fűszárúak vegyszeres irtása, a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges.
GY104	Tisztító kaszálás csak az inváziós gyomnövényekkel fertőzött foltokon lehetséges.
+	Kaszálás két évente csak egyszer lehetséges.

Kezelési egység: magaskórósok KE-4

Érintett élőhelyek:

- OB×J5×RB Jellegtelen üde gyepek és magaskórósok x Égerligetek x Puhafás pionír és jellegtelen erdők
- OB×J5×RB×B5 Jellegtelen üde gyepek és magaskórósok x Égerligetek x Puhafás pionír és jellegtelen erdők x Nem zombékoló magassásrétek

Érintett közösségi jelentőségű élőhelyek:

- *91E0 Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)

Önkéntesen vállalható előírások:

Kód	Kezelés leírása
GY21	Legeltetés és kaszálás tilos, a területet kezeletlenül kell fenntartani.
GY34	Gyep területen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájidegen faegyedeket lábon állva kell vegyszeres kezelésben részesíteni (törzs megfűrése, vegyszer injektálása); a hatékonyság érdekében a vegyszert is alkalmazó munkát a vegetációs időszak kezdetén (április-május) kell elvégezni.
GY109	A lekaszált inváziós növényeket a területről el kell távolítani a kaszálást követő 30 napon belül.
GY115	Az inváziós és termőhely idegen fajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, állományuk visszaszorításáról mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédő szer kijuttatásával kell gondoskodni, ezen a technológián túl egyéb vegyszerhasználat tilos.

Kezelési egység: szilikát sziklagyep KE-5

Érintett élőhelyek:

- I3A Kőfalak pionír növényzete
- G3×RB Nyílt szilikát sziklagyep x Puhafás pionír és jellegtelen erdők
- RB Puhafás pionír és jellegtelen erdők
- S4 Erdei- és feketefenyvesek

Érintett közösségi jelentőségű élőhelyek:

- *6190 Pannon sziklagyep (Stipo-Festucetalia pallentis)

Önkéntesen vállalható előírások:

Kód	Kezelés leírása
GY25	A területen lévő cserjék irtása és eltávolítása kötelező.
GY28	A gyep cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell.
GY30	A természetes gyepben őshonos méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése kötelező
GY118	Élőhelyrekonstrukció (lásd 3.2.2. fejezet).

Kezelési egység: hulladékkal feltöltött mocsárrét KE-6

Érintett élőhelyek: OF Magaskórós ruderális gyomnövényzet

Önkéntesen vállalható előírások:

Kód	Kezelés leírása
GY118	Élőhelyrekonstrukció (lásd 3.2.2. fejezet).
SZ60	Magvetéshez kizárólag a közeli természetes gyepről származó magkeveréket, illetve kaszálékot szabad felhasználni.

Kezelési egység: parlag KE-7

Érintett élőhelyek: OB Jellegtelen üde gyep és magaskórósok

Önkéntesen vállalható előírások:

Kód	Kezelés leírása
GY81	A gyepet évente legalább kétszer kell kaszálni.
GY105	Minden évben tisztító kaszálás elvégzése kötelező.
GY108	Erősen fertőzött foltokat sokkoló kaszálással évente legalább háromszor kezelni kell.
GY115	Az inváziós és termőhely idegen fajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, állományuk visszaszorításáról mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédő szer kijuttatásával kell gondoskodni, ezen a technológián túl egyéb vegyszerhasználat tilos.

Kezelési egység: cserjések KE-8

Érintett élőhelyek:

- P2a Üde cserjések
- P2b Galagonyás-kökényes-borókás cserjések

Önkéntesen vállalható előírások:

Kód	Kezelés leírása
GY21	Legeltetés és kaszálás tilos, a területet kezeletlenül kell fenntartani.
GY26	Inváziós fásszárúak mechanikus irtása kötelező.
GY27	Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén inváziós fásszárúak vegyszeres irtása, a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges.

Kezelési egység: inváziós lágyszárúak állományai KE-9

Érintett élőhelyek:

- OB Jellegtelen üde gyeppek és magaskórósok
- OC×OD Jellegtelen száraz- vagy félszáraz gyeppek és magaskórósok x Lágyszárú özönfajok állományai
- OD Lágyszárú özönfajok állományai
- OD×OF×RA Lágyszárú özönfajok állományai x Magaskórós ruderalis gyomnövényzet x Öshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok
- OD×RB Lágyszárú özönfajok állományai x Puhafás pionír és jellegtelen erdők
- OD×B5Lágyszárú özönfajok állományai x Nem zsombékoló magassásrétek
- OD×OB Lágyszárú özönfajok állományai x Jellegtelen üde gyeppek és magaskórósok
- P2c Idegenhonos cserje vagy japánkeserűfű fajok uralta állományok

Önkéntesen vállalható előírások:

Kód	Kezelés leírása
GY30	A természetes gyepekben őshonos méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése kötelező.
GY33	A gyepterületen előforduló őshonos hagyásfák, hagyásfa csoportok (delelő fák), valamint cserjés foltok eltávolítása nem megengedett.
GY34	Gyepterületen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájidegen faegyedeket lábön állva kell vegyszeres kezelésben részesíteni (törzs megfűrése, vegyszer injektálása); a hatékonyság érdekében a vegyszert is alkalmazó munkát a vegetációs időszak kezdetén (április-május) kell elvégezni.
GY81	A gyepet évente legalább kétszer kell kaszálni.

GY101	Amennyiben inváziós gyomokkal fertőzött területen költ fokozottan védett madár, a terület tisztítását csak a megengedett kaszálási időpont után szabad kezdeni.
GY105	Minden évben tisztító kaszálás elvégzése kötelező.
GY107	Az inváziós gyomok virágzásban történő kaszálása kötelező.
GY108	Erősen fertőzött foltokat sokkoló kaszálással évente legalább háromszor kezelni kell.
GY109	A lekaszált inváziós növényeket a területről el kell távolítani a kaszálást követő 30 napon belül.
GY115	Az inváziós és termőhely idegen fajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, állományuk visszaszorításáról mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédő szer kijuttatásával kell gondoskodni, ezen a technológián túl egyéb vegyszerhasználat tilos.
GY116	Gyepterületen trágyaszarvas kialakítása tilos.
GY117	Éjszakázó helyek és ideiglenes karámok helyét a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges.

Szántók

Általános kezelési javaslatok

A szántók viszonylag kis mennyiségben vannak jelen a területen, így nincsenek jelentős hatással a jelölő értékekre. Az esetükben a vegyszermentes táblaszegélyek kialakítása, illetve a visszagyepesítés csökkentené a szomszédos gyepekre kifejtett negatív hatásukat.

Speciális kezelési előírások

Kezelési egység: szántóterületek KE-10

Érintett élőhelyek: T1 Egyéves, nagyüzemi szántóföldi kultúrák

Önkéntesen vállalható előírások:

Kód	Kezelés leírása
SZ04	Pillangósok esetén természetkímélő kaszálás, vadriasztó lánc használata kötelező.
SZ07	Fokozottan védett, földön fészkelő madárfaj fészkének, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve kaszálást azonnal abba kell hagyni, és haladéktalanul értesíteni kell a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságot. A gazdálkodó értesítésétől számított 3 munkanapon belül az igazgatóság köteles a gazdálkodót a kaszálásra, illetve betakarításra vonatkozó feltételekről tájékoztatni. Amennyiben a megadott határidőn belül nem érkezik válasz, akkor a megkezdett munkavégzés a többi előírás figyelembevételével folytatható.
SZ09	A növénytermesztéssel kapcsolatos technológiai munkálatok során bármilyen depóniát csak szántókon lehet létrehozni, és ott legfeljebb 2 hónapig lehet tárolni.
SZ14	A parcella szélein legalább 3 m széles növényvédőszer-mentes táblaszegélyt kell hagyni, ahol szükség esetén mechanikai gyomirtást kell végezni.
SZ19	Kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédő szerek alkalmazása engedélyezett.
SZ20	Kártevők elleni védekezés kizárólag szelektív szerekkel lehetséges.
SZ21	Légi kivitelezésű növényvédelem és tápanyag-utánpótlás tilos.

SZ22	Rágcsálóirtó szerek és talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos.
SZ23	Rovarölő szerek nem alkalmazhatók, kivéve a repce, a mustár, illetve az olajretek rovarirtását.
SZ24	Totális gyomirtó szerek használata nem engedélyezhető a területen.
SZ43	Fás szárú és lágyszárú energetikai ültetvény telepítése tilos.
SZ46	Melioráció tilos.
SZ48	Drénezés tilos.
SZ55	Szántó füves élőhelyé alakítása, lucerna kultúrát követő spontán gyepesedéssel.

Vizes élőhelyek

Speciális kezelési előírások

Kezelési egység: csatorna KE-19

Érintett élőhelyek: B1a Nem tűzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások

Önkéntesen vállalható előírások:

Kód	Kezelés leírása
V01	A területen, a növényvédelmet kizárólag vizekre és vízben élő szervezetekre nem veszélyes minőségű anyagokkal és kizárólag inváziós növényfajok irtása céljából lehet végezni.
V63	Élőhelyrekonstrukció (lásd 3.2.2. fejezet).

3.2.1.2. Erdőgazdálkodás

Általános kezelési javaslatok

A területen előforduló erdők jelentős részének a természetességi állapota jó, így elsődleges cél ennek az állapotnak a fenntartása. Általános feladat ezekben az erdőkben a környéken jelenlévő inváziós fajok (elsősorban az akác, ill. a ligeterdők esetében a magas aranyvessző, ill. a bíbor nebáncsvirág) visszaszorítása. Kiemelten fontosnak tartjuk néhány állomány (ligeterdők, mészkerülő tölgyesek egy része) fatermesztést nem szolgáló üzemmódba történő átvezetését, továbbá a jelölő élőhelyek esetében a folyamatos erdőborítás melletti erdőgazdálkodásra való átállást. A területen jelentős az ültetvények (erdeifenyő, akác) kiterjedése is, melyek esetében hosszú távú fejlesztési cél az állományok őshonos társulásokká történő átalakítása.

Egységes kezelési előírások

Érintett kezelési egységek: KE-11, KE-12, KE-13, KE-14, KE-15

Érintett élőhelyek:

- J4 Fűz-nyár ártéri erdők
- J5 Égerligetek
- K2 Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek
- K7b Mészkerülő gyertyános-tölgyesek
- L4a Zárt mészkerülő tölgyesek
- P1 Őshonos fafajú fiatalosok

- P8 Vágásterületek
- RA Óshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok
- RB Puhafás pionír és jellegtelen erdők
- RC Keményfás jellegtelen vagy telepített egyéb erdők
- S1 Ültetett akácok
- S4 Erdei- és feketefenyvesek

Érintett közösségi jelentőségű élőhelyek

- *91E0 Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)
- *91G0 Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraeával* és *Carpinus betulus-szal*
- 91M0 Pannon cseres-tölgyesek

Kötelezően betartandó előírások:

Minden üzemtervezett erdőben kötelezően betartandóak a Gyöngyös-Pinka Menti Erdőtervezési Körzet körzeti erdőterve (ügy száma: 11439/2010. érvényes 2019-ig) alapján a Vas Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága által kiadott erdőterv határozat előírásai.

Előírás-javaslatok

Kód	Kezelés leírása
E03	A körzeti erdőtervezés során – a közösségi jelentőségű élőhelyek vagy fajok megőrzése érdekében – az erdőterület erre alkalmas erdőrészeiben a folyamatos erdőborítást biztosító átalakító, szálaló vagy faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódok előírása.
E05	Erdészeti szempontból tájidegen fafajok erdőtelepítésben való alkalmazásának mellőzése a teljes területen.
E06	Idegenhonos fafajok telepítésének mellőzése a teljes területen.
E07	Intenzíven terjedő idegenhonos fafajok erdőtelepítésben való alkalmazásának mellőzése a teljes területen.
E09	A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmét figyelembe véve jelölhetők ki.
E13	Állománynevelés során a nyiladékok és állományszélek felé legalább 5 m széles erdőszegély létrehozásának elősegítése vagy a meglévők fenntartása. Az elő- és véghasználatok során, a tájidegen növények eltávolítása (az őshonos növényekre nézve kíméletes módszerekkel).
E16	A gyérítések és véghasználatok során legalább 5 m ³ /ha (az állomány átlagos átmérőjét elérő közép- vagy mellmagassági átmérőjű) álló és fekvő holtfa jelenlétének biztosítása.
E17	Az emberek testi épségét, közlekedést és épületeket nem veszélyeztető (az erdei élőhelyek fenntartását kiemelten szolgáló) lábön álló holtfák meghagyása.
E18	A ritka fajhoz tartozó, odvas, böhöncös, idős vagy más okból értékes faegyedek kijelölése és megőrzése az elő- és véghasználatok során.
E19	Az elő- és véghasználatok során az előzetesen meghatározott fa-, illetve cserjefajok minden egyedének megkímélése.
E20	Fokozottan védett madárfaj fészkeknek (madárfajtól függően) 100-300 m-es sugarú körzetében fészkelési időszakban az erdőgazdálkodási tevékenység korlátozása vagy teljes tiltása.

E25	Erdészeti termékek szállításának, faanyag közelítésének korlátozása gyepterületen, tisztáson (a közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok védelme érdekében).
E26	Az előhasználatok során biztosítani kell az elegyfa fajok alsó és felső lombkorona szintben hagyását, fenntartását, lehetőség szerint a természetes erdőtársulásra/közösségi jelentőségű élőhelyre jellemző összetételben, mennyiségben és többé-kevésbé egyenletes eloszlásban.
E28	Őshonos fafajokkal jellemezhető faállományokban a nevelővágások során az idegenhonos fa- és cserjefajok egyedszámát (arányát) a lehetséges minimális szintre kell szorítani, illetve lehetőség szerint teljes mértékben el kell távolítani.
E29	A vegyes összetételű faállományokban a nevelővágásokat minden esetben az őshonos fafajok javára kell elvégezni.
E33	Természetes, természetszerű és származék erdőkben a tarvágás tilalma.
E37	Tájhonos fafajú állományok véghasználata során az idős állományban legalább 5% területi lefedettséget biztosító mikroélőhely visszahagyása, lehetőleg az idős állomány szerkezetét és összetételét is reprezentáló formájában.
E39	A mikroélőhelyek fenntartása.
E40	A fakitermelés és anyagmozgatás során az erdőrészlet területén a talaj védelme érdekében kerülendő a 20 cm-nél mélyebb közelítési, illetve vonszolási nyom kialakulása. A tő- és törzssérülés ne haladja meg az 5%-ot.
E47	Az erdő talajának megóvása érdekében a teljes talaj-előkészítés tiltása.
E48	Mesterséges felújítás, illetve kiegészítés esetén géppel csak részleges talajelőkészítés végezhető.
E49	Az eredeti talajállapot fenntartása érdekében a talaj-előkészítést és a tuskózást kerülni kell.
E57	Az erdőfelújításban, pótlásban, állománykiegészítésben kizárólag tájhonos fafaj alkalmazható.
E58	Az erdősítések során a közösségi jelentőségű élőhelynek, illetve a természetes erdőtársulásnak megfelelő természetes elegyfajok biztosítására kell törekedni.
E59	Mesterséges erdősítés során legalább 3 tájhonos fafaj szálszerű vagy csoportos – a termőhelynek is megfelelő – elegyítése szükséges.
E62	Az idegenhonos és tájidegen fafajú faállományok véghasználata és felújítása során hangsúlyt kell fektetni a természetes cserje- és lágyszárú szint kíméletére, valamint a talajtakaró megóvására.
E64	Az idegenhonos és tájidegen fafajú erdők véghasználata során a táj- és termőhelyhonos fafajok minden egyedének meghagyása kívánatos (az alsó- és lehetőség szerint a cserjeszintben is).
E66	Meghatározott szabad rendelkezésű erdők és fásítások felújítandók.
E67	Az idegenhonos és tájidegen fafajú szabad rendelkezésű erdők és fásítások felújítása nem kívánatos, azok más művelési ágban (pl. gyepterület) hasznosítandók.
E68	Totális gyomirtó szerek használata az illetékes hatóság engedélyével csak intenzíven terjedő, inváziós fafajok ellen alkalmazható a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal történt előzetes egyeztetést követően.
E69	A környező gyepterületek védelme érdekében törekedni kell az erdészeti tájidegen fafajok alkotta állományok jelenlegi területen túli terjeszkedésének megakadályozására. Az erdőszegélyekben található intenzíven terjedő lágyszárúak továbbterjedését lehetőleg mechanikus módszerekkel (pl. kézi cserjeirtás, szárzúzás) kell megakadályozni.

E70	Az intenzíven terjedő fajok elleni vegyszer használata során a következő előírásokat kell érvényesíteni:
	• Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyagot kell keverni.
	• Javasolt alkalmazási idő: július-augusztus.
	• Alkalmazás – a fásszárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – kizárólag fainjektálással.
	• Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják.
	• Csak erdészeti felhasználásra is engedélyezett készítményeket lehet alkalmazni az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában.
	• Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer.
	• Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében alkalmazható levélen felszívódó gyomirtó, de csak csöppenésmentes kijuttatással.
	Vegyszeres védekezés esetén legalább 10 munkanappal a tervezett védekezés megkezdése előtt írásban kell értesíteni, az érintett hatóság illetékes szervét, megjelölve a beavatkozás tervezett helyét és időpontját.
E71	A tűzpásztacon, nyiladékokon gondoskodni kell az idegenhonos, agresszíven terjeszkedő növényfajok visszaszorításáról.
E75	Kártevők elleni védekezésnél a szelektív szerek vagy biológiai módszerek alkalmazását kell előnyben részesíteni. Nem használhatók olyan hatóanyag tartalmú készítmények, amelyek közösségi jelentőségű, illetve védett fajok egyedeit is elpusztítják.

Speciális kezelési előírások

Kezelési egység: örökerdő KE-11

Érintett élőhelyek:

- J5xRB Égerligetek x Puhafás pionír és jellegtelen erdők
- RBxJ5 Puhafás pionír és jellegtelen erdők x Égerligetek
- P8 Vágásterületek
- L4a Zárt mészkőrűlő tölgyesek
- K7b Mészkőrűlő gyertyános-tölgyesek
- L4axK7b Zárt mészkőrűlő tölgyesek x Mészkőrűlő gyertyános-tölgyesek
- J4 Fűz-nyár ártéri erdők
- RBxJ4xJ5 Puhafás pionír és jellegtelen erdők x Fűz-nyár ártéri erdők x Égerligetek
- RBxJ5xOD Puhafás pionír és jellegtelen erdők x Égerligetek x Lágyszárú özönfajok állományai
- RCxJ5 Keményfás jellegtelen vagy telepített egyéb erdők x Égerligetek

Érintett közösségi jelentőségű élőhelyek

- *91E0 Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)
- *91G0 Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraea*-val és *Carpinus betulus*-szal
- 91M0 Pannon cseres-tölgyesek

Előírás-javaslatok

Kód	Kezelés leírása
E10	Meghatározott erdőrészekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében teljes érintetlenség biztosítása, térbeli vagy teljes korlátozás elrendelése.

Kezelési egység: tölgyes KE-12

Érintett élőhelyek:

- K2xRC Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek x Keményfás jellegtelen vagy telepített egyéb erdők
- RCxK2xL2a Keményfás jellegtelen vagy telepített egyéb erdők x Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek x Cseres-kocsánytalan tölgyesek
- K2 Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek
- K2xK7b Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek x Mészkerülő gyertyános-tölgyesek
- K2xL2a Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek x Cseres-kocsánytalan tölgyesek
- K2xS4 Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek x Erdei- és feketefenyvesek
- K7bxK2xL2a Mészkerülő gyertyános-tölgyesek x Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek x Cseres-kocsánytalan tölgyesek
- K2xS1 Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek x Ültetett akácok
- P1xOD Óshonos fafajú fiatalosok x Lágyszárú özönfajok állományai

Érintett közösségi jelentőségű élőhelyek

- *91G0 Pannon gyertyános-tölgyesek Quercus petraeával és Carpinus betulus-szal
- 91M0 Pannon cseres-tölgyesek

Előírás-javaslatok

Kód	Kezelés leírása
E27	A természetes erdőtársulás/közösségi jelentőségű élőhely megfelelő állományszerkezetének kialakítása érdekében a nevelővágások során az alsó lombkorona- és a cserjeszint kialakítása, a kialakult szintek megfelelő záródásának fenntartása.
E34	A fahasználattal érintett területen összefüggően legfeljebb 0,5 ha véghasználati terület alakítható ki és tartható fenn, legalább 2 db, a természetes erdőtársulásra jellemző főfafajokból származó életképes magászó fa meghagyásával.
E35	Fahasználatok során a kitermelt faanyag vonzószószos közelítése tilos.

Kezelési egység: akácok KE-13

Érintett élőhelyek:

- S1 Ültetett akácok
- S1xRB Ültetett akácok x Puhafás pionír és jellegtelen erdők
- S1xP2b Ültetett akácok x Galagonyás-kökényes-borókás cserjések
- S1xRBxP2a Ültetett akácok x Puhafás pionír és jellegtelen erdők x Üde cserjések

Előírás-javaslatok

Kód	Kezelés leírása
E50	A vágásterületen történő égetés tilos.
E63	Tájidegen fafajokból álló erdősítés legalább 20% elegyarányban tájhonos fafajokkal elegyítendő.

Kezelési egység: spontán fásodó területek és jellegtelen faállományok KE-14

Érintett élőhelyek:

- RB Puhafás pionír és jellegtelen erdők
- RA Óshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok
- RAxOD Óshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok x Lágyszárú özönfajok állományai
- RBxOB Puhafás pionír és jellegtelen erdők x Jellegtelen üde gyepek és magaskórósok
- RBxOD Puhafás pionír és jellegtelen erdők x Lágyszárú özönfajok állományai
- RBxP2a Puhafás pionír és jellegtelen erdők x Üde cserjések
- RBxP2b Puhafás pionír és jellegtelen erdők x Galagonyás-kökényes-borókás cserjések
- RBxRC Puhafás pionír és jellegtelen erdők x Keményfás jellegtelen vagy telepített egyéb erdők
- RBxRCxS1 Puhafás pionír és jellegtelen erdők x Keményfás jellegtelen vagy telepített egyéb erdők x Ültetett akácok
- RBxS1 Puhafás pionír és jellegtelen erdők x Ültetett akácok
- RBxU8 Puhafás pionír és jellegtelen erdők x Folyóvizek
- RCxS1 Keményfás jellegtelen vagy telepített egyéb erdők x Ültetett akácok
- RCxS1xS4 Keményfás jellegtelen vagy telepített egyéb erdők x Ültetett akácok x Erdei- és feketefenyvesek

Előírás-javaslatok

Kód	Kezelés leírása
E63	Tájidegen fafajokból álló erdősítés legalább 20% elegyarányban tájhonos fafajokkal elegyítendő.

Kezelési egység: erdeifenyvesek KE-15

Érintett élőhelyek:

- S4 Erdei- és feketefenyvesek
- S4xRC Erdei- és feketefenyvesek x Keményfás jellegtelen vagy telepített egyéb erdők
- S4xP2bxOC Erdei- és feketefenyvesek x Galagonyás-kökényes-borókás cserjések x Jellegtelen száraz- vagy félszáraz gyepek és magaskórósok

Előírás-javaslatok

Kód	Kezelés leírása
E63	Tájidegen fafajokból álló erdősítés legalább 20% elegyarányban tájhonos fafajokkal elegyítendő.

Kezelési egység: bálványfás folt KE-16

Érintett élőhelyek: S6 Nem őshonos fajok spontán állományai

Előírás-javaslatok

Kód	Kezelés leírása
E68	Totális gyomirtó szerek használata az illetékes hatóság engedélyével csak intenzíven terjedő, inváziós fajok ellen alkalmazható a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal történt előzetes egyeztetést követően.
E70	Az intenzíven terjedő fajok elleni vegyszer használata során a következő előírásokat kell érvényesíteni: • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyagot kell keverni.

	<ul style="list-style-type: none"> • Javasolt alkalmazási idő: július-augusztus. • Alkalmazás – a fásszárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – kizárólag fainjektálással. • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják. • Csak erdészeti felhasználásra is engedélyezett készítményeket lehet alkalmazni az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában. • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében alkalmazható levélen felszívódó gyomirtó, de csak csöppenésmentes kijuttatással. <p>Vegyszeres védekezés esetén legalább 10 munkanappal a tervezett védekezés megkezdése előtt írásban kell értesíteni, az érintett hatóság illetékes szervét, megjelölve a beavatkozás tervezett helyét és időpontját.</p>
E73	Inváziós fásszárú növényfajok visszaszorítása során csak a növények sikeres vegyszeres irtását követően kerülhet sor a mechanikai eltávolításra.

Kezelési egység: vörös tölgy fasor KE-17

Érintett élőhelyek: S7 Nem őshonos fajú facsoportok, erdősávok és fasorok

Előírás-javaslatok

Kód	Kezelés leírása
E57	Az erdőfelújításban, pótlásban, állománykiegészítésben kizárólag tájhonos fafaj alkalmazható.

3.2.1.3. Vadgazdálkodás

Általános kezelési javaslatok

A jelentős nagyvadállomány elsősorban az erdei élőhelyekre jelent veszélyt. Az erdei élőhelyek esetében tervezett fejlesztések megvalósulásához elengedhetetlen a nagyvadállomány csökkentése. Továbbá a későbbi tervezésekhez elengedhetetlen lenne egy megfelelő vadállománybecslés elvégzése a vadgazdálkodási tervek megalapozásához.

Egységes kezelési előírások

Kód	Kezelés leírása
VA01	Szóró, sózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.
VA02	A terület egészen a vadlétszámot olyan szintre kell csökkenteni, hogy az a felújítások sikerességét kerítés hiányában se veszélyeztesse. Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét minden esetben be kell keríteni.

3.2.1.4. Vízgazdálkodás

Általános kezelési javaslatok

A vízgazdálkodás során a természetes hidrológiai és hidromorfológiai viszonyok módosítása, a változatos áramlási terek csökkenése és az élőhelyek homogenizálódása révén csökkenti a megtelepedésre alkalmas élőhelyek kiterjedését. A mesterséges eredetű hidrológiai és hidromorfológiai adottságok (mesterséges mederátalakítások, duzzasztás, kétoldali partvédő művek) együttes hatása okozhatja, hogy a jelölő fajok állománymérete a Pinka Natura 2000 területté nyilvánított szakszán is kisebb, mint a kedvező állományméret. Összességében azonban megállapítható, hogy a tervezési területen található jelölő fajok állományai hosszabb távon is képesek tolerálni a hidrológiai és hidromorfológiai módosítások okozta kedvezőtlenebb környezeti adottságokat.

A Vízügyi Igazgatóság a Pinka folyóra vonatkozó mederkezelési tervének megfelelően olyan munkálatokat végez el a tervezési területen, emellett a Magyar–Osztrák Határvízi Egyezmény keretében is számos olyan vízgazdálkodási előírás érvényes a területre, melyek nehezítik, ill. nem teszik lehetővé a Pinka folyóban élő jelölő fajok természetvédelmi státuszának jelentős mértékű javítását célzó rekonstrukciós és fejlesztési munkák megvalósítását. Amennyiben a több évtizede tartó vízügyi kezelés következtében ismétlődő fenntartási munkák a már meglévő kétoldali partvédő művek által lefedett, másodlagos élőhelyeket érintik, és nem terjednek ki a fajok megtelepedésre alkalmas természetes élőhelyfoltokra és sávokra, akkor a beavatkozás nem veszélyezteteti jelentős mértékben a jelenlegi állományokat.

A természetes áramlási viszonyok megváltoztatása az élőhelyek homogenizálódásának irányába hat. A finom homokos, kavicsos mederszakaszok megőrzése a fajvédelem egyik záloga, ugyanis a homokos aljzatra ívó halfajok szaporodása szempontjából nélkülözhetetlenek az ilyen típusú élőhelyek. Az áramlásokedvelő fajok kavicsos talajú, sekély, de erős sodrású szakaszokon, vízfolyások felső és középső szakaszán, a gázlós, gyors sodrású, köves, kavicsos élőhelyeket kedvelik, így a hidrográfiai működés módosítása (duzzasztás, mederelzárás) a fajokra nézve jelentős veszélyeztető tényezőnek tekinthető.

A vízi és vízparti vegetációt érintő fenntartási munkák egyes jelölő fajok esetében csökkentik a meghatározó, természetes élőhelyfoltok (vízbe lógó fák, gyökerek)számát, valamint csökkentik a víztér leárnycóltóságát.

A fentiek miatt a folyón évenkénti, ill. rendszeresen ismétlődő vízkár-elhárítási, és vízrendezési-fenntartási munkák kivitelezését megelőzően, természetvédelmi-ökológiai szempontokat figyelembe vevő, aktuális vízkár-elhárítási és vízrendezési terv készítését és egyeztetését javasoljuk a működési terület szerint illetékes Órségi Nemzeti Park Igazgatósággal. A fenntartási feladatok ellátásánál figyelembe kell venni a magyar-osztrák határvízi egyezményben írtakat, valamint az árvízvédelmi és településvédelmi vízügyi feladatok ellátásának szükségességét.

A hosszirányú átjárhatóság hiánya miatt az egyes víztestek fragmentálódnak, a populációk elszigetelődhetnek. A duzzasztó művek felvízi szakaszainak feliszapolódása csökkenti a megtelepedésre alkalmas élőhelyek kiterjedését. A feliszapolódás egyes fajok (pl. halványfoltú küllő (*Gobio albiginnatus*), német bucó (*Zingel streber*)) esetében kifejezetten káros lehet az ívóhelyek szempontjából, más fajok (pl. tompa folyamkagyló (*Unio crassus*), erdei szitakötő (*Ophiogomphus cecilia*)) esetében a mederben felhalmozódó lágy üledék alkotta élőhely nem alkalmas a faj állományainak tartós megtelepedésére. A keresztirányú elzárások az egyes populációk közötti géncserét is akadályozzák.

A halak és vízi makroszkópikus gerinctelen szervezetek természetes mozgásának

érdekében szükséges a mesterséges keresztirányú elzárások felszámolása, a hosszirányú átjárhatóság biztosítása a teljes Pinka szakaszon.

A vízfolyás mentén sok esetben a szántók közvetlenül a Pinka partjáig érnek, ezért a kemikáliák bemosódásának nagy a veszélye. A bemosódott vegyszerek elősegíthetik az eutrofizációt, illetve toxikus hatásúak lehetnek, ezért a partok menti pufferzónák kialakítása a vizes élőhely sérülékenységét jelentős mértékben csökkenti. A vízfolyás szennyezése jelentős mértékben veszélyezteti az itt élő populációkat, ugyanis a jelölő fajok érzékenyek a vízszennyezésre és csak jó vízminőségű vízfolyásokban fordulnak elő népes öfenntartó populációik. Különösen a fiatal egyedek mutatnak nagy érzékenységet a vízszennyezéssel szemben és érzékenyen reagálnak a víz oldott oxigéntartalmának megváltozására. A mezőgazdasági területekről bekerülő diffúz szennyezések és a felszíni, kommunális eredetű szennyezések hatásainak összegződése jelentős károsító tényezőnek tekinthető.

Idegenhonos, inváziós fajok nem csak természetes diszperzióval, hanem behurcolás (pl. nem megfelelően végzett haltelepítések, haltenyésztő telepekről történő kiszabadulás, horgászat) útján is bekerülhetnek a vztérbe. A károkozás minden esetben jelentős, sőt akár drasztikus mértékű is lehet, hiszen az idegenhonos fajok (részben) kiszorítják a hazai őshonos fajokat. A haltenyésztő telepek nem megfelelő működtetése az esetlegesen kiszabaduló ivadékok okozta károk mellett még vízminőségi problémákat is okozhat a tápanyag-feldúsulás következtében. A túlzott vízhasználat az ökológiai szempontból nem elegendő vízmennyiség mellett a vízminőség leromlásához vezethet, ami különösen jelentős veszélyt jelent valamennyi jelölő faj számára. Mindezek miatt a halgazdálkodás átfogó felülvizsgálatára van szükség.

Kezelési egység: Pinka-folyó KE-20

Érintett élőhelyek: U8 Folyóvizek

Vízkárelhárítási munkálatok:

- A tervezett fenntartási és vízrendezési munkálatok ne terjedjenek ki a közösségi jelentőségű fajok megtelepedésére alkalmas, korábbi beavatkozások által nem érintett természetes élőhelyfoltokra.
- A kiemelten értékes Pinka-szurdok sziklás medre érintetlenül hagyandó.
- A mederben és a partok mentén irtási tevékenység (kivételt képeznek a mőtárgyak közvetlen környezete) kerülendő.
- A mederben végzett mederbiztosítási, partbiztosítási tevékenység (kivételt képeznek a mőtárgyak közvetlen környezete) kerülendő.
- A szabad folyású szakaszokon az iszapolási, kotrási tevékenység (kivételt képeznek a mőtárgyak közvetlen környezete) kerülendő.
- A duzzasztó művek felvízi, lassú áramlású, ill. pangóvízi állapottal jellemezhető szakaszain a feliszapolódás csökkentésére fenntartó kotrások elvégzése szükséges. Ennek ideje nem eshet egybe a halak ívási időszakával.
- Lassú áramlású, homokos mederrészek területén a beavatkozás kerülendő, a halak ívása szempontjából az ilyen típusú élőhelyek fenntartása, kialakulásának elősegítése szükséges. Az ilyen élőhelyek kialakulását a természetes mederfejlődési folyamatok biztosításával lehet elérni. A természetes mederfejlődési folyamatok alapvető feltétele a mederstabilizálás, ill. a partvédő művek megszüntetése.
- Sodrottabb szakaszok, finom kavicsos-sóderes medreinek fenntartásának, kialakulásának elősegítése szükséges
- A fenéklakó és/vagy a durva szemcseösszetételű aljzatra (pl. kavicságyra) ívó fajok

védelme érdekében a munkálatokat az ívási, illetve a zsenge ivadék megerősödése utáni, valamint a téli vermelés megkezdése előtti időszakra, július 1. és október 31. közé szükséges időzíteni.

Hosszirányú átjárhatóság:

- Hosszabb távon a duzzasztóművek felszámolása, az akadályok megszüntetése szükséges.
- A meglévő duzzasztóművek esetében szükségszerű hallépcsők építése. A duzzasztók közül Felsőcsatáron jelenleg megvalósítás alatt áll, Pornóapátiban pedig engedélyeztetés alatt van a fix bukót megkerülő csatorna (egyben hallépcső) építése (KEOP-3.1.2/09-11). Mindkét rekonstrukció esetében a működési terület szerint érintett Órségi Nemzeti Park Igazgatósággal egyeztetni szükséges a mederben hagyandó, mindenkor tovább vezetendő, ökológiai szempontból megfelelő vízmennyiségről. Szentpéterfán és Vaskeresztesnél a hallépcsők kialakítása szükségszerű.
- A meglévő duzzasztóművek esetében, a természetes vízjárási viszonyokhoz leginkább hasonlatos állapot kialakítása ökológiai szempontból szükségszerű, ezért elengedhetetlen a műtárgyak üzemrendjének felülvizsgálata. Szükséges a műtárgyak átalakítása, hidraulikai, áramlási feltételeinek, a természetvédelmi szempontokat prioritásként kezelő üzemrendjének kialakítása az ökológiai vízigény folyamatos biztosítása céljából.

Keresztirányú átjárhatóság:

- A Pinka mozaikos élőhelyhálózatának és diverz élőhelyeinek (meghatározóan áramlói, de helyenként álló-, ill. pangóvízi jellegű) hosszútávú fenntartása céljából a folyó menti töltésekkel elzárt vizes élőhelyek, holtágak revitalizációjára van szükség (pl. Pornóapátiban az egykori holtág bekötése jelenleg készülében van).
- A kezelési egység területén extenzíven kezelt part menti pufferzóna kialakítására van szükség.
- A partmenti, területeken és a parti övben a fásszárú vegetáció irtása kerülendő, a felújítás elvégzését hazai honos fajokkal kell elvégezni.
- A kezelési egység teljes területén az idegenhonos fajok telepítésének teljes tilalma szükségszerű.
- A kezelési egység teljes területén az adventív fajok (törpeharcsa (*Ameiurus nebulosus*), ezüstkárász (*Carrasius gibelio*), szívárványos pisztráng (*Oncorhynchus mykiss*), pataki szajbling (*Salvelinus fontinalis*), kínai razbóra (*Pseudorasbora parva*) egyedszámának minimalizálása, folyamatos gyérítése szükséges.
- A vízerőtelepek üzemeltetéséhez, valamint a mezőgazdasági és haltenyésztési célból szükséges vízhasználat mértékét a működési terület szerint érintett Órségi Nemzeti Park Igazgatósággal szükséges egyeztetni az ökológiai vízigény folyamatos biztosítása érdekében.
- A tervezési területen a vízfolyásba jutó tisztított szennyvíz mennyiségének minimalizása és hosszabb távon annak megszüntetése javasolt.
- A területen található szennyvíztelepek hatékonyságának növelése szükségszerű a vízminőség javítása érdekében.

Kezelési egység: Pinka-meder KE-18

Érintett élőhelyek: OA Jellegtelen fátlan vizes élőhelyek

- Jelenleg az év nagy részében szárazon lévő mederszakasz, amely rekonstrukcióra szorul (lásd 3.2.2. fejezet)

Kezelési egység: mesterséges tó KE-22

Érintett élőhelyek: U9 Állóvizek

- Öntözőtő, amely az év jelentős részében száraz. Vizét az üzemeltetési engedélye szerint a Pinkából nyeri, amely biztosítja az ökológiai vízmennyiség mederben hagyását.

Kezelési egység: pisztrángtelep KE-23

Érintett élőhelyek: U4 Telephelyek, roncsterületek és hulladéklerakók

- A haltenyésztési célból igényelt vízhasználat mértékét az Őrségi Nemzeti Park Igazgatósággal egyeztetni szükséges az ökológiai vízigény folyamatos biztosítása érdekében.
- A vízjogi engedélyben meghatározott szennyvíz-kibocsátási határértékek szigorú betartása és az illetékes hatóságok által történő rendszeres ellenőrzése szükséges.
- A halivadékok kiszabadulásának megakadályozására alkalmas biztonsági rendszer kiépítése szükséges.
- Megvizsgálandó a telep honos halfajok szaporítására történő felhasználásának lehetősége (lásd 3.2.2. fejezet).

Kezelési egység: árvízvédelmi létesítmények gyepei KE-24

Érintett élőhelyek:

- D34 Mocsárrétek
- OB Jellegtelen üde gyepek és magaskórósok
- RBxU8 Puhafás pionír és jellegtelen erdők x Folyóvizek
- P2a Üde cserjések
- RCxS1 Keményfás jellegtelen vagy telepített egyéb erdők x Ültetett akácok

Érintett közösségi jelentőségű élőhelyek

- 6440 Folyóvölgyek *Cnidion dubii*-hoz tartozó mocsárrétjei
- 6510 Sík- és dombvidéki kaszálórét (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)

Kezelésük során elsősorban a vizek és a közcélú vízilétesítmények fenntartására vonatkozó feladatokról szóló 120/1999. (VIII.6.) Korm. Rendelet előírásait kell figyelembe venni.

3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés

Gyeprekonstrukció

Háttér és célkitűzések:

A Pinka kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területen három gyepterület esetében merült fel az élőhelyrekonstrukció szükségessége. A felsőcsatári kőbánya felett elterülő erősen cserjésedő/erdősülő szárazgyep, ill. sziklagyep (KE-5) található. A terület kezelése nélkül ez a jelölő élőhely teljesen el fog tűnni a Natura 2000 területről. Horvátlövön a KE-6 azonosítójú kezelési egység esetében egy jó állapotú mocsárrét egy kisebb részét töltötték fel építési törmelékkel. Ennek helyreállítása csak aktív beavatkozással képzelhető el. A harmadik rekonstrukcióra jelölt terület (KE-19) ugyancsak Horvátlövönél található. Ebben az esetben egy a mocsárréteket csapoló csatorna gyepeket szárító hatásának megszüntetése, vagyis a mocsárrétek vízellátásának javítása lenne a cél.

Érintett élőhelyek:

Pannon sziklagyeppek (KE-5)	3 ha
Sík- és dombvidéki kaszálórétek (KE-6)	2 ha
Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> -hoz tartozó mocsárrétjei (KE-19)	10 ha

Alkalmazott módszerek:

A KE-5 kezelési egység esetében: a cserjék kézi erővel történő kivágása, majd a területen történő aprítékolása és elszállítása. A cserjék eltávolítását követően három éven keresztül a tuskók és sarjak eltávolítása évi két alkalommal történő szárazúzással, vagy vágófejes kézi kaszával. Folyamatos legeltetés vagy kaszálás.

A KE-6 kezelési egység esetében: Az építési törmelék gépi eltávolítása. (Fontos, hogy ez csak úgy oldható meg az értékes élőhelyek károsodása nélkül, ha a munkagépek nem mehetnek be a mocsárrétre!!) Ezt követően a környező gyepekről származó magkeveréssel, illetve kaszálékkal történő gyepesítés.

A KE-19 kezelési egység esetében: a lecsapoló csatorna megszüntetése úgy, hogy a település csapadékvíz elvezetése továbbra is zavartalanul működjön.

Résztevők

Területek tulajdonosai
ÖNPI, mint a terület természetvédelmi kezelője

Tervezett költségvetés és forrás

100 millió Ft – KEHOP

Örökerdők kialakítása

Háttér és célkitűzések:

A Vas-hegy meredek lejtőin előforduló gyertyános-tölgyesek és a folyó-menti égerligetek esetében kívánatos lenne a teljes érintetlenség biztosítása és a természetes erdődinamikai folyamatok érvényesülésének lehetővé tétele. Míg a gyertyános-tölgyesek esetében ezt leginkább talajvédelmi megfontolások indokolják, a ligeterdők esetében az élőhelyek kimagasló értéke és az inváziós fajok általi fertőzésveszély, amelyet a vágásos gazdálkodás felerősít.

Érintett élőhelyek:

Gyertyános-tölgyesek (KE-11)	4 ha
Égerligetek (KE-11)	17 ha

Alkalmazott módszerek:

A területek érintetlenül hagyásához először a tulajdonviszonyok rendezése szükséges. Mivel az érintett erdők jelentős részben magántulajdonban vannak, ezért a cél elérését az biztosítani, ha ezeket a területeket az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság megvásárolná. Ezt követően szükséges az idegenhonos fafajok eltávolítása, különös tekintettel az agresszíven terjedő akácé. Ehhez minél kíméletesebb módszereket kell alkalmazni, a fák meggyűrűzését és vegyszeres injektálását. A projekt részét kell képezze az örökerdők bemutatására szolgáló

turisztikai infrastruktúra kialakítása, tanösvények építése, tájékoztató táblák felállítása és információs füzetek elkészítése.

Részvevők

Területek tulajdonosai
ÖNPI, mint a terület természetvédelmi kezelője

Tervezett költségvetés és forrás

500 millió Ft – KEHOP

A Pinka-folyó komplex rehabilitációja

Háttér és célkitűzések:

A Pinka-folyón jelenleg az egyik legjelentősebb természetvédelmi probléma a keresztirányú elzárásokat előidéző számos duzzasztómű jelenléte. A tervezett projekt így ezen duzzasztók hallépcsővel való ellátásán keresztül biztosítani kívánja a folyó teljes szakaszán a hosszirányú átjárhatóságot. Emellett fontos cél a megépült halátjárók folyamatos monitorozása, működésük ellenőrzése is. Természetvédelmi kockázatot rejt a vaskeresztesi pisztrángtelep is (bár jelenleg nem üzemel), mivel keresztirányú elzárást okoz és idegenhonos fajokkal szennyezheti a folyót. A jelölő fajok megtelepedésére alkalmas természetes élőhelyek fenntartása, kialakulásának elősegítése érdekében célként fogalmazható meg a természetes mederfejlődési folyamatok hosszabb távon történő biztosítása. A természetes mederfejlődési folyamatok alapvető feltétele a mederstabilizálás, ill. a partvédő művek megszüntetése, melynek megvalósítását a terület vízügyi kezelőjével és az érintett osztrák hatóságokkal és tulajdonosokkal közös együttműködésben célszerű megvalósítani. Mivel a jelölő fajok állományainak megtelepedése és hosszabb távú fennmaradása szempontjából meghatározó szerepe van a partokat kísérő fás, bokros vegetációnak, ezért a Pinka magyarországi szakaszán a partok mindkét partján 20-50 m széles pufferzóna kialakítása indokolt.

Érintett területek és beavatkozások:

Vaskeresztesi pisztrángtelep:

- Vizsgálni szükséges a bekapcsolt holtág szerepét, funkcionális működését.
- Ki kell dolgozni a pisztrángtelep szabályozott biztonságos működtetésének feltételrendszerét (vagy megszüntetését).
- A baloldali „üzemcsatorna” ágon egy hosszirányú átjárhatóságot biztosító halátjáró kiépítése.
- Őshonos halfajok mesterséges szaporítására alkalmas egység kialakítása.

Szentpéterfai erőmű átalakítása:

- Keresztirányú elzárás megszüntetése, hosszirányú átjárhatóság biztosítása.
- Hordalékkirakó esetében meg kell oldani a halak folyóba történő visszajuttatását.
- Tekintettel arra, hogy a hosszirányú átjárhatóságot biztosító halátjáró kialakítására műszaki okok miatt várhatóan osztrák területek igénybe vételével kerülhet csak sor, ezért közös magyar-osztrák projekt keretében lehet ezt megvalósítani.

Pornóapáti erőmű halátjáró-monitoringja:

- Az osztrák tulajdonban lévő erőmű mellett kialakításra került egy halátjáró. Ennek biztonságos és jól funkcionáló működését folyamatosan ellenőrizni kell, továbbá az

esetlegesen szükséges műszaki átalakítások, a hallépcső üzemelési rendjét az ökológiai igényeknek megfelelően kell engedélyezni. Hordalékkirakó esetében meg kell oldani a halak folyóba történő visszajuttatását.

Pinkamindszenti holtág rehabilitációja:

Meg kell vizsgálni a holtág esetleges újraélesztési lehetőségét.

Komplex pufferzóna kialakítása a teljes szakaszon:

A Pinka magyarországi szakaszán a patak mindkét partján 20-50 m széles pufferzóna kialakítása indokolt.

Szennyvíztisztítók hatékonyságának növelése:

A meglévő szennyvíztisztítók korszerűsítése és biológiai szűrőmezővel történő ellátása.

Résztvevők

Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság, mint a folyó vagyonkezelője
ÖNPI, mint a terület természetvédelmi kezelője
Sporthorgász Egyesületek Vas Megyei Szövetsége
Erőművek és pisztrángtelep tulajdonosai
Önkormányzatok

Tervezett költségvetés és forrás

1000 millió Ft – Ausztria-Magyarország Határon Átnyúló Együttműködési Program

3.2.3. Fajvédelmi intézkedések

Valamennyi érintett halfaj esetében alapvető a fajvédelem szempontjából:

- a hosszirányú átjárhatóság biztosítása a teljes Pinka szakaszon a mesterséges és a természetes keresztirányú elzárások felszámolása (Felsőcsatáron jelenleg folyik a halátjáró építése)
- ökológiai vízigeny meghatározása, annak folyamatos biztosítása
- vízminőség megőrzése vagy javítása
- a Pinka diverz élőhelyeinek (meghatározóan áramlívízi, de helyenként álló-, ill. pangóvízi jellegű) hosszútávú fenntartása (Pornóapátiban az egykori holtág bekötése jelenleg készül)
- part menti pufferzóna kialakítása és fenntartása
- A Pinkába jutó szennyezés minimalizálása (megszüntetése)
- Az adventív (és Ausztriából is bejutó) fajok egyedszámának minimalizálása
- idegenhonos fajok telepítésének a tilalma

Fajspecifikus kezelési javaslatok:

ingola fajok (*Eudontomyzon spp.*)

- vízminőség biztosítása, javítása, szennyezések felszámolása, megakadályozása
- alacsony áramlású homokos mederrészek fenntartása, kialakulásának elősegítése (ívás szempontjából)

szivárványos ökle (*Rhodeus sericeus amarus*)

- A Pinka patak morfológiai diverzitásának fenntartása, lassan áramló, esetenként növényesedő, sekély, nyugodt, vízínövényzetben gazdag víztestek fenntartása, kialakulásának elősegítése.
- A faj szaporodásának előfeltétele az ikrák elhelyezésére szolgáló kagylók jelenléte. A víz minőségének, és a meder/víztest olyan minőségű ökológiai állapotának a fenntartása, hogy az a kagylók számára is fenntartható legyen. Ennek feltétele a megfelelő vízminőség, tiszta, homokos mederszakaszok jelenléte.

halványfoltú küllő (*Gobio albipinnatus*)

- Finom homokos, kavicsos mederszakaszok megőrzése a fajvédelem egyik záloga. Homokos aljzatra ívó faj, ragadós ikráit a homok/kavicszemekhez esetleg finom gyökerekhez tapasztja.

német bucó (*Zingel streber*)

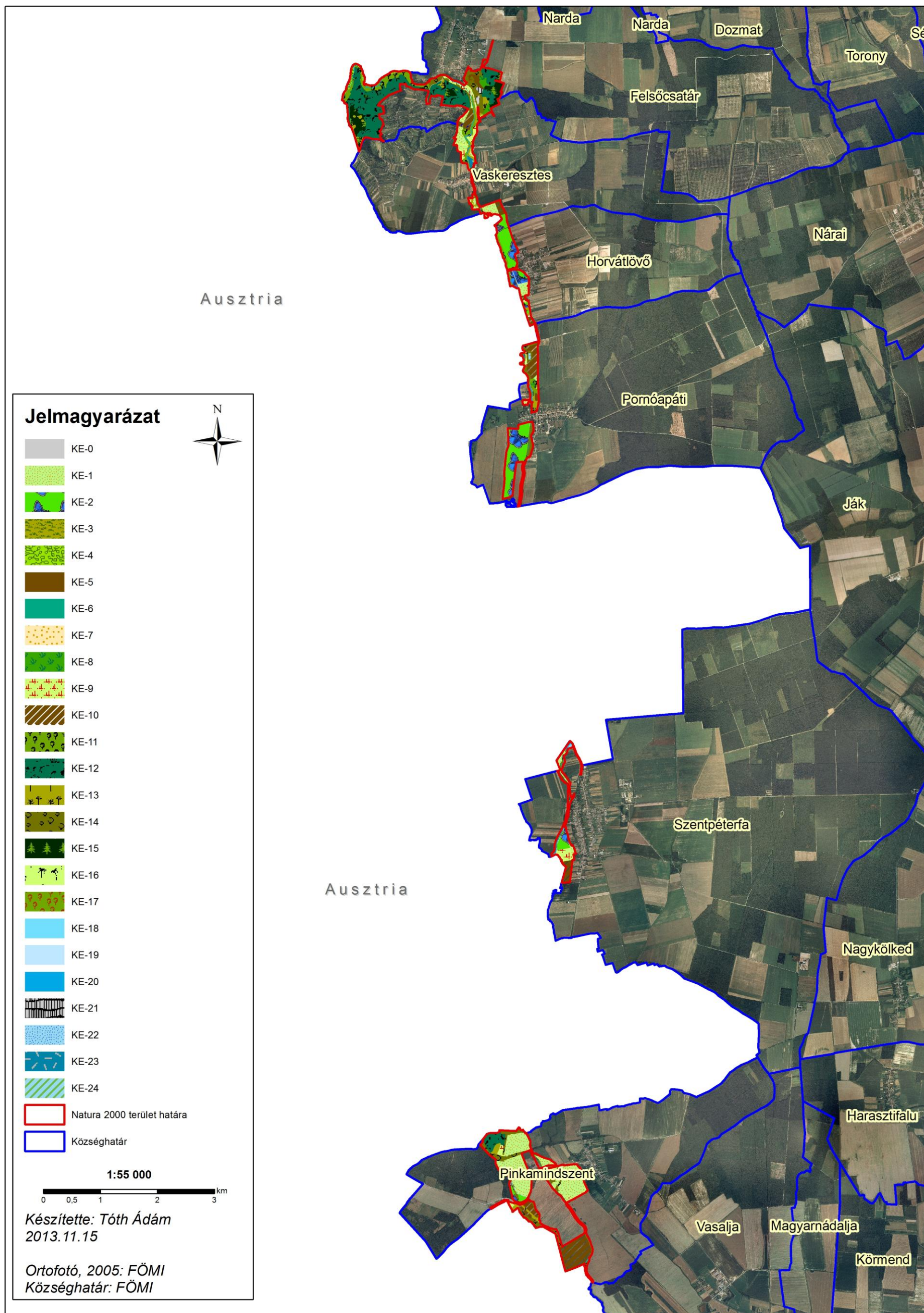
- Sodrottabb szakaszok finom kavicsos-sóderes medreinek fenntartása, kialakulásának elősegítése
- Fenéklépcsők (surrantók) áramlásjavító, oxigénszint emelő kövek elhelyezése a mederben.
- Duzzasztott szakaszok felszámolása (különösen a Rábához közel eső szakaszokon)

3.2.4. Kutatás, monitorozás

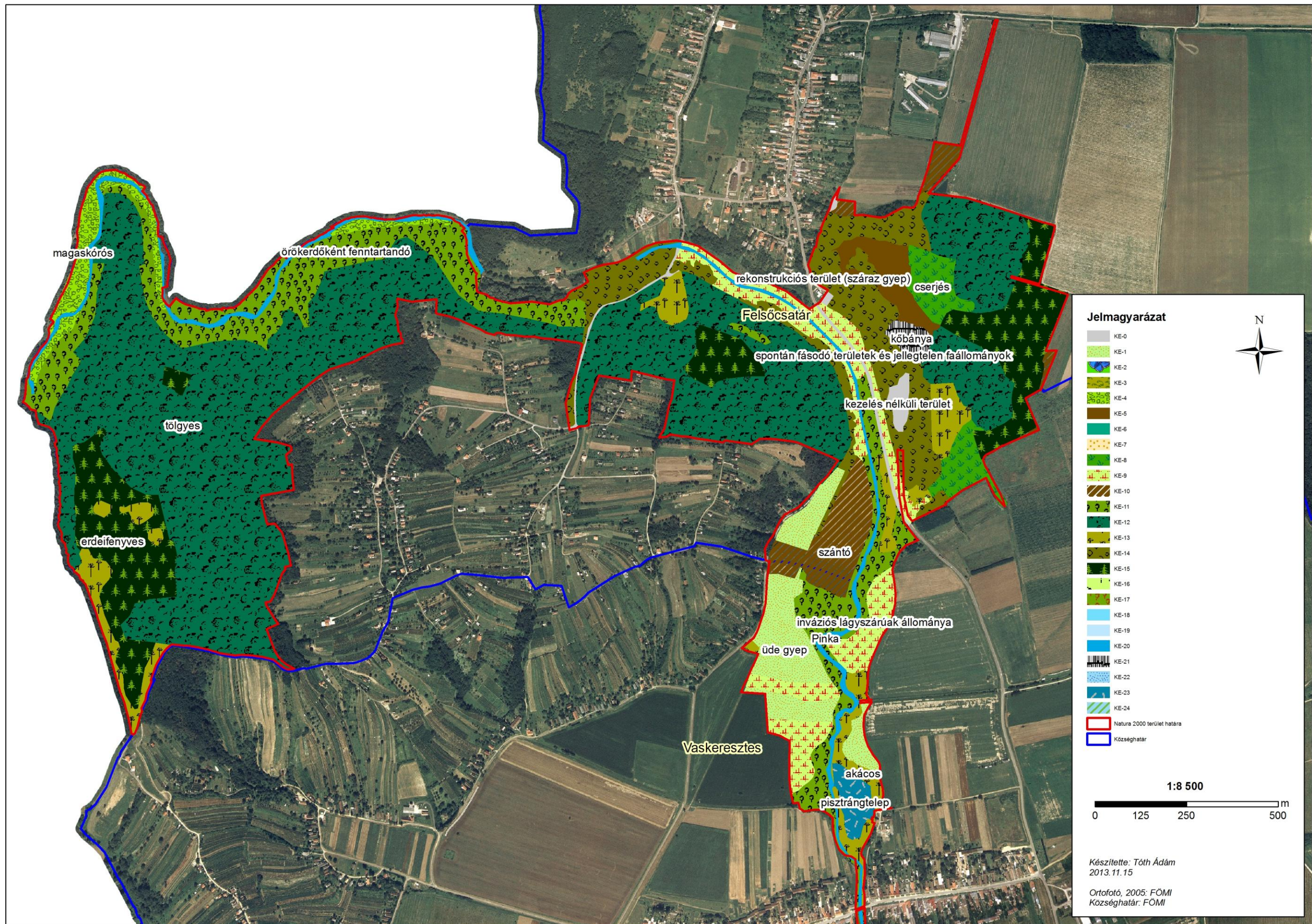
- A Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer halegyüttesek monitorozására kidolgozott programjának keretében a Pinka érintett szakaszán, három éves ismétlésben, négy mintavételi szelvény rendszeres monitorozása javasolt a kiemelt jelentőségű dunai ingola (*Eudontomyzon spp.*) és német bucó (*Zingel streber*) előfordulásának pontosítása és állományváltozásának nyomon követése szempontjából.
- A kiépítés alatt lévő, hosszirányú átjárhatóságot biztosító műtárgyak funkcionális működőképességének monitorozását fontos lenne elkezdeni.
- A Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer vízi makroszkópikus gerinctelen együttesek monitorozására kidolgozott programjának keretében a Pinka legfelső hazai szakaszán, három éves ismétlésben, egy mintavételi szelvény mellett további, legalább két (az alsóbb szakaszokra kiterjedő) mintavételi szelvény rendszeres monitorozása szükséges a tompa folyamkagyló és az erdei szitakötő állományaira vonatkozóan.
- A terület állapotának nyomonkövetése szempontjából, illetve a kezelési előírások aktuálisan tartása miatt fontos lenne a Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszernek megfelelő élőhelyterképezés és a jelölő állatfajok állományfelmérésének legalább 10 évente történő megismétlése.

3.2.5. Mellékletek: a tervezési területen javasolt természetvédelmi kezelések, valamint a művelési ág lehetséges megváltoztatásának összegzése (térkép és táblázat)

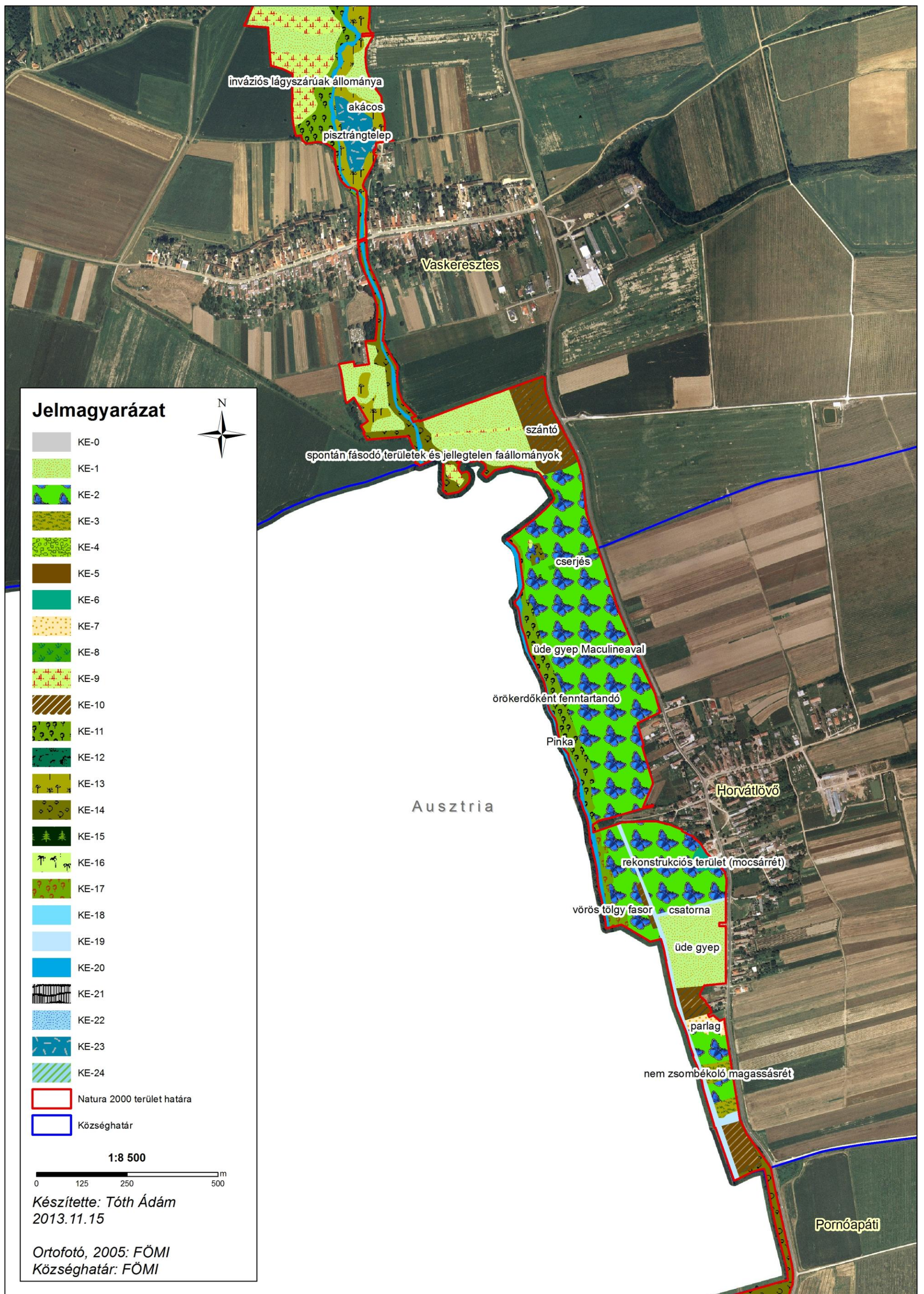
3.2.5.1. A tervezési terület kezelési egységeinek áttekintő térképe

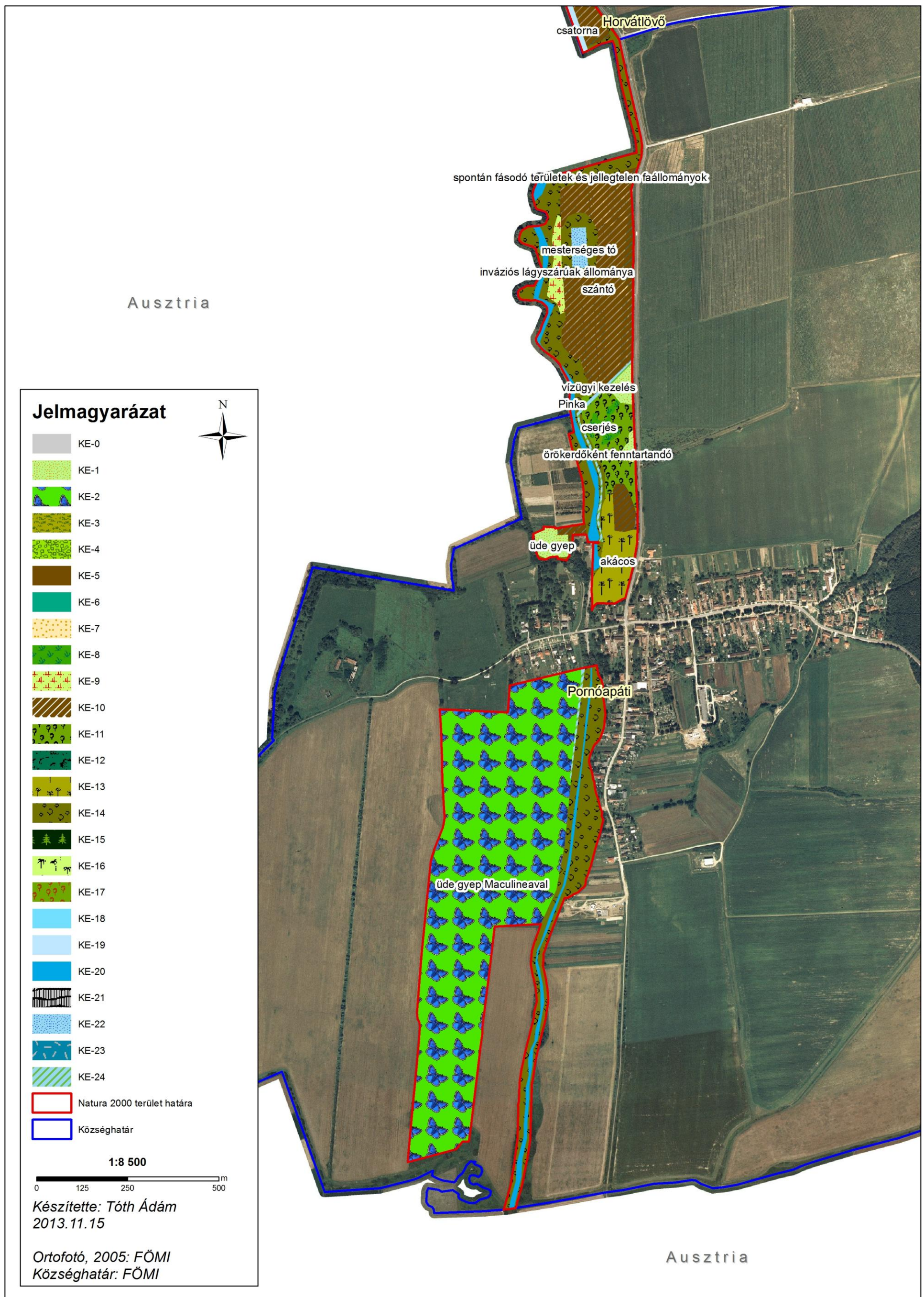
3.2.5.2. A tervezési terület kezelési egységei 1.

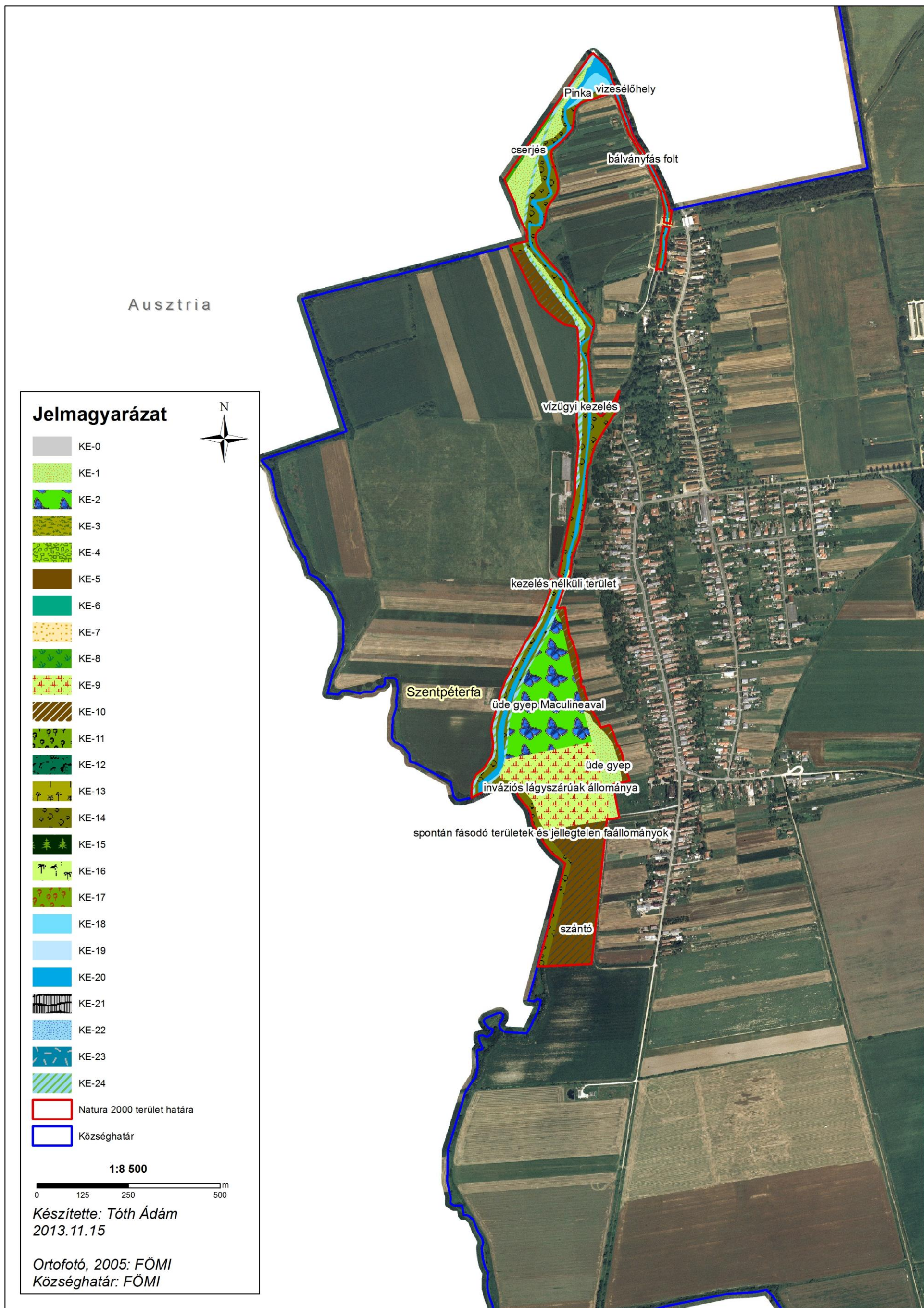

3.2.5.3. A tervezési terület kezelési egységei 2.

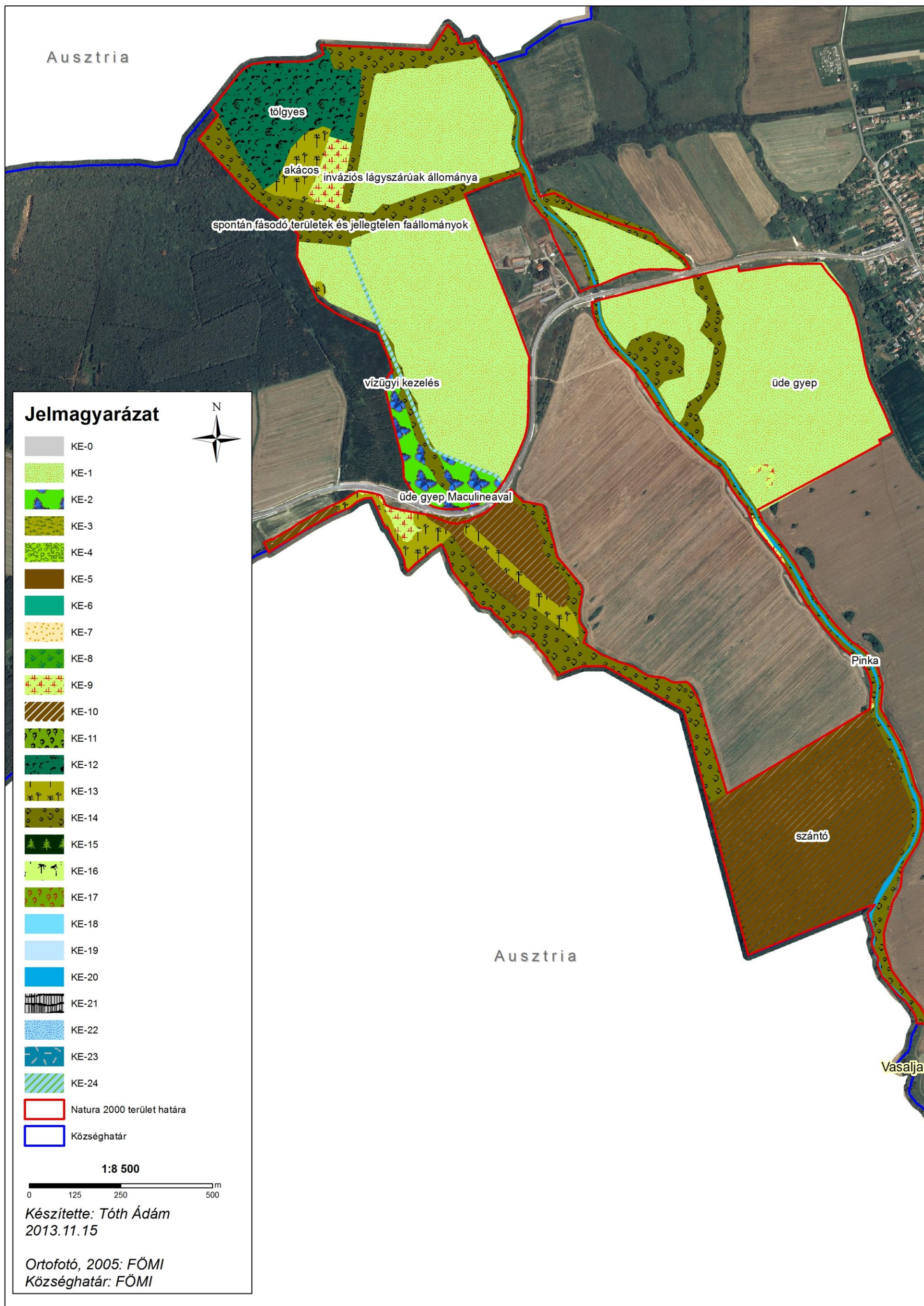

3.2.5.4. A tervezési terület kezelési egységei 3.

3.2.5.6. A tervezési terület kezelési egységei 5.

3.2.6. A tervezési terület földrészleteit érintő kezelési egységek

Település	HRSZ	KE
Felsőcsatár	0100/	KE-4, KE-11, KE-20
Felsőcsatár	0101/	KE-4, KE-11, KE-20
Felsőcsatár	0104/	KE-11, KE-20
Felsőcsatár	0105/	KE-11, KE-20
Felsőcsatár	0107/	KE-4, KE-11, KE-20
Felsőcsatár	0108/	KE-11, KE-20
Felsőcsatár	0109/	KE-11, KE-20
Felsőcsatár	0110/	KE-11, KE-20
Felsőcsatár	0111/	KE-4, KE-20
Felsőcsatár	0112/a	KE-4, KE-11, KE-20
Felsőcsatár	0112/b	KE-4, KE-11, KE-12, KE-20
Felsőcsatár	0113/	KE-4, KE-20
Felsőcsatár	0114/	KE-4, KE-20
Felsőcsatár	0115/	KE-20
Felsőcsatár	0118/	KE-4, KE-12, KE-20
Felsőcsatár	0119/	KE-4, KE-20
Felsőcsatár	0123/	KE-4, KE-12, KE-20
Felsőcsatár	0124/	KE-4, KE-11, KE-12, KE-20
Felsőcsatár	0125/	KE-4, KE-11, KE-12
Felsőcsatár	0126/	KE-11, KE-12, KE-13, KE-15
Felsőcsatár	0127/3	KE-11, KE-12, KE-14
Felsőcsatár	0127/6	KE-11, KE-12, KE-13, KE-15, KE-20
Felsőcsatár	0127/7	KE-12, KE-15
Felsőcsatár	0128/	KE-11, KE-14
Felsőcsatár	0130/	KE-12, KE-13
Felsőcsatár	014/17	KE-15
Felsőcsatár	014/18	KE-15
Felsőcsatár	014/19	KE-15
Felsőcsatár	014/20	KE-15
Felsőcsatár	015/	KE-12, KE-15
Felsőcsatár	016/	KE-12, KE-15
Felsőcsatár	0173/	KE-0, KE-1, KE-12, KE-13, KE-14

Település	HRSZ	KE
Felsőcsatár	0175/10	KE-1, KE-9, KE-10, KE-14
Felsőcsatár	0175/11	KE-9, KE-10, KE-11, KE-14
Felsőcsatár	0175/3	KE-10
Felsőcsatár	0175/4	KE-10
Felsőcsatár	0175/5	KE-10
Felsőcsatár	0175/6	KE-1, KE-10
Felsőcsatár	0175/7	KE-1
Felsőcsatár	0175/8	KE-1
Felsőcsatár	0175/9	KE-1, KE-12, KE-14
Felsőcsatár	0182/2	KE-9, KE-14
Felsőcsatár	0183/a	KE-11, KE-12, KE-13, KE-15
Felsőcsatár	0183/b	KE-0, KE-12, KE-13
Felsőcsatár	0183/c	KE-12
Felsőcsatár	0183/d	KE-12, KE-13
Felsőcsatár	0183/f	KE-0, KE-12, KE-13
Felsőcsatár	0187/2a	KE-0, KE-9, KE-11, KE-14
Felsőcsatár	0187/2b	KE-0, KE-9, KE-11, KE-14
Felsőcsatár	0187/2c	KE-0, KE-14
Felsőcsatár	0189/1	KE-0, KE-12, KE-14
Felsőcsatár	0189/2	KE-14
Felsőcsatár	0190/2	KE-0, KE-14
Felsőcsatár	0191/1	KE-0, KE-9, KE-14
Felsőcsatár	0191/2	KE-9, KE-14
Felsőcsatár	0196/7	KE-0, KE-12, KE-13, KE-14, KE-20
Felsőcsatár	0197/	KE-14
Felsőcsatár	0198/2	KE-12, KE-13
Felsőcsatár	06/39	KE-0, KE-10, KE-14
Felsőcsatár	06/40	KE-10, KE-12, KE-14, KE-15
Felsőcsatár	06/41	KE-5, KE-8, KE-14
Felsőcsatár	06/42	KE-5, KE-8, KE-12, KE-14, KE-15
Felsőcsatár	06/43	KE-5
Felsőcsatár	06/44	KE-5, KE-14
Felsőcsatár	06/45	KE-5, KE-14, KE-21

Település	HRSZ	KE
Felsőcsatár	06/46	KE-14, KE-21
Felsőcsatár	06/47	KE-5, KE-8, KE-12, KE-21
Felsőcsatár	06/48	KE-12, KE-13, KE-14
Felsőcsatár	06/49	KE-12, KE-13, KE-15
Felsőcsatár	06/4a	KE-5, KE-8
Felsőcsatár	06/4b	KE-5, KE-8, KE-12, KE-14
Felsőcsatár	06/4c	KE-5, KE-8
Felsőcsatár	06/4d	KE-5, KE-8, KE-12, KE-14, KE-15
Felsőcsatár	06/50	KE-8, KE-12, KE-14, KE-15
Felsőcsatár	06/51	KE-10, KE-14
Felsőcsatár	093/1	KE-5, KE-12, KE-14, KE-15, KE-21
Felsőcsatár	093/5	KE-14
Felsőcsatár	094/	KE-10, KE-12, KE-13, KE-15
Felsőcsatár	095/5	KE-0, KE-9, KE-10, KE-11, KE-13, KE-14, KE-20
Felsőcsatár	096/1	KE-9, KE-14
Felsőcsatár	096/2	KE-12, KE-14
Felsőcsatár	096/3	KE-9, KE-12, KE-14
Felsőcsatár	096/4	KE-9, KE-12, KE-14
Felsőcsatár	096/5	KE-9, KE-12, KE-14
Felsőcsatár	096/6	KE-0, KE-9, KE-12, KE-14
Felsőcsatár	098/10	KE-14
Felsőcsatár	098/11	KE-14
Felsőcsatár	098/12	KE-14
Felsőcsatár	098/13	KE-14
Felsőcsatár	098/14	KE-14
Felsőcsatár	098/15	KE-11, KE-14
Felsőcsatár	098/4	KE-14, KE-20
Felsőcsatár	098/6	KE-14
Felsőcsatár	098/7	KE-14
Felsőcsatár	098/8	KE-14
Felsőcsatár	098/9	KE-14
Felsőcsatár	099/	KE-4, KE-11, KE-20
Horvátlovó	0280/	KE-2, KE-11

Település	HRSZ	KE
Horvátlövő	0281/	KE-2, KE-11
Horvátlövő	0282/	KE-2, KE-11
Horvátlövő	0283/	KE-2, KE-11
Horvátlövő	0284/	KE-2, KE-11
Horvátlövő	0285/	KE-2, KE-11
Horvátlövő	04/	KE-2, KE-8, KE-11
Horvátlövő	05/11	KE-2, KE-8, KE-14
Horvátlövő	05/12	KE-2, KE-14
Horvátlövő	05/13	KE-2
Horvátlövő	05/14	KE-2, KE-11
Horvátlövő	05/15	KE-2, KE-11
Horvátlövő	05/16	KE-2, KE-11
Horvátlövő	05/17	KE-2, KE-11
Horvátlövő	05/18	KE-2, KE-11
Horvátlövő	05/19	KE-2, KE-11
Horvátlövő	05/2	KE-2, KE-11, KE-20
Horvátlövő	05/20	KE-2, KE-11
Horvátlövő	05/21	KE-2, KE-11
Horvátlövő	05/22	KE-2, KE-11
Horvátlövő	05/23	KE-2, KE-11
Horvátlövő	05/24	KE-2, KE-11
Horvátlövő	05/25	KE-2, KE-11
Horvátlövő	05/8a	KE-2
Horvátlövő	05/8b	KE-2
Horvátlövő	06/	KE-11, KE-17, KE-20
Horvátlövő	07/10	KE-19
Horvátlövő	07/11	KE-2, KE-10, KE-19
Horvátlövő	07/13	KE-2, KE-17, KE-19
Horvátlövő	07/14	KE-2, KE-17, KE-19
Horvátlövő	07/15	KE-2, KE-17
Horvátlövő	07/16a	KE-2, KE-10, KE-17, KE-19
Horvátlövő	07/16b	KE-2, KE-10, KE-19
Horvátlövő	07/17	KE-2, KE-19

Település	HRSZ	KE
Horvátlövő	07/18	KE-2, KE-19
Horvátlövő	07/19	KE-2, KE-19
Horvátlövő	07/1a	KE-2, KE-17, KE-19, KE-20
Horvátlövő	07/1b	KE-1, KE-2, KE-3, KE-7, KE-10, KE-19
Horvátlövő	07/1c	KE-1, KE-2, KE-3, KE-7, KE-10, KE-14, KE-19
Horvátlövő	07/20	KE-1, KE-19
Horvátlövő	07/21	KE-1, KE-19
Horvátlövő	07/22	KE-1
Horvátlövő	07/23	KE-1
Horvátlövő	07/24	KE-1, KE-10
Horvátlövő	07/25	KE-1, KE-10
Horvátlövő	07/26	KE-10
Horvátlövő	07/27	KE-7, KE-10
Horvátlövő	07/28	KE-2, KE-3, KE-7
Horvátlövő	07/30	KE-2, KE-6
Horvátlövő	07/31a	KE-2, KE-6, KE-19
Horvátlövő	07/31b	KE-2, KE-19
Horvátlövő	07/34a	KE-1, KE-2, KE-19
Horvátlövő	07/34b	KE-1
Horvátlövő	07/34c	KE-1
Horvátlövő	07/36	KE-2, KE-3, KE-19
Horvátlövő	07/37	KE-3, KE-19
Horvátlövő	07/4a	KE-10, KE-19
Horvátlövő	07/4b	KE-10, KE-14, KE-19
Pinkamindszent	0127/	KE-14
Pinkamindszent	0128/	KE-14
Pinkamindszent	0130/1	KE-1, KE-9, KE-10, KE-14
Pinkamindszent	0136/	KE-1, KE-14
Pinkamindszent	0137/	KE-1, KE-14
Pinkamindszent	0138/3	KE-1, KE-14
Pinkamindszent	0138/4	KE-1, KE-14
Pinkamindszent	0141/1	KE-1, KE-14
Pinkamindszent	0142/	KE-1, KE-14

Település	HRSZ	KE
Pinkamindszent	0171/	KE-1, KE-14
Pinkamindszent	0173/	KE-1, KE-14
Pinkamindszent	0174/	KE-1, KE-12, KE-14
Pinkamindszent	0175/1	KE-1, KE-14
Pinkamindszent	0175/2	KE-1
Pinkamindszent	0175/3	KE-1, KE-14
Pinkamindszent	0175/4	KE-1, KE-14
Pinkamindszent	0177/10	KE-12, KE-13
Pinkamindszent	0177/2	KE-9, KE-12, KE-13, KE-14
Pinkamindszent	0177/4	KE-9, KE-12, KE-14
Pinkamindszent	0177/5	KE-9, KE-13, KE-14
Pinkamindszent	0177/6	KE-9, KE-13, KE-14
Pinkamindszent	0177/7	KE-12
Pinkamindszent	0177/8	KE-12
Pinkamindszent	0177/9	KE-12, KE-13
Pinkamindszent	0178/	KE-1, KE-9, KE-12, KE-14
Pinkamindszent	0182/1	KE-1, KE-12, KE-13, KE-14
Pinkamindszent	0182/2	KE-14
Pinkamindszent	0182/3	KE-14
Pinkamindszent	0186/3	KE-1, KE-2, KE-14
Pinkamindszent	0193/	KE-1, KE-2, KE-14
Pinkamindszent	0196/	KE-2, KE-14
Pinkamindszent	0197/	KE-2, KE-14
Pinkamindszent	0199/2	KE-13, KE-14
Pinkamindszent	0199/3	KE-10, KE-14
Pinkamindszent	0204/	KE-10, KE-14
Pinkamindszent	0205/	KE-9, KE-10, KE-13, KE-14
Pinkamindszent	0208/	KE-13, KE-14
Pinkamindszent	0209/1	KE-9, KE-10, KE-13, KE-14
Pinkamindszent	0209/2	KE-10, KE-14
Pinkamindszent	0209/3	KE-10, KE-14
Pinkamindszent	0209/4	KE-10, KE-13, KE-14
Pinkamindszent	0209/5	KE-10, KE-13

Település	HRSZ	KE
Pinkamindszent	0209/6	KE-10, KE-13, KE-14
Pinkamindszent	0213/1	KE-1, KE-2, KE-13, KE-14
Pinkamindszent	094/12	KE-1, KE-9, KE-14
Pornóapáti	0106/5a	KE-14
Pornóapáti	0106/5b	KE-14
Pornóapáti	0106/6	KE-14
Pornóapáti	0107/12	KE-2
Pornóapáti	0107/17	KE-2
Pornóapáti	0107/18	KE-2
Pornóapáti	0107/19	KE-2
Pornóapáti	0107/20	KE-2
Pornóapáti	0107/21	KE-2
Pornóapáti	0107/26	KE-2
Pornóapáti	0107/27	KE-2
Pornóapáti	0107/28	KE-2
Pornóapáti	0107/29	KE-2
Pornóapáti	0107/30	KE-2
Pornóapáti	0107/31	KE-2
Pornóapáti	0107/32	KE-2
Pornóapáti	0107/33	KE-2
Pornóapáti	0107/34	KE-2
Pornóapáti	0107/35	KE-2
Pornóapáti	0107/36	KE-2
Pornóapáti	0107/37	KE-2
Pornóapáti	0107/46	KE-2, KE-14
Pornóapáti	0107/47	KE-2, KE-14
Pornóapáti	0107/9	KE-2
Pornóapáti	0108/2	KE-2
Pornóapáti	0133/	KE-2
Pornóapáti	0134/	KE-2
Pornóapáti	0135/	KE-2
Pornóapáti	0136/	KE-2
Pornóapáti	014/1	KE-10, KE-14

Település	HRSZ	KE
Pornóapáti	014/2	KE-1, KE-8, KE-10, KE-11, KE-13, KE-14
Pornóapáti	014/3	KE-1, KE-8, KE-11
Pornóapáti	0146/	KE-2, KE-14
Pornóapáti	0147/	KE-2
Pornóapáti	0148/	KE-2, KE-14
Pornóapáti	0149/	KE-14
Pornóapáti	015/2	KE-10
Pornóapáti	015/3	KE-10, KE-14
Pornóapáti	015/4	KE-1, KE-8, KE-11
Pornóapáti	0150/	KE-14
Pornóapáti	0151/a	KE-14
Pornóapáti	0151/b	KE-14
Pornóapáti	05/10	KE-14
Pornóapáti	05/11	KE-14
Pornóapáti	05/12	KE-1, KE-10, KE-14
Pornóapáti	05/2	KE-1, KE-10, KE-14
Pornóapáti	05/8	KE-1, KE-14
Pornóapáti	05/9	KE-1, KE-10, KE-14
Pornóapáti	06/2	KE-14
Pornóapáti	06/3	KE-14
Pornóapáti	06/4	KE-9, KE-10, KE-11, KE-14
Pornóapáti	06/5	KE-8, KE-11, KE-14
Pornóapáti	07/2	KE-14
Pornóapáti	07/3	KE-14
Pornóapáti	07/4	KE-14
Pornóapáti	07/5	KE-10, KE-13, KE-14
Pornóapáti	09/1	KE-9, KE-10, KE-11, KE-14, KE-22
Pornóapáti	09/10	KE-8, KE-11
Pornóapáti	09/11	KE-8, KE-11, KE-14
Pornóapáti	09/12	KE-13, KE-14
Pornóapáti	09/13	KE-13, KE-14
Pornóapáti	09/14	KE-13
Pornóapáti	09/15	KE-10

Település	HRSZ	KE
Pornóapáti	09/16	KE-1, KE-8, KE-10, KE-11, KE-13
Pornóapáti	09/17	KE-10, KE-11, KE-13, KE-14
Pornóapáti	09/4a	KE-10, KE-11, KE-13
Pornóapáti	09/4b	KE-10, KE-13
Pornóapáti	09/6	KE-8, KE-11, KE-14
Pornóapáti	09/8	KE-1, KE-11
Szentpéterfa	010/	KE-14
Szentpéterfa	011/	KE-1, KE-9, KE-14
Szentpéterfa	012/2	KE-1, KE-2, KE-9, KE-10
Szentpéterfa	012/3	KE-2, KE-14
Szentpéterfa	012/4	KE-1, KE-2, KE-9, KE-10, KE-14
Szentpéterfa	013/2	KE-0, KE-14
Szentpéterfa	013/3	KE-14
Szentpéterfa	014/15	KE-14
Szentpéterfa	014/16	KE-14
Szentpéterfa	014/17	KE-14
Szentpéterfa	018/25	KE-10, KE-14
Szentpéterfa	018/26	KE-10, KE-14
Szentpéterfa	018/27	KE-10, KE-14
Szentpéterfa	036/1	KE-1, KE-14, KE-18, KE-20
Szentpéterfa	036/2	KE-0, KE-9, KE-10, KE-14, KE-18, KE-20
Szentpéterfa	036/3	KE-14, KE-18
Szentpéterfa	037/1	KE-1, KE-8, KE-14, KE-20
Szentpéterfa	037/2	KE-1, KE-8, KE-14, KE-20
Szentpéterfa	038/48	KE-14
Szentpéterfa	041/1	KE-9, KE-14, KE-16, KE-20
Szentpéterfa	041/2	KE-14
Szentpéterfa	07/10	KE-10, KE-14
Szentpéterfa	07/11	KE-9, KE-10, KE-14
Szentpéterfa	07/8	KE-10, KE-14
Szentpéterfa	07/9	KE-10, KE-14
Szentpéterfa	09/	KE-1, KE-9, KE-14
Vaskeresztes	010/3	KE-8, KE-12, KE-13, KE-15

Település	HRSZ	KE
Vaskeresztes	0124/	KE-9, KE-11
Vaskeresztes	0125/1	KE-11
Vaskeresztes	0125/2	KE-11
Vaskeresztes	0125/3	KE-11
Vaskeresztes	0125/4	KE-11
Vaskeresztes	0126/	KE-11, KE-13, KE-20, KE-23
Vaskeresztes	0127/1	KE-13, KE-23
Vaskeresztes	0127/2	KE-13, KE-23
Vaskeresztes	0127/3	KE-13, KE-23
Vaskeresztes	0127/4	KE-13, KE-23
Vaskeresztes	0127/5	KE-13, KE-20, KE-23
Vaskeresztes	0127/6	KE-13, KE-20
Vaskeresztes	0127/7	KE-13
Vaskeresztes	0128/1	KE-10, KE-11, KE-20
Vaskeresztes	0128/2	KE-9, KE-11, KE-13, KE-20
Vaskeresztes	0131/12	KE-9, KE-11
Vaskeresztes	0131/14	KE-9, KE-11
Vaskeresztes	0131/16	KE-1, KE-9, KE-11
Vaskeresztes	0131/18	KE-1, KE-11
Vaskeresztes	0131/19	KE-1, KE-9, KE-11
Vaskeresztes	0131/22	KE-1, KE-9, KE-11
Vaskeresztes	0131/23	KE-1, KE-9, KE-11
Vaskeresztes	0131/24	KE-1, KE-9, KE-11, KE-13
Vaskeresztes	0131/26	KE-1, KE-11, KE-13
Vaskeresztes	0131/27	KE-1, KE-11, KE-13
Vaskeresztes	0131/28	KE-1, KE-11
Vaskeresztes	0131/29	KE-1, KE-11
Vaskeresztes	0131/30	KE-1, KE-11
Vaskeresztes	0131/31	KE-1, KE-10, KE-11
Vaskeresztes	0131/32	KE-1, KE-10, KE-11
Vaskeresztes	0131/33	KE-11, KE-20
Vaskeresztes	0131/4	KE-11
Vaskeresztes	0131/5	KE-9, KE-11

Település	HRSZ	KE
Vaskeresztes	04/13	KE-13, KE-20
Vaskeresztes	04/50	KE-0, KE-9, KE-11, KE-13
Vaskeresztes	04/51	KE-0, KE-9, KE-14
Vaskeresztes	04/52	KE-9, KE-11, KE-13, KE-20
Vaskeresztes	04/53	KE-9, KE-11, KE-20
Vaskeresztes	04/54	KE-9, KE-11, KE-20
Vaskeresztes	04/55	KE-9, KE-11, KE-20
Vaskeresztes	04/56	KE-9, KE-11
Vaskeresztes	04/57	KE-9, KE-11
Vaskeresztes	04/58	KE-11, KE-13
Vaskeresztes	04/59	KE-13, KE-23
Vaskeresztes	04/60	KE-1, KE-13, KE-20
Vaskeresztes	05/3	KE-11
Vaskeresztes	05/4	KE-9
Vaskeresztes	07/1	KE-14
Vaskeresztes	07/23	KE-13, KE-14
Vaskeresztes	07/24	KE-8, KE-9, KE-13, KE-14, KE-15
Vaskeresztes	07/25	KE-8, KE-9, KE-13, KE-14
Vaskeresztes	07/26	KE-8, KE-9, KE-14
Vaskeresztes	08/	KE-10, KE-12, KE-15
Vaskeresztes	084/8	KE-14, KE-20
Vaskeresztes	087/10	KE-1, KE-9
Vaskeresztes	087/11	KE-1, KE-9
Vaskeresztes	087/12	KE-1, KE-9
Vaskeresztes	087/13	KE-1, KE-9
Vaskeresztes	087/14	KE-1, KE-9
Vaskeresztes	087/15	KE-1, KE-9
Vaskeresztes	087/16	KE-1, KE-9, KE-14
Vaskeresztes	087/17	KE-1, KE-9, KE-14
Vaskeresztes	087/18	KE-1, KE-9, KE-14
Vaskeresztes	087/19	KE-1, KE-9, KE-14
Vaskeresztes	087/20	KE-1, KE-14
Vaskeresztes	087/21	KE-9, KE-14

Település	HRSZ	KE
Vaskeresztes	087/22	KE-1, KE-9, KE-14
Vaskeresztes	087/23	KE-1, KE-2, KE-10, KE-14
Vaskeresztes	087/24	KE-1, KE-2, KE-8, KE-10
Vaskeresztes	087/25	KE-2, KE-8
Vaskeresztes	087/26	KE-2, KE-11, KE-20
Vaskeresztes	087/27	KE-2, KE-9, KE-11, KE-20
Vaskeresztes	087/28	KE-2, KE-9, KE-11, KE-14, KE-20
Vaskeresztes	087/29	KE-2, KE-8, KE-11, KE-14, KE-20
Vaskeresztes	087/7	KE-14, KE-20
Vaskeresztes	087/8	KE-1, KE-9, KE-10
Vaskeresztes	087/9	KE-1, KE-9
Vaskeresztes	090/	KE-14, KE-20
Vaskeresztes	092/2	KE-1, KE-13, KE-14
Vaskeresztes	092/3	KE-1, KE-13, KE-14
Vaskeresztes	098/1	KE-14, KE-20
Vaskeresztes	136/	KE-11, KE-13, KE-20, KE-23
Vaskeresztes	250/	KE-14, KE-20

3.2.7. A tervezési terület erdőrészeit érintő kezelési egységek

Település	Erdőrészlet	Kezelési egység
Felsőcsatár	21A	KE-4, KE-11, KE-12, KE-13, KE-15, KE-20
Felsőcsatár	22A	KE-12, KE-15
Felsőcsatár	22B	KE-12, KE-13, KE-15
Felsőcsatár	22C	KE-12, KE-15
Felsőcsatár	22D	KE-12
Felsőcsatár	22E	KE-12, KE-15
Felsőcsatár	22F	KE-13, KE-15
Felsőcsatár	22NY	KE-12, KE-13, KE-15
Felsőcsatár	23A	KE-12, KE-15
Felsőcsatár	23B	KE-12
Felsőcsatár	24A	KE-12
Felsőcsatár	24B	KE-11, KE-12

Település	Erdőrészlet	Kezelési egység
Felsőcsatár	24C	KE-11, KE-12
Felsőcsatár	24D	KE-11, KE-12, KE-15
Felsőcsatár	24E	KE-11, KE-12, KE-15
Felsőcsatár	24F	KE-11, KE-12
Felsőcsatár	24G	KE-12
Felsőcsatár	24H	KE-11, KE-12
Felsőcsatár	24NY	KE-12
Felsőcsatár	25A	KE-4, KE-11, KE-12, KE-20
Felsőcsatár	25B	KE-11, KE-20
Felsőcsatár	25C	KE-11, KE-20
Felsőcsatár	26A	KE-4, KE-11, KE-20
Felsőcsatár	28A	KE-11, KE-12
Felsőcsatár	28B	KE-12
Felsőcsatár	28C	KE-11, KE-12, KE-14
Felsőcsatár	28NY	KE-11, KE-12, KE-14
Felsőcsatár	29A	KE-0, KE-12, KE-13
Felsőcsatár	29B	KE-12, KE-13
Felsőcsatár	30A	KE-12, KE-13
Felsőcsatár	31A	KE-12, KE-13
Felsőcsatár	31B	KE-11, KE-12, KE-13
Felsőcsatár	31C	KE-12, KE-15
Felsőcsatár	31D	KE-12, KE-15
Felsőcsatár	31E	KE-12, KE-15
Felsőcsatár	31F	KE-12, KE-14
Felsőcsatár	32A	KE-14
Felsőcsatár	32B	KE-12, KE-13, KE-14
Felsőcsatár	32C	KE-10, KE-12, KE-13, KE-15
Felsőcsatár	33A	KE-5, KE-14, KE-21
Felsőcsatár	33B	KE-0, KE-9, KE-11, KE-14
Felsőcsatár	34A	KE-5, KE-14
Felsőcsatár	34B	KE-14
Felsőcsatár	34C	KE-5, KE-8, KE-14
Felsőcsatár	34D	KE-12, KE-14

Település	Erdőrészlet	Kezelési egység
Felsőcsatár	34E	KE-12, KE-14
Felsőcsatár	34F	KE-12, KE-15
Felsőcsatár	34G	KE-12, KE-15
Felsőcsatár	34H	KE-8, KE-12, KE-15
Felsőcsatár	34I	KE-12, KE-15
Felsőcsatár	34J	KE-12, KE-15
Felsőcsatár	34NY	KE-5, KE-14
Pinkamindszent	10A	KE-12
Pinkamindszent	10B	KE-12
Pinkamindszent	10C	KE-12
Pinkamindszent	10E	KE-12, KE-13, KE-14
Pinkamindszent	10F	KE-9, KE-12, KE-13, KE-14
Pinkamindszent	10G	KE-12, KE-13
Pinkamindszent	10H	KE-9, KE-12, KE-14
Pinkamindszent	7A	KE-1, KE-14
Pinkamindszent	7B	KE-2, KE-14
Pinkamindszent	8A	KE-14
Pinkamindszent	8CE	KE-14
Pinkamindszent	9A	KE-12, KE-13, KE-14
Pinkamindszent	9CE	KE-1, KE-14
Pornóapáti	32A	KE-10, KE-13, KE-14, KE-20
Pornóapáti	32B	KE-8, KE-11, KE-14, KE-24
Vaskeresztes	5A	KE-13, KE-14
Vaskeresztes	6A	KE-11

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogszabályok és a tulajdonviszonyok függvényében

3.3.1. Agrártámogatások

3.3.1.1. Jelenlegi működő agrártámogatási rendszer

Mezőgazdálkodás

A területen található gyepeken és szántókon az alábbi területalapú támogatások érhetőek el:

Egységes területalapú támogatás (37/2009. (IV. 3.) FVM rendelet)	Natura 2000 kompenzáció 128/2007. (X. 31.) FVM rendelet	KAT 37/2009. (IV. 3.) FVM rendelet	AKG horizontális 61/2009. (V. 14.) FVM rendelet	AKG-MTÉT 61/2009. (V. 14.) FVM rendelet
104,57 ha	104,57 ha	13,89 ha	104,57 ha	--

Ezek közül a Natura 2000 kompenzációs támogatás a gyepek természetvédelmi szempontú használatát mozdítja elő, az AKG különböző programjai pedig az extenzív szántóföldi és gyepgazdálkodást támogatják önkéntes alapon. A területen specifikus MTÉT célprogram, amely a természetvédelmi célok elérésének leghatékonyabb eszköze lehetne, nem érhető el.

A gazdálkodók körében végzett felmérés eredményeként megállapítható, hogy a gazdák többsége csak az egységes területalapú támogatást veszi fel. Sem a Natura 2000 kompenzációval nem élnek, sem pedig az AKG célprogramokban nem vesznek részt. Ennek alapvető oka a tájékozatlanság, valamint, hogy a programokban való részvétel túlzott adminisztratív terhet jelent a gazdáknak.

Erdőgazdálkodás

A területen található erdőkben kétféle forrásból érhetőek el támogatások. A Natura 2000 erdőterületek kompenzációs támogatása a 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet alapján minden nyilvántartásba vett erdőterületen elérhető, az erdő-környezetvédelmi támogatások pedig a 124/2009. (IX. 24.) FVM rendelet alapján bizonyos célállományok esetében. Az állami tulajdonú erdők erdőgazdálkodói egyik támogatás igénybevételére sem jogosultak.

Natura 2000 kompenzációs támogatás: A természetesség, az állománytípus és a kor függvényében minden nyilvántartott erdőre vonatkozik (134 ha), kivéve az állami tulajdonú erdőket. A támogatás mértéke nem függ az erdőtervi előírásoktól és az erdőben található természeti értékektől.

Erdő-környezetvédelmi támogatás: Összesen 9 célprogramban való részvételre pályázhatnak a nyilvántartásba vett erdőkben. Ezek közül a Pinka-mentén a következők lennének relevánsak:

1. Agresszíven terjedő, idegenhonos fa- és cserjefajok visszaszorítása: csak a minimum 30%-ban tájhonos fafajokból álló erdőkre igényelhető, így a legnagyobb problémát jelentő akácok problémájára nem kínál megoldást.

2. Mikroélőhelyek kialakítása, fenntartása: $10 \text{ m}^3 / \text{ha}$ holtfa visszahagyását támogatja, de nagyobb mennyiséget nem kompenzál.
3. Véghasználatok során facsoportok visszahagyása: az erdőrézlet minimum 5%-án hagyásfacsoport visszahagyása. A támogatás összege 5%-nál nagyobb hagyásfacsoport kialakítását nem kompenzálja, ráadásul 5%-ot az erdészeti hatóság is előírhat kötelező jelleggel.
4. Természetkímélő anyagmozgatási módszerek alkalmazása: anyagmozgatás során nem keletkezhetnek 20 cm-nél mélyebb nyomok, illetve a törzssérülések viszonyszáma nem haladhatja meg az $5 \text{ m}^3/\text{db}$ mértéket.

Az erdőgazdálkodók körében végzett felmérés alapján megállapítható, hogy többségük igénybe veszi a kompenzációs támogatást. Ezzel szemben az EKV célprogramjaiban jellemzően nem vesznek részt, mert teljesíthetetlennek tartják az előírások többségét, illetve ehhez képest túl alacsonynak a támogatás mértékét. Egyetlen gazdálkodó jelezte vissza, hogy a Természetkímélő anyagmozgatási módszerek alkalmazása célprogramban részt vesz.

3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer

Mezőgazdálkodás

A mezőgazdasági területek jelenlegi támogatásával az alapvető probléma, hogy a programok nem eléggé specifikusak és nem veszik figyelembe a területen előforduló jelölő értékeket és azok élőhelyigényeit. Emellett probléma az is, hogy a gyepeken lévő cserjés élőhelyszegélyek kiesnek a támogatható területből.

A jelenleg elérhető horizontális AKG programokat a Natura 2000 területre specifikus programmal javasolt kiváltani. Ennek a programnak az alapját a jelen tervben rögzített kezelési előírások képeznék, amelyek kifejezetten a terület jelölő értékeinek és egyéb védett természeti értékeinek megőrzését célozzák. Ennek keretében kellene felülvizsgálni a cserjés szegélyélőhelyek támogatható területbe vonásának lehetőségét, hogy azok fenntartása ne okozzon jövedelemkiesést a gazdálkodónak. A tervben foglalt kezelési előírásoknak megfelelően a cserjések a terület maximum 10%-áig kellene, hogy támogathatók legyenek. A támogatásra jogosult területek alapegységét a kezelési egységek jelentenék, így egy, az adott élőhelyre specifikus kezelési előírás sorból lehetne válogatni a vállalni kívánt korlátozásokat. A jogszabályban rögzített előírásokért nem járna kifizetés ebben a programban, hiszen ezeket hivatott fedezni a kompenzációs támogatás. A lehívható támogatás mértéke a jövedelemkieséssel, illetve beruházási költséggel arányosan, de az előírás természetvédelmi hozadékát is figyelembe véve kerülne megállapításra. A jelenlegi AKG programokkal ellentétben nem célprogramok nagy előíráscsomagjai közül lehetne választani fix támogatási összeggel, hanem egyes előírások közül választhatna minden gazdálkodó annyit, amennyit vállalni hajlandó. Ebben a rendszerben az előírásonként igényelhető támogatás összege lenne az, ami arra ösztönzi a gazdálkodókat, hogy minél többet vállaljanak az előírások közül.

Erdőgazdálkodás

Az erdőterületek jelenlegi támogatásával két lényeges probléma merül fel: az állami tulajdonú erdők vagyonkezelőinek támogatásokból való kizárása és az elérhető programok túlságosan általános jellege.

A jövőben javasolt az állami tulajdonú gazdálkodókra is kiterjeszteni a kompenzációs támogatás igénybevételének lehetőségét. Ezzel az állami gazdálkodók is ösztönözhetőek lennének a földhasználati szabályok pontosabb betartására. Emellett fontos lenne a kompenzáció mértékét az erdőtervben előírt természetvédelmi célú korlátozások függvényében megállapítani.

A jelenleg erdő-környezetvédelmi program célprogramjait a Natura 2000 területre specifikus programmal javasolt kiváltani. Ennek a programnak az alapját a jelen tervben rögzített kezelési előírások képeznék, amelyek kifejezetten a terület jelölő értékeinek és egyéb védett természeti értékeinek megőrzését célozzák. A támogatásra jogosult területek alapegységét a kezelési egységek jelentenék, így egy, az adott élőhelyre specifikus kezelési előírás sorból lehetne válogatni a vállalni kívánt korlátozásokat. Az erdőtervben rögzített előírásokért nem járna kifizetés ebben a programban, hiszen ezeket hivatott fedezni a kompenzációs támogatás. A lehívható támogatás mértéke a jövedelemkieséssel, illetve beruházási költséggel arányosan, de az előírás természetvédelmi hozadékát is figyelembe véve kerülne megállapításra. A jelenlegi EKV programokkal ellentétben nem célprogramok nagy előírás-csomagjai közül lehetne választani fix támogatási összeggel, hanem egyes előírások közül választhatna minden gazdálkodó annyit, amennyit vállalni hajlandó. Ebben a rendszerben az előírásoként igényelhető támogatás összege lenne az, ami arra ösztönzi a gazdálkodókat, hogy minél többet vállaljanak az előírások közül. A rendszer elindításához szükséges a kezelési egységek és az erdőrésztletek átfedésének egyeztetése. Amennyire lehetséges, kívánatos az erdőrésztletek határait a kezelési egységek határaihoz igazítani. Ahol ez nem lehetséges, a kezelési egységeket állományrészekként kell elkülöníteni a részleten belül.

3.3.2. Pályázati források

3. táblázat: folyamatban lévő pályázatok

Kód	Cím	Kedvezményezett	Időtartam	Költségvetés	Fenntartási tervhez való kapcsolódás
SH/4/12	A Közösségi jelentőségű, illetve védett és fokozottan védett állatfajok felmérése és monitoring módszertan kidolgozása Vas, Zala és Somogy megye Natura 2000 területein (Svájci-Magyar Együttműködési Program)	Konzorcium az ÖNPI részvételével	2012-2015	250.791.320 Ft	A megalapozó dokumentáció elkészítéséhez kapcsolódó felmérések.
KEOP-3.1.2/2F/09-11-2012-0011	Felsőcsatár, Pornóapáti Pinka rehabilitáció	Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság	2012-2014	225 651600Ft	A Pinka-folyó hosszirányú átjárhatóságának biztosítása.

4. táblázat: tervezett pályázatok

Tárgy	Forrás	Fenntartási tervhez való kapcsolódás
Gyeprekonstrukció	KEHOP	Pannon sziklagyeppek, sík- és dombvidéki kaszálórétek, és mocsárrétek helyreállítása
Örökerdők kialakítása	KEHOP	Gyertyános-tölgyesek és égerligetek érintetlenségének biztosítása.
A Pinka-folyó komplex rehabilitációja	AT-HU ETE	Hosszirányú átjárhatóság biztosítása a jelölő halfajok számára.

Tárgy	Forrás	Fenntartási tervhez való kapcsolódás
Pinka-határszakasz	AT-HU ETE	Magyar-osztrák vízkészlethasznosítási terv kidolgozása.
Pinka átjárhatóságának biztosítása és árvízi biztonságának növelése Szentpéterfa és Vaskeresztes térségében	AT-HU ETE	Hosszirányú átjárhatóság biztosítása a jelölő halfajok számára.

3.3.3. Egyéb

Az örökerdő (KE-11) kezelési egységbe sorolt ligeterdők jelentős része jelenleg nem erdő művelési ágban van, így nem vonatkoznak rá az erdőtervi előírások. Ezen erdők hosszú távú fennmaradásának érdekében szükséges volna az erdő művelési ágba való besorolásuk.

A felsőcsatári kőbánya környékén rekonstruálandó sziklagyeppek jelentős része már erdő művelési ágban van, ami megakadályozza a fás növényzet teljes eltávolítását és a gyepeként való hasznosítást. A rekonstrukció megvalósításához szükséges ezeknek a területeknek az erdő művelési ágból való kivonása és gyepre váltása.

3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja

A kommunikációs folyamat három fő részre, valamint egy előkészítő és egy záró, összegző fázisra tagolódott. A folyamatot a 3. táblázat foglalja össze.

a.) Előkészítés

Az előkészítés során összegyűjtésre kerültek a települések önkormányzatainak (polgármesterek, jegyzők, önkormányzati hivatalok), az érintett hatóságok és állami kezelő szervezetek, szakmai érdekképviseletek, civil szervezetek, tudományos és szakmai intézmények és szakemberek elérhetőségei (cím, telefon, e-mail). Feltérképezésre került az érintett települések népessége, háztartásainak száma, a körjegyzőségek (önkormányzati hivatalok) illetékességi területe.

Elkészült négy olyan dokumentum, mely alapja lett a kommunikációs tevékenységnek. Az így létrejövő tájékoztatási csomag tartalmazott egy „Közlemény” c. dokumentumot, mely röviden tartalmazta a legfontosabb információkat a Natura 2000 területek kialakításáról, a Natura 2000 fenntartási tervezés megkezdéséről, a tervezés céljáról, valamint a tervezéssel kapcsolatos egyeztetési folyamat ütemtervét és a legfontosabb elérhetőségeket, és felhívást az előzetes véleményezésre. A csomag másik dokumentuma egy részletesebb tájékoztató anyag volt, mely a Natura 2000 területek előzményeiről, kialakításukról, működtetésükről tartalmazott alapszabványokat. A harmadik dokumentum, a Vas megyében kijelölt 15 db Natura 2000 terület rövid leírását tartalmazta. A tájékoztató csomag negyedik része, a Pinka kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területbe tartozó földrészletek helyrajzi számos listáját (község, hrsz, terület, művelési ág, tulajdonos szektora) tartalmazta. Az Órségi Nemzeti Park Igazgatóság nyilvántartásából legyűjtött adatokból egy rendszerezett, községenként összesített és egy összefoglaló táblázattal ellátott adatbázis készült. Az Órségi Nemzeti Park Igazgatóság honlapján egy külön honlaprész lett kialakítva, ezen elhelyezésre kerültek a tájékoztató csomag dokumentumai és a területet ábrázoló térkép is.

b.) Előzetes tájékoztatás

Az egyeztetési folyamat első eleme az érintettek tájékoztatását és a tervezést megelőző vélemények összegyűjtését célozta. Az előkészítés során létrehozott tájékoztató

csomagot 2013. áprilisában valamennyi érintett önkormányzat (polgármester, jegyző, önk. hivatal), érintett hatóság, érdekképviselő, állami kezelő szervezet, civil szervezet, tudományos intézmény és szakember e-mailos formában megkapta (közlemény a tervezés megkezdéséről, általános tájékoztató anyag a Natura 2000 területekről, a Vas megyei Natura 2000 területek ismertetése, rendszerezett helyrajzi számos lista). A „csomagot” kísérő levél önkormányzatok esetében kérte a közlemény közzétételét (kifüggesztés), és valamennyi érintettet az előzetes véleményezésre kérte. A tájékoztató levelek tartalmazták a Natura 2000 fenntartási tervek készítésére létrehozott honlaprész elérhetőségét. A tájékoztató csomaghoz készült egy sajtóközlemény melyet valamennyi megyei nyomtatott és online sajtó megkapott. Ennek eredményeként a megyei napilapban és két internetes hírportálon jelent meg tájékoztató anyag.

A hat érintett település lakosságának két településen, egy horvát és egy német faluban szerveződött lakossági fórum. Fontos szempont volt, hogy a fórumok az esti órákban munkaidő után valósultak meg. A fórumokról plakátok és meghívók készültek. A települések önkormányzati hivatalai vállalták a plakátok kihelyezését (településenként 4 db) és a szórólapok valamennyi háztartásba való eljuttatását. A meghívók egyik oldala egy részletes tájékoztató szöveget is tartalmazott a Natura 2000 területekről. A plakátok és a meghívók személyesen lettek kijuttatva a települések önkormányzati hivatalaiba. A lakossági fórumokra április 29-én került sor Vaskeresztesen és Szentpéterfán. A két fórumon összesen 23 fő vett részt.

A lakossági fórumok után június hónapban színes tájékoztató tablók készültek. Ezek részletes információkat tartalmaztak a Natura 2000 fenntartási tervek készítéséről, a társadalmi részvétel fontosságáról. Tartalmazott egy terület kimutatást és egy topográfiai térképrészletet a terület határaival, a honlap elérhetőségét és az előzetes véleményezés határidejét.

Az előzetes tájékoztatás eredményeként a Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság és a Vas megyei Kormányhivatal Növény és Talajvédelmi Igazgatósága küldött előzetes szakmai véleményt, valamint a Kerekdő Alapítvány is megküldte részletes összefoglaló tanulmányát. A lakossági fórumokról emlékeztető készült.

c.) Érdekegyeztetés

A tervezési folyamat előrehaladtával kialakultak azok a témakörök, amelyekkel kapcsolatban a leginkább érintettekkel részletesebb érdekegyeztetést szükséges lefolytatni. Az is érzékelhetővé vált, hogy a területnek, mely részeit lenne érdemes helyszíni terepi egyeztetés során felkeresni. Három érdekegyeztető fórum lett megszervezve, 2013. november közepén. A terület többi részétől markánsan különböző Vas-hegy természetközeli erdőiről, Felsőcsatáron „Erdészeti érdekegyeztető fórum”, a Pinkáról, Vaskeresztesen „Vízgazdálkodási érdekegyeztető fórum”, Vaskeresztes, Horvátlövő, Pornóapáti, Szentpéterfa községek határában elterülő gyepekről Pornóapátiban „Mezőgazdasági érdekegyeztető fórum” szerveződött. Valamennyi fórumra elsősorban az érintett gazdálkodók, hatóságok voltak a meghívottak. Ezen kívül valamennyi fórumról plakátok formájában az érintett települések lakosságát és önkormányzatait is értesítették a szervezők.

Az „Erdészeti érdekegyeztető fórum”-on az erdészeti hatóság, erdőgazdálkodók, erdészek vettek részt. A fórum után közös terepbejárásra is sor került. A „Vízgazdálkodási érdekegyeztető fórum”-on a Zöldhatóság, a Vízügyi Igazgatóság, a megyei horgász szövetség és a halászati hatóság vett részt. A fórumot helyszíni bejárás

követte. A „Mezőgazdasági érdekegyeztető fórum” a helyi magángazdálkodók, földtulajdonosok szempontjainak feltérképezését célozta meg. A három fórumon összesen 30 fő vett részt. Valamennyi fórum meghívója már tartalmazta a terv első olvasatának véleményezésére szóló felhívást, a határidővel.

d.) Véleményezés

A Natura 2000 fenntartási terv első olvasatának elkészítése után lehetőség volt a terv véleményezésére. Az érdekegyeztetés és a véleményezés kommunikációs fázisa szorosan összekapcsolódott. Az érdekegyeztető fórumokon november közepén már elhangzott és a meghívókon is szerepelt a véleményezésre szóló felhívás. November közepén e-mailen valamennyi érintett értesítésre került, annak érdekében, hogy aki akarja megismerhesse és véleményezhesse a fenntartási tervet. Az érintett hat település jegyzője elektronikus formában megkapta a tervet, és egy közzétételi felhívást, azzal a céllal, hogy az kifüggesztésre kerüljön. A véleményezésre szóló felhívást megkapták az érintett hatóságok, kezelő szervezetek, érdekképviselők, tudományos intézmények, civil szervezetek és szakemberek. A felhívás eredményeként a Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóságtól, a Vas Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatóságától, a Vas Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatóságától (halászati hatóság), a Sporthorgász Egyesületek Vas Megyei Szövetségétől és a Kerekerdő Alapítványtól érkezett írásos vélemény.

e.) Az egyeztetési folyamat összegzése

A beérkezett előzetes vélemények, a lakossági fórumokon, érdekegyeztető fórumokon elhangzottakat és a terv első olvasatára érkezett véleményeket az II. A Natura 2000 fenntartási terv készítését megalapozó dokumentáció 4.1. számú melléklete összegzi.

4. táblázat: a terv egyeztetési folyamatának összefoglaló táblázata

Egyeztetési szakasz	Kommunikációs tevékenység	Elért célcsoport
Előzetes tájékoztatás	Honlap, internetes elérhetőség kialakítása, elindítása Honlaprész létrehozása az Őrségi NPI honlapján. Tájékoztató anyagok megküldése az Őrségi NPI-nak a honlapra való feltöltéshe	Valamennyi érintett
	Az érintettek levélben vagy e-mailben történő megkeresése és tájékoztatása: <ul style="list-style-type: none"> • Tájékoztató anyagok kiküldése e-mailen a Natura 2000 területről, előzetes vélemények javaslatok kérése • Közlemény a tervezési folyamat megkezdéséről, a tervezés menetéről ütemtervről, a társadalmi részvétel és érdekegyeztetés lehetőségeiről, véleményezési határidőkről • Részletes tájékoztató anyag a Natura 2000 területekről, a kijelölés folyamatáról, alapelvekről, a tervezés céljáról • Részletes helyrajzi számos lista a N2000 területbe eső földrészletekről, (hrs, terület, műv. ág, tulajdonosi szektor) • Részletes ismertető a Vas megyei Natura 2000 területekről (név, terület, leírás, jelölő fajok, élőhelyek) 	<ul style="list-style-type: none"> • Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező települési önkormányzatok; • Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek • Egyéb területhasználók • Helyi érintettségű környezetvédelmi társadalmi szervezet • Gazdálkodói szakmai szövetségek • Falugazdászok • Agrár szakmai és érdekképviselői szervezet
	Sajtóesemény Tájékoztató cikkek megjelentetése a megyei	Valamennyi érintett

Egyeztetési szakasz	Kommunikációs tevékenység	Elért célcsoport
	<p>napilapban és a megyei és regionális hírportálokon</p> <p>Önkormányzati közzététel</p> <p>Közlemény a tervezési folyamat megkezdéséről, a tervezés, menetéről ütemtervéről, a társadalmi részvétel lehetőségeiről határidőkről, honlapon elérhetőségről</p> <p>Falufórum, gazdafórum</p> <p>Lakossági fórumok lebonyolítása Vaskeresztesen és Szentpéterfán</p> <p>Nyomatott ismertető</p> <p>Színes térképes (vázlóló) tablók kihelyezése az érintett településeken (Natura 2000 területek fogalma értelmezése, Natura 2000 terület határait tartalmazó térkép, községenkénti terület méretek, véleménynyilvánítás lehetőségei, határidők, honlap, elérhetőségek, stb)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező települési önkormányzatok • Gazdálkodók • A Natura 2000 területtel érintett földrészletek tulajdonosai és vagyongazdálkodói • Helyi érintettségű környezetvédelmi társadalmi szervezet • Egyéb területhasználók <ul style="list-style-type: none"> • Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező települési önkormányzatok • Gazdálkodók • A Natura 2000 területtel érintett földrészletek tulajdonosai és vagyongazdálkodói • Helyi érintettségű környezetvédelmi társadalmi szervezet • Egyéb területhasználók <ul style="list-style-type: none"> • Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező települési önkormányzatok • Gazdálkodók • A Natura 2000 területtel érintett földrészletek tulajdonosai és vagyongazdálkodói • Helyi érintettségű környezetvédelmi társadalmi szervezet <p>Egyéb területhasználók</p>
Érdekegyeztetés	<p>Terepbejárással egybekötött gazdafórum,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Erdészeti érdekegyeztető fórum a Vas-hegy erdeiről, Felsőcsatáron • Mezőgazdasági érdekegyeztető fórum Vaskeresztes, Horvátlövő, Pornóapáti, Szentpéterfa környéki gyepekről Pornóapátiban • Vízgazdálkodási Érdekegyeztető Fórum a Pinkáról, Vaskeresztesen 	<ul style="list-style-type: none"> • Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok • Gazdálkodók • A Natura 2000 területtel érintett földrészletek tulajdonosai és vagyongazdálkodói • Helyi érintettségű környezetvédelmi társadalmi szervezet • Gazdálkodói szakmai szövetségek • Agrárszakmai és érdekképviseleti szervezet
Véleményezés.	<p>Az érintettek levélben vagy e-mailben történő megkeresése és tájékoztatása</p> <p>Felhívás a N2000 tervek első olvasatának véleményezésére</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező települési önkormányzatok • Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek • A Natura 2000 területtel érintett földrészletek tulajdonosai és vagyongazdálkodói • Gazdálkodók; • A Natura 2000 területtel érintett földrészletek tulajdonosai és vagyongazdálkodói; • Helyi érintettségű környezetvédelmi társadalmi szervezet • Egyéb területhasználók • Gazdálkodói szakmai szövetségek • Falugazdászok • Agrárszakmai és érdekképviseleti szervezet

Egyeztetési szakasz	Kommunikációs tevékenység	Elért célcsoport
	<p>Önkormányzati közzététel</p> <p>Közlemény a tervezési folyamat lezárásáról, felhívás a a Natura 2000 fenntartási terv első olvasatának véleményezésére határidőkről, honlapon elérhetőségről</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező települési önkormányzatok; • Gazdálkodók; • A Natura 2000 területtel érintett földrészletek tulajdonosai és vagyongazdálkodói; • Helyi érintettségű környezetvédelmi társadalmi szervezet • Egyéb területhasználók

3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök

A Pinka kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület Natura 2000 fenntartási tervének kommunikációs tevékenységében az eszközök kiválasztásánál fontos szempont volt, hogy annak legyenek bárki számára hozzáférhető elemei (honlap, sajtómegjelenések), de a konkrét helyhez és időponthoz kötődő események is nyilvánosak, bárki számára hozzáférhetők legyenek. Fontos szempont volt, hogy a kommunikációs tevékenység különböző eseményei lehetőleg az érintett településeken történjenek, és minél több település legyen helyszíne valamilyen eseménynek. A hat településből négy volt helyszíne valamilyen fórumnak. Fontos elv volt, és a kommunikációs eszközök alkalmazásánál nagy súlyt kapott a Natura 2000 területekkel kapcsolatos tájékoztatás, információszolgáltatás. Kiemelt elem volt a folyamatban, hogy egy alkalommal a terület községhatár szerint érintett településeinek valamennyi háztartásába eljutottak a Natura 2000 területekkel, és a fenntartási tervekkel kapcsolatos információk. Emellett nagy hangsúlyt kapott a folyamatban a konkrét szakterületekre fókuszáló érdekegyeztetés. Az egyes történéseket, az alkalmazott eszközöket és a kommunikáció célcsoportjait, dátumszerűen és tételesen egy összefoglaló táblázat mutatja be. A felhasznált eszközök részletes leírása a kommunikáció szakaszainak fentebbi leírásánál, táblázatos összefoglalása pedig a II. A Natura 2000 fenntartási terv készítését megalapozó dokumentáció 4.2. számú mellékletében található.

3.4.2. A kommunikáció címzettjei

A kommunikáció során az alábbi célcsoportokat értük el:

- Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek
- Települési önkormányzatok
- Gazdálkodók
- A Natura 2000 területtel érintett földrészletek tulajdonosai és vagyongazdálkodói
- Helyi érintettségű környezetvédelmi társadalmi szervezet
- Egyéb területhasználók
- Gazdálkodói szakmai szövetségek
- Falugazdászok
- Agrárszakmai és érdekképviselői szervezet
- Falugazdászok
- Egyéb területhasználók
- Egyéb indokolt célcsoport

3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel

A területileg illetékes hatóságok és állami kezelő szervezetek, a kommunikációs tevékenység valamennyi fázisában meg lettek szólítva. Megkapták 2013 áprilisában, a

tervezés megindulásáról szóló előzetes tájékoztató anyagokat, benne az előzetes véleményezésre szóló felhívással. Az előzetes tájékoztatás szakaszában előzetes szakvéleményt a Vas Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatósága és a Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság adott.

Az érdekegyeztető fórumokra a megfelelő témához kapcsolódva kaptak meghívást a hatóságok és az állami kezelő szervezetek. A három érdekegyeztető fórumon az alábbi szervezetek képviseltették magukat és nyilvánítottak véleményt: Vas Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága, Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság, Nyugat-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség, Vas Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatósága. A résztvevők meghívói már tartalmazták a véleményezési lehetőséget és annak határidejét.

A tervezési folyamat véleményezési szakaszában ismét felhívással fordult a Kerekérdő Alapítvány az érintett hatóságokhoz a Natura 2000 fenntartási terv véleményezése céljából. A felhívásra az alábbi szervezetektől érkezett vélemény: Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság, Vas Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatósága, Vas Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatósága.

Vas Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatóság

Az erdészeti hatóság érdekegyeztető fórumon megfogalmazott javaslatait figyelembe vettük. Ennek alapján az „örökerdő” kezelési egységet (KE-11) kiegészítettük azokkal az erdőrészeltekkel, amelyek a jelenleg érvényes erdőterv szerint faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódban vannak. Továbbá beillesztettünk a tervbe egy táblázatot, amely megadja, hogy mely erdőrészeltek mely kezelési egységbe esnek.

Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság

- A Pinka vagyongazdálkodásának javaslatára az árvízvédelmi töltéseket külön kezelési egységbe soroltuk (KE-24) és kezelési javaslatként a 120/1999. (VIII.6.) Korm. Rendeletre hivatkozunk.
- Az vízügyi igazgatóság javasolta, hogy a kezelési javaslatok között ne szerepeljen az „aktuális vízkárelhárítási és vízrendezési terv készítése”, mivel ehhez nem rendelkezik forrással. A javaslatot elvetettük, mert jelölő értékek természetvédelmi helyzetének javításához szükséges a terv kidolgozása, ráadásul a javaslat nem kötelező érvényű, így csak a megfelelő források rendelkezése esetén kell végrehajtani.
- A vízügyi igazgatóság javasolta, hogy ne szerepeljen a javaslatok között a duzzasztóművek megszüntetése. Mivel a kezelési javaslatok között a megszüntetés csak a hallépcső kiépítése melletti alternatív lehetőségként szerepel, nem töröltük.
- A vízügyi igazgatóság javasolta, hogy ne szerepeljen a javaslatok között a tisztított szennyvíz folyóba történő beengedésének megszüntetése, mert erre jelenleg nincs műszaki megoldás. A javaslatot elvetettük, hiszen a terv csak hosszú távon elérendő célként említi a bevezetés megszüntetését, így a jelenlegi műszaki lehetőségek nem korlátozzák.

Vas Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatósága

A hatóság számos javaslatot fogalmazott meg a kezelési előírások módosításának tárgyában, mert véleménye szerint a vegyszerezésre tett előírások nem felelnek meg a 89/2004. (V. 15.) FVM rendeletnek. A kezelési előírásokat ennek ellenére nem módosítottuk, mivel azok

megfeleltek a VM által a Natura 2000 fenntartási tervek készítéséhez kiadott útmutató 2. mellékletében megadott előírásoknak. Véleményünk szerint a tervben alkalmazott előírások nem mondanak ellent a jogszabályoknak, mivel azok önkéntesen választhatóak, ráadásul megfelelnek a jelenleg érvényben lévő agrár-környezetgazdálkodási programok előírásainak.

Az érintett területhasználóknak és egyéb érdekelteknek szintén alkalmuk volt a véleménynyilvánításra, mind az előzetes tájékoztatás, mind az érdekegyeztetés, mind pedig a véleményezés során. Ezek közül az alábbi lényeges észrevételek és javaslatok kerültek megfogalmazásra:

- A Kerekerdő Alapítvány és a Vas Megyei Kormányhivatal Növény és Talajvédelmi Igazgatóság számos adattal javasolta kiegészíteni a terv megalapozó dokumentációját, amelyek alapján pontosításra került számos fejezet.
- Az érdekegyeztető fórumon az erdőgazdálkodó vitatta, hogy a Felsőcsatár 24D erdőrészlet megfelel az örökerdő kezelési egység (KE-11) kritériumainak. A terepbejárás során felvetése jogosnak bizonyult, így az erdőrészlet nagy része kikerült ebből a kategóriából.
- Szintén érdekegyeztető fórumon egy gazdálkodó javaslatára az „üde gyep Maculinea-val” (KE-2) kezelési egység esetében a kaszálás határidejét a következőképpen módosítottuk: „Kaszálás június 15. előtt vagy szeptember 1. után” helyett „Kaszálás június 15. előtt vagy augusztus 15. után”. Az augusztusi időpont még alkalmas szénakészítésre és ezzel együtt a hangyaboglárkák nagy részének a szaporodását is lehetővé teszi.
- A Sporthorgász Egyesületek Vas Megyei Szövetsége javaslatára az élőhelyrekonstrukciós tervek közé felvettük a vaskeresztesi pisztrángtelep átalakítását védett halfajok mesterséges szaporítására.
- A Sporthorgász Egyesületek Vas Megyei Szövetsége javaslatára az élőhelyrekonstrukciós tervek közé felvettük a vízierőművek hordalékkirakóinak olyan módon történő átalakítását, hogy az a halakat ne veszélyeztesse.
- A Kerekerdő Alapítvány több javaslatot is megfogalmazott a turisztikai infrastruktúra fejlesztésével kapcsolatban. Ezeket figyelembe véve módosítottuk a turisztikai tárgyú fejlesztési javaslatainkat és az infrastruktúra megléte miatt nem teszünk javaslatot újabbak létrehozására.

A Kerekerdő Alapítvány javasolta, hogy legyen előírás a felsőcsatári szurdokban a Pinka medrének érintetlenül hagyása. A javaslatot beépítettük a kezelési javaslatok közé.

”Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

II. A Natura 2000 fenntartási terv készítését megalapozó dokumentáció

1. A tervezési terület alapállapot jellemzése

A Pinka-folyó Magyarország és Ausztria határán kanyarog, hol be-, hol kilépve hazánk területéről. A Pinka folyóból így csak 55 km található hazánkban, a fennmaradó 33 km Ausztria területére esik. A magyarországi szakasz északi 46 km-e tartozik a Pinka kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területhez, a déli szakasz a Rába és Csörnöc völgy kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területhez tartozik. A belterületi szakaszok nagy többsége nem képezi a Natura 2000 hálózat részét, így a folyó legértékesebb része, a Pinka-szurdok kb. 400 m-es szakasza sem.

Bár nem képezi a Natura 2000 terület részét, lényeges információ, hogy a Pinka Ausztriában az alábbi települések területén halad végig:

- Burg
- Deutsch Schützen
- Eberau
- Eisenberg
- Gaas
- Hagensdorf
- Höll
- Luising
- Moschendorf
- Oberbildlein
- Unterbildlein
- Winten

Ausztriában a Pinka az alábbi védettséget élvez:

- Südburgenländisches Hügel- und Terrassenland kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (13 998,49 ha)
- Weinidylle Naturpark (tervezés alatt)

1.1. Környezeti adottságok

1.1.1. Éghajlati adottságok

Hőmérsékleti viszonyok

Az Alpok közelsége erősen érezteti hatását a térség éghajlati viszonyain. Az évi átlaghőmérséklet Kőszegen 9,2 °C. Magyarországon itt a legnagyobb a hőmérséklet évi közepes ingása (20 °C körül). A viszonylag enyhe tél lehetővé teszi szubmediterrán valamint atlanti flóraelemek megjelenését, a hűvös nyár viszont a dealpin növények leereszkedésének kedvez. A tenyészidőszak hőösszege 2900-3000°C, a napsütés évi összege 1800-1900 óra körül van. A felsorolt adatok alapján a Pinka-mente határozottan szubalpin klímájú térségnek tekinthető. A Walter-féle klímadiagramok segítségével megrajzolt klímazonális vegetációtérkép a gyertyános-tölgyesek és részben a bükkösök klímaövébe sorolja.

Csapadékviszonyok

A csapadékmennyiség 1901-1950 közötti átlaga 450-470 mm csapadék esik. A területre hulló csapadék mennyisége a múlt század vége óta csökkenő tendenciát mutat, ami víztől függő élőhelyek degradálódásához vezet.

Szélviszonyok

A területen a leggyakoribb szélirány az északnyugati, az átlagos szélesség 3,5 és 4,0 m/s közötti.

1.1.2. Vízirajzi adottságok

A terület egésze a Pinka vízgyűjtőjéhez tartozik, amely Felsőcsatártól Ny-ra meredek falú szurdokon áttörve lép magyar területre, majd szinte pontosan É-D-i irányban folyik tovább egészen a torkolatáig. A Pinka-völgyben a folyóval párhuzamosan számos csatorna húzódik, természetes mellékvizei (Csencsi-patak, Sároslaki-patak) is kanalizáltak, sőt egyetlen jelentősebb mellékfolyója, a Strém is jelentős szakaszán mesterséges mederben folyik. A területen természetes és mesterséges állóvizek sincsenek.

1.1.3. Talajtani adottságok

A tervezési terület 43%-át nem podzolos agyagbemosódásos barna erdőtalaj borítja. A területen e típusba tartoznak azok a talajok, amelyekben a legjellemzőbb folyamatok az agyagosodás és az agyagvándorlás, valamint kísérő folyamat a közepes mértékű savanyodás. A szelvényben jól felismerhető a fakó színű kilúgzási és az ettől jól elváló sötétebb színű agyaghártyás felhalmozódási szint.

A tervezési terület 41 %-án humuszos öntés talaj található. A megisméltető árvizektől és iszapborításoktól hosszabb ideje mentesített alluviális területeken alakultak ki, ahol a talajok szelvényében a talajképződés elsődleges jelei (humuszosodás réteg megjelenése, szerkezeti kialakulása) már megfigyelhetők. Az e típusba tartozó szelvényekben a talajképződés első nyomai – elsősorban a humuszosodás – maradandó jellegűek. A humuszos réteg 20-40 cm vastag és szervesanyag-tartalma 1-2%. Ezáltal a növényzetnek a növényi maradványok bomlásán keresztül lehetősége nyílik a szerves anyag felhalmozására. Vízgazdálkodásuk közepes, a területek általában az öntés alól már mentesek, túlnedvesedés ritkán fordul elő. A száraz időszakokban a talajvízből táplálkozó növények nem szenvednek vízhiányt. Tápanyagellátásuk közepes. Nitrogén-tartalmuk a humusztartalom függvénye, míg foszfor- és kálium-ellátottságuk az üledék tulajdonságaitól és származási helyétől függ.

A tervezési terület 7 %-át réti öntés talaj borítja. A típusban mind a réti folyamat, mind a talajok öntésjellegének nyomai fellelhetők. A réti talajokra jellemző humuszképződés, valamint az öntésterületek hordalékanyagának rétegzettsége és kialakulatlansága egymás mellett jelenik meg. A megtelepedő állandó növénytakaró alatt elsősorban a humuszosodás indul meg, mégpedig olyan feltételek mellett, amelyek a réti talajok képződését határozzák meg. Területük az ártér magasabban fekvő részeire terjed ki, amely az állandó vagy az időszakos vízborítástól mentesülve lehetőséget ad a folyamatos talajképződésre.

A tervezési terület 5 %-án köves-sziklás vázta talaj található. Többnyire hegyvidéken található, olyan helyeken, ahol a tömör kőzet aprózódása és mállása még nem haladt olyan mértékben előre, hogy a növényzet megtelepedésére magasabb rendű, nagyobb szervesanyag-tömeget termelő növénytakaró számára elegendő vizet és tápanyagot tudjon szolgáltatni. Különösen ott található kiterjedten ahol a talajpusztulás erőteljes és a víz vagy a szél a fizikai aprózódás, valamint a kémiai mállás termékeit közvetlen keletkezésük után elszállítja. A talajréteg általában 10 cm-nél vékonyabb és köves sziklás foltokkal váltakozva

fordul elő.

A tervezési terület 1 %-a erdőtalaj eredetű lejtőhordalék talaj. E típusba azokat a talajszelvényeket soroljuk, amelyekben az egyes rétegeket nem köti össze genetikai kapcsolat, mert azok nem a helyi talajképződés eredményei, hanem csak a közeli magasabban fekvő területekről lehordott talaj- és kőzetrészek egymásra halmozása útján jöttek létre.

A tervezési terület 1 %-a lápos réti talaj. Képződésükben mind a láposodási, mind a rétiesedési folyamat szerepéhez jutott. E két képződési folyamat közös vonása, hogy feltétele az időszakosan, ill. állandóan túl bő nedvesség. A lápos réti talajok szelvényében a feltalaj szervesanyag-tartalma alapján kimutatható a lápos folyamat lejátszódása. E szelvények morfológiai képe a fekete humuszos szinttel jellemezhető, amelynek átmenete a mélység felé éles, és az átmenet helyén már rendszerint megtaláljuk a glejesedés, rozsdásodás nyomait.

A tervezési terület 1 %-a erősen savanyú, nem podzolos barna erdőtalaj. A terület legsavanyúbb talajképződményei, amelyekben az erőteljes savanyodás az acid-mull típusú humuszosodáshoz, kilúgzáshoz és agyagosodáshoz társul. E talajok agyagpalán, filliten képződtek.

A terület 1 %-a agyagbemosódásos pszeudoglejes barna erdőtalaj. E talajok kialakulásában a humuszosodás, kilúgzás, agyagosodás-agyagszétesés és agyagvándorlás folyamatához még a redukció jelensége is társul erős savanyodással. Talajképző kőzetük gyakran márványozott szoliflukciós vályog vagy agyag. Kémhatásuk kivétel nélkül savanyú. Fizikai és vízgazdálkodási tulajdonságaik kedvezőtlenek, ennek következménye az időszakos túlnedvesedés és az anaerob körülmények kialakulása, valamint az ehhez kapcsolódó pszeudoglej képződés. Tápanyag-gazdálkodásuk szintén kedvezőtlen, természetes N-tartalmuk kicsi, szántott rétegük felvehető P-tartalma a megkötődés, K-tartalma a kimosódás miatt csekély.

1.2. Természeti adottságok

Élőhely-típusok szerinti jellemzés

A terület mintegy egyharmadát erdők borítják, melyek közül legjelentősebb kiterjedéssel a felsőcsatári Vas-hegyre koncentrálódó gyertyános-kocsánytalan tölgyesek bírnak. Ugyanitt foltszerűen találhatóak a magas természeti értéket képviselő mészkerülő tölgyesek. A Pinkamentén nagy területen fordulnak elő a jellegtelen származékerdők, melyek közé jobb állapotú égeresek ékelődnek. Összesen több mint 10 százalékos borítással vannak jelen a tájidegen növényfajok állományai: az ültetett akácok, erdeifenyvesek és a lágyszárú özönnyenyek.

A Pinka-völgy teljes hosszában, nagy területen megtalálhatóak az üde kaszálórétek: a mocsárrétek és a franciaperjés rétek, köztük nagy kiterjedésű szántók terülnek el több mint 10 százalékos borítást elérve. A további élőhely-típusok nem érik el a vizsgált terület kiterjedésének 1 százalékát, közülük kiemelkedően értékesek a Felsőcsatár közelében fellelhető nyílt szilikát sziklagyepek.

Florisztikai jellemzés

A Pinka-szurdok egyedülállóan páras-hűvös mikroklímájának köszönhetően számos védett, ritka növényfajnak nyújt életteret, mint a farkasölő sisakvirág (*Aconitum vulparia*), az erdei tündérfürt (*Aruncus dioicus*), a fekete fodorka (*Asplenium adiantum-nigrum*), a turbánliliom

(*Lilium martagon*), a kisvirágú hunyor (*Helleborus dumetorum*), és az erdei varjúköröm (*Phyteuma spicatum*). Az égerligetek aljnövényzetében néhol megjelenik a hóvirág (*Galanthus nivalis*), a tavaszi tözike (*Leucojum vernum*) és a nyugati csillagvirág (*Scilla drunensis*). A Vas-hegy sziklakibúvásain jelen van a fekete madárbirs (*Cotoneaster niger*), a gyertyános-tölgyesekben a madárfészekkosbor (*Neottia nidus-avis*). A szilikát sziklagyepek foyatkozó foltjaiban az agárkosbor (*Orchis morio*) kisebb állománya él.

A gyertyános-tölgyesekben néhol domináns a gyertyán (*Carpinus betulus*), illetve a kislevelű hárs (*Tilia cordata*), északi kitettségekben a bükk (*Fagus sylvatica*) is megjelenik. A Pinka-menti erdőterületek állományalkotó fafajai a mézgás éger (*Alnus glutinosa*) és különböző fűfajok (*Salix spp.*). A ligeterdők és az elhanyagolt kaszálórétek egyaránt erősen terheltek a magas aranyvessző (*Solidago gigantea*) és a hibrid keserűfű (*Fallopia x bohémica*) jelenlétével, de a süntök (*Echinocystis lobata*) és a bíbor nebáncsvirág (*Impatiens glandulifera*) is többfelé előfordul.

Az üde rétek uralkodó fajai a réti ecsetpázsit (*Alopecurus pratensis*), a réti csenkesz (*Festuca pratensis*), a gyepes sédbúza (*Deschampsia cespitosa*). Jobb állományokban jellemző az őszi vérfű (*Sanguisorba officinalis*) és az ördögharaptafű (*Succisa pratensis*) jelenléte. A vizenyösebb területek közé szárazabb gyepfoltok is ékelődnek, melyeken a barázdált csenkesz (*Festuca rupicola*) válhat lokálisan dominánssá. Védett fajok közül a réti szegfű (*Dianthus deltooides*) kisebb populációi jelennek meg néhol.

Zoológiai jellemzés

A terület bogárfaunájának a Vas-hegy kiterjedt erdői kínálják a legalkalmasabb élőhelyet. Itt fordul elő a szarvasbogár (*Lucanus cervus*) és a nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*) is. A Vas-hegyen jelentős állománya él a csikos medvelepkének (*Euplagia quadripunctaria*), a Pinka délebbi szakaszai mentén húzódó mocsárréteken pedig a vérfű hangyaboglárkának (*Maculinea teleius*) és a nagy tűzlepkének (*Lycaena dispar*) élnek kisebb populációi. A középső szakaszon a jóval ritkább sötétaljú hangyaboglárkának (*Maculinea nausithous*) is előfordul néhány egyede. Szitakötők közül több ritka, védett faj található meg itt, ilyenek a kisasszony szitakötő (*Calopteryx virgo*), a csermely szitakötő (*Onychogomphus forcipatus*), a feketelábú szitakötő (*Gomphus vulgatissimus*) és az Európa-szerte csökkenő tendenciát mutató erdei szitakötő (*Ophiogomphus cecilia*). A természetvédelmi szempontból kiemelt halfajok magas aránya, illetve a viszonylag kisszámú adventív faj jelenléte azt mutatja, hogy a Pinka a jelenlegi formájában is kiemelkedő természeti értékkel bír. Értékes halfaunájából említést érdemelnek a fokozottan védett dunai ingola (*Eudontomyzon mariae*) és német bucó (*Zingel streber*), valamint a védett szívárványos ökle (*Rhodeus sericeus amarus*), a sujtásos kűsz (*Alburnoides bipunctatus*), a halványfoltú küllő (*Gobio albipinnatus*), a fenékjáró küllő (*Gobio gobio*) és a törpecsík (*Sabanejewia aurata*). Hüllők közül megtalálható a ritkán szem elé kerülő rézsikló (*Coronella austriaca*). A közeli területeken költ a fokozottan védett uhu (*Bubo bubo*), amely táplálék keresés során gyakran látogatja a helyet. Emlősök közül megemlítendő az erősen vízhez kötődő vidra (*Lutra lutra*) és a Pinka mentén egyre jobban terjedő, rágásairól jól felismerhető hód (*Castor fiber*).

5. táblázat: a területen előforduló élőhelyek Á-NÉR kategóriák szerint

Á-NÉR kód	Megnevezés	Terület (Ha)	Előfordulási arány
B1a	Nem tőzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások	1,59	0,33%
B5	Nem zsombékoló magassásrétek	0,66	0,14%
D34	Mocsárrétek	99,67	20,76%
E1	Franciaperjés rétek	55,55	11,57%
G3	Nyílt szilikát sziklagyepek	0,79	0,16%
I3a	Sziklafalak és kőfalak pionír növényzete	0,20	0,04%
J4	Fűz-nyár ártéri erdők	1,47	0,31%
J5	Égerligetek	2,43	0,51%
K2	Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek	83,99	17,50%
K7b	Mészkerülő gyertyános-tölgyesek	10,16	2,12%
L4a	Zárt mézskerülő tölgyesek	2,90	0,60%
OA	Jellegtelen fátlan vizes élőhelyek	0,54	0,11%
OB	Jellegtelen üde gyepek és magaskórósok	9,25	1,93%
OC	Jellegtelen száraz- vagy félszáraz gyepek és magaskórósok	0,20	0,04%
OD	Lágyszárú özönfajok állományai	10,03	2,09%
OF	Magaskórós ruderális gyomnövényzet	0,32	0,07%
P1	Őshonos fafajú fiatalosok	1,28	0,27%
P2a	Üde cserjések	1,08	0,22%
P2b	Galagonyás-kökényes-borókás cserjések	4,08	0,85%
P2c	Idegenhonos cserje vagy japánkeserűfű fajok uralta állományok	0,31	0,06%
P8	Vágásterületek	1,27	0,26%
RA	Őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok	2,92	0,61%
RB	Puhafás pionír és jellegtelen erdők	63,53	13,23%
RC	Keményfás jellegtelen vagy telepített egyéb erdők	22,73	4,74%
S1	Ültetett akácok	16,31	3,40%
S4	Erdei- és feketefenyvesek	20,13	4,19%
S6	Nem őshonos fafajok spontán állományai	0,02	0,00%
S7	Nem őshonos fajú facsoportok, erdősávok és fasorok	0,66	0,14%
T1	Egyéves, nagyüzemi szántóföldi kultúrák	55,07	11,47%
T9	Évelő, nagyüzemi szántóföldi kultúrák	0,07	0,01%
U11	Út- és vasúthálózat	0,90	0,19%
U4	Telephelyek, roncsterületek és hulladéklerakók	2,16	0,45%
U6	Nyitott bányafelületek	0,94	0,20%
U8	Folyóvizek	6,37	1,33%
U9	Állóvizek	0,47	0,10%

1.2.1. A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű élőhelyek

6. táblázat: a tervezési terület jelölő élőhelyei

Élőhelytípus kódja	Élőhelytípus megnevezése	Reprezentativitás (A-D)
*91E0	*Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	C
*91G0	*Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea</i> -val és <i>Carpinus betulus</i> -szal	B
6430	Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai	B
6440	Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei	C
6510	Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>)	C
91M0	Pannon cseres-tölgyesek	D
6190	Pannon sziklagyepek (<i>Stipo-Festucetalia pallentis</i>)	D

Élőhely neve:

***Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)**

Élőhely kódja:

91E0*

Élőhely előfordulásai a területen:

A 3.3 számú térképmelléklet szerint

Élőhely területi aránya:

3,96%

Élőhely kiterjedése a területen:

19,02 ha. Az adatlaphoz képesti növekedés oka: megítélésünk szerint több, korábban más kategóriába sorolt puhafás állomány ebbe a kategóriába tartozik.

Élőhely jellemzése:

Az élőhely a területen változatos kiterjedésű és állapotú foltokban van jelen, elsősorban a terület É-i részén a Pinkát kísérvé. A legtöbb állomány gyepszintje inváziós lágyszárúakkal fertőzött, a jellemző lágyszárúak gyakran erősen visszaszorultak.

Élőhely természetességi
degradáltsági értékelése:

– A legtöbb előfordulása a 3-as kategóriába sorolható, mely leginkább a gyepszint eljellegtelenedésével magyarázható. Néhány 2-es, illetve 4-es állomány is előfordul.

Élőhely veszélyeztetettsége:	Az élőhelyek az inváziós fajok visszaszorítása és a megfelelő gazdálkodási módok mellett hosszútávon fenntarthatóak.
Veszélyeztető tényezők:	Az élőhelyet a vágásos erdőgazdálkodás, elsősorban a nagy területű tarvágások, valamint az agresszíven terjedő inváziós fajok veszélyeztetik.
Élőhely neve:	*Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea</i>-val és <i>Carpinus betulus</i>-szal
Élőhely kódja:	91G0*
Élőhely előfordulásai a területen:	A 3.3 számú térképmelléklet szerint
Élőhely területi aránya:	18,33%
Élőhely kiterjedése a területen:	88,01 ha. Az adatlaphoz képesti csökkenés oka: A korábbi térképezés több olyan területet is figyelembe vett, melyek a Natura 2000 terület mai határain kívül esnek.
Élőhely jellemzése:	A Vas-hegy elterjedt, jellemző élőhelye, melyek a legtöbb esetben tipikusak, jó állapotban vannak.
Élőhely természetességi degradáltsági értékelése:	– A területen előforduló állományok többsége s 4-es természetességi kategóriába sorolható.
Élőhely veszélyeztetettsége:	Az élőhely a terület klimax erdőtársulása, mely a megfelelő gazdálkodási módszerekkel hosszútávon megőrizhető.
Veszélyeztető tényezők:	Az ide sorolt állományokat elsősorban a nagyterületű tarvágások (melyek jelenleg a területen nem jellemzőek), az erdei fenyővel való felújítás és az inváziós fafajok (leginkább az akác) térhódítása veszélyeztetheti.

Élőhely neve:	Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i>-hoz tartozó mocsárrétjei
Élőhely kódja:	6440
Élőhely előfordulásai a területen:	A 3.3 számú térképmelléklet szerint
Élőhely területi aránya:	20,76%
Élőhely kiterjedése a területen:	99,67 ha
Élőhely jellemzése:	A Pinka mentén elterjedt élőhely, több helyen szép, tipikus állományokkal. Esetenként erősen degradált, gyomosodó állományai is megfigyelhetők.
Élőhely természetességi degradáltsági értékelése:	– A területen előforduló állományok többsége 4-es és 3as természetességi kategóriába sorolható, de 2-es természetességű területek is vannak.
Élőhely veszélyeztetettsége:	Az élőhely a megfelelő gazdálkodási módszerekkel hosszútávon megőrizhető, ennek hiányában azonban gyorsan átalakul.
Veszélyeztető tényezők:	Az állományokat leginkább az aranyvessző terjedése, az intenzív legeltetés és a szántóföldekről történő bemosódás veszélyezteti.
Élőhely neve:	Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Sanguisorba officinalis</i>)
Élőhely kódja:	6510
Élőhely előfordulásai a területen:	A 3.3 számú térképmelléklet szerint
Élőhely területi aránya:	11,57%
Élőhely kiterjedése a területen:	55,55 ha. Az adatlaphoz képest jelentkező eltérés oka: az élőhely gyakran mutat átmenetet az OB és a D34

	élőhelyek felé, ezért az átmeneti alakok, annak függvényében, hogy melyik élőhelyhez állnak közelebb, átsorolásra kerültek.
Élőhely jellemzése:	A Pinka mentén elterjedt élőhely. Az állományokra jellemző, hogy kissé fajszegények, gyakoriak bennük a zavarástűrő fajok.
Élőhely természetességi-degradáltsági értékelése:	A területen előforduló állományok többsége 4-es és 3-as természetességi kategóriába sorolható, de 2-es természetességű területek is vannak.
Élőhely veszélyeztetettsége:	Az élőhely a megfelelő gazdálkodási módszerekkel hosszútávon megőrizhető, ennek hiányában azonban gyorsan átalakul.
Veszélyeztető tényezők:	Az állományokat leginkább az aranyvessző terjedése, az intenzív legeltetés és a szántóföldekről történő bemosódás veszélyezteti.
Élőhely neve:	Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai
Élőhely kódja:	6430
Élőhely előfordulásai a területen:	Az élőhely a Pinka mentén elszórva, pontszerűen végig előfordul, de a térképezés léptéke nem alkalmas ezek kimutatására.
Élőhely területi aránya:	Az adatlap szerint 5%, mely érték minden bizonnyal túlzó.
Élőhely kiterjedése a területen:	1-2%
Élőhely jellemzése:	A Pinka mentén szórványosan, pontszerűen sokfelé előforduló élőhely, mely a legtöbb esetben inváziós magaskórósokkal erősen terhelt.
Élőhely természetességi - degradáltsági értékelése:	Az inváziós fertőzöttség mértékétől függően 4-es, 3-as és 2-es természetességi értékekkel jellemezhető foltok.

Élőhely veszélyeztetettsége:

Az élőhely hosszú távú fennmaradása az inváziós növényfajok visszaszorításával és a Pinka természetes medrű szakaszainak a megőrzésével biztosítható.

Veszélyeztető tényezők:

Az élőhelyet elsősorban az inváziós növényfajok (*magas aranyvessző, bíbor nebáncsvirág, magas kúpvirág (Rudbeckia laciniata)*) térhódítása, a duzzasztások elárasztó hatása és a mederkarbantartási munkák veszélyeztetik.

1.2.2. A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű növényfajok

7. táblázat: a területen előforduló közösségi jelentőségű növényfajok

Irányelv melléklete	Faj név	Population (A-D)
V.	hóvirág (<i>Galanthus nivalis</i>)	

A terület adatlapján II. mellékletes közösségi jelentőségű növényfaj nem szerepel.

1.2.3. A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű állatfajok

1.2.3.1. Az aktuális adatlapon szereplő közösségi jelentőségű fajok

8. táblázat: az adatlapon aktuálisan feltüntetett jelölő fajok

Irányelv melléklete	Faj név	Population (A-D)
II., IV.	erdei szitakötő (<i>Ophiogomphus cecilia</i>)	C
II., IV.	nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>)	C
II., IV.	vérfü-hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>)	ÚJ: C
II., IV.	nagy hőscincér (<i>Cerambyx cerdo</i>)	C
II.	szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>)	C
II., IV.	vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>)	C
II.	halványfoltú küllő (<i>Gobio albipinnatus</i>)	C
II.	ingola fajok (<i>Eudontomyzon spp.</i>)	C
II.	német bucó (<i>Zingel streber</i>)	C
II.	szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>)	C
II., IV.	közönséges denevér (<i>Myotis myotis</i>)	C
II., IV.	nyugati pisedenevér (<i>Barbastella barbastellus</i>)	C

Irányelv melléklete	Faj név	Population (A-D)
II., IV.	tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>)	D
II., V.	magyar bucó (<i>Zingel zingel</i>)	D
II., V.	selymes durbincs (<i>Gymnocephalus schraetser</i>)	D
II.	törpecsík (<i>Sabanejewia aurata</i>)	D
II., IV.	nagyfülű denevér (<i>Myotis bechsteinii</i>)	D
II., IV.	eurázsiai hód (<i>Castor fiber</i>)	D
II., IV.	vidra (<i>Lutra lutra</i>)	D
IV.	kis apollólepke (<i>Parnassius mnemosyne</i>)	
IV.	rézsikló (<i>Coronella austriaca</i>)	
IV.	szőröskarú koraidenevér (<i>Nyctalus leisleri</i>)	
IV.	közönséges késeidenevér (<i>Eptesicus serotinus</i>)	
IV.	rőt koraidenevér (<i>Nyctalus noctula</i>)	
IV.	fehérszélű törpedenevér (<i>Pipistrellus kuhlii</i>)	
IV.	durvavitorlájú törpedenevér (<i>Pipistrellus nathusii</i>)	
IV.	közönséges törpedenevér (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	
IV.	szoprán törpedenevér (<i>Pipistrellus pygmaeus</i>)	
I. (BD)	uhu (<i>Bubo bubo</i>)	

Faj neve:

erdei szitakötő (*Ophiogomphus cecilia*)

Irányelv melléklete:

II., IV.

Faj előfordulásai a területen:

A tervezési területen egyedül a Pinka folyóból sikerült igazolnunk az *erdei szitakötő* jelenlétét. Az erdei szitakötő a faunisztikai és a mennyiségi felmérési eredmények szerint, a Pinkának a tervezési területen átfolyó szakaszán végig előfordul. Az elvégzett felmérések alapján a faj a Pinka folyó 7 szakaszán fordult elő: Pinka (Felsőcsatár) – 452637, 210529; 453051, 210015; (Horvátlovó)– 453480, 207804; (Pornóapáti) – 453897, 203187; (Pinkamindszent) – 454179, 191564; (Pinkamindszent) – 455053, 190181; Vaskeresztes (453079, 208492). A faj legerősebb állományait (5-10 ind./m²) Felsőcsatár térségében mutattuk ki. A szitakötőnek a Pinkában stabil populációja él, elsősorban olyan élőhelyeken, ahol az áramlási

viszonyok, az aljzat és vízminőség megfelelő. Ezen szakaszokon a kisebb sodrású, szerves törmelékkel kevert, illetve xylal-al (fák ágai, vízbe lógó gyökereivel) borított, folyami homokos és sóderes üledékkel jellemezhető élőhelyfoltok jelentősebb aránya kedvez az állományok stabil megtelepedésének. Jelenlegi ismereteink szerint a faj a területen található kisérvényekben jellemzően nem fordul elő.

Állomány nagyság (jelölés):

R = rare (ritka)

Állomány nagyság (tervkészítés):

C = common (gyakori)

A mennyiségi felmérések eredményei alapján a tervezési területen érintett Pinka szakaszon élő erdei szitakötő állományainak denzitása $2,8 \pm 0,72$ ind./m² (átl. \pm S.E.; N=24) értéknek adódott. A Pinkában előforduló erdei szitakötő állományainak egyedsűrűsége egyenletesnek mondható.

A Pinkában az erdei szitakötő megtelepedése szempontjából, legmeghatározóbb élőhelytípus, döntően a partmenti, keskeny a parti öv régióban sávos elhelyezkedésű, egymással hálózatot alkotó élőhelyfoltok, melyek alapvetően folyami agyagos, homokos, sóderes mederanyaggal, és CPOM-mal (vízparti fák vízbe hullt levelei, illetve szerkezetet mutató szerves törmelék), illetve xylal-lal (fák ágai, vízbe lógó gyökerei) jellemezhetőek.

A durvább szemcseösszetételű frakciók alkotta, döntően a sodorvonal régióban található élőhelytípusokban csupán szórványos a faj előfordulása.

A duzzasztás által befolyásolt szakaszokon az áramlási viszonyok (lassú áramlás, ill. a kialakuló pangóvízi állapot) és az aljzat minőség (felhalmozódó nagy mennyiségű, lágy üledék) nem megfelelő a megtelepedésre.

A Pinka medrében hosszú szakaszokon megtalálható kétoldali partvédő művek jelentős mértékben lecsökkenti a faj számára optimális, elsődleges élőhelyek kiterjedését.

A mesterséges eredetű hidrológiai és hidromorfológiai adottságok (mesterséges mederátalakítások, duzzasztás, kétoldali partvédő művek) együttes hatása okozhatja, hogy a tervezési területen érintett Pinka szakaszon élő populációk jelenlegi egyedsűrűsége kisebb, mint a kedvező állomány méret.

A tervezési területen a Pinka megközelítően 20 fmk. hosszú, ebből mintegy 4 fmk. határszakasz. A kapott eredmények alapján a folyóban élő állományok m²-re

	<p>vonatkoztatott egyedsűrűsége 2,56 +/- 0,83 ind./ m² (átl. +/- S.E.; N=15) értéknek adódott. Ez alapján tervezési területen élő állomány nagysága 130.560 +/- 42.330 egyednek becsülhető.</p>
Állomány változásának tendenciái és okai:	<p>Tendenciaváltozás kimutatására alkalmas mennyiségi adatokkal nem rendelkezünk.</p>
Faj veszélyeztetettsége:	<p>A faj veszélyeztetettsége a területen alacsony. A duzzasztóművek felvízi szakaszin a feliszapolódás mértékének növekedése csökkenti a megtelepedésre alkalmas élőhelyek kiterjedését. Amennyiben a több évtizede tartó vízügyi kezelés következtében ismétlődő fenntartási munkák a már meglévő kétoldali partvédő művek által lefedett, másodlagos élőhelyeket érintik és nem terjednek ki a faj megtelepedésre alkalmas természetes élőhelyfoltokra és sávokra, akkor a beavatkozás nem veszélyezteti a jelenlegi állományt.</p>
Veszélyeztető tényezők:	<p>Vízkárelhárítási célból a mederben végzett mederbiztosítási, irtási és iszapolási munkák. A kétoldali partvédő művek élőhelycsökkentő hatása. A duzzasztó művek felvízi szakaszainak feliszapolódása. A területen található szennyvíztelepek (Felsőcsatár, Pornóapáti, Szentpéterfa) tisztított szennyvíz-bevezetéseinek hatása.</p>
Faj neve:	<p>nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>)</p>
Irányelv melléklete:	<p>II., IV.</p>
Faj előfordulásai a területen:	<p>A felmérések során öt helyről került elő a faj, de potenciális élőhelyei mintegy 150 ha-on fordulnak elő, így jelentős populációja él a Natura 2000 területen.</p>
Állomány nagyság (jelöléskor):	<p>R = rare (ritka)</p>
Állomány nagyság (tervkészítéskor):	<p>R = rare (ritka)</p>

Állomány változásának tendenciái és okai:	Nincs detektálható állományváltozás.
Faj veszélyeztetettsége:	Amennyiben a rétek jelenlegi kezelése fennmarad, nem veszélyeztetett. Az élőhelye elég nagy kiterjedésű ahhoz, hogy stabilan fenn tudjon maradni a területen.
Veszélyeztető tényezők:	A rétek bemosódás, illetve kezeletlenség miatti gyomosodása, valamint a kaszálások nem megfelelő időzítése veszélyezteti.
Faj neve:	nagy hőscincér (<i>Cerambyx cerdo</i>)
Irányelv melléklete:	II., IV.
Faj előfordulásai a területen:	A felmérések során nem került elő a faj, de potenciális élőhelyei mintegy 80 ha-on borítják a területet, így valószínűsíthető, hogy él egy kisebb állomány a Vas-hegyen.
Állománynagyság (jelöléskor):	R = rare (ritka)
Állománynagyság (tervkészítéskor):	R = rare (ritka)
Állomány változásának tendenciái és okai:	Mennyiségi mintavételezésre alkalmas módszer nem áll rendelkezésre, ezért nem becsülhető.
Faj veszélyeztetettsége:	A kis populációt sújtó sztochasztikus hatások miatt közepesen veszélyeztetett.
Veszélyeztető tényezők:	Az idegenhonos fafajokkal történő erdőfelújítás, a holtfa eltávolítása és a vágásos erdőgazdálkodás veszélyezteti.

Faj neve:	szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>)
Írányelv melléklete:	II.
Faj előfordulásai a területen:	A felmérések során mindössze két egyede került elő a fajnak, de potenciális élőhelyei mintegy 80 ha-on borítják a területet, így valószínűsíthető, hogy él egy kisebb állomány a Vas-hegyen.
Állomány nagyság (jelölés):	R = rare (ritka)
Állomány nagyság (tervkészítés):	R = rare (ritka)
Állomány változásának tendenciái és okai:	Mennyiségi mintavételezésre alkalmas módszer nem áll rendelkezésre, ezért nem becsülhető.
Faj veszélyeztetettsége:	Élőhelyeinek nagy kiterjedése és jelenleg megfelelő kezelése miatt aktuálisan nem veszélyeztetett.
Veszélyeztető tényezők:	Az idegenhonos fafajokkal történő erdőfelújítás, a holtfa eltávolítása és a vágásos erdőgazdálkodás veszélyezteti.
Faj neve:	vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>)
Írányelv melléklete:	II., IV.
Faj előfordulásai a területen:	Potenciális élőhelyei a Pinka-menti réteken található időszakosan vízzel borított belvizes területek.
Állomány nagyság (jelölés):	R = rare (ritka)
Állomány nagyság (tervkészítés):	NP = not present (nem került elő a felmérések során és jelentős állománya feltehetően nem is él a területen)
Állomány változásának tendenciái és okai:	A jelölést megelőző időszakból nem rendelkezünk mennyiségi adatokkal, emiatt a tendenciák nem láthatóak.

Faj veszélyeztetettsége:	Élőhelyrekonstrukciós beavatkozások nélkül a faj közvetlenül veszélyeztetett a kihalással, mivel nincsenek a számára igazán alkalmas élőhelyek.
Veszélyeztető tényezők:	A folyó szabályozottsága és a stabil élőhelyek, holtágak hiánya, feliszapolódása veszélyezteti leginkább.
Faj neve:	halványfoltú küllő (<i>Gobio albipinnatus</i>)
Irányelv melléklete:	II.
Faj előfordulásai a területen:	A faj az eddigi felmérések alapján az adott Natura 2000 területen 4 helyen fordult elő: Pornóapáti, Felsőcsatár, Pinkamindszent, Szentpéterfa. A 2013-as felmérések alapján előkerült Pornóapátiban, Felsőcsatárban, Pinkamindszenteen, Kemestaródfán és Körmenndnél is.
Állománynagyság (jelöléskor):	100-500
Állománynagyság (tervkészítéskor):	C = common (gyakori)
Állomány változásának tendenciái és okai:	A jelölést megelőző időszakból nem rendelkezünk mennyiségi adatokkal, emiatt a tendenciák nem láthatóak.
Faj veszélyeztetettsége:	Jelenleg nem veszélyeztetett. A faj világviszonylatban a nem fenyegetett (Least Concern) kategóriába tartozik.
Veszélyeztető tényezők:	A víz szennyezése, az idegenhonos halfajok okozta konkurencia, a hosszirányú átjárhatóság hiánya veszélyezteti, valamint a duzzasztóművek okozta feliszapolódás.

Faj neve:	ingola fajok (<i>Eudontomyzon spp.</i>)
Írányelv melléklete:	II.
Faj előfordulásai a területen:	Irodalmi adatok alapján előfordul a Pinkában (Vida 1997; Sallai 2003). A 2011-es és 2013-as mintavételek során nem került elő.
Állománynagyság (jelöléskor):	100-500
Állománynagyság (tervkészítéskor):	P = present (jelen van) Tervkészítéskor a mintavételek során nem került elő. Ennek ellenére több, ingola számára alkalmas élőhelyet is regisztráltunk, melyek egy része Ausztria területén van. Az állomány nagyságára csak az irodalmi adatok alapján becsülhető: 100-500 egyed.
Állomány változásának tendenciái és okai:	A kijelölést megelőző időszakból nem rendelkezünk mennyiségi adatokkal, emiatt a tendenciák nem láthatóak. Aggodalomra ad okot, hogy területen végzett halas kutatások sem regisztrálták 2013-ban a faj jelenlétét.
Faj veszélyeztetettsége:	Eddigi ismeretek alapján a faj hazai állományai veszélyeztetettek, mivel különösen érzékenyek a vízminőség, a medermorfológia változására. A faj világviszonylatban a nem fenyegetett (Least Concern) kategóriába tartozik.
Veszélyeztető tényezők:	A faj fejlődése 3-4 évig tart, ezért egy-egy generáció kifejezetten érzékeny a vízszennyezésre. Emellett az idegenhonos halfajok okozta konkurencia és a hosszirányú átjárhatóság hiánya veszélyezteti.
Faj neve:	német bucó (<i>Zingel streber</i>)
Írányelv melléklete:	II.
Faj előfordulásai a területen:	Az irodalmi adatok alapján 1997-ben, 1998-ban és

	2003-ban is regisztrálták. A 2011. évi felmérések során a faj az adott Natura 2000 területen Pinkamindszentnél fordult elő.
Állománynagyság (jelölés):	500-1000
Állománynagyság (tervkészítés):	V = very rare (nagyon ritka) A mintavételek során egyetlen alkalommal sem került elő. Bár előfordulása (elsősorban irodalmi adatok alapján: 1997,1998,2003,2011) valószínűsíthető.
Állomány változásának tendenciái és okai:	A jelölést megelőző időszakból nem rendelkezünk mennyiségi adatokkal, emiatt a tendenciák nem láthatóak.
Faj veszélyeztetettsége:	A Pinkán a keresztirányú elzárás (pl.: osztrák erőművek) a feliszapolódás, a víz lassulása, vízszennyezés veszélyezteti. A faj világviszonylatban a nem fenyegetett (Least Concern) kategóriába tartozik. A Pinkán a populációja stabil.
Veszélyeztető tényezők:	A faj állományait a keresztirányú elzárások, a vízszennyezés, a hordalék-, és üledékkotrás, a vízsebesség lecsökkentése (duzzasztás) veszélyezteti. A faj kavicsos talajú, sekély, de erős sodrású vizeket vízfolyások felső és középső szakaszán a gázlós, gyors sodrású köves, kavicsos élőhelyeket kedveli, a hidrográfiai működés módosítása (duzzasztás, mederelzárás) veszélyeztető tényező. További veszélyeztető tényező a vízszennyezés, az idegenhonos halfajok terjedése és a sporthorgászat (csalihal).
Faj neve:	szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>)
Irányelv melléklete:	II.
Faj előfordulásai a területen:	Az eddigi felmérések során a faj az adott Natura 2000 területen 3 szakaszon fordult elő: Pornóapátiban, Pinkamindszenten, Szentpéterfán. A 2013-as felmérések alapján a bolygatott élőhelyek kivételével mindenhol előkerült: Pornóapátiban,

	Felsőcsatárban, Pinkamindszenten, Szentpéterfán, Kemestaródfán, Körmendnél is.
Állománynagyság (jelöléskor):	1001-10000
Állománynagyság (tervkészítéskor):	C = common (gyakori) (1001-10000)
Állomány változásának tendenciái és okai:	A jelölést megelőző időszakból nem rendelkezünk mennyiségi adatokkal, emiatt a tendenciák nem láthatóak.
Faj veszélyeztetettsége:	Jelenleg nem ismert. A faj világviszonylatban a nem fenyegetett LC (Least Concern) kategóriába tartozik. A Pinkán a populációja stabil.
Veszélyeztető tényezők:	Mivel a faj szaporodásában kötődik a kagyló jelenlétéhez, ezért annak jelenléte feltétlenül szükséges az állományok megmaradásához. Bizonyos beavatkozások tehát (pl. áramlási viszonyok megváltoztatása, mederkotrás, üledékeltávolítás) a kagylóállomány érintettségén keresztül fejtenek ki negatív hatást a szivárványos ökle állomány nagyságára. További veszélyeztető tényező a vízszennyezés és az idegenhonos halfajok terjedése.
Faj neve:	közönséges denevér (<i>Myotis myotis</i>)
Irányelv melléklete:	II., IV.
Faj előfordulásai a területen:	Az eddigi felmérések során a faj az adott Natura 2000 területen 3 szakaszon fordult elő: (Felsőcsatár) – 210516, 452412, (Pornóapáti) – 204066, 454029, (Szentpéterfa) – 197472, 454683
Állománynagyság (jelöléskor):	50-100
Állománynagyság (tervkészítéskor):	R = rare (ritka)

Állomány változásának tendenciái és okai:	A jelölést megelőző időszakból nem rendelkezünk mennyiségi adatokkal, emiatt a tendenciák nem láthatóak.
Faj veszélyeztetettsége:	Közepes mértékben veszélyeztetett.
Veszélyeztető tényezők:	Idős, korhadt lábon álló fák kitermelése; pihenő/szaporodó helyek megszüntetése veszélyezteti.
Faj neve:	nyugati piszedenevér (<i>Barbastella barbastellus</i>)
Irányelv melléklete:	II., IV.
Faj előfordulásai a területen:	Nem került elő a faj a felmérések során. Mivel amúgy sem gyakori a faj és a mintavételi módszer is esetleges (detektorozás), ezért nem zárható ki a faj előfordulása a területen.
Állomány nagyság (jelöléskor):	50
Állomány nagyság (tervkészítéskor):	R = rare (ritka)
Állomány változásának tendenciái és okai:	A jelölést megelőző időszakból nem rendelkezünk mennyiségi adatokkal, emiatt a tendenciák nem láthatóak.
Faj veszélyeztetettsége:	Állománya egész Európában erősen megfogyatkozott, több helyütt kipusztult vagy a kipusztulás fenyegeti. Bár hazánkban több helyről is előkerült, ritkának számít. Az élőhelyek gyors megszűnése miatt Európa-szerte veszélyeztetett.
Veszélyeztető tényezők:	Erősen kötődik az őshonos fafajokból álló, idős, erdőkhöz és a holtfához, így elsősorban holtfa eltávolítása veszélyezteti.

1.2.3.2. Újonnan jelölőnek javasolt fajok

Faj neve:	vérfű-hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>)
Irányelv melléklete:	II., IV.
Faj előfordulásai a területen:	A Pinka-menti mocsárréteken és üde kaszálóréteken végig megtalálható, potenciális élőhelyei mintegy 150 ha-on fordulnak elő, így jelentős populációja él a Natura 2000 területen.
Állománynagyság (jelöléskor):	C = common (gyakori)
Állománynagyság (tervkészítéskor):	C = common (gyakori)
Állomány változásának tendenciái és okai:	A jelölést megelőző időszakból nem rendelkezünk mennyiségi adatokkal, emiatt a tendenciák nem láthatóak.
Faj veszélyeztetettsége:	A rétek nem megfelelő kezelése miatt nagyon veszélyeztetett.
Veszélyeztető tényezők:	Leginkább a rétek rajzási időben (július) történő kaszálása veszélyezteti. Kisebb mértékben a kaszálás elmaradása, valamint a szántóföldekről történő bemosódás miatti gyomosodás veszélyezteti.

1.2.4. A tervezési területen előforduló egyéb jelentős fajok

9. táblázat: a tervezési területen előforduló egyéb jelentős fajok részletes ismertetése

Magyar név	Tudományos név	Védettség (V, FV)	Jelentőség (1-2 mondatban leírni miért fontos a területen)
fekete madárbirs	<i>Cotoneaster niger</i>	V	A Vas-hegy sziklabúváiban fordul elő.
fekete fodorka	<i>Asplenium adiantum-nigrum</i>	V	Két kisebb állománya ismert a felsőcsatári bányában és a Pinka-szurdok Ny-i oldalán. Országosan ritka mészkéregű faj. A szurdok hűvös-párás klímája teszi lehetővé a faj érdekes, azonális előfordulását.
tojásdad csetkása	<i>Eleocharis ovata</i>	-	Országosan is ritka, iszaptársulások jellemző faja.

Magyar név	Tudományos név	Védettség (V, FV)	Jelentőség (1-2 mondatban leírni miért fontos a területen)
törpe galaj	<i>Galium pumilum</i>	-	Magyarországon kizárólag a Nyugat-Dunántúlon, erdőszegélyekben, száraz gyepekben előforduló faj.
agárkosbor	<i>Orchis morio</i>	V	A faj országosan elterjedt, a fenntartási tervvel érintett élőhelyét azonban a beerdősülés jelentős mértékben veszélyezteti.
hegyi csipkeharaszt	<i>Selaginella helvetica</i>	-	Jelenleg nincs ismert előfordulása a területen, korábbi adatát nem sikerült megerősíteni.
erdei borkóró	<i>Thalictrum aquilegifolium</i>	V	Korábbi adatát nem sikerült megerősíteni.
sovány veronika	<i>Veronica dillenii</i>	-	Száraz gyepek országosan ritka faja.
erdei tündérfürt	<i>Aruncus sylvestris</i>	V	Felsőcsatárnál a Pinka-szurdokban (a vízerőmű környékén) él párszáz töves állománya. A szurdok hűvös-párás klímája teszi lehetővé a faj érdekes, azonális előfordulását.
réti szegfű	<i>Dianthus deltoides</i>	V	Kisebb állományai az üde kaszálórétek szárazabb foltjain találhatóak, sokszor egyetlen védett növényként az adott területrészen.
kisvirágú hunyor	<i>Helleborus dumetorum</i>	V	Több száz töves állománya a Pinka-szurdokban él. A térségben ritka faj jelentős előfordulási helye található itt.
turbánliliom	<i>Lilium martagon</i>	V	A Vas-hegyen, a Pinka mentén elszórva, összesen mintegy 150-200 töves állománya él.
madárfészek-kosbor	<i>Neottia nidus-avis</i>	V	A Vas-hegyen a Pinka-szurdokban elszórva, összesen kb. 50 töves állománya került elő.
erdei varjúköröm	<i>Phyteuma spicatum</i>	V	A Vas-hegyen, a Pinka szurdokban a vízerőmű közelében él néhány tíz tövet számláló állománya.
hosszúlevelű fürtösveronika	<i>Pseudolysimachion longifolium</i>	V	Pinkamindszenttől északra mintegy 100 töves állománya került elő.
nyugati csillagvirág	<i>Scilla drunensis</i>	V	Ismert, jelentős állománya Vasaljától É-ra elterülő erdőfoltban tenyészik.
fiókás tyúktaréj	<i>Gagea spathacea</i>	V	Jó állapotú, üde gyertyános-tölgyesek kevéssé ismert faja, melyet a vágásos erdőgazdálkodás és a vaddisznók túrása veszélyeztet.
tavaszi tőzike	<i>Leucojum vernum</i>	V	A vasaljai gémtelep területén tömeges, máshonnet hiányzik a tervezési területről.
erdei békaszem	<i>Omphalodes scorpioides</i>	V	A Pinka-mederben a környező hegyvidékekről leereszkedő faj, állományai nem veszélyeztetettek, de kímélendők.
bánsági sás	<i>Carex buekii</i>	V	A kaszálók felhagyása következtében ma még nem ritka faj.

Magyar név	Tudományos név	Védettség (V, FV)	Jelentőség (1-2 mondatban leírni miért fontos a területen)
erdei csillaghúr	<i>Stellaria nemorum</i>	-	Égeresek, puhafás ligeterdők ritka faja.
kisasszony szitakötő	<i>Calopteryx virgo</i>	V	A tiszta és oxigénben gazdag vizeket kedveli. A befolyó szennyező anyagok, illetve az árnyaló állományok eltávolítása veszélyezteti populációit.
csermelyszitakötő	<i>Onychogomphus forcipatus</i>	V	A faj számára az oldott oxigén mennyisége lehet a kritikus, illetőleg a víz tisztasága a limitáló tényező. Nálunk ez a faj tekinthető a Gomphidák közül a legkritikábbnak.
feketelábú szitakötő	<i>Gomphus vulgatissimus</i>	V	A vízszennyezés és a mederszabályozás jelenti a legnagyobb veszélyt, kisebb vízfolyásoknál pedig a mederkotrás megszüntetheti a faj számára megfelelő élőhelyeket.
négypúpú karmosbogár	<i>Macronychus quadrituberculatus</i>	V	A területre nézve nem specifikus faj, említését a jogszabály által biztosított védettsége indokolja.
sujtásos küsz	<i>Alburnoides bipunctatus</i>	V	Európában a sebezhető és veszélyeztetett fajok közé sorolják
homoki küllő	<i>Gobio kessleri</i>	V	Szűk elterjedési területtel bíró őshonos, bennszülött fajunk, amely elsősorban a felsőcsatári szakaszon él.
fenékjáró küllő	<i>Gobio gobio</i>	V	Visszaszorulóban lévő faj.
vágócsík	<i>Cobitis elongatoides</i>	V	Védett faj, amely elsősorban a felsőcsatári szakaszon él.
vízirigó	<i>Cinclus cinclus</i>	FV	Régebben rendszeres volt a területen, előfordulására továbbra is számítani lehet.

1.3. Területhasználat

1.3.1. Művelési ág szerinti megoszlás

10. táblázat: a tervezési területen jellemző művelési ágak megoszlása

Művelési ág	Kiterjedés (ha)	Megoszlás
egyéb	13,08	2,69%
erdő	235,26	48,34%
gyep	183,24	37,65%
szántó	55,07	11,32%
kert	0,07	0,01%

1.3.2. Tulajdoni viszonyok

11. táblázat: a tervezési terület tulajdonosi csoportjai

Tulajdonosi csoport/kezelő	Kiterjedés (ha)
egyéni területek	304,73
kiemelt állami vállalatok és intézmények	2,77
korlátolt felelősségű társaság	5,65
központi költségvetési szervek	139,47
mezőgazdasági termelőszövetkezetek	2,86
önkormányzatok	29,89
vízgazdálkodási társulat	0,53

1.3.3. Területhasználat és kezelés

1.3.3.1. Mezőgazdaság

Gyepgazdálkodás

A Pinka-menti gyepok használatára jellemzőek az általános tendenciák, azaz egyik részről a kaszálás vagy a legeltetés elmaradása, másrészt a felszántás is. A rendszeresen kaszált rétek ugyanakkor jó állapotban vannak. A területen előforduló gyepkeket a tradicionális hasznosításnak megfelelően túlnyomórészt kaszálóként hasznosítják, de néhány területen (a legnagyobb kiterjedésben Pinkamindszenten) legeltetnek is. A tapasztalat szerint a kaszált gyepkepek szebb állapotban vannak, mint a legeltetettek. A legtöbb területen tapasztalható, hogy a gyepkepekkel határos élőhelyeken (pl. fa és cserjesávok szegélyében, árkokban, magaskórósokban) mindenütt jelen vannak a tájban gyakori inváziós növényfajok, melyek a kaszálás elmaradása esetén rohamos terjedésnek indulnak. Néhány esetben tapasztaltuk gyepkepek építési törmelékkel történő feltöltését. Nagyon sok esetben tapasztaltuk, hogy a gyepkepeken nem hagynak búvósávokat lekaszálásra. A szántókkal határos gyepkepterületek szegélyeiben jelentős gyomosodási folyamatok is megfigyelhetők.

Szántógazdálkodás

A területen egyéves és évelő szántóföldi növénykultúrák egyaránt megtalálhatóak. Botanikai szempontból a területen előforduló szántók nem jelentősek, rajtuk intenzív gazdálkodás folyik, bennük ritka gyomnövények nem fordulnak elő. Természetvédelmi szempontból azonban fontos hangsúlyozni, hogy a szántókkal határos természetközeli élőhelyekre a szántók intenzív művelése hatással lehet. Ezzel kapcsolatban megfigyelhető, hogy a szántókkal közvetlenül határos gyepkepek azokkal érintkező szegélyei gyomosodnak, mely a szántókon használt vegyszerek, trágyák és műtrágyák hatása.

1.3.3.2. Erdészet

A határ közeli erdőkre jellemző, hogy az erdőművelés több évtizedes elmaradásának köszönhetően jelentős holtfaanyag halmozódott fel bennük. A vizsgált területen számos üzemtervezett erdőrészlet van. A rendelkezésünkre bocsátott üzemtervek részletszintű előírásai természetvédelmi szempontból általánosságban kedvezőnek tekinthető, sőt

bizonyos extrém termőhelyi adottságú erdőrészek esetében a fatermesztést nem szolgáló üzemmód is bevezetésre került, mely teljes mértékben megegyezik az adott részletben kitűzhető maximális természetvédelmi céllal. Azonban, a jelölő élőhelyek megőrzése és kedvező természetvédelmi helyzetének javítása, illetve elérése érdekében további előírások bevezetése javasolt.

Ezzel kapcsolatban az alábbi konfliktuspontok azonosítására került sor:

- A részlet adatlappal ellentétben, természetvédelmi szempontból több élőhely esetében (a kiemelt közösségi jelentőségű égerligetek és pannon gyertyános tölgyesek meredek, sziklás állományokban) a gazdálkodás felhagyása lenne szükséges. Erre az égerligetek esetében az erdőterv rendelet is lehetőséget biztosít.
- A részlet adatlappal ellentétben, természetvédelmi szempontból azokban az állományokban, melyekben akác is előfordul/fordult vágástéri égetés tiltása lenne indokolt.
- A részlet adatlap megjegyzés rovata nem említi minden erdőszakasz esetében az inváziós fajok visszaszorításának szükségességét. Természetvédelmi szempontból ez feltétlenül indokolt.
- További konfliktusforrás, hogy természetvédelmi szempontból az összes olyan erdőszakaszban, ahol nem szükséges szerkezetátalakítás, indokolt lenne áttérni a folyamatos erdőborítás mellett történő gazdálkodásra.
- Nagyon kevés a területen az igazán idős erdő, ami kedvezőtlen a szarvasbogár és a nagy hörcsincér szempontjából. Hosszú távon az idős erdők arányának növelésére kellene törekedni.

12. táblázat: a tervezési terület erdőállományai rendeltetés szerint

Erdők rendeltetése	Terület (ha)
védelmi rendeltetésű erdők	
talajvédelmi erdők	93,17
Natura 2000	122,08
gazdasági rendeltetésű erdők	
faanyagtermelő erdők	36,22

13. táblázat: a tervezési terület erdőállományai üzemmódok szerint

Üzemmód	Terület (ha)
Vágásos	127,66
Faanyagtermelést nem szolgáló	5,96

14. táblázat: a tervezési területen előforduló jelenlegi és távlati faállománytípusok

Jel. faáll- típusok	Távlati faállománytípusok											Jelen- legi össz.
	Gy.- tölgyes	Kt. tölgyes	Ks. tölgyes	Cseres	Akácos	Gyer- tyános	Kőrises	Ek. lombos	Fűzes	Égeres	Erdei- fenyves	
Bükkös	1,24											1,24
Gy.- tölgyes	26,68											26,68
Kt. tölgyes	1,92											1,92
Ks. tölgyes	1,66		1,78									3,44
Cseres				1,61								1,61
Akácos	12,17		1,17	2,14	0,79	0,29	0,98					17,54
Gyer- tyános	15,19	6,43				4,34						25,96
Ek. lombos								0,82				0,82
Fűzes									1,35			1,35
Égeres										1,94		1,94
Erdei- fenyves	11	13,4							2,29		24,43	51,12
Távlati összesen	69,86	19,83	2,95	3,75	0,79	4,63	0,98	0,82	3,64	1,94	24,43	133,62

15. táblázat: a tervezési területen előforduló fafajok korosztályok szerint

Fafaj	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	91- 100	Összesen (ha)
Kocsányos tölgy	2,83	0,07		0,12		0,05		0,41	3,48
Kocsánytalan tölgy			0,11	0,44	0,20				0,75
Csertölgy		0,16	1,12	1,68					2,96
Gyertyán	0,23		0,28	2,08	1,67		0,03		4,29
Akác	1,17	5,04	1,65	0,49	0,03				8,38
Kőris		0,55							0,55
Egyéb kemény lombos	0,05								0,05
Hazai nyár		0,53	0,59						1,12
Fűz		1,10							1,10
Éger		0,08							0,08
Hárs			0,74		0,51				1,25
Erdeifenyő			7,81	2,63	1,44				11,88
Lucfenyő	0,33								0,33
Összesen	4,61	7,53	12,30	7,44	3,85	0,05	0,03	0,41	36,22

1.3.3.3. Vadgazdálkodás, halászat, horgászat

Vadgazdálkodás:

A tervezési területen az Aranypatak Vadásztársaság, az Erdődy Vadásztársaság és a Szentpéterfa és Környéke Földtulajdonosi Közösség a vadgazdálkodó. A vadgazdálkodóktól kapott adatok a 16-18. számú táblázatban találhatóak. A terepi tapasztalatok és a területhasználók információi lapján megállapítható, hogy a nagyvad állomány jelentős mértékben túltartott, a vadgazdálkodási tervekben szereplő állománysűrűségek pedig nagyon alábecsültek. A sűrű vadállomány mind a mezőgazdálkodást, mind pedig az erdőgazdálkodást megnehezíti. Kiemelt probléma, hogy az erdők természetes felújítása szinte lehetetlen a vadak károkozása miatt.

16. táblázat: az Aranypatak Vt. vadgazdálkodási adatai az elmúlt 10 év alapján

Vadfaj	A körzet jellemző állománysűrűsége (pld/100 ha)	A terület jellemzői				A vadfajok vadgazdálkodási jelentősége
		Állománysűrűség (2004-2013)		Hasznosítási sűrűség (2004-2013)		
		pld/100 ha	trend	pld/100 ha	trend	
Gímszarvas	1,32	1,46	csökkenő	1,55	csökkenő	nagy
Dámszarvas	0,28	0,17	stagnáló	0,06	stagnáló	kicsi
Őz	1,11	1,50	csökkenő	1,17	csökkenő	nagy
Vaddisznó	0,82	0,77	növekvő	2,04	növekvő	nagy
Mezei nyúl	1,65	1,75	növekvő	0,39	stagnáló	kicsi
Fácán	2,47	3,27	csökkenő	2,13	csökkenő	kicsi

17. táblázat: az Erdődy Vt. vadgazdálkodási adatai az elmúlt 10 év alapján

Vadfaj	A körzet jellemző állománysűrűsége (pld/100 ha)	A terület jellemzői				A vadfajok vadgazdálkodási jelentősége
		Állománysűrűség (2004-2013)		Hasznosítási sűrűség (2004-2013)		
		pld/100 ha	trend	pld/100 ha	trend	
Gímszarvas	1,04	0,79	stagnáló	0,79	növekvő	nagy
Dámszarvas	0,32	0,33	növekvő	0,17	növekvő	nagy
Őz	6,55	6,04	stagnáló	2,47	stagnáló	nagy
Muflon	0	0	0	0	0	nincs
Vaddisznó	0,83	1,29	növekvő	2,17	növekvő	nagy
Mezei nyúl	2,54	2,27	stagnáló	0,23	csökkenő	kicsi
Fácán	6,19	5,94	csökkenő	0,14	csökkenő	kicsi
Fogoly	1,2	0,9	csökkenő	0	0	nincs

18. táblázat: a Szentpéterfa és Környéke Földtulajdonosi Közösség vadgazdálkodási adatai az elmúlt 10 év alapján

Vadfaj	A körzet jellemző állománysűrűsége (pld/100 ha)	A terület jellemzői				
		Állománysűrűség (2004-2013)		Hasznosítási sűrűség (2004-2013)		A vadfajok vadgazdálkodási jelentősége
		pld/100 ha	trend	pld/100 ha	trend	
Gímszarvas	2,08	3,00	csökkenő	2,22	növekvő	nagy
Dámszarvas	1,56	1,62	stagnáló	1,17	növekvő	nagy
Őz	1,48	2,61	csökkenő	1,82	csökkenő	nagy
Vaddisznó	1,74	1,57	növekvő	2,78	növekvő	nagy
Mezei nyúl	1,22	0,75	növekvő	0,13	stagnáló	kicsi
Fácán	2,61	1,56	növekvő	0,82	csökkenő	kicsi

Horgászat

A tervezési területen a Pinka-folyó halászati víztér, amely jelenleg a Sporthorgász Egyesületek Vas megyei Szövetségének (<http://www.vasihorgasz.hu>) kezelésébe tartozik.

19. táblázat: Haltelepítési adatok a Pinkán (2010-2012)

Telepítés éve	Ponty		Keszeg (vegyes) kg.	Pisztráng II.ny. (kg.)	Előnevelt			
	III. ny. (kg.)	II. ny. (kg.)			Dévér-keszeg (db)	Csapó-sügér (db)	Jász-keszeg (db)	Nyurga-ponty (db)
2010	1400	722,81	1000	200				
2011	500			250		10000	10000	10000
2012	500			200	10000			5000
2013 (jún)	300							

A fentiek mellett a Vaskeresztesi Pinka-holtágba 2013. június 26-án 200 kg III. nyaras ponty telepítését végezték el. A pisztráng telepítése természetvédelmi szempontból problémát okozhat, mivel konkurálhat az őshonos fauna tagjaival. A haltelepítések során a természetvédelmi előírások maximális betartása és folyamatos ellenőrzése alapvető követelmény, hogy a telepítések ne veszélyeztessék a jelölő fajok állományaira vonatkozó védelmi célkitűzéseket. Vaskeresztesen pisztrángtelep működik. Az esetlegesen kiszabaduló ivadékok, és a tápanyag feldúsulás kockázatot jelenthet a közösségi jelentőségű fajok állományaira nézve.

A horgászhelyek megközelítése során a tervezési terület érintettsége jelentkezhethet. A part menti területeken a taposott ösvények jelentősebb természetvédelmi problémákat nem okoznak. A tervekészítéskor jelentősebb, horgászatból származó kommunális hulladék elhelyezését nem észleltük a területen.

1.3.3.4. Vizgazdálkodás

A Pinka vízfolyás a 11/2009. (VIII.5.) KvVM rendelet melléklete szerint kizárólagos állami tulajdon, melynek kezelői feladatait a Vizgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 3. § (3) bekezdése szerint a Nyugat-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság látja el.

20. táblázat: a Pinka vízfolyás (a meder és a töltés egyes szakaszai) érintett ingatlanjai:

Község	Hrsz.	Művelési ág	Kezelő	Megjegyzés
Felsőcsatár	095/5	kivett, Pinka	NYUDUVIZIG	Építési terület
Felsőcsatár	098/4	kivett, Pinka	NYUDUVIZIG	
Felsőcsatár	0100	kivett, Pinka	NYUDUVIZIG	
Felsőcsatár	0105	kivett, Pinka	NYUDUVIZIG	
Felsőcsatár	0111	kivett, Pinka	NYUDUVIZIG	
Felsőcsatár	0113	kivett, Pinka	NYUDUVIZIG	
Felsőcsatár	0114	Pinka	NYUDUVIZIG	
Felsőcsatár	0118	Pinka	NYUDUVIZIG	
Felsőcsatár	0123	Pinka	NYUDUVIZIG	
Felsőcsatár	099/2	Kivett hallépcső	NYUDUVIZIG	Építési terület
Vaskeresztes	090	kivett, Pinka	NYUDUVIZIG	
Vaskeresztes	0124	kivett, Pinka	NYUDUVIZIG	
Vaskeresztes	0126	kivett, Pinka	NYUDUVIZIG	
Vaskeresztes	0128/1	kivett, Pinka	NYUDUVIZIG	
Vaskeresztes	0128/2	kivett, Pinka	NYUDUVIZIG	
Vaskeresztes	136	kivett, Pinka	NYUDUVIZIG	Árvízi helyreállítási munkák
Vaskeresztes	250	kivett, Pinka	NYUDUVIZIG	
Horvátlövő	06	kivett, Pinka	NYUDUVIZIG	Teljes Pinka
Pornóapáti	07/2	kivett, Pinka	NYUDUVIZIG	
Pornóapáti	07/3	kivett, Pinka	NYUDUVIZIG	
Pornóapáti	07/4	kivett, Pinka	NYUDUVIZIG	
Pornóapáti	07/5	kivett, Pinka	NYUDUVIZIG	
Pornóapáti	09/12	kivett, Pinka	NYUDUVIZIG	
Pornóapáti	09/18	kivett, Pinka	NYUDUVIZIG	
Pornóapáti	014/2	kivett töltés	NYUDUVIZIG	
Pornóapáti	0106/5	gyep	NYUDUVIZIG	Építési terület
Pornóapáti	0106/6	kivett, Pinka	NYUDUVIZIG	Építési terület
Pornóapáti	0107/47	kivett töltés	NYUDUVIZIG	
Pornóapáti	0148	kivett, Pinka	NYUDUVIZIG	Építési terület
Pornóapáti	0150	kivett Pornóapáti-p.	NYUDUVIZIG	Építési terület
Szentpéterfa	012/3	kivett töltés	NYUDUVIZIG	Bukó alatti böge is. Töltések kivétel a szigeten. Üzemvíz-csatorna belterületig.
Szentpéterfa	013/3	kivett, Pinka	NYUDUVIZIG	
Szentpéterfa	014/16	kivett töltés	NYUDUVIZIG	
Szentpéterfa	018/26	kivett töltés	NYUDUVIZIG	
Szentpéterfa	018/27	kivett töltés	NYUDUVIZIG	
Szentpéterfa	036/1	gyep, rét	NYUDUVIZIG	
Szentpéterfa	036/2	kivett, Pinka	NYUDUVIZIG	Árvízi helyreállítási munkák
Szentpéterfa	036/3	kivett, Pinka	NYUDUVIZIG	
Szentpéterfa	037/2	kivett töltés	NYUDUVIZIG	
Szentpéterfa	038/48	kivett töltés	NYUDUVIZIG	
Szentpéterfa	041/1	kivett töltés	NYUDUVIZIG	
Szentpéterfa	041/2	kivett töltés	NYUDUVIZIG	
Pinkamindszent	0128	kivett holtág	NYUDUVIZIG	
Pinkamindszent	0130/1	kivett Pinka	NYUDUVIZIG	
Pinkamindszent	0137	kivett, Pinka Malom árok	NYUDUVIZIG	
Pinkamindszent	0142	kivett, Pinka Malom árok	NYUDUVIZIG	
Pinkamindszent	0171	kivett Pinka	NYUDUVIZIG	
Pinkamindszent	0170	kivett, Fekete-árok	NYUDUVIZIG	Az út alatti szakasz nincs benne.
Pinkamindszent	0193	kivett, Fekete-árok	NYUDUVIZIG	

A Vízügyi Igazgatóság, a Pinka folyóra vonatkozó mederkezelési tervének megfelelően, munkálatokat végez el a tervezési területen. A fenntartási feladatok a meder vízemésztő képességét, vízvezetési funkcióját szolgálják, abból a célból, hogy az előírt mértékig kiöntés mentesen folyjanak le a vizek, ne okozzanak kárt a község házaiban és területein. Ehhez a mederben irtási és iszapolási, mederbiztosítási, uszadék eltávolítási munkákat végeznek, a töltésen gyepművelést folytatnak, valamint biztosítják a munkavégzéshez szükséges megközelítést, a 21/2006 (I.31.) Korm. rendelet szerint. Mivel a fenntartási munkák több évtizede folyamatosan ismétlődnek ezért alapvetően már korábban, jelentős mértékben módosított, másodlagos élőhelyeket érintenek. A Pinkában élő közösségi jelentőségű fajok jelenlegi állományai szempontjából kiemelten fontos természetvédelmi érdek, hogy a jövőben tervezett fenntartási munkálatok lehetőség szerint ne érintsenek megtelepedésre alkalmas természetes élőhelyfoltokat. Ennek érdekében szükséges a vízjogi üzemeltetési engedélyezési tervek felülvizsgálata.

A Pinka vízfolyás érintett helyrajzi számain jelenleg is folyamatban vannak árvízi helyreállítási (Szentpéterfán 036/2 hrsz; Vaskeresztes 136 hrsz) és beruházási munkák (Felsőcsatár, Pornóapáti Pinka revitalizációja KEOP-3.1.2/2F/09-11-2012-0011: Felsőcsatár 095/5 hrsz, 099/2 hrsz; Pornóapáti 0106/5, 0150, 0148 hrsz), ahol a hatósági eljárások során a természetvédelmi szempontok érvényesíthetők.

Magyar-Osztrák Vízügyi Bizottság a két állam között 1956-ban megkötött Határvízi Egyezmény érvénybe lépésétől kezdődően a magyar-osztrák határtérséget érintő vízgazdálkodási kérdéseket folyamatosan figyelemmel kíséri, javasol, engedélyez, határozatokat hoz, amelyek végrehajtása kötelező. Az egyezmény meghatározta a meder szakaszok kiépítési vízemésztő képességét, melyet mind két fél kiöntés nélkül köteles levezetni. Ennek biztosításához szükséges a medrek jó karba helyezése a fent leírt tevékenységek folytatása mellett. Mindkét fél számára előírt a fenntartási munkák elvégzése. A bizottság foglalkozik a még a szennyvíztisztító telepekkal, felszíni és felszín alatti vízkivételekkel, vízhasznosítással, nemzetközi programokkal, közös projektekkel. Jogos elvárás, hogy a Határvízi Egyezménybe beépítésre kerüljenek a fenntartási tervben megfogalmazott természetvédelmi javaslatok és kármérséklő intézkedések, hogy a vízügyi kezelések ne veszélyeztessék a Natura 2000 terület védelmi célkitűzéseit.

A „tulajdon-váltással” az intenzív nagy táblás mezőgazdasági földművelés a területen megszűnt. Ezzel együtt jelentősen lecsökkent a mezőgazdasági aktivitás. Megváltozott az agrotechnika, lecsökkent a tápanyag visszapótlás mértéke. Jelenleg a kisüzemi táblákon jellemző az almos trágya kihordása és csekély mértékben jellemező a műtrágya kihordása. Az állattartó telepek száma jelentősen lecsökkent, ezzel együtt a szerves trágya szántóterületen történő kihelyezése is. A területtel nem rendelkező állattartó telepek esetében korlátozott mértékben (csak szerződéses viszonyban lehetséges) lehet almos trágyát elhelyezni. A szennyezés mértéke ezért potenciálisan csökkent, de lokálisan a nem megfelelő felhasználásból adódóan gondokat okozhat felszíni és a felszín alatti vizekben egyaránt.

A jelentős ipari üzemek közcsatornás kibocsátással rendelkeznek. A kibocsátott szennyvíz zömében előkezelést követően települési szennyvíztisztítóba kerül. Ennek következtében jelentős ipari szennyezés nincs. A telepi híg és almos trágya megfelelő műszaki védelemmel való tárolása egyre több helyen megvalósul.

A tervezési területeken található szennyvíztelepek (Felsőcsatár, Pornóapáti, Szentpéterfa) tisztított szennyvizeinek befogadója a Pinka.

Sor-szám	Szennyvízelvezetési agglomeráció	Az agglomeráció települései	A szennyvíztisztító kapacitása		Befogadó
Üzemelő szennyvízrendszerek					
1	Felsőcsatár	Felsőcsatár Narda Vaskeresztes	200	1000	Pinka 33+726
2	Pornóapáti	Pornóapáti Horvátlövő	135	900	Pinka 27+730
3	Szentpéterfa	Szentpéterfa Osztrák települések: Eberau Gaas Kulm Winten	OWEG C-700: 140 OWEG SEWACOMP: 200	OWEG C-700: 700 OWEG SEWACOMP: 1 200	P-1 jelű árok 1+250 Másodlagos befogadó: Pinka
Tervezett szennyvízrendszerek					
1	Pinkamindszent				Pinka
2	Vasalja				Pinka

A szennyvíztisztítók meghibásodásából eredően kis valószínűségű a felszíni vizek szennyeződése, mivel ezek nagy része a befogatótól távolabb helyezkedik el, és a töltésbe vezetett nyomóvezetéken adott az elzárási lehetőség.

A tervezési területen négy vízerőtelep található. A Pinkán már a múlt században malmok hasznosították a víz erejét. 1960-as évektől átépítések után vízerőművekként üzemeltek, jelenleg négy erőtelep működik, Felsőcsatár, Vaskeresztes, Pornóapáti, Szentpéterfa községekben, melyből három üzemeltetési engedéllyel rendelkezik, egynek szüneteltetve van a tulajdonjog rendezetlensége miatt.

Az év nagy részében használt duzzasztóművek általában olyan vízszintkülönbséget hoznak létre, amely a vízi élőlények számára legyőzhetetlen akadályt jelent, és nem biztosítja az aktív helyváltoztatást végző vízi élőlények (elsősorban makrogerinctelenek és halak) szabad mozgását a műtárgy alatti és feletti víztér között. Mások esetében (zsilipek, kisebb duzzasztók) gyakran az üzemeltetés (nem megfelelő időtartamú zárás) okozza a problémát. Mivel Magyarországon nem jellemzőek a vándorló fajok, ezért akkor számítanak jelentősnek az akadályok, ha azok olyan sűrűn helyezkednek el, hogy a vízfolyás adott szakaszán nem tud kialakulni megfelelő szabad élettér, továbbá hatásuk alapján ide sorolandók az alsóbb duzzasztott szakaszok is, mivel bizonyos makrogerinctelenek, vagy halfajok olyan mértékben kerülnek a lelassult vízmozgású szakaszokat, hogy számukra az egyenlő a fizikai átjárhatatlansággal.

Átjárhatóság szempontjából három telepnél történt előrelépés, Felsőcsatárnál a fix küszöbű bukót megkerülő csatorna, mely hallépcsőként is üzemel, kivitelezés alatt van. Pornóapátiban az erőtelep a vízfolyásra épült, itt szintén engedélyezettetés alatt van a hallépcső. Szentpéterfán osztrák–magyar közös pályázat előkészítése van folyamatban, mely megoldja az átjárhatóságot is.

Az ausztriai szakaszon összesen négy vízerőtelep működik, Deuschsütz, Oberbilden, Eberau és Gass településéken. Ezek közül Eberau kivételével mindenhol hallépcső biztosítja a hosszirányú átjárhatóságot.

Az előírások alapján a vízerőtelepek engedélyezett vízhasználata 1,3 milliárd m³/év, a tavak 5,9 millió m³/év, melyből kiemelkedően magas arányú a Vaskeresztesen működő pisztrángos, mely a Pinkából igényel 4,7 millió m³/év vízmennyiséget.

A Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság Pornóapáti Község Önkormányzatával együttműködve pályázatot nyújtott be a KEOP-3.1.2/09-11 Élőhelyvédelem, és helyreállítás, élettelen természeti értékek védelme, vonalas létesítmények természetkárosító hatásának mérséklése programban megvalósítható Felsőcsatár, Pornóapáti településeket érintő Pinka-szakaszok rehabilitációjára.

1.3.3.5. Turizmus

A Vas-hegyen élénk a turizmus, amely azonban nem veszélyezteteti jelentősen a jelölő értékeket. Rendszeresen a hegyen a gyerektáborok és a nyári időszakban sokan túráznak a területen. A gyermeküdülő környékén taposási károk és illegális tűzifagyűjtés tapasztalható. Ezek miatt tűzifatároló kialakítására és ösvények kijelölésére lenne szükség. További probléma, ami a turizmussal kapcsolatban felmerül, a szemetelés. Ennek megszüntetésére a kihelyezett szeméttárolók felújítása lenne szükséges. Az utóbbi években a Vas-hegyen megjelentek a terepmotorosok és terep kerékpárosok is. Fontos lenne ezeknek a tevékenységeknek az ellenőrzött keretek között tartása, megfelelő útvonalak kijelölése, a motorosok esetében a teljes tiltás is.

1.3.3.6. Ipar

A Pinka-folyó nagymértékben terhelt vízi erőművekkel. A magyarországi szakaszon három, az ausztriai szakaszon további négy erőmű található. Az ausztriai erőművek közül egy, a magyarok közül további egy még nincs ellátva hallépcsővel, így itt nem biztosított a hosszirányú átjárhatóság.

1.3.3.7. Infrastruktúra

A Pinkán jelenleg három szennyvíztisztító üzemel, amelyek tisztított szennyvize a folyóba jut. Emellett további kettőt terveznek Pinkamindszenten és Vasalján.

Vaskeresztesen a Natura 2000 területet egy tervezett 20 kV-os villamosenergia hálózat nyomvonala metszi, ami érint egy holtágat (Hrsz. 0124), gyepterületeket (Hrsz. 0125/4, 0127/4) és természetes vízfolyásokat (Hrsz. 0126, 0127/7).

Horvátlövön a 07/31 hrsz-ú gyepterületen, ami egy fajgazdag mocsárrét, a rendezési terv szerint a tömbre egységes beépítési terv készítendő, az egyes telkek beépítésének feltétele elvi építési engedélyezési eljárás lefolytatása.

1.3.3.8. Egyéb

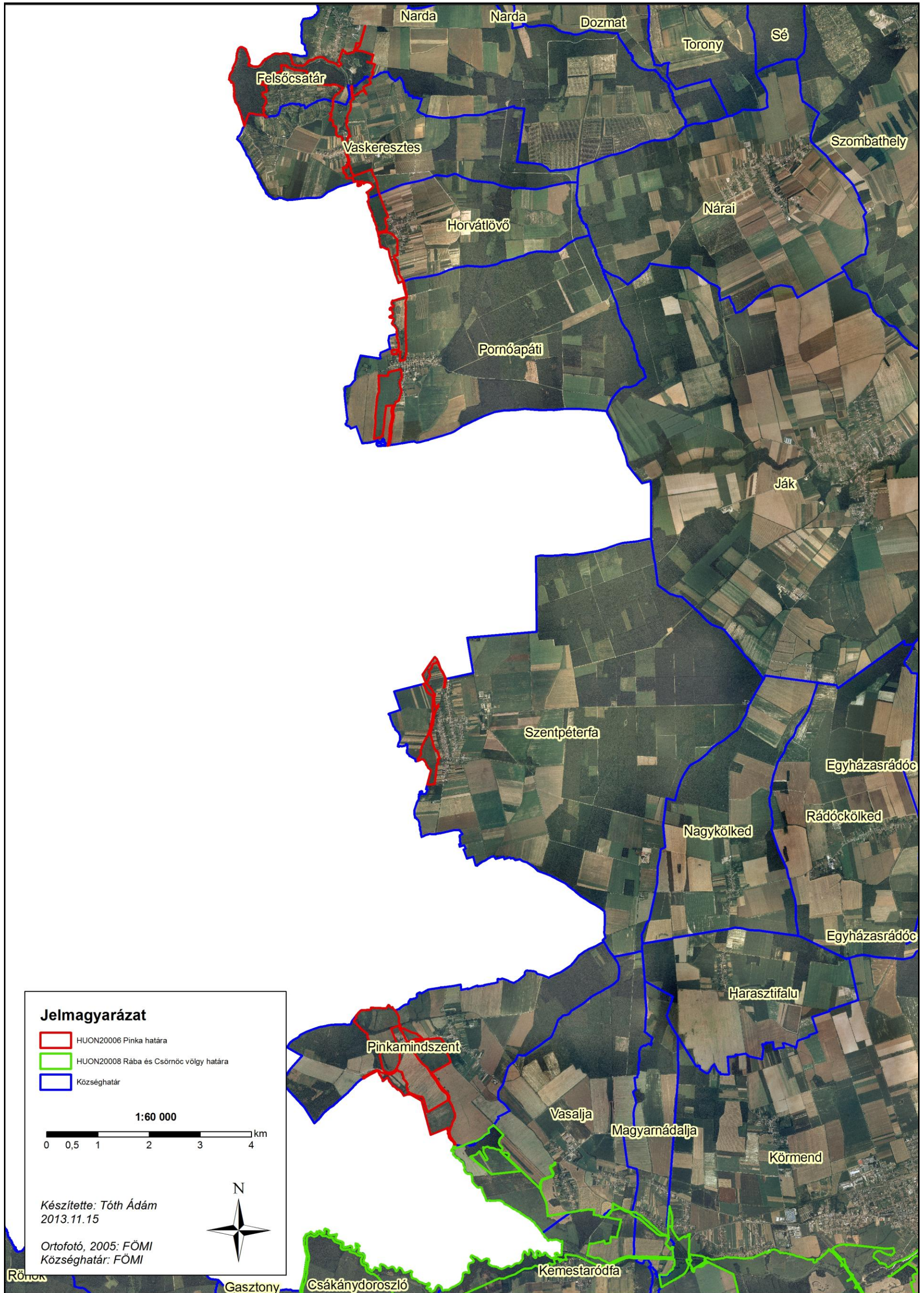
Felsőcsatár 093/1 helyrajzi számú ingatlan területén a „Felsőcsatár II. – zöldpala” védőnevű bányatelek található, melynek a Magyar Dekor Ásványkutató Kft. által benyújtott műszaki üzemi tervét a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal Veszprémi Bányakapitányság 2012-ben jóváhagyta. A műszaki üzemi tervben szereplő tervterkép alapján kijelenthető, hogy a tervezett bányászati tevékenység a Pannon sziklagyep (6190) maradványai és a bánya falán többször megfigyelt uhu eltűnésével járhat.

2. Felhasznált irodalom

- BÖLÖNI JÁNOS, MOLNÁR ZSOLT ÉS KUN ANDRÁS (SZERK.) (2011): Magyarország Élőhelyei. Vegetációtípusok leírása és határozója, ÁNÉR 2011. MTA Ökológiai és Botanikai Kutatóintézete, Vácrátót, 441 pp.
- KIRÁLY G. (2008): A Pinka Natura 2000 terület élőhely-térképezése. – kézirat
- KIRÁLY G. – KUN A. – SZMORAD F. (1999): A Vas-hegy csoport vegetációja és florisztikai érdekességei. – *Kitaibelia* 4(1): 119-142.
- KIRÁLY G. – KUN A. – SZMORAD F. (2003): A Vas-hegy csoport növényzeti érdekességei. In: GYÖNGYÖSSY P. (ed.): A Vas-hegy és a Pinka-mente természeti és kultúrtörténeti értékei. – Kerekerdő Alapítvány, Szombathely, pp. 26-51.
- SALLAI Z. (2003): A Pinka-völgy hala. A Vashegy és a Pinka-mente természeti és kultúrtörténeti értékei. Kerekerdő Alapítvány, Szombathely p. 58-63.
- VIDA (1997): Nyugat-Magyarország folyóvizeinek halfaunája. *SAVARIA, A Vas megyei múzeumok értesítője*, Szombathely, 24/2:97-114

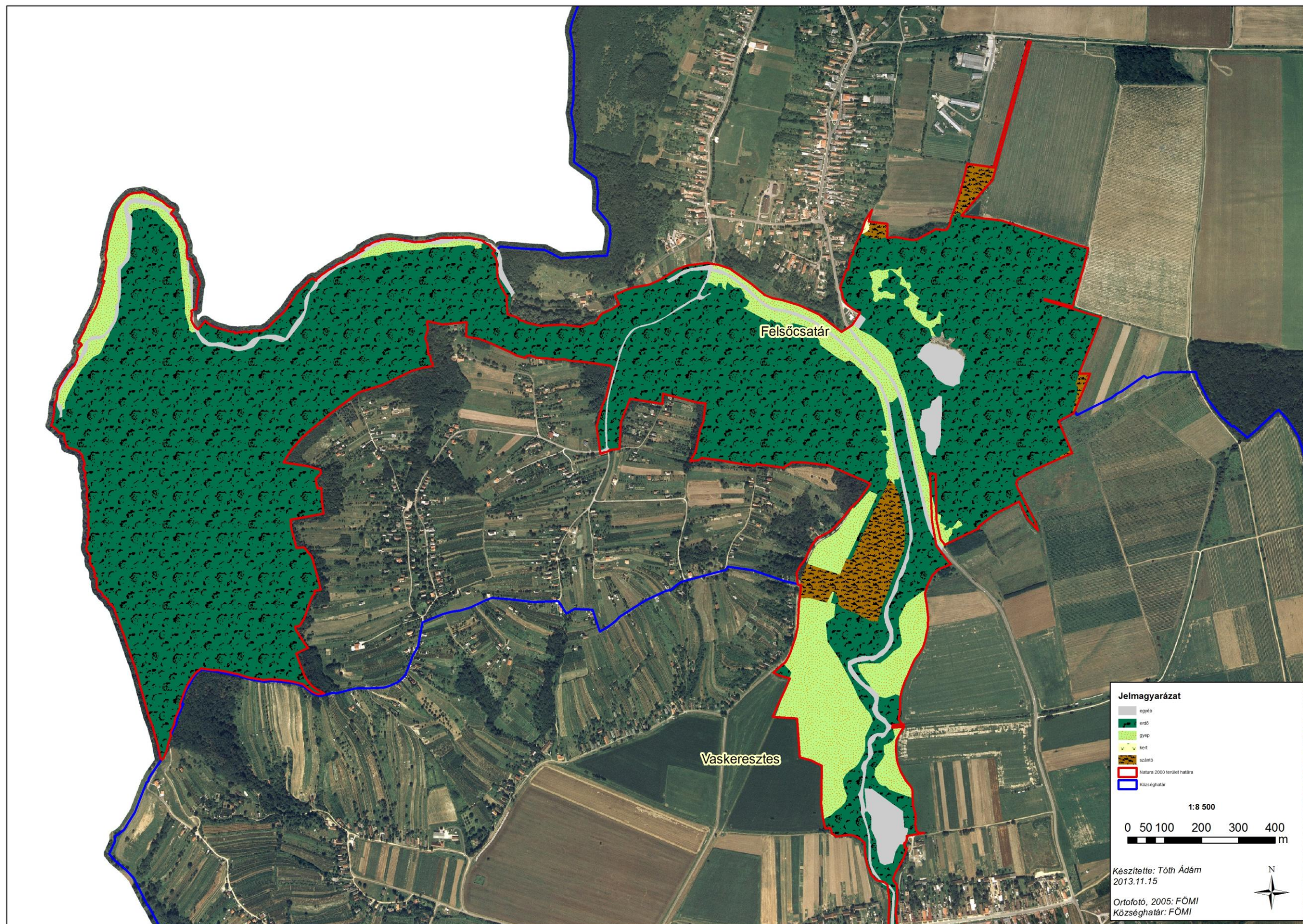
3. Térképek

3.1. A Pinka különleges természetmegőrzési terület áttekintő térképe

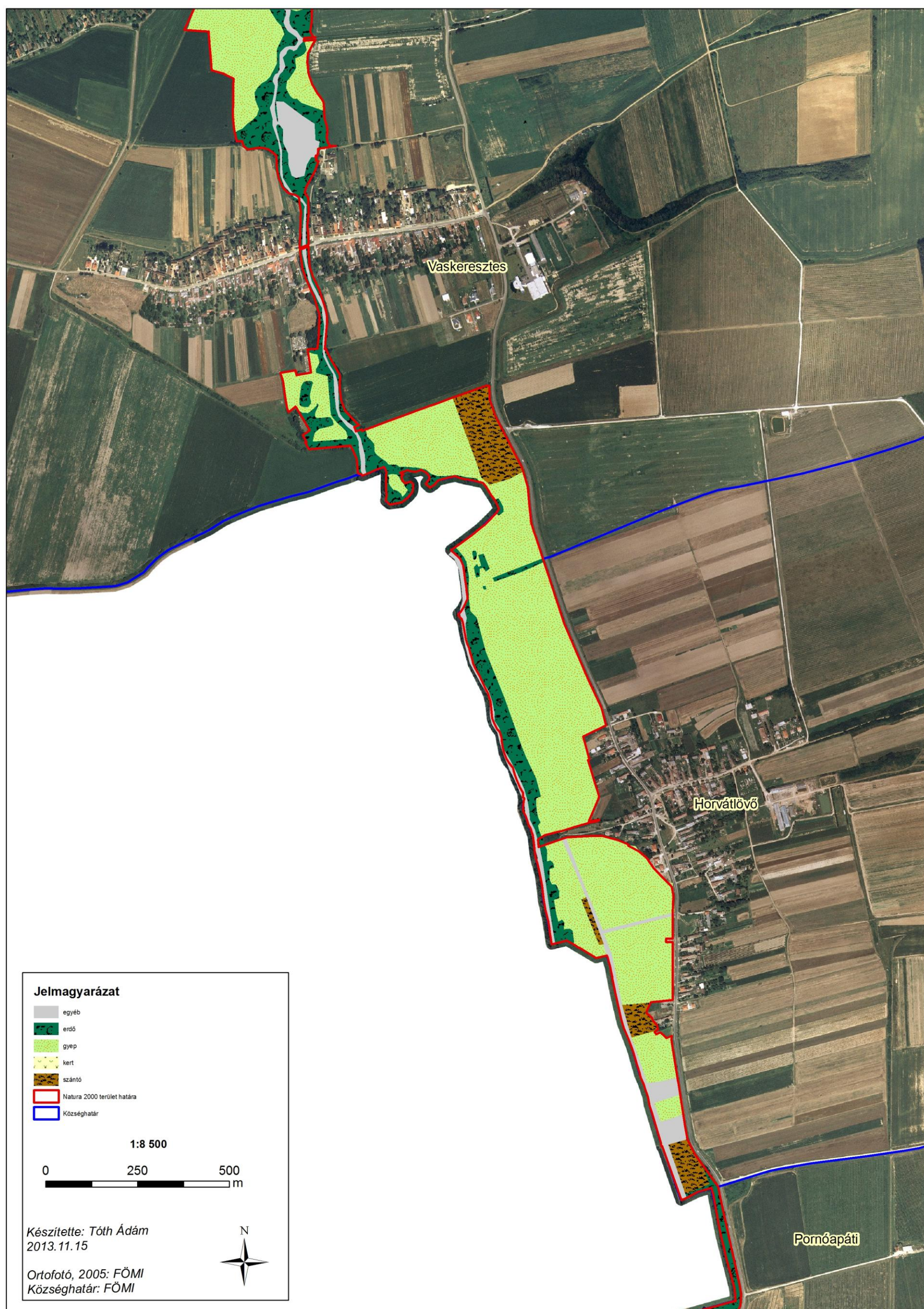

3.2. A Pinka különleges természetmegőrzési terület művelési ágak megoszlása szerint

3.2.1. A tervezési terület művelési ágai 1.

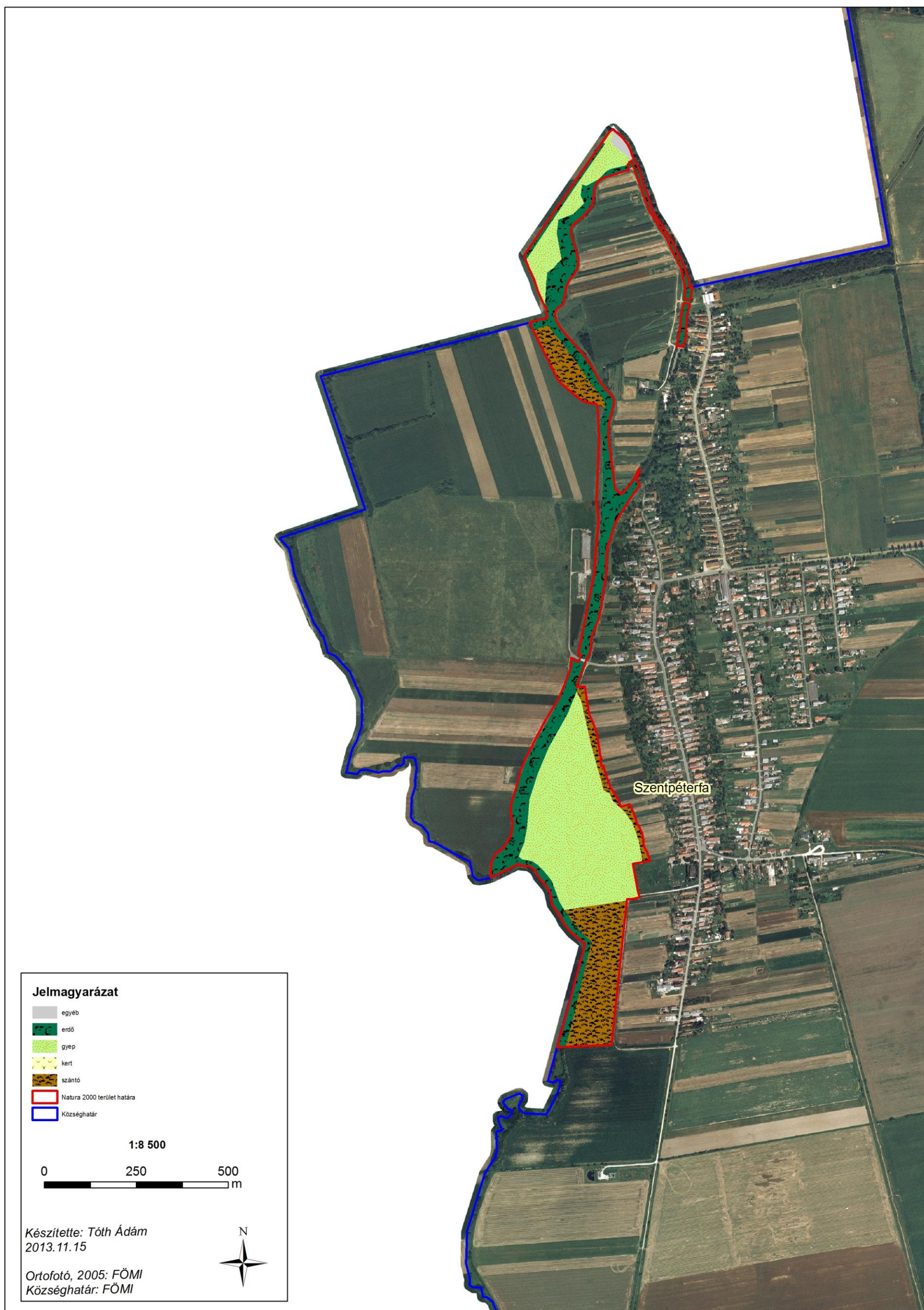
3.2.2. A tervezési terület művelési ágai 2.

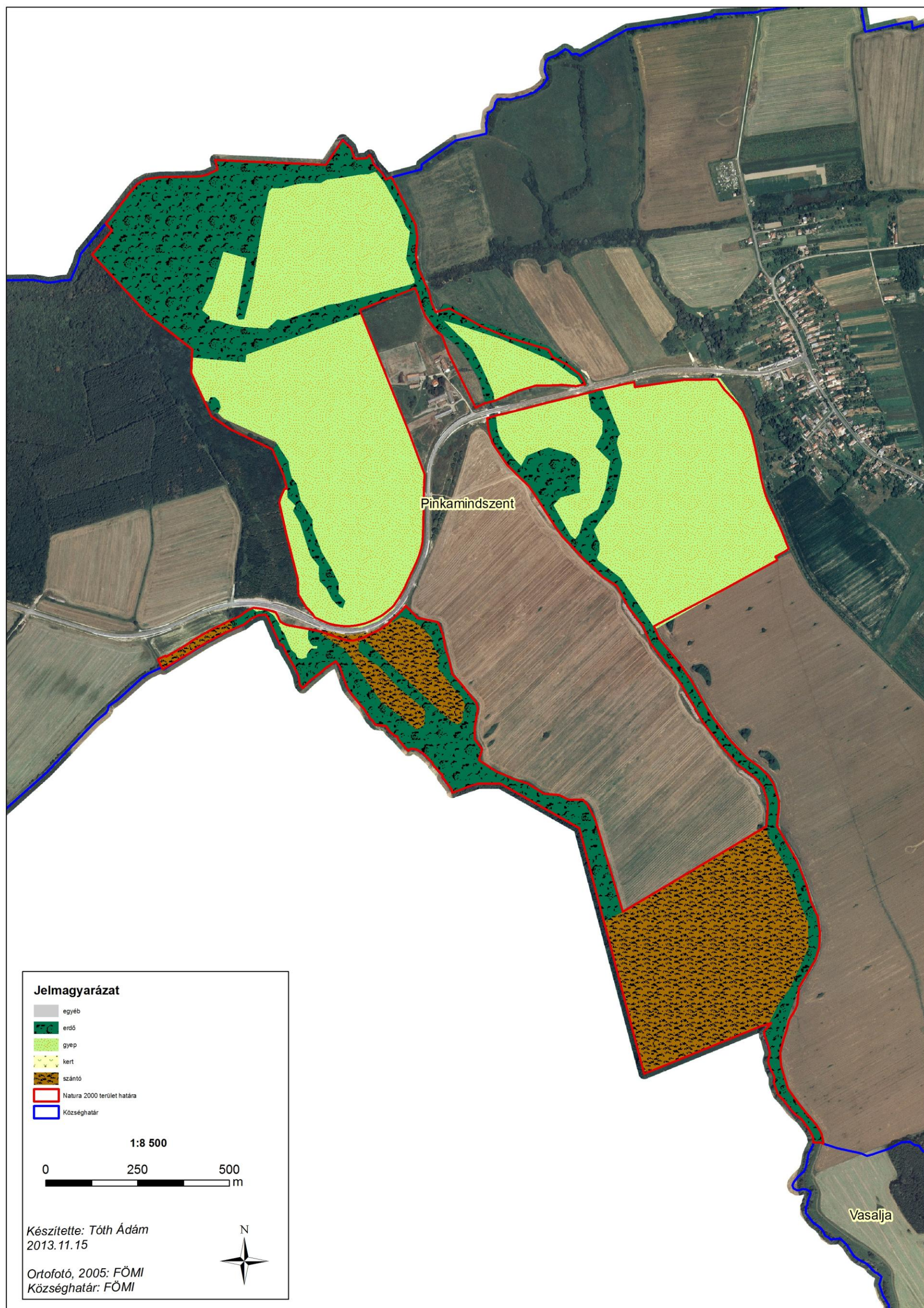
3.2.3. A tervezési terület művelési ágai 3.

3.2.4. A tervezési terület művelési ágai 4.

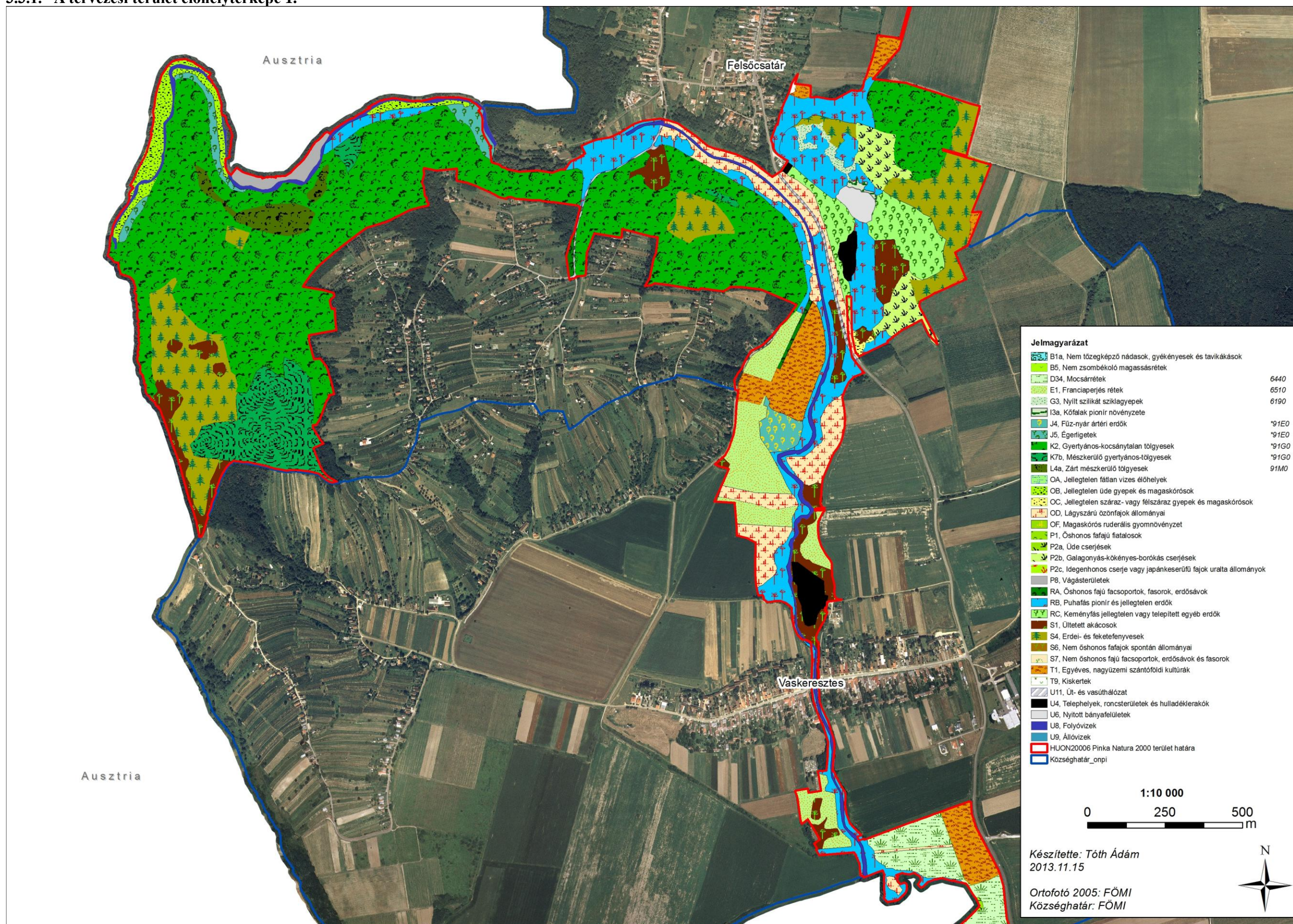

3.2.5. A tervezési terület művelési ágai 5.

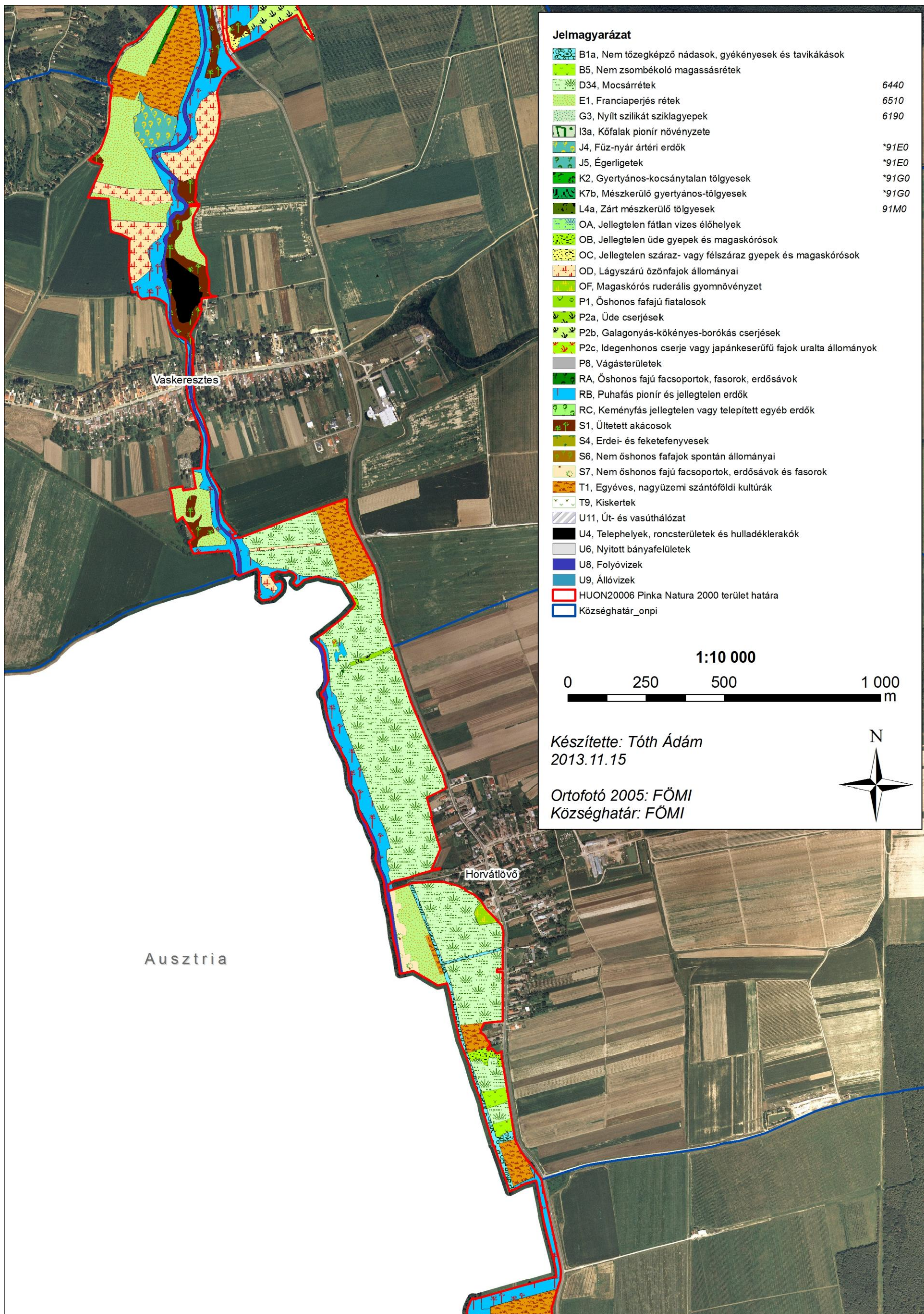

3.3. A Pinka különleges természetmegőrzési terület élőhelytérképe

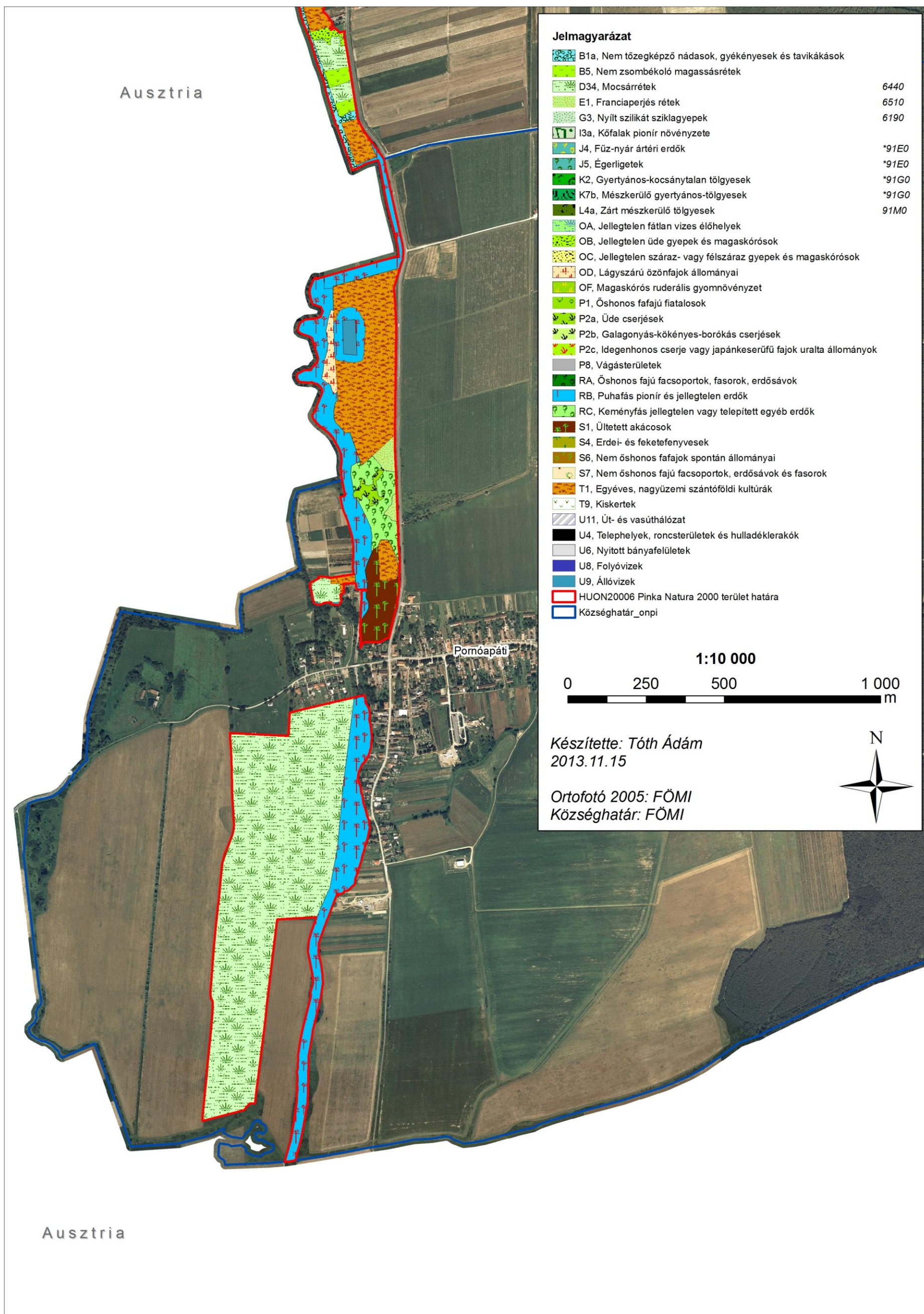
3.3.1. A tervezési terület élőhelytérképe 1.

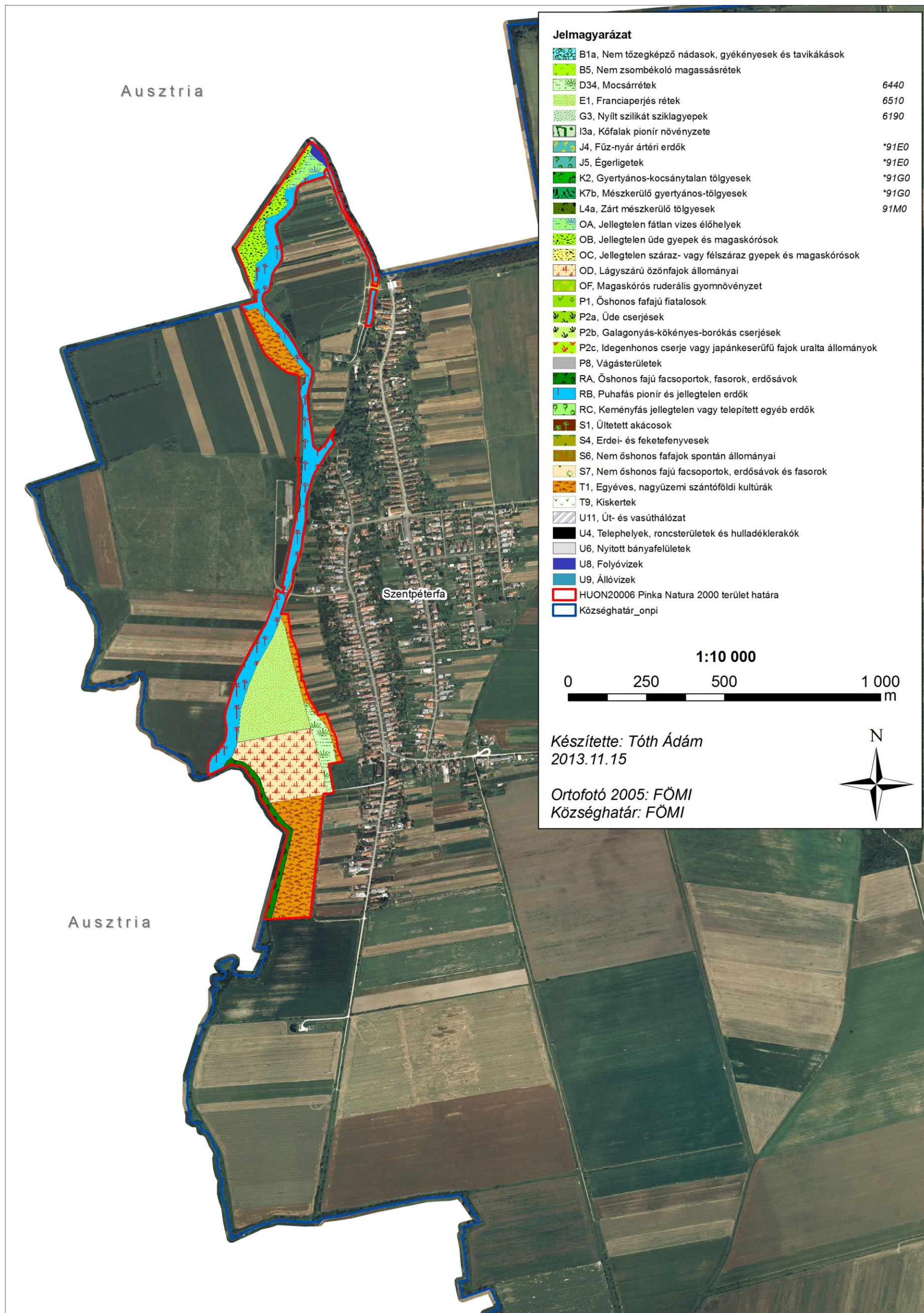
3.3.2. A tervezési terület élőhelyterképe 2.

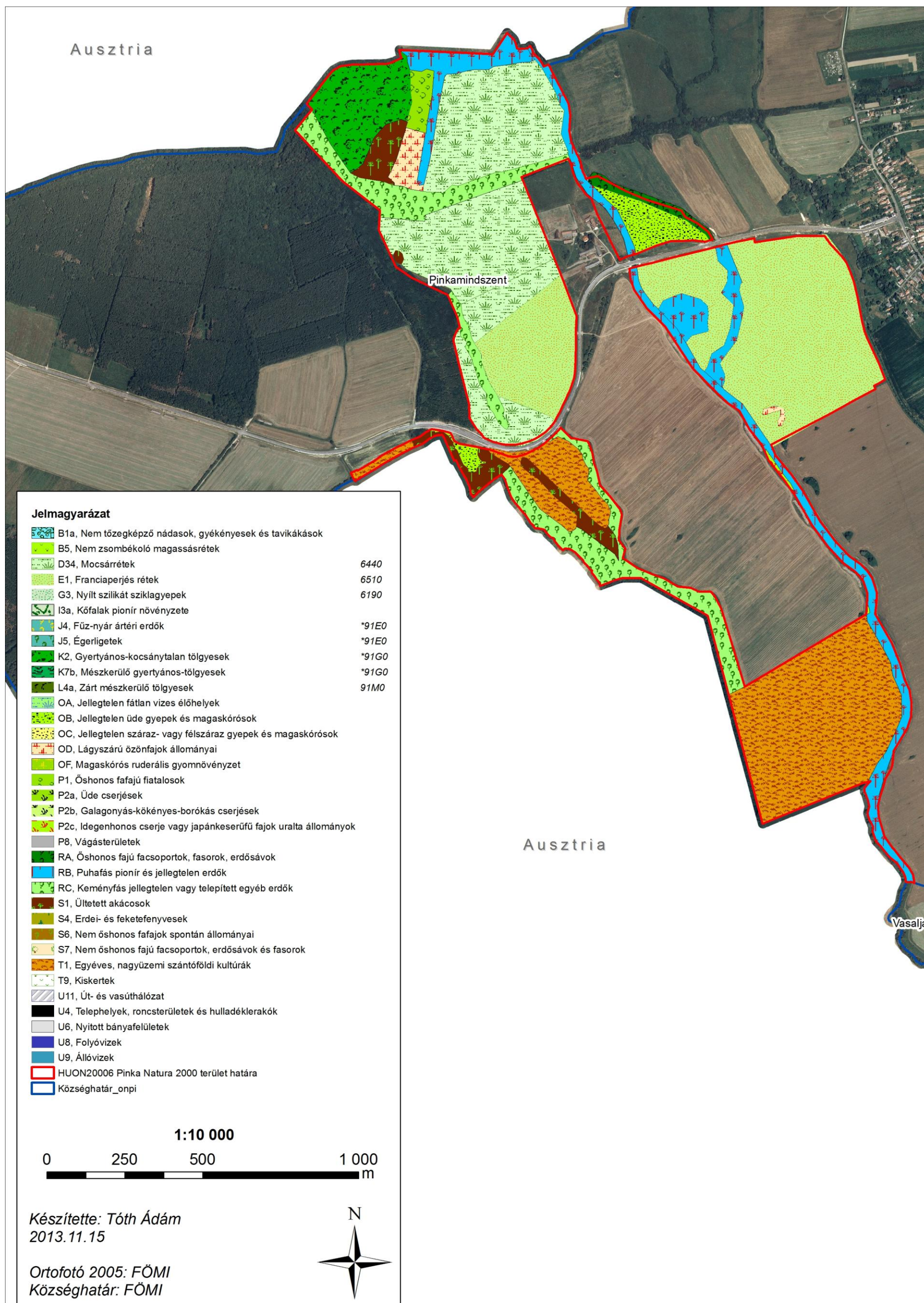
3.3.3. A tervezési terület élőhelyterképe 3.

3.3.4. A tervezési terület élőhelyterképe 4.

3.3.5. A tervezési terület élőhelyterképe 5.

4. Mellékletek

4.1. melléklet: A terv egyeztetése során beérkezett vélemények összegzése

Ssz	Szervezet személy	Időpont, helyszín	forrás	Nyilatkozat, javaslat észrevétel	Kezelés felhasználás módja
1	Lakossági vélemény	2013. 04. 29. Vaskeresztes	lakossági fórum emlékeztetője	A Pinka többször keresztezi az osztrák-magyar határt. A határon túli történéseket, vízkivételeket, szennyezéseket szükséges lenne kézben tartani. Semmi értelme a védelemnek és a magyar oldali szabályozásnak és tervezésnek, ha az osztrák szakaszon ezek nem érvényesek.	A kezelési terv említi a problémát, de nem feladata ennek megoldása.
2	Lakossági vélemény	2013. 04. 29. Vaskeresztes	lakossági fórum emlékeztetője	A felsőcsatári erőmű működése miatt időnként nem jut víz a régi mederbe, ezzel egy sor értékes faj létét veszélyeztetik. Szükséges lenne az erőmű tulajdonosát megkeresni	Beépítésre került a kezelési javaslatoknál.
3	Lakossági vélemény	2013. 04. 29. Vaskeresztes	lakossági fórum emlékeztetője	A természeti értékeket veszélyezteti a horgászok szemetelése, a meg gondolatlan haltelepítések (pl.: pisztráng), osztrák gazdák gyepfeltörései, vegyszerezései. Foglalkozni kellene a hód terjedésével, és a vidra esetleges kártételével (halak).	Beépítésre került a veszélyeztető tényezőknél.
4	Lakossági vélemény	2013. 04. 29. Vaskeresztes	lakossági fórum emlékeztetője	Sok kárt okoztak a határőr őrsök (szemét). Nagy területek lettek bekerítve (almás ültetvények), ez a nagyvad mozgását akadályozza, emiatt nagy a vadkár.	A vadkár csökkentése szerepel kezelési javaslatok között.
5	Lakossági vélemény	2013. 04. 29. Vaskeresztes	lakossági fórum emlékeztetője	Mintegy 30-40 évnyi érintetlenség után két éve megkezdődött a Vas-hegyen az erdőgazdálkodás. Ennek több helyen már vannak negatív következményei.	Örökerdők kerültek kijelölésre.
6	Lakossági vélemény	2013. 04. 29. Szentpéterfa	lakossági fórum emlékeztetője	A Pinka mentén sok helyen meglehetősen gondozatlan állapotok vannak. A bedőlt fák, és a gondozatlan part a természetnek lehet, hogy jó ugyanakkor árvízvédelmi szempontból problémát okoz.	A terv javasolja a vízkárelhárítási terv kidolgozását.
7	Lakossági vélemény	2013. 04. 29. Szentpéterfa	lakossági fórum emlékeztetője	A Szentpéterfa szennyvíz tisztítását is végző közös ausztriai tisztítóval gondok vannak. Olykor a kvótahatárok betartása érdekében tisztítatlanul kerül a szennyvíz a Pinkába. Probléma, hogy más szennyezési határértékek vonatkoznak a Pinkára Ausztriában.	A terv csak Magyarországra érvényes.
8	Lakossági vélemény	2013. 04. 29. Szentpéterfa	lakossági fórum emlékeztetője	Pinkamindszent környékén külföldiek gazdálkodnak és jelentős károkat okoznak. Gyepet szántanak fel, vegyszereznek, hígtrágyáznak és a földutakra építési törmelék hordanak. A település környékén sok az illegális szemétkerakás.	A terv alapján az extenzív gazdálkodás fog előnyt élvezni.
9	Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság,	2013. 05. 27. Szombathely	Előzetes írásos vízügyi szakértői vélemény	A Pinka-völgy Magyarország területére eső, kiemelt jelentőségű természet megőrzési területté jelölt ingatlanok nagyrészt tartalmazzák a Pinka vízfolyás medrét valamint néhány töltését. A Pinka vízfolyás a 11/2009. (VIII.5.) KvVM rendelet melléklete szerint kizárólagos állami tulajdon, melynek kezelői feladatait a Vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 3. § (3) bekezdése szerint a Vízügyi Igazgatóság látja el. (Mellékelve a Pinka vízfolyás VIZIG kezelésében lévő érintett ingatlanjainak hrsz-os listája.) A vizek és a közcélú vízellátási munkák fenntartására vonatkozó feladatokról a 120/1999. (VIII.6.) Korm. Rendelet határoz a 3.§ (3), 5.§ (1), (3) és a 10. § (1) bekezdésekben, valamint a mellékletben meghatározottak szerint. A jogszabályban előírt feladatok az állam, valamint az önkormányzatok tulajdonában álló vizek és közcélú vízkárelhárítási közterdekű vízellátási munkák, partvédő művek fenntartása, mederszabályozási művek hatására keletkezett feliszapolódásokkal kapcsolatos szakfeladatok és a települési vízrendezési feladatok ellátását szolgáló csatornák és egyéb műtárgyak	A terv a vízügyi igazgatóság és a nemzeti park igazgatóság által közösen kidolgozandó vízkárelhárítási tervre tesz javaslatot.

Ssz	Szervezet személy	Időpont, helyszín	forrás	Nyilatkozat, javaslat észrevétel	Kezelés felhasználás módja
				fenntartása a Vízügyi Igazgatóság feladata. A Vízügyi Igazgatóság fontosnak tartja, hogy a Natura 2000 jelölésű területek fenntartási tervében a Vízügyi Igazgatóság számára jogszabály által előírt munkák elvégzésének lehetősége, a vízhasznosítások engedély alapján történő üzemelése, teljesítésének lehetősége biztosítva legyen.	
10	Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság,	2013. 05. 27. Szombathely	Előzetes írásos vízügyi szakértői vélemény	Magyar-Osztrák Vízügyi Bizottság a két állam között 1956-ban megkötött Határvízi Egyezmény érvénybe lépésétől kezdődően a magyar-osztrák határtérséget érintő vízgazdálkodási kérdéseket folyamatosan figyelemmel kíséri, javasol, engedélyez, határozatokat hoz, amelyek végrehajtása kötelező. Meghatározta a meder szakaszok kiépítési vízemésztő képességét, melyet mind két Fél kiöntés nélkül köteles levezetni. Ennek biztosításához szükséges a medrek jó karba helyezése a fent leírt tevékenységek folytatása mellett. Mindkét Fél számára előírt a fenntartási munkák elvégzése. A Bizottság foglalkozik a még a szennyvíztisztító telepekkel, felszíni és felszín alatti vízkivételekkel, vízhasznosítással, nemzetközi programokkal, közös projektekkel A Vízügyi Igazgatóság fontosnak tartja, hogy a Natura 2000 jelölésű területek fenntartási tervében a Vízügyi Igazgatóság számára a nemzetközi kötelezettségből adódó feladatok teljesítésének lehetősége biztosítva legyen.	A terv a vízügyi igazgatóság és a nemzeti park igazgatóság által közösen kidolgozandó vízkárelhárítási tervre tesz javaslatot.
11	Vas Megyei KH Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság,	2013. 04. 29. Tanakajd	Előzetes írásos szakértői vélemény	A Natura 2000 fenntartási tervek kezelési előírásait mezőgazdasági területeken szinkronizálni szükséges a növény és talajvédelmi szempontokkal, jogszabályi előírásokkal. A hatóság szakvéleménye részletesen foglalkozott a vízerózió elleni védelem agrotechnikai és talajművelési vonatkozásaival, a lejtős területek víz okozta talajpusztulás elleni védekezés földrendezési, agronómiai és műszaki eszközeivel és felhívta a figyelmet arra, hogy a konkrét eróziós problémák csak komplex, az érintett vízgyűjtő egészére kiterjedően megtervezett intézkedésekkel kezelhetők. A szakvélemény részletesen bemutatta a tápanyagutánpótlással kapcsolatos jogszabályi előírásokat.	Figyelembe véve.
12	Vas Megyei KH Erdészeti Igazgatósága; Balogh Csaba	2013.11.19 Felsőcsatár	Erdészeti érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	Mindenféle erdészeti tevékenységnek, az erdészeti nyilvántartásnak és a körzeti erdőtervezésnek is az alapegysége az erdőrészlet. A Natura 2000 tervek kezelési egységeit valamilyen módon meg kell feleltetni a kezelési egységek az erdőrészleteknek, mert máshogyan nem lesznek kezelhetők, sem nyilvántartási, sem erdőtervezési, sem hatósági szempontból, de a támogatások igénylése is problémás lesz. Fontos, hogy a terv mégis valamilyen módon foglalkozzon az erdőrészlet határokkal. Ha egy kezelési egység az erdőrészletnek csak egy részét érinti, jó lenne tudni, hogy a terület hány százalékát. Ezt térinformatikai eszközökkel meg lehet oldani. Ezekben az esetekben a terv tegyen konkrét javaslatot az erdőrészletek megosztására, illetve új erdőrészlet határookra, vagy erdőrészleten belüli eltérő kezelésre.	A terv tartalmazza, hogy mely erdőrészlet, mely kezelési egységbe esik (3.2.7 Táblázat).
13	Vas Megyei KH Erdészeti Igazgatósága; Tóth Gábor	2013.11.19 Felsőcsatár	Erdészeti érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	A Gyöngyös-Pinka menti erdőtervezési körzet s benne a Vas-hegy erdeinek erdőterve, már az új erdőtörvény szerinti készült, így meglehetősen friss a körzeti erdőterv, mely széles körű egyeztetéssel készült. Ebbe beleépítésre kerültek a Natura 2000 erdők szempontjai is. Az egyeztetési folyamatba bevonásra került az Órségi Nemzeti Park Igazgatóság is. Készült a Natura 2000 területre előzetes hatásvizsgálat, mely kimutatta, hogy az erdészeti tevékenységeknek nincs káros hatása a Natura 2000 jelölő fajokra és jelölő élőhelyekre. Ez a hatásvizsgálati anyag bele van kötve a körzeti erdőtervbe. A körzeti erdőterv elfogadásra került, abban foglaltaktól eltérő előírások csak kellő indoklással tehetők meg.	A terv elemzi az érvényes erdőtervet és az eltérésre önkéntes alapon van lehetőség.
14	Vas Megyei KH Erdészeti	2013.11.19 Felsőcsatár	Erdészeti érdekegyeztető	A Vas-hegyen található erdők zömén a szálaló üzemmód bevezetésével járó adminisztratív körttségek és kiadások elkerülhetősége okán, az üzemmód-váltás eszközével nem éltek. Helyette szinte mindenütt	A tervben a folyamatos erdőborításra való átállás

Ssz	Szervezet személy	Időpont, helyszín	forrás	Nyilatkozat, javaslat észrevétel	Kezelés felhasználás módja
	Igazgatósága; Tóth Gábor		forum jegyzőkönyve	készletgondozó használat lett előírva, ahol az elvárások a szálalásához nagyon hasonlóak, kemény korlát a folyónövedékhez való igazodás. Ezen kívül számos, részletes szöveges megjegyzés adja meg az erdészeti munkák finomhangolását.	önkéntes.
15	Megyesi Róbert erdészeti szakirányító	2013.11.19 Felsőcsatár	Erdészeti érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	Az ő általa irányított Vas –hegyen található erdőbirtokban is van olyan erdőrészlet, melynek egy része meredek sziklás letörés, ami valószínűleg a Natura 2000 tervek kezelési egységei szerint más kategória mint az erdőrészlet többi része. Ezt azonban az erdőterv is jól kezeli szöveges megjegyzésekkel, s az erdészeti munkák idején, ott saját jól felfogott érdekük is azt kívánja, hogy ne termeljenek. Eddig is így tettek, békén hagyták ezeket a területeket. Nem szükséges ehhez üzemmód-váltás.	A tervben a meredek lejtők örökerdő kategóriába kerültek.
16	Vas Megyei KH Erdészeti Igazgatósága; Balogh Csaba	2013.11.19 Felsőcsatár	Erdészeti érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	Szükséges a N2000 tervek adatait úgy pontosítani, hogy ahol erdőrészletek kerülnek megnevezésre, ott jelenleg érvényes körzeti erdőtervnek megfelelő aktuális erdészeti üzemi térkép erdőrészlet beosztását alkalmazzák.	Az aktuális térkép megvásárlásra került és bekerült a tervbe.
17	Vas Megyei KH Erdészeti Igazgatósága; Tóth Gábor	2013.11.19 Felsőcsatár	Erdészeti érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	Ha a Natura 2000 tervek un. „örökerdő” kategóriába javasol területeket, azaz faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódot vár el, akkor ezt úgy kell javasolni, hogy érvényesüljön a szektorsemlegesség. Ha támogatási rendszer kapcsolódna ahhoz, hogy valaki nem termel az erdőből, akkor ez már a tulajdonosnak is megérhetné.	A kezelési előírások szektorsemlegesek, önkéntesen vállalhatóak lettek.
18	Megyesi Róbert erdészeti szakirányító	2013.11.19 Felsőcsatár	Erdészeti érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	A Vas-hegyen található erdők tulajdonosai lemondanának a Natura 2000 erdőkről. Az lenne a legbiztosabb, ha azokat az erdőket, melyeket mindenféle természetvédelmi korlát érint, megvenné a nemzeti park, vagy megoldás lehetne egy állami földcsere, azaz állami erdőből kapnának helyette erdőt.	A terv utal erre a lehetőségre.
19	Gyöngyössy Péter, Kerekerdő Alapítvány	2013.11.19 Felsőcsatár	Erdészeti érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	Szükséges lenne, hogy a terv részét képezze egy olyan tematikus térkép, mely a kezelési egységek mellett az erdőrészletek határait is tartalmazza. Ugyanígy jó lenne egy olyan térkép is, mely a kezelési egységek mellett a tulajdonviszonyokat, legalább a szektorok szintjén bemutatja. A Pinka-menti égerligetek között biztosan vannak az egykori határsáv miatt egykor határőrségi (BM) és vízügyi kezelésben lévő állami területek.	A térképnél könnyebben kezelhető táblázat jeleníti meg az erdőrészleteket.
20	Binger Miklós erdőgazdálkodó	2013.11.19 Felsőcsatár	Erdészeti érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	Az erdész két tűz között van. Vannak a Natura 2000-es elvárások, a tulajdonos pedig fát akar. Lehetőleg akácot.	A terv egy támogatási rendszerre tesz javaslatot, ami feloldaná az ellentétet.
21	Megyesi Róbert erdészeti szakirányító	2013.11.19 Felsőcsatár	Erdészeti érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	Problémát jelent, hogy a Vas-hegyen található erdők tulajdonosai nem mindegyike bízik az erdőgazdálkodóban. Ezért kimérték a részüket, sokszor erdőrészlet-határtól függetlenül, s így akarnak termelni. Nem könnyű az erdésznek érvényesítenie a szakmai szempontokat.	A terv ezt nem hivatott kezelni.
22	Gyöngyössy Péter, Kerekerdő Alapítvány	2013.11.19 Felsőcsatár	Erdészeti érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	A Vas-hegy északi részén a Pinka az országhatár. Pár éve az osztrák oldalon hosszú szakaszon letarolták a Pinka parton a fűzeseket, égereseket. Előtte a pedig nagy területen végeztek drasztikus gyérítést. Jó lenne képben lenni arról, hogy az ausztriai oldalon van-e valamilyen védettség, Natura 2000 terület.	A terv foglalkozik a problémával, de az előírások csak Magyarországra vonatkoznak.
23	Vas Megyei	2013.11.19	Erdészeti	Az akác koncepcionális szintű visszaszorítása csak úgy képzelhető el ha ahhoz pénzt biztosítanak	Figyelembe véve.

Ssz	Szervezet személy	Időpont, helyszín	forrás	Nyilatkozat, javaslat észrevétel	Kezelés felhasználás módja
	KH Erdészeti Igazgatósága; Balogh Csaba	Felsőcsatár	érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	támogatási rendszerekből	
24	Gyöngyössi Péter, Kerekerdő Alapítvány	2013.11.19 Felsőcsatár	Erdészeti érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	A Vas-hegyen mintegy 30 évig nem folyt fakitermelés, ezért a faállomány sok területen természetes módon differenciálódott, többkorúvá vált, jelentős holtfa halmozódott fel. Hosszú szünet után három éve kezdődött az erdőgazdálkodás. A készletgondozó használatra már van nagyon rossz és jó példa is.	Figyelembe véve.
25	Vas Megyei KH Erdészeti Igazgatósága; Tóth Gábor	2013.11.19 Felsőcsatár	Erdészeti érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	A Natura 2000 fenntartási terv, Vas-hegy erdeire vonatkozó előírásai, a korlátozások olyanok, mint a védett területek előírásai. Nem lenne jó, ha a Natura 2000 területeket a védett, vagy a fokozottan védett területek szintjére emelnénk.	Az előírások önkéntes alapon választhatóak.
26	Vas Megyei KH Erdészeti Igazgatósága; Balogh Csaba	2013.11.19 Felsőcsatár	Erdészeti érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	Meggondolandónak tartja a Vas-hegyen található hársas sziklaerdők beemelését az „örökerdő” kategóriába.	Beemelve.
27	Vas Megyei KH Erdészeti Igazgatósága; Balogh Csaba	2013.11.19 Felsőcsatár	Erdészeti érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	A Natura 2000 fenntartási terv, Vas-hegyen található erdőkre 0,5 ha-os maximális véghasználati területet javasol, ez a Tvt. védett területekre vonatkozó 3 ha-os korlátozásánál jóval szigorúbb. Szerencsére a területen tarvágásos véghasználat jelenleg nincs előírva és a későbbiekben sem valószínű, hogy lesz.	Az előírások önkéntes alapon választhatóak.
28	Erdészeti terepbejárás résztvevői	2013.11.19 Felsőcsatár	Erdészeti érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	A Felsőcsatár 24D erdőrészletet a N2000 terv örökerdő kategóriába jelölte, de az erdőgazdálkodó és az erdészeti hatóság is vitatta a javaslat jogosságát. A terepbejárás során könnyen belátható volt (egykorú kb 40 éves tölgyes), hogy ott nincsenek idős faegyedek, nem meredek a terület csak az északi pereme és nem indokolt az „örökerdő” kategóriába sorolás. Szükséges a mérési és jelölési hibák korrigálása. Inkább a Vas-hegyen található meredek területek egységes kijelölése indokolt az „örökerdő” kategóriára.	Megtörtént.
29	Kovács László Horvátlövő polgármestere	2013.11.19. Pornóapáti	Mezőgazdasági érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	Horvátlövő érvényes településrendezési terve a településfejlesztési lehetőségét nyugat felé a Natura 2000 gyepterületek felé teszi lehetővé. A település csak ebbe az irányba tud terjeszkedni. Szabadidős, sport célú fejlesztést, kemping létesítést és lakóövezet fejlesztést terveznek. Értelemszerűen, ezeket a gyepeket belterületbe kívánják vonni	A terv a rendezési terv módosítására tesz javaslatot.
30	Hábetler Gábor, gazdálkodó	2013.11.19. Pornóapáti	Mezőgazdasági érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	A Natura 2000 gyepekre vonatkozó támogatásokat azért nem veszik igénybe, mert a terület méretéhez és azzal arányos támogatás nagyságához képest egy csomó adminisztrációs kötelezettséggel járna, például gazdálkodási naplót kellene vezetni	A terv ezt nem tudja kezelni.
31	Bokor Miklós gazdálkodó	2013.11.19. Pornóapáti	Mezőgazdasági érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	Amikor a birtokát Natura 2000 kategóriába sorolták nem kérdezték mit szól hozzá. Nem ő kérte azt, hogy a területe Natura 2000 legyen. Ez számára büntetés. Más tervei voltak a megvásárolt gyepterülettel. Nem rétként akarta hasznosítani. Annak idején nem Natura 2000 területként vette. Most N2000 lett s ezzel nyakába kap egy csomó kötelezettséget. Nincs fűkaszája, most vennie kell. Eleve nem kaszálóként akarta használni. Jó lenne, ha ki lehetne kerülni ebből a kategóriából.	A terv az ösztönző támogatások révén próbálja a problémát orvosolni.
32	Kovács László Horvátlövő	2013.11.19. Pornóapáti	Mezőgazdasági érdekegyeztető fórum	A határsáv 7m-es sávjában az özöngyomok nagy erővel szaporodnak. Azt senki nem kaszálja le.	A terv kaszálási előírást tesz rájuk.

Ssz	Szervezet személy	Időpont, helyszín	forrás	Nyilatkozat, javaslat észrevétel	Kezelés felhasználás módja
	polgármestere		jegyzőkönyve		
33	Hábetler Márton, gazdálkodó	2013.11.19. Pornóapáti	Mezőgazdasági érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	A Vízügy, a Közút és az Őrségi Vízügyi Társulat kezelésében lévő területek sok esetben gondozatlanok	A terv kaszálási előírást tesz rájuk.
34	Dr. Linhart Gábor, körjegyző	2013.11.19. Pornóapáti	Mezőgazdasági érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	Az osztrák oldalon sok helyen a meder széléig szántják a területet. Jó lenne tudni, hogy ott milyen természetvédelmi kategória létezik.	Foglalkozik vele a terv.
35	Bokor Miklós gazdálkodó	2013.11.19. Pornóapáti	Mezőgazdasági érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	Nehezen kivitelezhető a kaszálási bejelentési kötelezettség betartása, mert, a kaszálás betakarítás időjárás függő. Sok esetben jó, ha 10 nap van a kaszálásra a száradásra és a betakarításra. Mi van akkor, ha bejelenti a kaszálást, aztán jön egy eső s nem tudja megcsinálni.	A terv jogszabályi előírások megváltoztatásával nem foglalkozik.
36	Hábetler Márton, gazdálkodó	2013.11.19. Pornóapáti	Mezőgazdasági érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	A szeptemberi kaszálás kockázatos. Nagy eséllyel már nem szárad meg a széna itt az Alpoknál. Az aug. 15 körüli még elfogadható	A kezelési előírás augusztus 15-re változtatva.
37	Bokor Miklós, Hábetler Márton gazdálkodó	2013.11.19. Pornóapáti	Mezőgazdasági érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	Nagy probléma, hogy sok a vad. Egy csomó kerítés épült a környéken. Az almaültetvényeket is bekerítették. Egyre kisebb a tér ahol a vad lehet. Aki nem kerít, az issza meg a levét.	A vadkár csökkentése szerepel kezelési javaslatok között.
38	Hábetler Gábor, gazdálkodó	2013.11.19. Pornóapáti	Mezőgazdasági érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	A sok almában nagyon sokat permeteznek, a réteken hiába nem vegyszereznek, a permet ott is hat.	A terv csak a Natura 2000 területek kezelésével foglalkozik.
39	Bokor Miklós gazdálkodó	2013.11.19. Pornóapáti	Mezőgazdasági érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	Most több hallépcső épül a környéken, de ő még nem látott ezekben halat.	A terv javasolja a hallépcsők vizsgálatát.
40	Hábetler Gábor, gazdálkodó	2013.11.19. Pornóapáti	Mezőgazdasági érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	A kaszálások bejelentési kötelezettsége nagy nyűg. Az is nagy probléma, hogy amikor meghagyott egy kaszátlan részt, egy csomó aszat nőtt bele, elgyomosodnak ezek a sávok	A terv jogszabályi előírások megváltoztatásával nem foglalkozik.
41	Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság, Katona Lászlóné, Hercsel	2013. 11. 26. Vaskeresztes	Vízgazdálkodási érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	A jelenlegi vízkárelhárítási módszerek lényege, hogy csak egyes góccokat, (települések, gazdasági, műszaki értékek) védik. A közbenső részeket viszont nem. Ebből előbb utóbb baj lesz. Egyetértenek a vízkárelhárítási terv gondolatával, de akkor ezt a tervet a folyó teljes hosszára kell elkészíteni, nem lehet kiragadni belőle egyes szakaszokat. Egységes terv kell. Ez nyilvánvalóan az ausztriai részt is kell, hogy érintse.. Az a kérdés, hogy ezt ki csinálja. A VIZIG-nek nincs erre forrása.	A terv nem hivatott a források megnevezésére, csak javaslatokat fogalmaz meg.

Ssz	Szervezet személy	Időpont, helyszín	forrás	Nyilatkozat, javaslat észrevétel	Kezelés felhasználás módja
	Róbert				
42	Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság, Hercsel Róbert	2013. 11. 26. Vaskeresztes	Vízgazdálkodási érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	A Vízügyi Igazgatóság az általa végzett munkák során nem érdeket képvisel, hanem a törvény által rájuk háruló feladatokat végzik. Több törvény, sőt a Pinka esetében nemzetközi egyezmények is meghatározzák ezt a munkát. Ha elhanyagolják ezeket a rájuk háruló kötelességeket, előbb utóbb a lakosságot éri valamilyen kár. . Ezért a lakossági kártérítés kérdését komolyan kell venni.	A terv nem javasolja a vízkárelhárítási munkák teljes elhagyását.
43	Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság, Hercsel Róbert	2013. 11. 26. Vaskeresztes	Vízgazdálkodási érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	Sajnálatos, hogy a 20-30 éves földnyilvántartási adatok már rég nem a valóságot tükrözik. A meder már rég nem ott van, mint amit a térkép mutat	A terv ezt nem hivatott kezelni.
44	Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság, Katona Lászlóné,	2013. 11. 26. Vaskeresztes	Vízgazdálkodási érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	A Pinka mentén négy erőtelep működik. A felsőcsatári hallépcső most épül, sajnos a legutóbbi árhullám elmosta egy részen az új partbiztosítást, és kárt tett a hallépcsőben is. Pornóapátiban megépült, ott most egy holtágrehabilitációs munka folyik. A vaskeresztesi erőmű jelenleg nem működik. Ott nincs átjárhatóság. Ott komoly beavatkozás nélkül megoldható lenne az állandó átjárhatóság biztosítása. Szentpéterfán csak osztrák oldalról lehet megoldani a problémát. A Vízkertirányelv szerint 2021-ig kell az átjárhatóságot megteremteni. Ugyanakkor nem lehet cél az erőtelepek felszámolása.	A hallépcsők kialakítása az élőhelyrekonstrukciós javaslatok között szerepel.
45	Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság, Hercsel Róbert	2013. 11. 26. Vaskeresztes	Vízgazdálkodási érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	Vészártározókat csak a folyó mellett lehetne kialakítani. Szélesebb parti sáv, azt is jelenti, hogy azt karban is kell tartani. Kérdés, hogy ki és miből?	Élőhelyrekonstrukciós projektek között szerepel.
46	Sporthorgász Egyesületek Vas Megyei Szövetsége Puskás Norbert	2013. 11. 26. Vaskeresztes	Vízgazdálkodási érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	A Sporthorgász Egyesületek Vas Megyei Szövetsége a halászatra jogosult a Pinkán. A hosszirányú átjárhatóság biztosítása azt is jelenti, hogy egyes inváziós halfajok előretörése figyelhető meg. Sokan a szövetséget kárhóztatják a szivárványos pisztráng elszaporodása miatt, pedig ők azt nem telepítik. Ugyanakkor nem lenne jó az őshonos sebes pisztráng kiszorítása a Natura 2000 területekről. Fontosnak tartja, hogy telepíthető legyen a Pinkába ez a halfaj.	Idegenhonos fajok telepítését jogszabály tiltja, a sebes pisztrángét a terv nem tiltja.
47	Sporthorgász Egyesületek Vas Megyei Szövetsége Puskás Norbert	2013. 11. 26. Vaskeresztes	Vízgazdálkodási érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	Tapasztalataik alapján jelentős a Pinkán a kormorán terhelés. Amikor a környező állóvizek befagynak 30-50 példány kormorán is előfordul a Pinka mentén.	Bizonyíték hiányában a terv nem foglalkozik a problémával.
48	Sporthorgász Egyesületek Vas Megyei Szövetsége Puskás	2013. 11. 26. Vaskeresztes	Vízgazdálkodási érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	Vannak halgazdálkodási elképzeléseik. Például őshonos halfajok előnevelő telepét lehetne létrehozni a Vaskeresztesen az erőmű környékén, a használaton kívül álló egykori pisztráng telep helyén.	Szerepel a rekonstrukciós javaslatok között.

Ssz	Szervezet személy	Időpont, helyszín	forrás	Nyilatkozat, javaslat észrevétel	Kezelés felhasználás módja
	Norbert				
49	Sporthorgász Egyesületek Vas Megyei Szövetsége Puskás Norbert	2013. 11. 26. Vaskeresztes	Vízgazdálkodási érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	A különböző vízgazdálkodással foglalkozó, vízjogi engedéllyel rendelkező szervezetek, olykor nagy kárt okoznak a halállományban azzal, hogy nem kellően szakszerű módon szabályozzák a mederbe jutó vízmennyiséget. A hirtelen leengedett nagy vizek elviszik az ikrákat, a fiatal halivadékokat, de olykor még a horgászokat is. Tehát a rendszer önmagától nem tud önfenntartó lenni. A megoldás egy fenntartható halgazdálkodás megvalósítása lenne, ahol csak fokozatos vízelengedéseket lehetne megtenni	A terv javasolja a vízerőtelepek üzemeltetésének felülvizsgálatát.
50	Sporthorgász Egyesületek Vas Megyei Szövetsége Puskás Norbert	2013. 11. 26. Vaskeresztes	Vízgazdálkodási érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	A Keszthelyi Egyetemmel már együttműködnek egy olyan projekt előkészítésén, amelyben, az élőhelyek megóvásán kívül, akár a szivárványos pisztráng által veszélyeztetett jelölő fajok tenyésztését és visszatelepítését is meg lehetne oldani. Jó lenne, ha a jelenleg használaton kívüli vaskeresztesi pisztrángtelep továbbra is haltelep lehetne, ahol a Pinka vizét használva, őshonos halakat lehetne előállítani, előnevelni és a folyóba visszatelepíteni.	A terv javasolja a vízerőtelepek üzemeltetésének felülvizsgálatát.
51	Sporthorgász Egyesületek Vas Megyei Szövetsége Puskás Norbert	2013. 11. 26. Vaskeresztes	Vízgazdálkodási érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	Sajnos a fenntartható halgazdálkodást szolgáló projektekre nincs egyelőre támogatás. Szükség lenne vízgazdálkodási támogatási rendszerre.	Nem feladata a tervnek.
52	Vas Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatóság Mesterházy József	2013. 11. 26. Vaskeresztes	Vízgazdálkodási érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	Jelentős probléma, hogy a sok az olyan üzemzavar a különböző szennyvíztisztítóknál, melyek szennyezik a Pinkát. Ezt a hatást csak fokozza, hogy az utóbbi években gyakran nagyon kevés a víz a folyóban. Jelentős károkat okoznak a szakszerűtlen vízhasználat okozta vízszintingadozások. Fontos lenne, hogy a „víz – vízi életközösség – ember” hármassága összehangoltan működjön	A terv javasolja a szennyvíztisztítók üzemeltetésének felülvizsgálatát, korszerűsítését.
53	Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság, Katona Lászlóné,	2013. 11. 26. Vaskeresztes	Vízgazdálkodási érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	Az osztrák oldalon szinte mindenhol átjárható a Pinka. Németlövön, Oberbildenben megoldott. Eberau esete kérdéses, Gassnál épül a hallépcső	A terv dokumentálta az ausztriai helyzetet.
54	Vas Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatóság Mesterházy József	2013. 11. 26. Vaskeresztes	Vízgazdálkodási érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	A szivárványos pisztráng jelenléte nem olyan nagy probléma. Aggasztóbb viszont, az ezüst kárász terjedése, mely Ausztriából a Rábán keresztül terjed a Pinkán is. Fontos tisztában lenni azzal, hogy az elektromos halászattal végzett vizsgálatok csak egy konkrét helyre egy adott időpontban adnak információt, a folyamatokról nincs kellő ismeretünk. Egy érdekes tapasztalat, például a paduc esetében az látszik, mintha egy teljes korosztály hiányozna a népszerűségéből.	A terv az idengenhonos fajok eltávolítására nem, de az őshonos fajok állományának megerősítésére tesz javaslatot.
55	Sporthorgász Egyesületek	2013. 11. 26. Vaskeresztes	Vízgazdálkodási érdekegyeztető	A Horgász Szövetségnek is törekvése egyes száraz ágak életre keltése	A terv lehetséges élőhelyrekonstrukcióként

Ssz	Szervezet személy	Időpont, helyszín	forrás	Nyilatkozat, javaslat észrevétel	Kezelés felhasználás módja
	Vas Megyei Szövetsége Puskás Norbert		fórum jegyzőkönyve		tartalmazza a javaslatot.
56	VASIVÍZ Zrt Stubics Gábor	2013. 11. 26. Vaskeresztes	Vízgyógyászati érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	A VASIVÍZ Zrt a Vas Megyei Önkormányzat tulajdona. Ugyanakkor a településeken lévő vagyontárgyak, így a tisztító berendezések is az egyes települési önkormányzatok tulajdonát képezik. A VASIVÍZ Zrt a szennyvíztisztítók esetében az üzemeltető. Tehát számukra adott a technológia, adott a hatóságok előírásai, adott az állapot. Az esetleges fejlesztéseket az önkormányzatok tudják megtenni, a VASIVÍZ Zrt csak javaslatot tehet. Az egyes esetekben 10-100 millió Ft-os nagyságrendű forrásokra lenne szükség az előrelépéshez. A meglévő források a szükséges javításokra elegendőek csak. Az üzemeltetési engedélyeket a Környezetvédelmi Felügyelőség adja ki. Ha valami nem jól működik a hatóság fellép. A tevékenységnek van egy adó jellegű eleme. Ez a vízterhelési díj. Ezért nekik anyagi érdekük is, hogy betartsák a szabályokat és jó minőségű legyen a tisztított szennyvíz.	Az élőhelyrekonstrukciós projektek között szerepel a szennyvíztisztítók fejlesztése.
57	VASIVÍZ Zrt Stubics Gábor	2013. 11. 26. Vaskeresztes	Vízgyógyászati érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	A Pornóapátiban működő szennyvíztisztító 6-8 éves, de stabil, jól működik. A felsőcsatári szennyvíztisztító elég régi, már ráférne a fejlesztés. Igazából kis ráfordításra lenne szükség, de ez a szóba jöhető pályázatok léptékében olyan kicsi nagyságrend, hogy nem pályázható, a településnek viszont erre nincs saját forrása. Elavultsága ellenére azonban ez a tisztító is teljesíti az előírt határértékeket. Szentpéterfán egy friss fejlesztés utáni állapot van. Június óta osztrák oldalon, a Pinkába kerül a tisztított szennyvíz. Az osztrák határértékek egyébként szigorúbbak a magyar értékeknél. A tisztító a határértéket stabilan teljesíti.	Az élőhelyrekonstrukciós projektek között szerepel a szennyvíztisztítók fejlesztése.
58	VASIVÍZ Zrt Stubics Gábor	2013. 11. 26. Vaskeresztes	Vízgyógyászati érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	A szennyvíztisztítóknál felléphetnek üzemzavarok. Ilyen léphet fel, ha az automatika elromlik. Azonban ekkor sem tisztítatlan szennyvíz kerül a Pinkába, csak részben tisztított. Az ilyen esetek elkerülésére és elhárítására ügyelet és készenléti szolgálat működik a Zrt-nél. A másik ilyen probléma abból adódik, ha a szennyvíztisztító telepre a kapacitását meghaladó mennyiségű szennyvíz érkezik s ilyenkor kvázi kiürül a szennyvíz. Ezek a tisztítók többnyire a 90-es években épültek. Sok eső miatt a csapadékvízvezető rendszerekből és a talajvízből akár 2-3-5 szörös mennyiségű szennyvíz is érkezik a tervezettnél. Ez viszont már erősen hígult szennyvíz és így nem okoz akkora kárt, mint amekkorának látszik. Ez akkor jelenthet problémát ha egy ilyen eset az ivási időszakokkal egybeesik.	Az élőhelyrekonstrukciós projektek között szerepel a szennyvíztisztítók fejlesztése.
59	Nyugat-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség; Mosonyi Gábor	2013. 11. 26. Vaskeresztes	Vízgyógyászati érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	A vaskeresztesi pisztrángtelep vízjogi engedélye jelenleg felülvizsgálat alatt van. Még nincs végleges döntés.	A terv megemlíti.

Ssz	Szervezet személy	Időpont, helyszín	forrás	Nyilatkozat, javaslat észrevétel	Kezelés felhasználás módja
60	Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság, Hercsel Róbert	2013. 11. 26. Vaskeresztes	Vízgazdálkodási érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	Ha a Vaskeresztesi újhaltelep, vagy bármilyen hasonló haltenyésztő objektum megvalósul érdemes számolni azzal, hogy egy árhullám esetén a halak ne juthassanak ki a telepről. Szükséges lenne körtöltés, ehhez persze terület kell, ha kivett művelési ágú árvízvédelmi töltés lesz, akkor azt karban kell tartani a töltéstől 6-10 m-ig nem lehet fa.	A terv a rekonstrukciós elképzeléseket nem részletezi.
61	Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság, Hercsel Róbert	2013. 11. 26. Vaskeresztes	Vízgazdálkodási érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	Az árvízvédelmi töltések műszaki létesítmények, kivett művelési ágban vannak. Nem világos miért lettek Natura 2000 területek. Ezek nem természetes képződmények, a töltések tetejét le is kell kövezni, van ahol le is aszfaltozzák, hogy a VIZIG járművei el tudják rajta vinni a védekezési anyagot. Végig kellene nézni ezeket a műszaki létesítményeket, hogy milyen Natura 2000 szabályok vonatkoznak rá. Ezeknek más az eredeti funkciója, más tevékenységhez kötődnek. Ráadásul nem lehetnek tekintettel kizáró időszakokra. Nekik akkor kell használni ezeket, amikor árvíz van, vagy uszadék halmozódott fel. Az árvízvédelmi műszaki létesítmények, melyek amúgy is kivett művelési ágban vannak, (árvízvédelmi töltések, üzemi utak, stb) külön kezelési egységbe kerüljenek. Ez annál is inkább indokolt, mert, hiába borítja ezeket gyepp, arra nem jár a Natura 2000 gyeptámogatás.	A töltések külön kezelési egységbe kerültek és elsősorban árvízvédelmi célokat szolgálnak.
62	Nyugat-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség, Mosonyi Gábor	2013. 11. 26. Vaskeresztes	Vízgazdálkodási érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	A vízerőtelepeknél jelenleg is tiltott a vízgyűjtés és a csúcsrajárás.	Az üzemeltetési engedély felülvizsgálatát javasolja a terv.
63	Kerekerdő Alapítvány Gyöngyössi Péter	2013. 11. 26. Vaskeresztes	Vízgazdálkodási érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	A különböző vízügyi beavatkozások kapcsán fontos probléma, hogy azok sok esetben indokolatlan természetpusztítással járnak. A terepen azt lehet érezni, hogy vélhetően van egy szakmailag indokolt cél. Még valószínűleg jó a terv is, ami a cél megvalósításához kell. A végrehajtás viszont rendkívül brutális. Ez abból adódik, hogy egy-egy műveletnél szinte csak műszaki és jogi szempontok játszanak szerepet. Nem szempont a természet kímélete. Nagy probléma, hogy nem a tényleges terepi helyzetet veszik alapul, hanem egy régóta nem létező jogi térképi szituációt.	A problémát a terv nem tudja kezelni.
64	Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság, Hercsel Róbert	2013. 11. 26. Vaskeresztes	Vízgazdálkodási érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	Az elmosott mederszakaszok visszaépítése annak megelőzését szolgálja, hogy az érintett földtulajdonos kártérítést követeljen	A terv közös vízkárelhárítási tervre tesz javaslatot.
65	Vas Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi	2013. 11. 26. Vaskeresztes	Vízgazdálkodási érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	A hallépcsők működéséről nincsenek egzakt felmérések. Nem tudjuk át akar-e menni a hal, ezeken a műszaki létesítményeken	A terv javasolja ezek monitorozását.

Ssz	Szervezet személy	Időpont, helyszín	forrás	Nyilatkozat, javaslat észrevétel	Kezelés felhasználás módja
	Igazgatóság Mesterházy József				
66	Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság, Hercegel Róbert	2013. 11. 26. Vaskeresztes	Vízgazdálkodási érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	Érdemes azzal számolni, ha felszámolják a duzzasztókat, mi lesz azzal az élővilággal, ami a magasabb talajvízszinthez alkalmazkodva évtizedek alatt egy-egy területen létrejött. Jelentős természetpusztítás lenne ennek a következménye.	Az élőhelyrekonstrukciós javaslatok között hallépcsők építése szerepel.
67	Nyugat-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi felügyelőség; Mosonyi Gábor	2013. 11. 26. Vaskeresztes	Vízgazdálkodási érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	Sok egykori malom helyén már csak a gát van meg. Ezek átjárhatatlan küszöböt képeznek. Ezeket elfogják takarítani. Biztos, hogy ezzel sok helyütt lejjebb megy majd a talajvíz, mely jelentős természetátalakítást is jelent.	Konkrét tervek hiányában a terv ezt nem tudja kezelni.
68	Sporhorgász Egyesületek Vas Megyei Szövetsége Puskás Norbert	2013. 11. 26. Vaskeresztes	Vízgazdálkodási érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	Ausztriában, elbontották a lépcsőket, ezzel homogénebb lett a folyó, egy sor halfaj eltűnt. A télen a kormoránok ellen, a halaknak kellene a mélyebb vizek, ahol el tudnak bújni.	Elbontásra nem tett javaslatot a terv.
69	Nyugat-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi felügyelőség; Mosonyi Gábor	2013. 11. 26. Vaskeresztes	Vízgazdálkodási érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	Ha a mederben nincsenek mélyebb szakaszok, akkor élethetetlen lesz egy csomó hal számára. Szükséges, hogy helyenként megfelelő víztérfogat legyen a mederben.	A terv ezt nem befolyásolja.
70	Sporhorgász Egyesületek Vas Megyei Szövetsége Puskás Norbert	2013. 11. 26. Vaskeresztes	Vízgazdálkodási érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	Turbináknál, hallépcsőknél alkalmazzák a hordalékkirakókat. Ezeknél sok hal esik áldozatul. Például látott olyat, amikor egyetlen merítéssel 50-60 márnát is kimertek. Ez a technikai adottságból származik.	A problémát kezeli a terv az élőhelyrekonstrukciós javaslatoknál.
71	Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság,	2013. 11. 26. Vaskeresztes	Vízgazdálkodási érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	Egy lehetséges másik módszer a fenékleürítő zsilip, amikor nagyobb árvizekkor a víz természetes energiáját használják a hordalék eltávolítására. De az is okoz károkat, mert ott óriási erők lépnek fel. Akkor már jobb megoldás a kis markoló. A megoldás az lehet, ha a kimert halakat egy futószalag visszaviszi a folyóba.	A problémát kezeli a terv az élőhelyrekonstrukciós javaslatoknál.

Ssz	Szervezet személy	Időpont, helyszín	forrás	Nyilatkozat, javaslat észrevétel	Kezelés felhasználás módja
	Hercsel Róbert				
72	Nyugat-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi felügyelőség; Mosonyi Gábor	2013. 11. 26. Vaskeresztes	Vízgazdálkodási érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	Fontos lenne vizsgálni, hogy ténylegesen működnek-e a hallépcsők. Haljelöléssel lehetne ezt megvizsgálni.	Szerepel a tervek között.
73	Felsőcsatári hallépcső terepbejárás résztvevői	2013. 11. 26. Felsőcsatár	Vízgazdálkodási érdekegyeztető fórum jegyzőkönyve	A jelenlévők megállapíthatták, hogy az üzemi út létesítése és használata jelentős kárt tett a korábbi gyalogösvény környékén. Megállapítható volt, hogy Pinka régi medrében is van bőven víz, az erőmű zsilipje visszaduzzaszt. Az elmúlt napokban levonuló árhullám elmosta a szigetre vezető átereszes földhidat. Az átereszeknek nyoma sem volt. A mederkotrás és mederrézsűzés miatt a Pinka régi medre is homogénebb lett. A hallépcső után épített sziklás küszöb vélhetően nem átjárható a halak számára. A terepbejárás idején a hallépcső zsilipje nem volt felnyitva, a napokban levonuló árhullám egy helyen elmosta a partbiztosítást és a lezúduló víz árkot mosott a hallépcső töltésébe, megrongálva a hallépcső medrét is és több helyen hordalék halmozódott fel a hallépcső árkában. Az árhullám hatására jól láthatóvá vált az a patakmeder, mely a gyermeküdülő alól indul és a hegy lábánál folydogálva a gát alatt torkollott a Pinkába. A patak medrét a feltöltéssel betemették, sőt a zuzalékkal felszórt sétány is keresztezi a korábbi medret. A feltöltés nyugati felén az elfolyni nem tudó víz kb. 40 négyzetméteres vízállást hozott létre, illetve abból kibukva a „sétányon” átfolyva jut a Pinkába, ott, ahol régen is volt a medre. Félő, hogy a töltés oldalán felhalmozódó vízállás átáztatja a földművet.	Folyamatban lévő beruházást a terv ismerteti, de a megemlített problémát nem tudja kezelni.
74	Sporthorgász Egyesületek Vas Megyei Szövetsége Puskás Norbert	2013. 12. 05. Vaskeresztes	N2000 fenntartási terv írásos véleményezés	A vaskeresztesi pisztrángtelep évek óta nem működik, őshonos halakra veszélyt nem jelent. A pisztrángtelep működtetése kiváló lehetőséget biztosítana a Pinka patak őshonos halállományának mesterséges pótlására	Szerepel a rekonstrukciós tervek között.
75	Sporthorgász Egyesületek Vas Megyei Szövetsége Puskás Norbert	2013. 12. 05. Vaskeresztes	N2000 fenntartási terv írásos véleményezés	A Pinka patak hosszanti átjárhatóságának biztosításával a Pinka magyarországi szakaszán is folyamatosan jelen van a szivárványos pisztráng, melyet Szövetségünk, mint halgazdálkodásra jogosult nem telepített. A Pinka patakban megjelenő tájidegen halak jelenléte a szomszédos ausztriai kihelyezéseknek tudható be.	Az ausztriai haltelepítéseket a terv nem képes kezelni.
76	Sporthorgász Egyesületek Vas Megyei Szövetsége Puskás Norbert	2013. 12. 05. Vaskeresztes	N2000 fenntartási terv írásos véleményezés	Horgász Szövetség által az elmúlt években kihelyezett 200-300 kg sebes pisztráng ökológiai kockázatot nem jelent, mert jelentős részük viszonylag hamar horgászzsákmány lesz, vagy az egyre nagyobb egyedszámban megjelenő kormoránok áldozatává válik. A Pinka patakon a sebes pisztráng természetes állománya évtizedek óta jelen van, ezért a halgazdálkodási tervben szereplő kihelyezés is indokolt.	A terv nem tesz javaslatot a honos pisztrángfajok telepítésének tiltására.

Ssz	Szervezet személy	Időpont, helyszín	forrás	Nyilatkozat, javaslat észrevétel	Kezelés felhasználás módja
77	Sporthorgász Egyesületek Vas Megyei Szövetsége Puskás Norbert	2013. 12. 05. Vaskeresztes	N2000 fenntartási terv írásos véleményezés	Horgász Szövetség, mint halgazdálkodásra jogosult kéri, hogy a Natura 2000-es területek után járó támogatások a Natura 2000-es területen lévő halgazdálkodási vízterületekre is kerüljön kiterjesztésre	Nem a terv feladata.
78	Sporthorgász Egyesületek Vas Megyei Szövetsége Puskás Norbert	2013. 12. 05. Vaskeresztes	N2000 fenntartási terv írásos véleményezés	Horgász Szövetség a Pannon Egyetem Georgikon Karával közösen - megfelelő pénzügyi támogatás esetén - szívesen vesz részt a fenntartási tervben rögzített védett halványfoltú küllő, szivárványos ökle, német bucó élőhelyeinek megtartására és fejlesztésére irányuló projektekben, valamint ezen halfajok mesterséges szaporítása is kidolgozható és megvalósítható feladat részünkről	Az élőhelyrekonstrukciók résztvevői között szerepelteti a terv a szövetséget.
79	Sporthorgász Egyesületek Vas Megyei Szövetsége Puskás Norbert	2013. 12. 05. Vaskeresztes	N2000 fenntartási terv írásos véleményezés	Általános probléma szinte minden természetes vízfolyásunk esetén, így a Pinka esetén is, hogy a rendszerváltás előtti folyószabályozások, és a napjainkban jelentkező csapadékmennyiség csökkenése, valamint annak hektikus eloszlása miatt drasztikus mértékben lecsökkent az azok vízszintje. A vasi folyóvizek holtágai napjainkra a gyenge vízellátottság miatt eliszaposodtak, eutrofizálódtak, melynek eredményeként kiváló ívóhelyek, halbölcsők szűntek meg. Az alacsony vízállás és a halak életterének szűkülése mellett jelentős számú - több tízezres – rendszeresen és időszakosan hazánkban tartózkodó, fészkelő kormorán /kárókatona/ tizedeli vizeink halállományát és ebből nagy arányban a növendék, fiatal halak állományát.	A holtágak rekonstrukciója szerepel a tervek között.
80	Sporthorgász Egyesületek Vas Megyei Szövetsége Puskás Norbert	2013. 12. 05. Vaskeresztes	N2000 fenntartási terv írásos véleményezés	Az elmúlt években a Pinka patakon megkezdett folyó rehabilitáció folytatása tudna lenni a szentpéterfai szakaszon található árapasztó csatorna rehabilitációja. Sajnos kis és középvízhozam idején az árapasztó csatorna gyakorlatilag csak az acélcsövön keresztül kap vízpótlást. Az aszályos időszakban vízmozgás alig észlelhető, csak a mélyebb fenékrészekben található kisebb-nagyobb kiterjedésű vízfelület. Az állandó jellegű vízfolyás hiánya csak fokozza a meder jelentős benöttegését, ami károsan kihat a meder vízemésztő képességére, a mértékadó árvízhozam kiöntés nélküli levezethetőségére. Javaslat: A Pinka főági csatorna szakaszán olyan művek építése, mely a mederben hagyandó vízhozam mellett is biztosítani tudja a vízi élővilág számára a vízi életteret, a menedékhelyet, mint az erőmű üzemvíz csatornájának betorkollása alatti Pinka mederszakaszon, valamint az állandó vízborítás mellett a vízi növényzet „karbantartását”, lefolyási viszonyok optimális keretek közötti tartását.	A javasolt beavatkozást tartalmazza a rekonstrukciós terv.
81	Sporthorgász Egyesületek Vas Megyei Szövetsége	2013. 12. 05. Vaskeresztes	N2000 fenntartási terv írásos véleményezés	A halállomány fenntartható védelme érdekében feltétlenül szükséges – sajnos legtöbbször éppen ívási időszakban – a zsilip kezelési problémák miatti kialakuló vízhozam ingadozások megszüntetése.	A vízerőtelepek üzemeltetésének felülvizsgálata szerepel a tervben.
82	Vas Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatóság	2013. 12.11. Szombathely	N2000 fenntartási terv írásos hatósági vélemény	A Pinka-patak Vas megyei szakaszán a hatályos halgazdálkodási és természetvédelmi jogszabályok tiltása ellenére – valószínűleg ausztriai forrásból – jelen van a szivárványos pisztráng, még ha nem is nagy egyedszámban.	A terv a veszélyeztető tényezők között felsorolja a problémát.
83	Vas Megyei	2013. 12.11.	N2000	Mivel a Vaskeresztesen található pisztrángtelepen évek óta nem zajlik áruhal termelés, így a patak	Szerepel az

Ssz	Szervezet személy	Időpont, helyszín	forrás	Nyilatkozat, javaslat észrevétel	Kezelés felhasználás módja
	Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatóság	Szombathely	fenntartási terv írásos hatósági vélemény	élővilágára nem jelent közvetlen veszélyt. Az új halgazdálkodási törvény szabályozásai és a hazai őshonos halfajok beszerzési problémái miatt hatóságunk támogatná a halnevelő telep őshonos reofil fajok előállítását célzó használatát, amennyiben erre központi vagy egyéb támogatási forrás biztosítható.	élőhelyrekonstrukciós tervek között.
84	Vas Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatóság	2013. 12.11. Szombathely	N2000 fenntartási terv írásos hatósági vélemény	A Halgazdálkodási hatóság a patak élővilágára negatívan ható tényezők közül a vízszint és vízhozam ingadozást, az elegendő nagyságú (mélységű) összefüggő víztestek hiányát, és a haltáplálék szervezet mennyiségének hektikus leoszlását látja. A természetes szaporodás feltételei közül egy-egy elem sérülése egyes fajok esetében a teljes évi szaporulat sikertelenségét jelenti. Ezt fokozza az európai jelenséggé – elsősorban a téli hónapokban - megjelenő nagyszámú kárókatona, mely táplálkozása mellett jelentős károkat okoz a vermelő téli halállomány zavarásával és sebzésével.	A kezelési javaslatok érintik a problémát.
85	Vas Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatóság	2013. 12.11. Szombathely	N2000 fenntartási terv írásos hatósági vélemény	A Pinka még kifejezetten jó vízminőséggel rendelkezik a megye egyéb kis patakjaihoz képest, de a megbeszélésen elhangzottak alapján egy kis teljesítményű, helyi szennyvíztisztító műszaki zavara főként az ivadékok számára nélkülözhetetlen zooplankton leirtásával komoly károkat okozhat a természetes halállományban.	A kezelési javaslatok között szerepel a szennyvíztisztítók fejlesztése.
86	Vas Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatóság	2013. 12.11. Szombathely	N2000 fenntartási terv írásos hatósági vélemény	A hatóság pozitív változásként értékeli a vízfolyás hosszanti átjárhatóságának biztosítását célzó beavatkozásokat, illetve támogatja a vaskeresztesi duzzasztó elkerülésének műszaki megoldását, amennyiben az nem sért vízügyi, illetve lakossági érdekeket.	A vízerőtelepek átalakítása szerepel a rekonstrukciós tervek között.
87	Vas Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatóság	2013. 12.11. Szombathely	N2000 fenntartási terv írásos hatósági vélemény	A megbeszélésen előadottak alapján javasoljuk a duzzasztóművek üzemeltetőivel kötött mederhasználati szerződések felülvizsgálatát, az ökológiai vízigény pontos, helyi viszonyokhoz alkalmazkodó megjelölését, illetve a duzzasztó üzemeltetőjének karbantartási célú vízleeresztésre, „csúcsra-járatás” tilalmára vonatkozó fokozottabb ellenőrzését. A megbeszéltek alapján hatóságunk felveti a lehetőségét annak, hogy közös vízügyi hatósági ellenőrzés alapján az indokolatlan vízszint-ingadozás esetén a zsilip kezelője részére szankció kerüljön megállapításra.	A felülvizsgálat szerepel a javaslatok között.
88	Vas Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatóság	2013. 12.11. Szombathely	N2000 fenntartási terv írásos hatósági vélemény	Amennyiben kivitelezhető és megfelelő forrásból kompenzációval téríthető, támogatjuk a vízparti sávok vegyszermentes használatát és gyep vagy erdő művelési ág visszaállítását célzó intézkedéseket.	Az intézkedés szerepel a tervben.
89	Vas Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi	2013. 12.11. Szombathely	N2000 fenntartási terv írásos hatósági vélemény	A vízterület halgazdálkodásra jogosultja által vázolt, Szentpéterfa területén történő tervezett beavatkozás jelentős nagyságú vizes élőhely kialakításával nagyban hozzájárulna a patak ökológiai állapotának javulásához, így véleményünk szerint, ha a vízügyi és egyéb körülmények lehetővé teszik, célszerű a tervezett beavatkozást megvalósítani.	Az erőmű átalakítása szerepel a rekonstrukciós tervek között.

Ssz	Szervezet személy	Időpont, helyszín	forrás	Nyilatkozat, javaslat észrevétel	Kezelés felhasználás módja
	gyi Igazgatóság				
90	Vas Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatóság	2013. 12.11. Szombathely	N2000 fenntartási terv írásos hatósági vélemény	Álláspontjuk szerint a halgazdálkodásra jogosult jelenlegi tevékenysége sem Pinkát látogató horgászok számát figyelembe véve, sem a halgazdálkodási tervben szereplő őshonos halfajok (ponty, ragadozók, sebes pisztráng) telepítése tekintetében nem veszélyezteti a vízterület állapotát, a fokozott halászati őrzés inkább segít megőrizni a patak sajátosságait. A fenntartási terv véleményezésétől függetlenül, amennyiben a felsorolt észrevételek és javaslatok összességére, vagy részleteire a forrás biztosított, hatóságunk konkrét javaslatokkal is elő tudja segíteni a terület ökológiai állapotának megőrzését.	Nem releváns.
91	Vas Megyei KH Növény-és Talajvédelmi Igazgatóság.	2013. 12.18. Tanakajd	N2000 fenntartási terv írásos hatósági vélemény	A terület földtani, talajtani jellemzéséhez kiegészítő információkat közöltek, részletes talajtérképeket mellékelve. A mellékelt térképek a nagyméretarányú (1:10000) országos talajtérképezés adatbázisa alapján készültek. A tervezési terület 43%-át nem podzolos agyagbemosódásos barna erdőtalaj, 41 %-át humuszos öntés talaj, 7 %-át öntés réti talaj, 5 %-át köves váz talaj, 1 %-át erdőtalaj eredetű lejtőhordalék talaj, 1 %-át lápos réti talaj, 1 %-át erősen savanyú, nem podzolos barna erdőtalaj, 1 %-át agyagbemosódásos pszeudoglejes barna erdőtalaj borítja.	Beépítve a megalapozó dokumentációba.
92	Vas Megyei KH Növény-és Talajvédelmi Igazgatóság.	2013. 12.18. Tanakajd	N2000 fenntartási terv írásos hatósági vélemény	A szántóterületeken növényvédőszer használatra vonatkozóan a tervben található előírásokat szinkronba kell hozni a hatályos, a növényvédő szerek forgalomba hozatalának és felhasználásának engedélyezéséről, valamint a növényvédő szerek csomagolásáról, jelöléséről, tárolásáról és szállításáról szóló 89/2004. (V. 15.) FVM rendelet előírásaival	Az előírást nem került módosításra, mert megfelel az útmutatónak.
93	Nyugad-dunántúli Vízügyi Igazgatóság,	2013. 12.11. Szombathely	NATURA 2000 területek fenntartási terveinek véleményezése	A fenntartási kötelezettség elmaradásából eredő károkkal kapcsolatos felelőségi kör pontosítása szükséges	Nem feladata a tervnek.
94	Nyugad-dunántúli Vízügyi Igazgatóság,	2013. 12.11. Szombathely	NATURA 2000 területek fenntartási terveinek véleményezése	A tervezet 31. oldal 4. bekezdésében említett kivitelezést megelőző „aktuális vízkárelhárítási és vízrendezési terv készítését” alaptevékenységünkön nem tudjuk finanszírozni. A komplex vízrendezési beavatkozásokat mindig megelőzi egy engedélyeztetési eljárás, az azonnali helyreállításoknál nincs idő terv készítésére. Javasoljuk, hogy csak az egyeztetés szükségessége maradjon benne a tervben.	Javaslat elvetve, mert a jelenlegi gyakorlat nem megfelelő, azon módosítani kell.
95	Nyugad-dunántúli Vízügyi Igazgatóság,	2013. 12.11. Szombathely	NATURA 2000 területek fenntartási terveinek véleményezése	A 32. oldal „Hosszirányú átjárhatóság:” első pontja említi a duzzasztóművek megszüntetését. Ezek több évtizede, üzemeltetési engedélyek alapján működő vízhasználatok, felszámolásuk nagyobb beavatkozást jelentene a Pinka vízfolyásba. Javasoljuk törölni a pontot.	A megszüntetés csak lehetőségként szerepel, és ebben a formában meg is maradt.
96	Nyugad-dunántúli Vízügyi	2013. 12.11. Szombathely	NATURA 2000 területek fenntartási	A 33. oldal „Keresztirányú átjárhatóság:” hetedik pontja említi a tisztított szennyvizek vízfolyásba való bejutásának megszüntetését. A tisztított szennyvizek elvezetése jelenleg műszakilag máshogyan megoldható meg. Kérjük törölni a pontot	Hosszú távon mindenképpen javítani kell vízminőséget, így a

Ssz	Szervezet személy	Időpont, helyszín	forrás	Nyilatkozat, javaslat észrevétel	Kezelés felhasználás módja
	Igazgatóság,		terveinek véleményezése		javaslat elvetésre került.
97	Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság,	2013. 12.11. Szombathely	NATURA 2000 területek fenntartási terveinek véleményezése	A 36. oldalon a Pinka rehabilitációja címszó alatt a célkitűzésként jelenik meg a „mederstabilizálás, ill. a partvédő művek megszüntetése”. Felhívjuk a figyelmet, hogy a partvédelem megszűnése esetén, a Pinka vízfolyás vízszintingadozásából és vízjárásából adódóan partszakadások, és elfajulások keletkezhetnek, továbbá a magántulajdon sérelmét okozhatja. Az ebből adódó károkért és panaszokért a Vízügyi Igazgatóság nem vállalja a felelősséget.	A megszüntetés a javaslat és nem a teljes folyószakaszra vonatkozik.
98	Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság,	2013. 12.11. Szombathely	NATURA 2000 területek fenntartási terveinek véleményezése	Szintén a 36. oldal „Háttér és célkitűzések” -nél említett 20-50 m széles pufferzóna kialakítása a Pinka mellett, több problémát vett fel (parti tulajdonosok kártalanítása, ki lesz a gazdája a területnek, a beépített területek közelsége stb), az esetlegesen létrejövő zóna fenntartását az Igazgatóság nem tudja vállalni	Az élőhelyrekonstrukció értelemszerűen csak megfelelő források rendelkezésre állása esetén valósul meg.
99	Kerekerdő Alapítvány	2013. 12.18. Szombathely	NATURA 2000 terület fenntartási tervének véleményezése	A tartalomjegyzéket megelőzi a „I. A Natura 2000 fenntartási terv” c. oldal. Ez így helytelen. Hiszen ez a két római számos nagy fejezet közül, az elsőnek a címdala, ezért a tartalomjegyzék után van a helye.	Javítva.
100	Kerekerdő Alapítvány	2013. 12.18. Szombathely	NATURA 2000 terület fenntartási tervének véleményezése	A II. sz. főfejezet (Megalapozó dokumentáció) 1.3.2. fejezete a tulajdonviszonyokról szól. A 10. sz táblázat a terület helyrajzi számait tartalmazza. Ebben érdemes lenne rendet tenni. Legalább községenként egy tömbben legyenek a sorok célszerűen községenként összesítve. Jelenleg egy község több tömbben is szerepel.	Javítva.
101	Kerekerdő Alapítvány	2013. 12.18. Szombathely	NATURA 2000 terület fenntartási tervének véleményezése	A terület azonosító adatai c. fejezetben valahol szükséges lenne arról szólni, hogy a terület hol és hogyan helyezkedik el, mert ez rendkívül sajtáságos és számos probléma gyökere is. Bár a terv szűkszavúan korrekt, de a „lényeg” nem derül ki belőle. Véleményünk szerint ezek az alábbiak. -A Pinka N2000 területet az osztrák határ három részre vágja, az Ausztriai oldal természetvédelmi helyzete bizonytalan. (Ezt jó lenne tisztázni, tudomásunk szerint a Vas-hegy (Pinka-szurdok) ausztriai oldala N2000) -A Pinka c. terület véget ér Pinkamindszentnél, de fontos tudni, hogy a „Pinka” c. N2000 terület a „Rába és Csörnőc-völgy” c. N2000 területtel határos, azaz a folyó völgy déli fele egy másik N2000 terület része. -Az előbbiektől mi mondhatnánk, hogy a Pinka teljes hazai szakasza N2000 terület. Ez azonban mégsem igaz, mert pont az egyik leglátványosabb és legizgalmasabb rész a Pinka felsőcsatári belterületi szakasza, a Pinka-szurdokként emlegetett terület (a bukógát fölötti és alatti kb. 500 m-es szakasz) vélhetően a kijelölés során elkövetett hiba miatt, nem része a N2000 területnek. Tehát van itt egy „szünet” a Pinka vonalát illetően. --A „Pinka” c. terület helyrajzi számos listáját áttekintve látható, hogy abban nincsenek belterületi helyrajzi számok. Így tehát a Felsőcsatári értékes szakaszon kívül nem része a N2000 területnek sem Vaskeresztes, sem Pornóapáti, sem Szentpéterfa belterületén található folyószakasz. Így a határ miatti három szakasz tovább darabolódik, összesen 7 szakaszra.	Beépítve.
102	Kerekerdő	2013. 12.18.	NATURA 2000	Az érintett települések felsorolásánál fontosnak tartanám, megemlíteni azokat az ausztriai településeket	

Ssz	Szervezet személy	Időpont, helyszín	forrás	Nyilatkozat, javaslat észrevétel	Kezelés felhasználás módja
	Alapítvány	Szombathely	terület fenntartási tervének véleményezése	melyek községhatára közvetlenül határos a N2000 területtel. Ez annál is inkább indokolt, mert a véleményezés érdekegyeztetés során többször szóba kerülnek ezek a települések. Ezen kívül a területtel határos osztrák szakaszokon történő föld- és vízhasználati, erdészeti, építési stb, tevékenységek jelentősen befolyásolják a szomszédos magyar oldali N2000 terület állapotát.	
103	Kerekerdő Alapítvány	2013. 12.18. Szombathely	NATURA 2000 terület fenntartási tervének véleményezése	Az egyéb védettségi kategóriák kapcsán megemlítendő, hogy a Pinka felsőcsatári belterületi szakasza helyi jelentőségű természetvédelmi terület 2011. óta. A hallépcsős pályázat miatt harcolta ki ezt a vízügy. Tehát a Pinkának az a felsőcsatári szakasza, ami nem Natura 2000 terület, az helyi védettségű.	Beépítve.
104	Kerekerdő Alapítvány	2013. 12.18. Szombathely	NATURA 2000 terület fenntartási tervének véleményezése	Bár nem természetvédelmi kategória, fontos információ, hogy a Vas-hegyen található felsőcsatári vas-kori halomsíros temető és a vaskeresztesi halomsírok területét a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal "Egyedileg védett régészeti lelőhelyé" nyilvánította 1991-ben.	Beépítve.
105	Kerekerdő Alapítvány	2013. 12.18. Szombathely	NATURA 2000 terület fenntartási tervének véleményezése	Bár nem természetvédelmi kategória, mégis fontos körülmény, hogy a Pinka-menti osztrák oldal a Weinidylle Naturpark része. A naturpark magyar oldali kiterjesztését a Kerekerdő Alapítvány vetette fel 2005- ben. Végül a magyar oldal naturparkká szervezésére 2006-2007-ben a Pinka-menti Mikrotérség egy Interreg projektet valósított meg. A „Pinka menti Naturpark” elvileg meg is alakult, fejlesztési terv is készült rá. Helyi bort is lehet ezzel a felirattal kapni. Sajnos azóta az ügy elaludt. Ennek ellenére a tervet érdemes lenne a felsorolt tervek között említeni.	Beépítve.
106	Kerekerdő Alapítvány	2013. 12.18. Szombathely	NATURA 2000 terület fenntartási tervének véleményezése	A „Településrendezési eszközök” alcimnél település nevek vannak felsorolva. Ez így elég értelmetlen, gondolom a településrendezési tervekre gondolt a szerző. Megjegyzem, hogy Felsőcsatár község még a „90-es évek közepén egy turisztikai fejlesztési tervet is készítettett, mely például sípályát, szánkópályát is tartalmazott	Kiegészítve.
107	Kerekerdő Alapítvány	2013. 12.18. Szombathely	NATURA 2000 terület fenntartási tervének véleményezése	Nagyjából érthető, hogy „A terület azonosító adatai” c. fejezetbe azok a fajok és élőhelyek kerültek be melyek a kijelölés alapját adták és a kihirdetés során a jogszabályokban meg is jelentek. Az viszont nyilvánvaló, hogy ezeknél több olyan faj és élőhely van, melyek az EU élőhelyvédelmi irányelvnek a függeléke felsorol. A terv a későbbiek során magától értetődő módon említi a hangyaboglárkát és a sötétaljú boglárkát, melyek döntő módon befolyásolják a gyepek kezelését. Hasonló a helyzet a vidrával és a hóddal. A megalapozó dokumentációban foglalkoznak is ezekkel a fajokkal, de mégis ellentmondásos, hogy a terv emlegeti, ezeket, mint jelölő fajokat, a listában viszont nincsenek benne. Ezt az ellentmondást feloldandó, javasoljuk, hogy itt elkülönítve az „alaplistától” említse meg a terv a többi függelékes fajt is.	Az aktuális SDF alapján módosítva.
108	Kerekerdő Alapítvány	2013. 12.18. Szombathely	NATURA 2000 terület fenntartási tervének véleményezése	A Kerekerdő Alapítvány által összegyűjtött adatok alapján még más európai jelentőségű fajok is élnek a területen. Fontosnak tartanánk, hogy ezek megemlítésre kerüljenek, akár úgyis (mint a vöröshasú unka) mint olyan fajok melyeket a tervezés során nem sikerült kimutatni. (pl.: kis apolló lepke, homoki küllő, magyar bucó, vágó csík, törpe csík, selymes durbincs)	Beépítve a megalapozó dokumentációba.
109	Kerekerdő	2013. 12.18.	NATURA 2000	A Kerekerdő Alapítvány dokumentumaiban a Vas-hegyre vonatkozóan Király Gergely és mtsai	A tervnek nem feladata a

Ssz	Szervezet személy	Időpont, helyszín	forrás	Nyilatkozat, javaslat észrevétel	Kezelés felhasználás módja
	Alapítvány	Szombathely	terület fenntartási tervének véleményezése	készítették a növénytanai fejezetet. A Vas-hegy vázlatos vegetációtérképe, ami nem teljesen feleltethető meg az élőhelytérképezés kategóriáinak, több olyan élőhelyet is megjelöl, melyet a N2000 terv nem említ. Így bükkösöket, sziklaerdőket fenyő elegyes tölgyeseket. Úgy véljük, hogy meg kellene indokolni, hogy a korábbi térképezés eredményeit, milyen terepi tapasztalatok alapján rajzolták át. Az erdőket veszélyeztető tényező a Vas-hegyen a túlhasználát. Több évtizedes szünet után indult meg a fakitermelés az elmúlt 3 évben. A körzeti erdőtervben a terület természetközeli erdeiben készletgondozó használat lett előírva. Ezt lehet mértéktartó módon és rablogzádkodás módjára is végezni. Mindkettőre van példa.	vegetáció változásainak indoklása, így a javaslat elvetve.
110	Kerekerdő Alapítvány	2013. 12.18. Szombathely	NATURA 2000 terület fenntartási tervének véleményezése	A Vas-hegyen a tagolt, sziklakibúvásokkal, meredek részekkel teli területen, a nem kellően kíméletes faanyagmozgatás nagy károkat okoz. Jelentős veszélyeztető tényező az erdészeti munkák során a záródás túlzott megbontása és a talaj bolygatása, mert jelentős mértékben elősegíti az özönfajok terjedését. Meglepő módon a bíbor nebáncsvirág futotta be a fakitermelésekkel érintett hegyoldalakat.	A vágásos gazdálkodás szerepel a veszélyeztető tényezők között. Újabb felvételére nincs lehetőség.
111	Kerekerdő Alapítvány	2013. 12.18. Szombathely	NATURA 2000 terület fenntartási tervének véleményezése	Az elmúlt évek tapasztalata, hogy a Vas-hegytől északra a Pinka ausztriai oldalán rendkívül drasztikus fakitermelések történtek, melyek során, egészen a meder pereméig végigtarolták a Pinka menti bokorfüzeseket és ligeterdőket. Azokon a területeken, ahol a Pinka másik partja Ausztriában van, a Pinka természeti képét és a jelölő fajok létét is alapvetően meghatározó, hogy a túloldalon milyen területhasználat folyik.	A terv megemlíti a problémát.
112	Kerekerdő Alapítvány	2013. 12.18. Szombathely	NATURA 2000 terület fenntartási tervének véleményezése	A Vas-hegyen fontos veszélyeztető tényező, hogy a zártkerti területekkel határos erdőket illegális fakitermelések sújtják. Ugyanezeket az erdőket az illegális hulladék elhelyezés is veszélyezteti (törmelék).	Újabb veszélyeztető tényezők felvételére nincs lehetőség, így a javaslat nem került figyelembe vételre.
113	Kerekerdő Alapítvány	2013. 12.18. Szombathely	NATURA 2000 terület fenntartási tervének véleményezése	A Vas-hegyen lévő Gyermeküdülnő közvetlen környékének meredek erdei, a rendszeres és intenzív taposás miatt, erősen erodáltak, degradáltak. A tábor környéki erdőnek jelentős kárt okoz, a túlzott méretű táborfüzesekhez, az erdőből gyűjtött fa, nyársaknak vágott élő ágak miatti pusztítás. Az üdülőbe érkező csoportok egy részénél nem szempont a környezettudatosság és a természet tisztelete (a tábor kihangosítása, bömbölő zene, randalírozás az erdőben, stb.)	Újabb veszélyeztető tényezők felvételére nincs lehetőség, így a javaslat nem került figyelembe vételre.
114	Kerekerdő Alapítvány	2013. 12.18. Szombathely	NATURA 2000 terület fenntartási tervének véleményezése	A Pinka szurdok is vonzza a horgászokat. A hallépcső érdekében most kiszélesített út még vonzóbbá teszi ezt a helyet erre. Az Alapítvány önkéntesei évente több zsák szemetet szednek össze a horgászok után.	Újabb veszélyeztető tényezők felvételére nincs lehetőség, így a javaslat nem került figyelembe vételre.
115	Kerekerdő Alapítvány	2013. 12.18. Szombathely	NATURA 2000 terület fenntartási tervének véleményezése	A Vas-hegyen több olyan tájat csúfító objektum van, melyek egy korábbi időszak tevékenységéhez kötődtek. Ilyen az egykori kőfejtő és a talkum bánya környéke, de a geodéziai céllal épült betontorony sem kedvező látvány. Az egykori vasfüggöny maradványai, rozsdás szögesdróttekercek és betonoszlopok formájában sok helyen csúfítják az erdőt. Felsőcsatár önkormányzata 1996-1997 környékén egy nem kellően megtervezett és átgondolt turisztikai fejlesztésbe kezdett, melynek során az erdőben is kihelyezésre kerültek kisebb berendezések. Ezek maradványait fel kellene számolni (ürítetlen, lyukas fenekű szemétyűjtők, padok nélküli esőbeálló, semmiről sem szóló táblák)	Újabb veszélyeztető tényezők felvételére nincs lehetőség, így a javaslat nem került figyelembe vételre.

Ssz	Szervezet személy	Időpont, helyszín	forrás	Nyilatkozat, javaslat észrevétel	Kezelés felhasználás módja
116	Kerekerdő Alapítvány	2013. 12.18. Szombathely	NATURA 2000 terület fenntartási tervének véleményezése	Az utóbbi időszak kedvezőtlen jelensége a Vas-hegyen, de a távolabbi Pinka menti területeken is, hogy egyes tulajdonosok kerítéssel, táblákkal kívánják elzárni területüket az élővilágtól és a látogatóktól, elcsúfítva ezzel a tájat. A kerítések szaporodása hozzájárul ahhoz, hogy kerítetlen területeken az utóbbi években jól érzékelhetően nőtt a nagyvad, elsősorban a vaddisznó állománya.	Az elzárás a terv nem tudja kezelni, a vadállomány csökkentése viszont helyet kapott a kezelési előírások között.
117	Kerekerdő Alapítvány	2013. 12.18. Szombathely	NATURA 2000 terület fenntartási tervének véleményezése	Az elmúlt években a Vas-hegy közeli Pinka szakaszon a felsőcsatári törpeperómű nem megfelelő működtetése okozta a legnagyobb problémát. A régi Pinka mederből olykor teljesen eltűnt a víz. Az elmúlt hónapokban hallépcső épült. Az építkezés során számos előírást megszegtek és óriási kárt okoztak az építők. Jelenleg éppen egy árhullám elmosta a földmű egy részét. A folyamatnak nincs vége. Évek telnek még el, míg a hibákat kijavítják s az építkezés miatti bolygatás után helyrerázódik a természet.	Az erőművek üzemelésének felülvizsgálata szerepel a javaslatok között.
118	Kerekerdő Alapítvány	2013. 12.18. Szombathely	NATURA 2000 terület fenntartási tervének véleményezése	Általánosságban is elmondható, hogy a különböző vízügyi beavatkozások nem kellő gondossággal történnek. Eltúlozzák a munkákat. A legtöbb pusztítás azért történik, hogy a nagy gépek megközelíthessék a munkaterületet és elférjenek. Nem gondoskodnak a meglévő talaj s az ott található növényzet védelméről, mentesítéséről, leginkább azért mert nem is szempont. Mivel pályázati projektekről van szó, általában rövid idő alatt kell nagy földmunkát végezni, ez csak nagy gépekkel működik. Ugyanezt meg lehetne csinálni kis gépekkel, hosszabb idő alatt, kevesebb pusztítással.	A kezelési terv nem hivatott ennek a problémának a kezelésére.
119	Kerekerdő Alapítvány	2013. 12.18. Szombathely	NATURA 2000 terület fenntartási tervének véleményezése	Veszélyesnek tartjuk az inváziós fajokkal fertőzött területek közelében lévő, ilyen fajoktól még mentes területeken bármilyen bolygatást, mert ez az özőnfajok terjedését segíti. Ide tartoznak az akácok szomszédságában, illetve más özőnfajokkal fertőzött gyepek közelében végzett erőteljesebb fakitermelések, mindenféle földmunkák, de az özőnfajok szárazítása is.	Az özőnfajok visszaszorítása szerepel a kezelési előírások között.
120	Kerekerdő Alapítvány	2013. 12.18. Szombathely	NATURA 2000 terület fenntartási tervének véleményezése	A Vas-hegy tagolt változatos felszíne felkeltette a terepmotorosok és bringások figyelmét, mely nem kedvező jelenség. Ma már több helyütt jól látható jelei vannak a rendszeresen járt területeknek. Volt már itt engedély nélkül rendezett osztrák hegyi kerékpárverseny, melynek során műanyagzalagokkal és táblákkal aggatták tele a területet.	Újabb veszélyeztető tényezők felvételére nincs lehetőség, így a javaslat nem került figyelembe vételre.
121	Kerekerdő Alapítvány	2013. 12.18. Szombathely	NATURA 2000 terület fenntartási tervének véleményezése	Az utóbbi években a Vas-hegyen található halomsíros temetőben megszorodtak a sírablások, melyek mellett, hogy jelentős kulturális és örökségvédelmi károkat okoztak, a felszín bolygatásával természetkárosítást is végeztek	Újabb veszélyeztető tényezők felvételére nincs lehetőség, így a javaslat nem került figyelembe vételre.
122	Kerekerdő Alapítvány	2013. 12.18. Szombathely	NATURA 2000 terület fenntartási tervének véleményezése	A Pinka mentén található gyepek veszélye, hogy néhány évnyi gondozatlanság után drasztikus módszerekkel indul újra a gazdálkodás. Szárazítás, tárcsázás, simítózás. A vakond és vaddisznó túsások eltűntetését szolgáló szokásos koratavaszi munkák (simítózás) értékes gyepeket tehetnek tönkre.	A kezelési előírások meghatározzák a gyepek kezelésének módját.
123	Kerekerdő Alapítvány	2013. 12.18. Szombathely	NATURA 2000 terület fenntartási tervének	A felsőcsatári köfjéftőben mintegy 10 éve nem folyik bányászat. Ugyanakkor stratégiai jelentőségű annak eldöntése, hogy a jövőben folyhat-e. Ismerve a korábbi bányászati munkák következményeit (robbantásos technológia, nagy gépek, porterhelés) nehéz elképzelni, hogy ott értékes gyepfoltok és érzékeny állatfajok megmaradhatnak.	A kezelési javaslatok tartalmazzák a bánya környéki sziklagyepek érintetlenül hagyását és az

Ssz	Szervezet személy	Időpont, helyszín	forrás	Nyilatkozat, javaslat észrevétel	Kezelés felhasználás módja
			véleményezése		uhu zavartalanságának biztosítását.
124	Kerekerdő Alapítvány	2013. 12.18. Szombathely	NATURA 2000 terület fenntartási tervének véleményezése	A terület jelenleg is jól el van látva tájékoztató táblákkal, így újabbak kihelyezését nem tartjuk indokoltnak.	Korrigáltuk a turisztikai infrastruktúrára vonatkozó javaslatokat.
125	Kerekerdő Alapítvány	2013. 12.18. Szombathely	NATURA 2000 terület fenntartási tervének véleményezése	A lágyszárú özönfajok visszaszorítása kapcsán a szárazzást nem tartjuk elfogadhatónak a nagy aranyvessző és a japán keserűfű esetében, mert tapasztalatok szerint a talajfelszín s vele a tarackok megbolygatásával, a magok szétterjesztésével elősegítheti e fajok terjedését. A homogén állományok évente többszöri kaszálásával, a termésérés megakadályozásával a leginkább jelenlévő aranyvessző visszaszorítható. A főként hazai fajokból álló természetközeli gyepekben szálanként, illetve foltosan jelenlévő aranyvesszőt kézi eszközökkel való egyeléses (tépkedés, kézi kaszálás, sarlózás) módszerrel javasoljuk visszaszorítani, ezzel a hazai fajok előnyhöz juttathatók	A javasolt módszerek nagy léptékben nem alkalmazhatóak, így a javaslat elvetésre került.
126	Kerekerdő Alapítvány	2013. 12.18. Szombathely	NATURA 2000 terület fenntartási tervének véleményezése	Akácok visszaszorítására a vegyszeres módszerek közül a permetezőzős módszereket nem javasoljuk. Azokban az erdőkben, amelyekben az akác mellett őshonos fa és cserjefajok is megtalálhatók, vegyszer nélkül, a gyérítések, illetve a készletgondozó használat során is jelentős eredményeket lehet elérni, ha következetesen az őshonos fafajok javára dolgoznak az erdőgazdálkodók. Ez kiegészíthető a gyűrűzés módszerével is.	A vegyszerezés engedélyhez kötött, így csak indokolt esetben van rá lehetőség.
127	Kerekerdő Alapítvány	2013. 12.18. Szombathely	NATURA 2000 terület fenntartási tervének véleményezése	A Pinka sziklás mederszakaszaira való fokozott odafigyelést javaslunk. A zöldpalából álló sziklás meder mellett, hogy földtani kuriózum, jelentős tájképi érték s a bucó fajok megtartása szempontjából is fontos. Ezért ezeken a mederszakaszokon mindennemű mederkotrást, mederátalakítást mellőzni kellene.	A javaslat bekerült a kezelési javaslatok közé.
128	Kerekerdő Alapítvány	2013. 12.18. Szombathely	NATURA 2000 terület fenntartási tervének véleményezése	A Pinka egy kezelési egységet képez. Érdemes lett volna a természetközeli szabályozatlan szakaszokat kiemelten kezelni. Sajnos Felsőcsatártól délre a Pinka jórészt szabályozott csatornaszerű mederben folyik. Felvethető egy olyan rehabilitációs program, mely egyes szakaszokon visszaállítja a meanderező medret.	Az előírások általános volta miatt a folyó több kezelési egységre osztása nem indokolt.
129	Kerekerdő Alapítvány	2013. 12.18. Szombathely	NATURA 2000 terület fenntartási tervének véleményezése	A Pinka kapcsán egyik fontos célkitűzés a hosszirányú átjárhatóság biztosítása. Ezt a célt mindenütt hallépcsők halátjárók építésével oldják meg, melyek építése jelentős természeti kárral jár (lásd felsőcsatári hallépcső), és természetsterű mederszakaszokat alakít műszaki létesítményekké. Ugyanakkor a duzzasztókkal tagolt állapothoz sok évszázada alkalmazkodott az élővilág. Egyelőre semmi biztosíték nincs arra, hogy a mesterséges átkötéseknek lesz bármilyen pozitív hozadéka. A magasabb vízállásoknál és nagyobb árvizeknél a folyó maga gondoskodik az átjárhatóságról, a meder átöblítéséről. A feltételezett eredeti Pinka meder sem volt mindenhol, minden időszakban és minden hal számára átjárható. A hallépcsők minden áron való erőltetése úgy véljük jelentős kárral és vitatható haszonnal járnak.	A hallépcsők monitorozása szerepel a tervek között.
130	Kerekerdő Alapítvány	2013. 12.18. Szombathely	NATURA 2000 terület fenntartási	A megalapozó tanulmányban a környezeti adottságok jellemzésénél, az éghajlatra vonatkozó jellemzőket a Kőszeg környékére meglévő adatokra alapozza a terv. Fontos és lényeges megfigyelés azonban, hogy meglepő módon, a Vas-hegy lényegesen szárazabb terület. Több évtizedes megfigyelés, hogy gyakran	Javasolt módosítás átvezetve.

Ssz	Szervezet személy	Időpont, helyszín	forrás	Nyilatkozat, javaslat észrevétel	Kezelés felhasználás módja
			tervének véleményezése	van olyan helyzet, hogy a környéken mindenütt esik az eső csak a Vas-hegyen nem. Ezt a szárazabb jelleget jelzi például a foltos szalamandra hiánya is.	
131	Kerekerdő Alapítvány	2013. 12.18. Szombathely	NATURA 2000 terület fenntartási tervének véleményezése	A megalapozó tanulmányban a környezeti adottságok jellemzésénél megemlítésre érdemes, hogy a terület északi részén található Vas-hegy mikroklímatis viszonyai nagyon változatosak és egyben szélsőségesek is. A Pinka szurdok párás hűvös klímája jelentősen különbözik a Vas-hegy egyéb területeitől, olyannyira, hogy a déli délkeleti oldalon molyhos tölgy is él, és déli kitettségű gyepterületeken a feketéllő kökércsin is élt még 10-15 évvel ezelőtt.	Beépítve.
132	Kerekerdő Alapítvány	2013. 12.18. Szombathely	NATURA 2000 terület fenntartási tervének véleményezése	A megalapozó tanulmányban a környezeti adottságok jellemzésénél a talajtani adottságokkal foglalkozó fejezetnél a földtani adottságoknál említésre kerül a Vas-hegy, ahol különböző palás kőzetek találhatók. Érdemes lenne, azonban megemlíteni azt a sajátosságot, hogy a hegy fő tömegét a zöld pala alkotja, mely Magyarországon ilyen meghatározó tömegben csak itt fordul elő. E kőzet keménységének köszönhető a Pinka szurdok sziklakibúvásai, sziklaormai, sziklás meredélyei és az a tény is, hogy a Pinka itt egy rövid szakaszon sziklás mederben folyik. Ezen kívül a talk palát is érdemes megemlíteni, mint különlegességet, melynek voltak felszíni előfordulásai is. Hasonlóan érdemes lett volna a nagy vastartalmú kőzeteket megemlíteni, hisz ez tette lehetővé, hogy a Vas-korban a térségben a vasműveltség jelentős volt. Voltak felszíni lelőhelyei a magnetit kristályos kőzeteknek. A Vas-hegy földtani viszonyiról nemrég diplomadolgozat is készült (NYME Sopron) és a szombathelyi főiskola természetföldrajzi tanszéke éveken keresztül itt valósította meg talajtani terepgyakorlatát (évente tucatnyi talajszelvény)	Beépítve.
133	Kerekerdő Alapítvány	2013. 12.18. Szombathely	NATURA 2000 terület fenntartási tervének véleményezése	A megalapozó tanulmányban a környezeti adottságok jellemzésénél a talajtípusoknál érdemes lenne megemlíteni a Vas-hegy kapcsán a barna erdőtalajokon kívül meredek sziklás oldalakra, és a szurdok peremén található sziklaormokra jellemző vázталajokot, illetve a halomsírmező sajátos talajtani viszonyait (a halmok építéséhez a környék talaját is használták).	A fejezet a talajtani hatóság véleménye alapján kibővítve.
134	Kerekerdő Alapítvány	2013. 12.18. Szombathely	NATURA 2000 terület fenntartási tervének véleményezése	A megalapozó tanulmányban a területen található jelentősebb fajok felsorolását hiányosnak tartjuk. A Kerekerdő Alapítvány előzetesen is megküldött tanulmányában közel húsz év megfigyelési adatai találhatóak. Ha megemlíti a terv az uhut, akkor érdemes megemlíteni: a vízirigót, mely több éven keresztül stabilan jelen volt a felsőcsatári Pinka szakaszon, egészen addig, amíg az erőmű működtetése szabályos volt; a darázsölyvet, melynek fontos táplálkozó területe a Vas-hegy környéke; a macskabaglyot, mely rendszeres, gyakori fészkelő a Vas-hegy környékén; a fekete gólyát mely rendszeresen táplálkozik a Pinka szurdokban; jégmadarat és a hegyi billegetőt, melyek jellemző fajai a Pinka szurdoknak. Télen a Pinka gyors sodrású, sokáig jégmentes szakaszai felértékelődnek, ilyenkor számos nagykócsag és egyéb vízi madár tartózkodik a területen. Az Alapítvány tanulmányai a Pinka halai között emlegetik a magyar bucót, a kőfűró csíkot és a selymes durbincsot. A kételtűek közül érdemes lenne megemlíteni a pettyes gőtét és a gyepi békát. Ezen kívül több ízeltlábú faj is említésre méltó (pókok, cincérek, futó bogarak, lepkék), melyek egy részét a Kerekerdő Alapítvány hivatkozott tanulmánya is említi, illetve az utóbbi évek során kerültek elő.	A felsorolás kiegészítve.
135	Kerekerdő Alapítvány	2013. 12.18. Szombathely	NATURA 2000 terület fenntartási	A megalapozó tanulmányban a művelési ág és tulajdonviszonyok jellemzésére szemléletesebb lett volna egy olyan táblázat, mely a tulajdonosi szektoronként mutatja a művelési ágak megoszlását. Érdemes lett volna szót ejteni a művelési ág mintázatról is, a Pinkát kísérő vízügyes kezelésben lévő sávról. (Ez az	A tulajdonviszonyok és a művelési ágak viszonya kezelés szempontjából

Ssz	Szervezet személy	Időpont, helyszín	forrás	Nyilatkozat, javaslat észrevétel	Kezelés felhasználás módja
			tervének véleményezése	érdekegyeztetés során többször előkerül). Hasonlóan megemlítendő a Pinka korábbi, még meglévő, de a szabályozás során leválasztott mederszakaszai, mint a rehabilitáció potenciális lehetőségei.	nem jelentős információk, így nem kerültek beépítésre.
136	Kerekerdő Alapítvány	2013. 12.18. Szombathely	NATURA 2000 terület fenntartási tervének véleményezése	A megalapozó tanulmányban a területhasználat erdőkkel kapcsolatos szakasza az idős erdők hiányát emlegeti, mely kedvezőtlen a szarvasbogár és a nagy hőscincér szempontjából. A mi tapasztalatunk szerint a Vas-hegyen a több évtizedes érintetlenség miatt jelentős mennyiségű álló és fekvő holtfa halmozódott fel, és több helyen, a korábbi erdőgazdálkodás során meghagyott idős faegyedek is találhatóak. Ezen kívül a hegyen több helyen az erdődinamikai folyamatok természetes módon érvényesültek (lékesedés), ennek következtében többkorú, elegyes több szintű erdők jöttek létre. Mindezek miatt ez az erdőstruktúra, ill. erdőkép önmagában és a jelölő fajok szempontjából is érték. A jelenlegi körzeti erdőterv a készletgondozó használatot, mint lehetőséget találta kompromisszumként a folyamatos erdőborítás biztosítására. A N2000 terv az üzemmód-váltásban látná az előrelépést. A tulajdonviszonyok ismeretében viszont kevésbé valószínű, hogy ez megtörténik, ezért célszerűbb lenne megfogalmazni, az álló és fekvő méretes holtfa, biztosítását, a többkorú elegyes erdőszerkezet megőrzését, az idős faegyedek védelmét, a szórt és foltos akác elegy visszaszorítását, az érzékeny meredek és sziklás termőhelyeken a fakitermelések mellőzését, az erdészeti munkák időbeli korlátozását, stb.	A megalapozó dokumentációba bekerült a holtfára való utalás. A kezelési előírások között mind a holtfa visszahagyására, mind az akác visszaszorításra szerepelnek előírások.
137	Kerekerdő Alapítvány	2013. 12.18. Szombathely	NATURA 2000 terület fenntartási tervének véleményezése	A megalapozó tanulmányban a területhasználat turizmussal foglalkozó fejezete, Vas-hegygel foglalkozik, s a szeméttelést említi, mint problémát, és szeméttárolók kihelyezését tartja szükségesnek. Tapasztalataink szerint azokon a helyeken ahol szeméttárolók lettek kihelyezve, korábban egyáltalán nem volt szemét, a kihelyezés óta viszont ugrásszerűen megnőtt a szeméttelés. Véleményünk szerint a Vas-hegyen korábbi szeméttárolókat fel kellene számolni. Indokolatlan a korábban létesített esőbeálló és szalonnasütő is. A turistáktól származó szemét mennyisége eltörpül a földtulajdonosok által kijuttatott szemét (törmelék, kerti hulladék) mennyisége mellett. Különösen a zártkertekkel határos erdők veszélyeztetettek. Külön téma a horgászok által okozott szeméttelés, növényirtás.	A szeméttárolók felszámolásával nem értünk egyet, így benne maradt a javaslatok körében.
138	Kerekerdő Alapítvány	2013. 12.18. Szombathely	NATURA 2000 terület fenntartási tervének véleményezése	A megalapozó tanulmányban a területhasználat turizmussal foglalkozó fejezetben megemlítendő, hogy a Gyermeküdülő környéke fokozottan veszélyeztetett a jelentős taposási kár és növényirtás (nyársak, tábor-tűzhöz fa) miatt. A probléma néhány apró beruházással (tűzifatóroló, erdei ösvények kijelölése, stb.) és gondos szabályozással (külső hangosítás tilalma, stb) orvosolható lenne.	Beépítve.
139	Kerekerdő Alapítvány	2013. 12.18. Szombathely	NATURA 2000 terület fenntartási tervének véleményezése	A megalapozó tanulmányban a területhasználat turizmussal foglalkozó fejezetben szólni kellene arról, hogy nem kívánatos jelenség a terepmotorosok és bringások jelenléte. A hallépcsős tereprendezések következményeként várható a quadok megjelenése. A területre korábban nagyszabású turisztikai fejlesztési tervek voltak, köztük a Pinka-menti Naturpark terve. Ezek között kötélpályák, szánkó és sípálya, játszótér a szurdokban és egyéb ötletek is voltak. Érdemes lenne ezekről említést tenni.	Beépítve.

4.2. A terv egyeztetése során felhasznált kommunikációs eszközök és azok célcsoportjai

Ssz	Időpont	Kommunikációs eszköz	Célcsoport	Példányszám (db)	Résztevő (fő)	Megjegyzés
1.	2013.03.20.	<p>Honlap, internetes elérhetőség</p> <p>Honlaprész létrehozása az Őrségi NPIg honlapján. Tájékoztató anyagok megküldése az Őrségi NPIg- nak a honlapra való feltöltéshez: -Közlemény a tervezési folyamat megkezdéséről, a tervezés, menetéről, ütemtervéről, a társadalmi részvétel lehetőségeiről/határidőkről -Részletes tájékoztató anyag a N2000 területekről, a kijelölés folyamatáról, alapelvekről, a tervezés céljáról -Részletes helyrajzi számos lista a N2000 területbe eső földrészletekről, (hrsz, Terület, műv. ág, tulajdonosi szektor) -Részletes ismertető a Vas megyei Natura 2000 területekről (név, terület, leírás, jelölő fajok, élőhelyek -A N2000 terület határait tartalmazó térkép</p>	Valamennyi érintett			
2.	2013.03.26.	<p>Az érintettek levélben vagy e-mailban történő megkeresése és tájékoztatása</p> <p>Sajtóközlemény és tájékoztató anyagok kiküldése e-mailen a N2000 területről, sajtómegjelenés kérése: -Közlemény a tervezési folyamat megkezdéséről, a tervezés, menetéről ütemtervéről, a társadalmi részvétel és érdekegyeztetés lehetőségeiről, véleményezési határidőkről -Részletes tájékoztató anyag a N2000 területekről, a kijelölés folyamatáról, alapelvekről, a tervezés céljáról -Részletes helyrajzi számos lista a N2000 területbe eső földrészletekről, (hrsz, Terület, műv. ág, tulajdonosi szektor) -Részletes ismertető a Vas megyei Natura 2000 területekről (név, terület, leírás, jelölő fajok, élőhelyek)</p>	<p>Egyéb indokolt célcsoport</p> <p>Vas megyei írott és online sajtó: Vas népe; nyugat.hu, alon.hu, Nyugat rádió, Szombathelyi televízió</p>			
3.	2013. 03.28	<p>Sajtóesemény</p> <p>Tájékoztató cikkek megjelentetése a megyei napilapban és a megyei és regionális hírportálokon</p>	Valamennyi érintett		megjelenések: Vas népe nyugat.hu, alon.hu	
4.	2013.04.08.	<p>Az érintettek levélben vagy e-mailban történő megkeresése és tájékoztatása</p>	Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező települési önkormányzatok		hat település, három	

Ssz	Időpont	Kommunikációs eszköz	Célcsoport	Példányszám (db)	Résztevő (fő)	Megjegyzés
		Tájékoztató anyagok kiküldése e-mailen a N2000 területről, közzétételi kéréssel: -Közlemény a tervezési folyamat megkezdéséről, a tervezés, menetéről ütemtervéről, a társadalmi részvétel lehetőségeiről határidőkről, honlapon elérhetőségről -Részletes tájékoztató anyag a N2000 területekről, a kijelölés folyamatáról, alapelvekről, a tervezés céljáról -Részletes helyrajzi számos lista a N2000 területbe eső földrészletekről, (hrsz, Terület, műv. ág, tulajdonosi szektor) -Részletes ismertető a Vas megyei Natura 2000 területekről (név, terület, leírás, jelölő fajok, élőhelyek)	(A N2000 terület által érintett (közigazgatási határok szerinti) települések polgármesterei, jegyzői, önk. hivatalok) Érintett települések: Felsőcsatár, Vaskeresztes, Horvátlövő, Pornóapáti, Szentpéterfa, Pinkamindszent		körjegyzőség	
5.	2013. 04. 08-12.	Önkormányzati közzététel -Közlemény a tervezési folyamat megkezdéséről, a tervezés, menetéről ütemtervéről, a társadalmi részvétel lehetőségeiről határidőkről, honlapon elérhetőségről	-Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező települési önkormányzatok -Gazdálkodók -A Natura 2000 területtel érintett földrészletek tulajdonosai és vagyonekezelői -Helyi érintettségű környezetvédelmi társadalmi szervezet -Egyéb területhasználók (A N2000 terület által érintett (közigazgatási határok szerinti) települések jegyzői (önk. hivatalokon keresztül)	kifüggesztés 6 településen		
6.	2013.04.26.	Az érintettek levélben vagy e-mailben történő megkeresése és tájékoztatása Tájékoztató anyagok kiküldése e-mailen a N2000 területről, előzetes vélemények javaslatok kérése: -Közlemény a tervezési folyamat megkezdéséről, a tervezés, menetéről ütemtervéről, a társadalmi részvétel és érdekegyeztetés lehetőségeiről, véleményezési határidőkről -Részletes tájékoztató anyag a N2000 területekről, a kijelölés folyamatáról, alapelvekről, a tervezés céljáról -Részletes helyrajzi számos lista a N2000 területbe eső földrészletekről, (hrsz, Terület, műv. ág, tulajdonosi szektor) -Részletes ismertető a Vas megyei Natura 2000	-Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek - Egyéb területhasználók - Helyi érintettségű környezetvédelmi társadalmi szervezet - Gazdálkodói szakmai szövetségek - Falugazdászok - Agrár szakmai és érdekképviseleti szervezet (A témában érintett hatóságok, állami kezelő szervezetek, érdekképviseletek, tudományos intézmények, szakemberek, civil szervezetek):	32 db e-mail	2 előzetes vélemény	

Ssz	Időpont	Kommunikációs eszköz	Célcsoport	Példányszám (db)	Résztevő (fő)	Megjegyzés
		területekről (név, terület, leírás, jelölő fajok, élőhelyek)				
7.	2013.04.24.	<p>Az érintettek levélben vagy e-mailban történő megkeresése és tájékoztatása</p> <p>Lakossági fórumok meghirdetése, Vaskeresztesen és Szentpéterfán: e-mailos meghívók, nyomtatott meghívók, és plakátok a meghívók rövid tájékoztatást is tartalmaztak a N2000 területekről, a tervezési folyamatról és a véleménynyilvánítás fontosságáról</p>	<p>-Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező települési önkormányzatok</p> <p>-Gazdálkodók</p> <p>-A Natura 2000 területtel érintett földrészek tulajdonosai és vagyongazdálkodói</p> <p>-Helyi érintettségű környezetvédelmi társadalmi szervezet</p> <p>-Egyéb területhasználók</p> <p>(Felsőcsatár, Vaskeresztes, Horvátlövő, Pornóapáti, Szentpéterfa, Pinkamindszent összes lakossága, önkormányzatai, jegyzői, földtulajdonosok, földhasználók)</p>	<p>935 db meghívó (valamennyi háztartásba)</p> <p>54 db plakát (településenként 4 db)</p> <p>személyesen kijuttatva az önkormányzati hivatalokba</p>		A hivatalokban átvételi elismervény készült, ebben vállalták a háztartásokba való kijuttatást
8.	2013.04.29	<p>Falufórum, gazdafórum</p> <p>Lakossági fórumok lebonyolítása Vaskeresztesen</p>	<p>-Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező települési önkormányzatok</p> <p>-Gazdálkodók</p> <p>-A Natura 2000 területtel érintett földrészek tulajdonosai és vagyongazdálkodói</p> <p>-Helyi érintettségű környezetvédelmi társadalmi szervezet</p> <p>-Egyéb területhasználók</p> <p>(Felsőcsatár, Vaskeresztes, Horvátlövő, Pornóapáti, Szentpéterfa, Pinkamindszent lakossága lakója, önkormányzatai, jegyzői, földtulajdonosok, földhasználók)</p>		Vaskeresztesen, 14 fő	
9.	2013.04.29	<p>Falufórum, gazdafórum</p> <p>Lakossági fórumok lebonyolítása Szentpéterfán</p>	<p>-Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező települési önkormányzatok</p> <p>-Gazdálkodók</p> <p>-A Natura 2000 területtel érintett földrészek tulajdonosai és vagyongazdálkodói</p> <p>-Helyi érintettségű környezetvédelmi társadalmi szervezet</p> <p>-Egyéb területhasználók</p> <p>(Felsőcsatár, Vaskeresztes, Horvátlövő, Pornóapáti, Szentpéterfa, Pinkamindszent összes lakója, önkormányzatai, jegyzői, földtulajdonosok, földhasználók)</p>		Szentpéterfán 9 fő	

Ssz	Időpont	Kommunikációs eszköz	Célcsoport	Példányszám (db)	Résztevő (fő)	Megjegyzés
10.	2013. 06. 20.	<p>Nyomatott ismertető</p> <p>Színes térképes (vázálló) tablók kihelyezése az érintett településeken (N2000 területek fogalma értelmezése, N2000 terület határait tartalmazó térkép, községenkénti terület méretek, vélemény-nyilvánítás lehetőségei, határidők, honlap, elérhetőségek, stb)</p>	<p>Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező települési önkormányzatok</p> <p>-Gazdálkodók</p> <p>-A Natura 2000 területtel érintett földrészek tulajdonosai és vagyongazdái</p> <p>-Helyi érintettségű környezetvédelmi társadalmi szervezet</p> <p>-Egyéb területhasználók</p> <p>(Felsőcsatár, Vaskeresztes, Horvátlövő, Pornóapáti, Szentpéterfa, Pinkamindszent összes lakója, önkormányzatai, jegyzői, földtulajdonosok, földhasználók)</p>	24 db tabló (A3+) (településenként 4 db)		
11.	2013.11. 15.	<p>Az érintettek levélben vagy e-mailban történő megkeresése és tájékoztatása</p> <p>Érdekegyeztető (erdészeti, vízgazdálkodási, mezőgazdasági) fórumok meghirdetése, Felsőcsatáron, Vaskeresztesen és Pornóapátiban): e-mailes meghívók, nyomtatott meghívók, és plakátok a meghívók rövid tájékoztatást is tartalmaztak a N2000 területekről, a tervezési folyamatról és a véleménynyilvánítás fontosságáról, a tervek első olvasatának véleményezési határidejével</p>	<p>-Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok</p> <p>-Gazdálkodók</p> <p>-A Natura 2000 területtel érintett földrészek tulajdonosai és vagyongazdái</p> <p>-Helyi érintettségű környezetvédelmi társadalmi szervezet</p> <p>- Egyéb területhasználók</p> <p>- Gazdálkodói szakmai szövetségek</p> <p>- Falugazdászok</p> <p>- Agrár szakmai és érdekképviseleti szervezet</p> <p>(a Vas-hegyi erdők erdőgazdálkodói, erdészeti szakirányítói, erdészeti hatóság, Vaskeresztes, Horvátlövő, Pornóapáti, Szentpéterfa, földtulajdonosai, földhasználói, Vas megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatósága, VMK Növény és Talajvédelmi Igazgatósága Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság Nyugat-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség, Vasvíz Zrt, Sporthorgász Egyesületek Vas-megyei Szövetsége, érdekképviseletek, civil szervezetek, tudományos szakemberek, önkormányzatok, lakosság)</p>	50 db e-mailes meghívó, 12 db nyomtatott plakát		
12.	2013.11.19.	Gazdafórum,	- Natura 2000 területen illetékességi vagy működési	e-mailes	7 fő	a meghívók és

Ssz	Időpont	Kommunikációs eszköz	Célcsoport	Példányszám (db)	Résztevő (fő)	Megjegyzés
		Erdészeti érdekegyeztető fórum a Vas-hegy erdeiről, Felsőcsatáron	<p>területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gazdálkodók - A Natura 2000 területtel érintett földrészek tulajdonosai és vagyongazdái - Helyi érintettségű környezetvédelmi társadalmi szervezet - Gazdálkodói szakmai szövetségek - Agrárszakmai és érdekképviseleti szervezet <p>a Vas-hegyi erdők erdőgazdálkodói, erdészeti szakirányítói, erdészeti hatóság, önkormányzatok, lakosság</p>	meghívó, nyomtatott plakát		plakátok tartalmazták a tervezet véleményezéséről szóló felhívást és határidőt
13.	2013.11.19.	<p>Terepbejárás</p> <p>Az erdészeti érdekegyeztető fórumot követően a résztvevők néhány konkrét Vas-hegyi erdőt tekintettek meg a kezelési javaslatok tisztázása céljából</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Natura 2000 területen illetékeségi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok -Gazdálkodók -A Natura 2000 területtel érintett földrészek tulajdonosai és vagyongazdái - Helyi érintettségű környezetvédelmi társadalmi szervezet - Gazdálkodói szakmai szövetségek - Agrárszakmai és érdekképviseleti szervezet <p>(a Vas-hegyi erdők erdőgazdálkodói, erdészeti szakirányítói, erdészeti hatóság, önkormányzatok, lakosság)</p>		6 fő	
14.	2013.11.19.	<p>Gazdafórum</p> <p>Mezőgazdasági érdekegyeztető fórum Vaskeresztes, Horvátlövő, Pornóapáti, Szentpéterfa környéki gyepokről</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Natura 2000 területen illetékeségi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok -Gazdálkodók -A Natura 2000 területtel érintett földrészek tulajdonosai és vagyongazdái -Helyi érintettségű környezetvédelmi társadalmi szervezet - Egyéb területhasználók - Gazdálkodói szakmai szövetségek - Falugazdászok - Agrárszakmai és érdekképviseleti szervezet 	írásos meghívók, személyesen kézbesítve, plakátok, e-mailes meghívók	11 fő	a meghívók és plakátok tartalmazták a tervezet véleményezéséről szóló felhívást és határidőt

Ssz	Időpont	Kommunikációs eszköz	Célcsoport	Példányszám (db)	Résztevő (fő)	Megjegyzés
			(Vaskeresztes, Horvátlövő, Pornóapáti, Szentpéterfa, földtulajdonosai, földhasználói, hatóságok önkormányzatok, lakosság)			
15.	2013.11.26.	Gazdafórum Vízgazdálkodási Érdekegyeztető Fórum a Pinkáról, Vaskeresztesen	- Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok - Gazdálkodók - A Natura 2000 területtel érintett földrészek tulajdonosai és vagyongazdái - Helyi érintettségű környezetvédelmi társadalmi szervezet - Egyéb területhasználók - Gazdálkodói szakmai szövetségek - Falugazdászok - Agrárszakmai és érdekképviseleti szervezet (Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság Nyugat-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség, Vasivíz Zrt, Sporthorgász Egyesületek Vas-megyei Szövetsége, önkormányzatok, lakosság)	e-mailes meghívó, nyomtatott plakát	12 fő	a meghívók és plakátok tartalmazták a tervezet véleményezésér e szülő felhívást és határidőt
16.	2013.11.26.	Terepbejárás A vízgazdálkodási érdekegyeztető fórumot követően a résztvevők a felsőcsatári hallépcsőt tekintették meg a kezelési javaslatok tisztázása céljából.	- Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok - Gazdálkodók - A Natura 2000 területtel érintett földrészek tulajdonosai és vagyongazdái - Helyi érintettségű környezetvédelmi társadalmi szervezet - Egyéb területhasználók - Gazdálkodói szakmai szövetségek - Falugazdászok - Agrárszakmai és érdekképviseleti szervezet (Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság Nyugat-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség, Vasivíz Zrt, Sporthorgász Egyesületek Vas-megyei Szövetsége, önkormányzatok, lakosság)		8 fő	
17.	2013.11.22.	Az érintettek levélben vagy e-mailban történő	Natura 2000 területen illetékességi vagy működési	e-mailes		határidő 2013.

Ssz	Időpont	Kommunikációs eszköz	Célcsoport	Példányszám (db)	Résztevő (fő)	Megjegyzés
		megkeresése és tájékoztatása Közzétételi felhívás a N20000 tervek első olvasatának véleményezésére (közzétételi felhívás + tervek tartalomjegyzéke + tervek mammutfileként)	területtel rendelkező települési önkormányzatok (A N2000 terület által érintett (közigazgatási határok szerinti) települések polgármesterei, jegyzői, önk. hivatalok)	kiküldés, + a terv mammutfileként 12 db		dec 18.
18.	2013.11.22-	Önkormányzati közzététel Közlemény a tervezési folyamat lezárásáról, felhívás a a Natura 2000 fenntartási terv első olvasatának véleményezésére határidőkről, honlapon elérhetőségről	-Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező települési önkormányzatok; -Gazdálkodók; -A Natura 2000 területtel érintett földrészletek tulajdonosai és vagyongazdái; -Helyi érintettségű környezetvédelmi társadalmi szervezet -Egyéb területhasználók (A N2000 terület által érintett (közigazgatási határok szerinti) települések jegyzői (önk. hivatalokon keresztül földtulajdonosok, földhasználók, lakosság);	Közzétételi felhívás kifüggesztése 6 településen teljes terv digitális hozzáféréssel		
19.	2013.11.27.	Az érintettek levélben vagy e-mailban történő megkeresése és tájékoztatása Felhívás a N20000 tervek első olvasatának véleményezésére	-Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek -A Natura 2000 területtel érintett földrészletek tulajdonosai és vagyongazdái	20 db e-mail		
20.	2013.11.27.	Az érintettek levélben vagy e-mailban történő megkeresése és tájékoztatása Felhívás a N20000 tervek első olvasatának véleményezésére	- Helyi érintettségű környezetvédelmi társadalmi szervezet - Gazdálkodói szakmai szövetségek - Falugazdászok - Agrárszakmai és érdekképviseleti szervezet (Érdekképviseletek, tudományos intézmények, szakemberek, civil szervezetek):	e-mailes kiküldés 10 db	3 db írásos vélemény érkezett	
21.	2013.12.06.	Az érintettek levélben vagy e-mailban történő megkeresése és tájékoztatása Emlékeztető levél a Felhívás a N20000 tervek első olvasatának véleményezésére	-Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok -Gazdálkodók -A Natura 2000 területtel érintett földrészletek	e-mailes kiküldés 32 db		

Ssz	Időpont	Kommunikációs eszköz	Célcsoport	Példányszám (db)	Résztevő (fő)	Megjegyzés
			tulajdonosai és vagyongazdálkodói -Helyi érintettségű környezetvédelmi társadalmi szervezet - Egyéb területhasználók - Gazdálkodói szakmai szövetségek - Falugazdászok - Agrárszakmai és érdekképviseleti szervezet (Felsőcsatár, Vaskeresztes, Horvátlövő, Pornóapáti, Szentpéterfa, Pinkamindszent, jegyzői, önkormányzatai, földtulajdonosok, földhasználók; A témában érintett hatóságok, állami kezelő szervezetek, érdekképviseletek, tudományos intézmények, szakemberek, civil szervezetek):			
22.	2013.11.19.; 2013.11.26	Nyomatott ismertető A Natura 2000 területeken való gazdálkodást segítő tájékoztató kézikönyv terjesztése (Értéktörző gazdálkodás Natura 2000 területeken; Pro Vértes Közalapítvány 2013. kiadása)	-Natura 2000 területen illetékeségi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok -Gazdálkodók -A Natura 2000 területtel érintett földrészletek tulajdonosai és vagyongazdálkodói -Helyi érintettségű környezetvédelmi társadalmi szervezet - Egyéb területhasználók - Gazdálkodói szakmai szövetségek - Falugazdászok - Agrárszakmai és érdekképviseleti szervezet (Érdekegyeztető fórumok résztvevői, az érintett települések jegyzői, önkormányzatai, földtulajdonosok, földhasználók; A témában érintett hatóságok, állami kezelő szervezetek, érdekképviseletek, tudományos intézmények, szakemberek, civil szervezetek)	30 db		